

**7 NO'LU KÜTAHYA ŞER'İYYE SİCİLİ DEFTERİNİN
(1. BÖLÜM) TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ**

(Yüksek Lisans Tezi)

Enbiya DUMLUOĞLU

Kütahya – 2010

T. C.
DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
Tarih Anabilim Dalı

(Yüksek Lisans Tezi)

**7 NO'LU KÜTAHYA ŞER'İYYE SİCİLİ DEFTERİNİN
(1. BÖLÜM) TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ**

Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Emine DİNGEÇ

Hazırlayan
Enbiya DUMLUOĞLU

Kütahya -2010

Kabul ve Onay

Enbiya DUMLUOĞLU'nun hazırladığı “7 No’lu Kütahya Şer’iyye Sicili Defterinin (1. Bölüm) Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi” başlıklı Yüksek Lisans Tez Çalışması, jüri tarafından lisansüstü yönetmeliğinin ilgili maddelerine göre değerlendirilip oybirliği / oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

.../.../2010

Tez Jürisi	İmza	
	Kabul	Red
Yrd. Doç. Dr. Emine DİNGEÇ (Danışman)		
Doç. Dr. Hasan Basri KARADENİZ		
Yrd. Doç. Dr. Necati AKSANYAR		

Prof. Dr. Ahmet KARAASLAN

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Yemin Metni

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “7 No’lu Kütahya Şer’iyye Sicili Defterinin (1.Bölüm) Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi” adlı çalışmamın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım kaynakların kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

...../...../2010

Enbiya DUMLUOĞLU

Özgeçmiş

20 Mart 1981 tarihinde Erzurum'un Aşkale ilçesinin Güllüdere köyünde doğdu. İlköğrenimine Güllüdere ilkokulunda başladı, ailesi İzmir'e taşınınca ilkokulu İzmir'de Osman Gazi İlköğretim okulunda tamamladı. Ortaokula Balçova Lisesi'nde başladı, Hasan Tahsin İlkokulu'nda devam edip ortaokuldan bu okuldan mezun oldu. Nevvar Salih İşgören Lisesi'nde lise öğrenimini tamamladı. 2004 yılında Balıkesir Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih bölümünü kazandı, 2008 yılında mezun oldu ve aynı yıl Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı'nda yüksek lisansa başladı. 2009 yılında "7 No'lu Kütahya Şer'iyye Sicili Defterinin (1.Bölüm) Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi" adlı çalışma ile tez aşamasına geçti.

ÖZET

7 NO'LU KÜTAHYA ŞER'İYYE SİCİLİ DEFTERİNİN (1. BÖLÜM) TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ

DUMLUOĞLU, Enbiya
Yüksek Lisans Tezi, Yeniçağ Tarihi Ana Bilim Dalı
Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Emine DİNGEÇ
Ağustos, 2010, 369 sayfa

Osmanlı Tarihi araştırmalarında büyük öneme sahip olan kaynaklar arasında Şer'ye sicilleri de vardır ve ait oldukları dönemi aydınlatmak açısından da son derece önemli ve gerekli vesikalardır. Bu tez çalışmasında da Hicri 1218-1221 Miladi 1803-1806 yıllarına ait Kütahya ve çevresinde hukuka intikal etmiş mahkeme kayıtlarını ihtiva eder.

Çalışma konusu olan 7 Numaralı Kütahya Şer'iyye Sicili (1. Bölüm) defterinde tereke, i'lâm, ma'ruzat, ferman, mektub, buyruldu, berat, temessük, mürâsele, masraf kaydı, müfredat defteri, tahrirat defteri, narh defteri, sehm defteri, mahalle kaydı, ahidnâme, saire defteri, resm defteri belgelerinin transkripsiyonu ve değerlendirmesi yer almaktadır. Bilindiği gibi şer'iyeye sicilleri mahkeme kararı demektir. O dönemden günümüze intikal eden bu kararlar, toplumun sosyal, siyasi ve ekonomik yapısı hakkında bize bilgi vermektedir. Ayrıca bu belgeler miras paylaşımı, boşanma ve nafaka, alacak tahsili, şikayet gibi gündelik yaşamın gereklerini içinde barındırırken ferman, buyruldu, berat ve benzeri belgeler de Kütahya'nın nezdinde Devletin tümünü içine alan kararların alındığı ve uygulanmasının bildirildiği belgeleri ihtiva etmektedir.

Çalışmasını yaptığımız bu defterden halkın kendi örf ve ananelerine göre hayatlarını sürdürdükleri ve bu sebeplerle de kullanılan eşyalardan, mahalle isimlerine kadar birçok değer günümüze kadar değişmeden korunduğu görülmüştür. Bir başka dikkati çeken nokta ise mahkemeye intikal eden olayların her biri müsbet ya da menfi bir karar halinde sonuçlanmasıdır. Sonuçlanan bu kararların altında “şuhud-ü hal” denilen ve o bölgenin ileri gelenleri arasından seçilen, aralarında önemli hukukçuların da yer aldığı şahitlerin olması bahsedilmesi gereken önemli bir konudur. Diğer taraftan defterin işlendiği tarihte devletin siyasi, sosyal ve ekonomik durumunun da gündelik yaşama yansıdığı dikkati çeken bir başka husus olmuştur. Ayrıca cinayet ve hırsızlık gibi yüz kızartıcı suçların kayıtlarda olmaması halkın o dönemde bu konulardaki titizliğini göstermektedir.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında ilgi ve desteğini esirgemeyen tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Emine Dengeç'e teşekkür ederim.

Anahtar Kelimeler: Kütahya, Şer'iyeye Sicili, Kadı.

ABSTRACT

NO. 7 KÜTAHYA OF THE SHARİ'A COURT RECORDS (PART 1) TRANSCRIPTION AND EVALUATION

DUMLUOĞLU, Enbiya

Mater's Dissertation: Department of Modern History

Supervisor: Yrd.Doç. Dr. Emine DİNGEÇ

Agust, 2010, 369 sayfa

Of great importance in the study of Ottoman history between the source of evil, and they belong to the record, there are also the period in terms of lighting is also extremely important and necessary documents. In this study, the Hijri year 1803-1806 to 1218-1221 from grace in Kütahya and environmental law was submitted to the court records contain.

Working with seven numbered Kütahya Shari'a Court Records (1st Section) in the book estate, i'lâm, ma'ruzat, ordinance, mektub, command was the charter, temessük, mürâsele costs, registration, curriculum, book, tahrirat book, officially book, sehm book, district records, ahidnâme, etc. books, picture books and documents of the assessment are transcribed. As is known, the court decision means şer'iye register. She conveyed this decision in the present era, society's social, political and economic structure gives us information about. It also documents inheritance share, divorce and alimony, debt collection, like complaining daily living requirements in the host while the edict, command was, charter and other documents of Kütahya before the State's all in the land taken and implementation is reported the documents contain is.

From this book we have been working their own customs and traditions of the people take their lives according to their belongings, and used these reasons as well, for so many of the neighborhood names were preserved intact until today. Another noteworthy point is that the case gets to court, each positive or negative if a decision is finalized. The result of this decision under the "state-ü şuhud called and chosen from among the elders of the region, among them lawyers, including key witnesses is an important issue that needs to be mentioned. From the other side of the notebook business on the date of the state's political, social and economic situation is also reflected in everyday life is another issue has attracted attention. Infamous crimes such as murder and theft, also the lack of public records in that period shows diligence in this matter.

In this study, the emergence of the interest and support of my supervisor to thank Asst. Assoc. Dr. Emine Dingeç'e thank.

Keywords; Kütahya, Shari'a Court Record, Muslim Judge.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	vii
KISALTMALAR LİSTESİ	x
TEZ METNİ	xi
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM KÜTAHYA’NIN TARİHÇESİ

1.1. KÜTAHYA’NIN TARİHİ	3
1.1.1. Türk Hakimiyeti Öncesinde Kütahya.....	3
1.1.2. Türk Hakimiyetinde Kütahya	3
1.1.3. Germiyoğulları Döneminde Kütahya	4
1.1.4. Osmanlı Devleti Döneminde Kütahya	6
1.2. ŞER’İYYE SİCİLLERİ	7
1.2.1. Şer’iyye Sicillerinin Muhtevası ve Tarihi Açından Önemi.....	7
1.2.2. Şer’i Mahkemelerde Bulunan Görevliler	10
1.2.2.1. Kadı.....	10
1.2.2.1.1. Kadılıkta Aranılan Şartlar.....	11
1.2.2.2. Naib.....	12
1.2.2.3. Kassam	12
1.2.2.4. Muhzır	12
1.2.2.5. Katip.....	13
1.2.2.6. Mübaşir	13
1.2.3. Şer’iyye Sicillerindeki Belge Çeşitleri.....	13
1.2.3.1. Kadılar Tarafından Kaleme Alınan Belgeler	13
1.2.3.1.1. Hüccet.....	13

1.2.3.1.2. İ‘lam	15
1.2.3.1.3. Ma‘ruzlar	17
1.2.3.1.4. Mürasele	18
1.2.3.1.5. Tereke.....	18
1.2.3.1.6. Vakfiyeler	21
1.2.3.2. Başka Makamlardan Gönderilen Ve Sicillere Giren Belgeler	21
1.2.3.2.1. Ferman.....	21
1.2.3.2.2. Berat	24
1.2.3.2.3. Buyruldu.....	24
1.2.3.2.4. Tezkire ve Temessük.....	25
1.2.3.2.5. Mektub	25
1.2.3.2.6. Mahalle kaydı	26
1.2.3.2.7. Tahrirat	26
1.2.3.2.8. Sicilde Geçen Diğer Belge Türleri.....	27
1.2.4. Şer‘iyye Sicillerinin Kaydedilme Usulü	27

İKİNCİ BÖLÜM

7 NO’LU KÜTAHYA ŞER’İYYE SİCİLİ DEFTERİNİN (1. BÖLÜM)

TRANSKRİPSİYONU

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

EDİSYON KRİTİĞİ VE SONUÇ

3.1. 7 NUMARALI KÜYAHYA ŞER’İYYE SİCİL DEFTERİNİN (1.BÖLÜM)

TANITIMI..... 320

3.2. 7 NUMARALI KÜTAHYA ŞER’İYYE SİCİL DEFTERİNİN

DEĞERLENDİRİLMESİ 321

3.2.1. Sosyal Yapı..... 321

3.2.2. Ekonomik Yapı

3.2.3. İdari Yapı..... 325

3.2.4. Hukuki Yapı..... 325

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	327
EKLER.....	331
SÖZLÜK.....	348
KAYNAKÇA.....	354
DİZİN.....	356

KISALTMALAR LİSTESİ

a.g.e.	: Adı geçen eser
a.g.m.	: Adı geçen makale
a.g.t.	: Adı geçen tez
Bkz	: Bakınız
C	: Cilt
ĐİY.İ.A.	: Diyanet İslam Ansiklopedisi
D.P.Ü.	: Dumlupınar Üniversitesi
H.	: Hicri
İA.	: İslam Ansiklopedisi
M	: Miladi
M.E.B.	: Milli Eğitim Bakanlığı
No	: Numara
S.	: Sayı
s.	: Sayfa
vb.	: Ve benzeri
T.T.K.	: Türk Tarih Kurumu
Yay.	: Yayınları
(?)	: Okunamayan kelimeyi ifade eder.

TEZ METNİ

GİRİŞ

Osmanlı Devleti temelleri adalet üzerine oturmuş bir hukuk devleti olma özelliğine sahiptir. Güçlü bir idari yapılanma ve sağlam bir adalet sisteminin varlığı, Osmanlı Devletini muasırlarından ayıran ve onu farklı kılan en önemli özellik bu olsa gerektir. Bu durum yerli ve yabancı Osmanlı tarihi araştırmacılarını Osmanlı tarihinin ve adalet sisteminin birinci elden kaynakları arasında önemli bir yer tutan şer'iyeye sicillerine yöneltmektedir.

Şer'iyeye Sicilleri, tarihin ana kaynaklarından. Bu belgelerde kadılar merkezden gelen emir ve fermanları vefat eden kişinin mallarını ve nasıl taksim edileceğini, önemli olayların zabtını tutmuşlar ayrıca evlenme, boşanma, miras gibi hukuki davalarla, ürünlerin fiyatlandırılması, vergi v.b. konuları kaleme almışlardır. Elinizdeki bu çalışmada Kütahya'nın Hicri 1218-1221 Miladi 1803-1806 yılında ki durumunu inceledik. Bu tarihte Kütahya ve çevresinin ekonomik, siyasi ve toplumsal yapısı hakkında bilgi verdik.

Değerlendirmesini yapmaya çalıştığımız 7 Numaralı Kütahya Şer'iyeye Sicili Defteri (1.Bölüm) içerdiği dönemle ilgili Osmanlı devletinin genel durumu ile ilgili sınırlı da olsa önemli bilgiler vermektedir. Şer'iyeye sicil defteri merkezden gelen emirlerin suretlerinin kaydolduğu ve yerel mahalde yaşananları, halkın durumunu bildirmesi bakımından Osmanlı kültür ve medeniyetinin aydınlatılmasında önemli bir yere sahiptir.

Bu çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Kütahya'nın tarihçesi, Şer'iyeye sicilleri ve içerdiği dönem hakkında bilgi verilmiştir.

İkinci bölümde 7 Numaralı Kütahya Şer'iyeye Sicili Defteri (1.Bölüm)'nin transkripsiyonu, Kütahya'nın Hicri 1218-1221 Miladi 1803-1806 tarihleri arasındaki ekonomik sosyal ve hukuki durumu hakkında bilgi verilmiştir.

Üçüncü ve son bölümde ise ekler ile sonuç bölümü vardır.

BİRİNCİ BÖLÜM
KÜTAHYA'NIN TARİHÇESİ

1.1. KÜTAHYA’NIN TARİHİ

1.1.1. Türk Hakimiyeti Öncesinde Kütahya

Kütahya’da ilk siyasi hakimiyetin Frig’ler tarafından kurulduğu sanılmaktadır. Bu hakimiyet M.Ö. 546 yılında Pers Kralı Kyros’un bütün Anadolu gibi Kütahya’yı da ele geçirmesi ile son bulur. Uzun süre Pers hakimiyetinde kalan şehir M.Ö. 333 yılında Makedonya Kralı Büyük İskender’in eline geçmiştir. M.Ö. 287 yılında Bitinya Krallığı daha sonra Bergama Krallığının hakimiyetine giren Kütahya III. Attalos’un M.Ö. 133 yılında ölümü ile Roma İmparatorluğu’na bağlanmış ve Hıristiyanlığın önemli merkezlerinden biri olmuştur.¹ Takibata uğrayan Hıristiyanlar Kütahya’ya sığındılar. Putperest Roma, şehrin tahsisatını kesti ve şehir ihmale uğrayarak bir süre bakımsız kaldı. Roma’nın Hıristiyanlığı resmen kabul etmesinin ardından Kütahya, Psikopos’luk merkezi oldu.

Bizans döneminde ise, Kütahya’nın önemi çok arttı. Bizanslılar şehre hakim ve kale inşasına elverişli buldukları sarp tepeye burçlar ile tahkim edilmiş iki kat sur içinde bir şato yaptılar. Bu şato, Germiyanogulları ve Osmanlılar döneminde yapılan Kütahya kalesinin esasını teşkil etmiştir. Malarzgirt’te Sultan Alparslan’a yenilen Romanos Diogenes, tahtını geri almak için mücadelelerde yenilip esir düşünce, Kütahya’ya getirilip gözlerine mil çekilerek hapsedilmiştir. (Romanos Diogenes, daha sonra sevk edildiği Kınalı Ada’da ölmüştür).²

1.1.2. Türk Hakimiyetinde Kütahya

Malazgirt Savaşı’ndan sonra Türkler, hızla Anadolu’nun fethine giristiler ve birkaç yıl içerisinde Anadolu’nun hemen hemen tamamına yakınına fethetmişlerdir.³ Kutalmış oğlu Süleyman şah İznik merkez olarak 1078’de Anadolu Selçuklu Devleti’ni kurduğu sıralarda Kütahya Türklerin eline geçmişti. Süleymanşah’ın kardeşi Melik Mansur, 1074 yılında Kütahya’yı fethetmiştir. Melik Mansur’un Büyük Selçuklu

¹M. Çetin Varlık, “Kütahya” **Dİ.Y. İA.** ,C.XXVI. s.580.

²M.Tayyip Gökbilgin, “ Kütahya” **İA.** , C VI, s.1119.

³ H. Dursun Yıldız, (1981), **Kütahya’nın Tarihçesi, Atatürk’ün Doğumunun 100. Yılına Armağan**, Kütahya, s.38.

hükümdarı Melikşah'a karşı ayaklanması üzerine Melikşah, Emir Porsuk Bey komutasında bir ordu göndermiş ve savaş sonucunda Melik Mansur ölmüştür (1090).

Bu olaydan sonra Emir Porsuk kuvvetleri Kütahya'da bir müddet kalmıştır ve Kütahya'nın önemli akarsularından olan Porsuk Çayının adı buradan gelmektedir. I. Haçlı seferine kadar Kütahya Türklerin elinde kalmıştır. 1097'de İznik'in haçlıların eline geçmesiyle beraber Kütahya'da on yedi yıl Türk hakimiyeti ardından tekrar Bizans hakimiyetine geçmiştir.⁴ Anadolu Selçuklu Sultanı II. Kılıçarslan, 1176'da Bizans'a karşı Miryokefalon (Sandıklı) zaferini kazanınca Kütahya Selçuklu hakimiyetine geçmekle beraber II. Kılıçarslan'ın ülkesini on bir oğlu arasında paylaşması sırasında Kütahya, Gıyaseddin Keyhüsrev'in payına düşmüş, kardeşler arası taht mücadelelerinden faydalanan Bizans sehri ele geçirmiştir. Kütahya üçüncü defa, I. Alaaddin Keykubat döneminde İmaüddin Hazar Dinari tarafından İznik İmparatorluğunun elinden alınarak bundan sonra Türk hakimiyetinde kalmıştır(1233).⁵ I. Alaaddin Keykubat'ın Kütahya'yı almasıyla buraya Türkmenler gelip yerleşmeye başlamışlar, akabinde Anadolu'nun Moğol işgaline girmeye başlaması nedeniyle de Türkmen göçü artmıştır. Bu sıralarda Germiyan oğulları da Kütahya'ya yerleşmişlerdir.⁶

1.1.3. Germiyanogulları Döneminde Kütahya

Sultan Alaaddin Keykubat zamanında kesin olarak Türk hakimiyetine giren şehirde, bu tarihten sonra Türkmenler planlı olarak yerleşmeye başlamışlardır. Moğol istilasından sonra Kütahya ve civarına yerleşen Germiyanogullarının Baba İshak isyanında sırasında (1239-1240) önce Malatya yöresinden oldukları daha sonra da Kütahya'ya gelip yerleştikleri hakkında İbn-i Bibi'de kayıt vardır.⁷

Selçuklu Devleti'nin zayıflaması ile Germiyan Beyi Yakup Bey 1302'de bağımsızlığını ilan etmiştir.1307 tarihli gümüş sikkeyi Kütahya'da bastırması ve Bizans'a karşı etkili mücadeleler yapmıştır. Yakup Bey'in oğlu Mehmed Bey ve torunu

⁴ Yıldız, **a.g.m.**, s.36.

⁵ Gökbilgin, **a.g.m.**, s.1119.

⁶ Yıldız, **a.g.m.**, s.38.

⁷ Hayrullah Efendi, (1971), **Devleti Aliyye-i Osmaniye Tarihi**, (sadeleştiren: Zuhuri Danişmen) C. I, İst. s. 96.

Süleyman Sah zamanlarında da Kütahya, beyliğin merkezi olmaya devam etmiştir.⁸ Süleyman, beylikler arası mücadelede denge politikası takip etmiş ve Karaman oğulları tehlikesine karşı Osmanlılar ile yakınlaşmak gayesiyle kızı Devlet Hatun'u Osmanlı Sultanı I.Murad'ın oğlu Yıldırım Bayezid'e gelin vermiştir. Böylece Kütahya, Simav, Eğrigöz (Emet) ve Tavşanlı Devlet Hatun'un çeyizi olarak Osmanlılara geçmiş ve Yıldırım Bayezid de buraya vali tayin edilmiştir.⁹ Süleyman Bey ise Kula'ya çekilmiştir. Süleyman Sah'ın ölümünden sonra beyliğin başına geçen II.Yakup Bey, 1389 I.Kosova Savaşı'nda I.Murad'ın şehit olmasından sonra Osmanlılara geçen toprakları geri almak için teşebbüste bulunmuş, ancak bu mücadele sonucunda Yıldırım Bayezid Germiyan topraklarının tamamını ele geçirmiştir. İpsala Kalesine hapsedilen Yakup Bey, buradan kaçarak Timur'a sığınmış, Ankara Savaşından sonra Kütahya'ya tekrar sahip olabilmıştır. Ankara Savaşından sonra Timur Kütahya'ya gelmiş, bir ay kadar kalmış, halktan fidyeye-i nedit (Kurtuluş ücreti) ile esir düşen Timurtas Paşa'nın Kütahya kalesindeki hazinesini almış ve Bursa'dan getirttiği alimleri burada kabul etmiştir.

Timur'un Anadolu'dan gitmesinden sonra beylikler arası mücadelede kısa bir süre Kütahya ve havalisi Karaman oğulları istilasına uğrasa da Osmanlı Sultanı Çelebi Mehmed'in yardımıyla tekrar Yakup Bey'in eline geçti.¹⁰ Erkek çocuğu olmayan Yakup Bey, vefâtından sonra memleketinin Osmanlıların hakimiyetine girmesini vasiyet etmiş bu maksatla gittiği Edirne'de merasimle karşılanmıştır. II.Yakup Bey 1429'da vefât ettiğinde Germiyan memleketi Osmanlı hakimiyetine geçmiştir. Kütahya Germiyan oğulları zamanında tarihinin en parlak devirlerinden birini yaşamıştır. İktisadi ve fikri yönden büyük gelişmelere sahne olmuş, pek çok sanat, edebiyat ve fikir adamı bu şehirde toplanarak eserler vermişler, Kütahya Anadolu'nun önemli merkezlerinden biri haline gelmiştir.¹¹

⁸ Gökbilgin, **a.g.m.**, s.1120.

⁹ Yıldız, **a.g.m.**, s.42.

¹⁰ Yıldız, **a.g.m.**, s.41-42.

¹¹ Gökbilgin, **a.g.m.**, s.1121.

1.1.4. Osmanlı Devleti Döneminde Kütahya

Osmanlı Devleti döneminde Kütahya, önce merkezi Ankara olan Anadolu Beylerbeyliğine bağlı bir sancak olmuş, I.Murad'ın oğlu, Germiyanlı damadı olan Yıldırım Bayezid de Kütahya sancak beyi olarak görevlendirilmiştir.¹² Kütahya'da bulunan Ulu Cami'nin ilk şekli Yıldırım Bayezid Tarafından yaptırılmış, bu caminin adı kayıtlarda “Yıldırım Han Camii” olarak da geçmektedir. İshak Paşa'nın beylerbeyliği döneminde,1451'de Anadolu beylerbeylik merkezi Kütahya'ya taşınmıştır. Kütahya beylerbeylik teşkilatının devamı müddetince Anadolu Eyaleti'nin merkezi olmuştur.¹³

Anadolu eyaleti Osmanlı idari teşkilatında önemli bir yere sahipti. Kütahya'nın Anadolu eyaletinin merkezi olmasından sonra buraya tayin edilen beylerbeyleri Anadolu beylerbeyi görevinden hemen sonra veziriazam olmuşlardır. Osmanlı padişahlarından, Sultan II.Bayezid (1481 – 1512) zamanında şehzadeler arasındaki rekabetten yararlanmak amacı ile 1511 yılında Antalya'da isyan etmiş olan Şahkulu, Karaman civarını ele geçirmek amacıyla büyük bir ordu ile harekete geçince, o sırada Anadolu beylerbeyi olan Karagöz Ahmet Pasa asilere gereken önemi vermeyerek az bir kuvvetle Kütahya önlerinde Şahkulu ile yaptığı savaşı kaybederek Şahkulu'na esir düşünce şehri teslim almak isteyen Şahkulu halka gözdağı vermek için Karagöz Ahmet Paşa'yı Kütahya surları önünde idam ettirmiştir. Ancak şehri alamayacağını anlayınca da surların dışında kalan mahalleleri tahrip ederek, Bursa'ya yönelen Şahkulu üzerine II.Sultan Bayezid oğlu Şehzade Korkut'u Kütahya'ya göndermiş ve bu ordu Altıntaş mevkiinde Şahkulu ve kuvvetlerini mağlup etmiştir.¹⁴

Kütahya Yavuz Sultan Selim ve Kanuni Sultan Süleyman dönemlerinde Anadolu'ya yapılan seferlerde önemli bir toplanma yeri ve yol uğrağı olmuştur. Şehzade Bayezid ve Selim sancak beyi olarak burada kalmış ve Behram Paşa, Rüstem Paşa ve İbrahim gibi önemli devlet adamları burada bulunmuşlardır. 16. yy.da Kütahya'da huzursuzluk çıkaran “suhte taifesi” ile doğudan gelerek uygunsuz hareketlerde bulunan “gurbet taifesi” nin hakkından gelinmiştir. 17.yy.da Avusturya ile savaşlar devam ederken Anadolu'nun kargaşa içerisinde bulunduğu bir dönemde celali eşkıya reislerinden Deli Hasan'a karşı koyamayan Hafız Ahmed Paşa Kütahya kalesine

¹² İ.Hakkı Uzunçarşılı, (1932), **Kütahya Şehri**, İstanbul, s.88.

¹³ Gökbilgin, **a.g.m.**, s.1121.

¹⁴ Yıldız, **a.g.m.**, s.44.

sığınmış ve Deli Hasan şehri yakmıştır.¹⁵ Köprülü Mehmed Paşa 1650 yılında 17 gün Anadolu Beylerbeyi olarak Kütahya’da kalmıştı. Köprülü’nün sadrazamlığı döneminde Abaza Hasan Paşa isyanına karşı Kütahya’da Beylerbeyi olan Can Mirza halktan destek alamayınca yerine tayin olunan Konakçı Ali Paşa’nın mütesellimi şehre hakim olduysa da Can Mirza Pasa halktan intikam almak için dört bin kişilik eşkıya ile Kütahya’yı iki ay kuşatmış ancak alamamıştır.¹⁶

Kütahya Mısır valisi Kavalalı Mehmed Ali Paşa’nın isyanına da sahne olmuş ve adı uluslararası alanda duyulmuştur. Mısır valisinin başına buyruk hareketler göstererek Mısır valiliğine ek olarak Sultan II.Mahmud’dan Suriye ve Şam valilikleri talebinin reddedilmesiyle başlayan isyanı bastırmak mümkün olmamıştır. Mehmed Ali Paşa emrindeki düzenli ordusu ve donanması ile Suriye’yi Mısır’a katmak niyetinde idi.¹⁷ Ali Paşa’nın oğlu İbrahim Paşa, Konya civarında Sadrazam Reşid Mehmed Paşa’yı esir alarak Kütahya’ya gelip Mısır’a ilhakını ilan etmişti.¹⁸ Rusların yardımıyla 4 Mayıs 1833’te imzalanan Kütahya Anlaşması ile Mısır ordusu Kütahya’dan çekilmişti.¹⁹ Mısır meselesinin çözümü için önce Rusya’nın sonrasında İngiltere ve Fransa’nın da dahil olmalarıyla konu uluslararası bir mesele halini almıştı.²⁰

1.2. ŞER’İYYE SİCİLLERİ

1.2.1. Şer’iyye Sicillerinin Muhtevası ve Tarihi Açından Önemi

Anlam olarak sicil kelimesi; okumak kaydetmek hükmetmek karar vermek ve de kayda geçirmektir. Sicil; kadıların almış oldukları kararları tasdik ettiği belgelerin örneklerini kadılar arasında yazışmaları ve taşradaki idaredeki düzenlemeler için gönderilen ferman, berat hatta kanun namelerin örneklerini içeren defterlere denir²¹. Bu yönüyle şer’iyye sicilleri, şer’i mahkemelerde tutulan ve resmi statü taşıyan her türlü kayıtların toplanmış olduğu defterlerdir.²²

¹⁵ Gökbilgin, **a.g.m.**, s.1121.

¹⁶ Yıldız, **a.g.m.**, s.45.

¹⁷ Yıldız, **a.g.m.**, s.46-47.

¹⁸ Uzunçarşılı, **a.g.e.**, s.100.

¹⁹ Uzunçarşılı, **a.g.e.**, s.101.

²⁰ Uzunçarşılı, **a.g.e.**, s. “gös.yer”.

²¹ M.Zeki Pakalın, (1993), **Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimler Sözlüğü**, C.III. , İstanbul, s.210.

²² Ahmet Akgündüz, (1990), **Osmanlı Kanunnameleri**, C.I. , İstanbul, s.77.

Yazı şekli çoğu kere talik kırması dediğimiz yazıdır. Talik yazısı İran'da doğmuş özellikle Safevi hanedanının zamanında gelişmesini tamamlamıştır. İran'da gelişen talik yazısını Türkler, özellikle din ve adalet kurumlarında, kadınlarda ve şer'iyye sicillerinde kullanmışlardır. Fetvalar istisnasız bir şekilde Osmanlı talik'i olarak çıkmıştır. Bazı mühürlerde, III. Ahmet devrinden itibaren bazı levhalarda ve çeşme kitabelerinde talik yazısı görülmektedir.²³

Osmanlı Devleti'nde şer'iyye sicilleri, XV. Asırdan başlayarak XX. Asrın ilk çeyreğine kadar çok uzun bir zaman dilimini kapsamaktadır. Türk tarihinin, siyasi, iktisadi, sosyal ve hukuk hayatına dair kararları içermesi bakımından da bu siciller, Türk kültür tarihinin temel kaynaklar arasında yer almıştır. Şer'iyye sicillerinde kadıların, nikah, evlenme, boşanma, miras taksimi, yetim vb. gibi malının korunması, vakıf hükümlerine uyulması, cürüm ve cinayet konularında aldığı kararlar mevcuttur. Yine şer'iyye sicillerinde geçen konular arasında seferberlik kararları ve savaş hazırlıkları, doğal afet, kıtlık, salgın hastalık sonucu oluşan muhaceretler, alınacak tedbirler; şehir ve kaza merkezini tehdit eden eşkıyanın def'i meselesi; emlak ve akarların kira işlemleri, ceza işlemleri yer almaktadır.²⁴

Bütün sicil defterlerinin başında genellikle dili Arapça olan dibace, yani bir giriş kısmı vardır.²⁵ Burada şer'i hükümlere ve bunları vaaz eden Allah ve Peygamberine saygı arz edilmektedir. Daha sonra sicili tutan hakimin ismi ve vazife ünvanı kaydedilmektedir. Çoğu kere sicili tutan kadının tayin, berat veya buyruldu su da defterin başına yazılmaktadır.

Şer'iyye sicillerinde kadılar tarafından kaleme alınan hüccet, i'lam, ma'ruz ve mü'raseleler ile başka makamlardan gönderilen ferman, buyruldu, tezkire, temessük başta olmak üzere berat, layiha, mektup, emirname gibi pek çok çeşitli belgeye rastlamak mümkündür. Bu bakımdan şer'i mahkeme sicilleri arşivi tarih yazarlarının hiçbir surette ihmal edemeyecekleri bir tarih hazinesi olma özelliğini korumaktadır.²⁶

²³ Ahmet Remzi Oran, (2004), "70 Numaralı Kütahya Şer'iyye Sicili Transkribe ve Değerlendirilmesi" **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, DPÜ, Kütahya**, s 3.

²⁴ Oran, **a.g.t.**, s 5.

²⁵ Naci Şahin, (1998), "568 Numaralı Karahisar-ı Sahip Şer'iyye Siciline Göre Afyon", **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, A.K.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon**,s 2.

²⁶ Ahmet Akgündüz, (1988), **Şer'iyye Sicilleri**, İstanbul, s.19.

²⁶ Akgündüz, **a.g.e.**, s.19.

Şer'iyye sicillerinin mahkemece tutulup muhafaza edilmesi hukuki bir ihtiyaçtan doğmuş,²⁷ sicillerin korunmasına dikkat edilmiş olmakla birlikte zamanla bunların önemli bir kısmı kaybolmuştur.²⁸ Her kazada, sancakta ve vilayet merkezinde şer'iyye sicil defterleri tutulmuş, yanan ve kaybolanlar dikkate alınmazsa sayıları on bini geçmektedir. Bu kadar şer'iyye sicili geniş çaplı bir araştırma-incelemeye tabi tutulursa o yerin idari, askeri, iktisadi yönden ve belediyecilik açısından önemli bilgilere ulaşılabilecektir.²⁹

Osmanlı Devlet'inde kaza, kasaba, şehirler ve köylerden oluşan düzen içinde “şer'i” ve “örfi” hükümler uygulanarak toplum düzenini sağlayan adalet teşkilatı, Osmanlı Devleti'nin siyasi hakkındaki sağlamlık ve devamlılığın belkemiğini oluşturmuştur. Devletin merkezinde iktidar ve çıkar kavgaları yaşanırken devşirmelerle yerli bürokratlar arasında mücadelenin olduğu dönemlerde yeniçeri ayaklanmaları ile devletin düzeni sarsılırken, taşrayı ayakta tutan işte bu adli teşkilat olmuştur.³⁰

Şer'iyye sicillerinin katalog çalışmaları günümüzde devam etmekte olup, 3 Kasım 1941 Maarif Vekaletinin emri ile değişik yerlerde bulunan siciller belirli müzelerde toplanmıştır.³¹

7 Numaralı Kütahya Şer'iyye Sicil defteri 92 varak ve 280 belgeden oluşmaktadır. Transkribe ettiğimiz birinci bölüm defterin başından 145 numaralı belgeye kadar olan bölümdür. Yaklaşık olarak 19*54 boyutlarında olan 7 numaralı Kütahya şer'iyye sicil defterindeki belgeler sonradan numaralandırılmış olup bazı belgeler kronolojik sırayı takip etmemektedir. Bazı belgeler ise hiç numaralandırılmamıştır. Belgelerin bazılarında kişi isimleri ve ferman ya da beratın gönderilme şekli boş bırakıldığından transkribinde de bu kısımlar “(boşluk)” şeklinde ifade edilmiştir. Kullanılan yazının çeşitlilik göstermesi ve sık sık değişmesi sicilin birden fazla kâtip tarafından yazıldığına işarettir.

Bu defterdeki belge türleri çoğunlukla tereke ve i'lâm olmakla beraber, ferman, buyruldu, berat, hüccet, kanunnâme, masraf kaydı, zahire defteri, vakfiye, temessük ve

²⁷ Akgündüz, **a.g.e.**, s. 19.

²⁸ Bayındır, **a.g.e.**, s 2.

²⁹ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, (1998), **Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı**, Ankara, s. 109.

³⁰ Zekeriya Bülbül, (2002), **Osmanlı Müesseseleri ve Medeniyet Tarihi**, Ankara, s 207.

³¹ Şahin, **a.g.t.**, s 3.

sehm defterinden oluşmaktadır. Defterde ölen kişilerin ardından mal paylaşımları, ülkede asayişin sağlanmasına dair padişahın vermiş olduğu ferman ayrıca çalıştıkları yerlerden haklarını alamayan kişilerin şikâyeti üzerine görülen davalar bulunmaktadır. Sicilde farklı belge çeşitlerinin olması sosyo-ekonomik yapıyla ilgili daha ayrıntılı bilgi sahibi olunmasını sağlamıştır.

Diğer taraftan sicilde kâtip değişikliği fazla olduğundan yazı tipi sık sık değişmiş ve bu değişiklikler neticesinde rik'a, ta'lik ve ta'lik kırmaları yazı çeşitleri kullanılmıştır. Bunun yanında bazı belgelerde yazıların yer yer silik olması, satır aralarında boşluklar bulunması okumaları zorlaştırmıştır. Bu bölümler transkrip esnasında "(silik)" şeklinde gösterilmiştir. Bunun gibi bazı belgelerde kullanılan mürekkebin yoğunluğu neticesinde kelimelerin okunmasında zorluklarla karşılaşmıştır.

1.2.2. Şer'i Mahkemelerde Bulunan Görevliler

1.2.2.1. Kadı

Kadıların baş vazifesi, halk arasında ki nizamı sağlamaktır. Sonraları diğer bazı işlerle meşgul olmakta vazifeleri arasına girmiştir. Yetimlerin, vakıfların, iflas edenlerin mallarına, vasiyet, vesayet, velayet işlerine, çarşı pazarda narhlara, fiyatlara nezaret etmek, kimsesiz küçük kızları evlendirmek, şehrin temizliğini kontrol etmek, imam, hatip tayin etmek gibi işlere de bakmışlardır. Osmanlı Devletinde kadılar zabıtaya, belediyeye, idareye ait bazı işleri de görmüşlerdir.³²

Günümüzde noterlere ait olan işlerden bazıları da eskiden kadılar tarafından görülürdü. Bazen kadılar noterlik işleri için ayrıca memurlar tayin ederlerdi.³³ Dolayısıyla kadılar buldukları yerin hakimi, noteri, emniyet amiri ve mülki amiridirler.³⁴ Bütün bunlar kadının son derece bilgili, kabiliyetli, ileri görüşlü olmasını gerektirir.

³² Osman Keskiöğlü, (1969), **Fıkıh Tarihi ve İslam Hukuku**, Ankara, s.273-274.

³³ Keskiöğlü, **a.g.e.**, s 274.

³⁴ Halil Cin, Ahmet Akgündüz, (1990), **Mukayeseli İslam ve Türk İslam Hukuk Tarihi**, İstanbul, C.1, s. 274.

Kadı da bazı şartlar aranmaktadır: bunlar; akıl, hür olmak, Müslüman olmak, doğru sözlü güvenilir ve iffetli olmak, sıhhatli olmak, hukukun usulünü bilmektir.³⁵

1.2.2.1.1. Kadılıkta Aranan Şartlar

Osmanlı hukukçularına göre kadı, insanlar arasında meydana gelen dava ve anlaşmazlıkların şer'i hükümlere göre karar bağlamak için devletin en yüksek icra organı tarafından tayin edilen kişilerdir.

Yetki ve sorumluluğu kural olarak hukuk ve ceza davalarını içeren Kadılar Osmanlı Devletinde çok önemli bir rol ifa etmişler; Tanzimat öncesi şer'iyye mahkemelerinin, Tanzimat sonrası ise hem şer'iyye hem de Nizamiye Mahkemelerinin başkanlığını yapmışlardır.

Devletin önemli vazifelerinden birisi de halkını adalet esasları dairesinde idare etmesidir.³⁶ Devletin adalet esaslarına dayalı olarak halkını idare edebilmesi için birtakım şartlar aranmıştır. Çünkü kadılık yargı yetkisini hükümdar adına kullandıklarından dolayı bazı şartlara sahip ve bazı vasıflara haiz olması gerekir.

Kadılar yüksek tahsilli, medrese mensuplarından, yapılan imtihanları başarı ile verenlerden gerekli olan yerlere tayin edilmektedir.³⁷

Kadılıkta aranan belli şartlar şunlardır:

Osmanlı Devleti'nde şer'iyye mahkemelerinde hakimlik yapacak birisinin kesinlikle

1-Müslüman olması şarttır.

2-25 yaşından büyük olmak

3-Bir yıl veya bir yıldan fazla hapis cezasına veya daha ağır bir cezaya çarptırılmış olmamak

4-Bunamış olanlar, körler, dilsizler ve tarafların yüksek sesle konuşmalarını duyamayacak kadar sağır olanlar kadı olamazlar.

³⁵Fahreddin Atar, (2002), "Kadı Maddesi", **DiA**, C.XXIV, Ankara, s.66.

³⁶Enver Ziya Karal, (1998), **Osmanlı Tarihi**, Ankara, s.134.

³⁷Karal, **a.g.e.**, s.134.

5-Ferasetli, doğru, güvenilir ve iradesi sağlam olmayanlar kadılık görevine atanamazlar

6-Medresetü'l-Kudat'ı bitirenler kadı olabilirler.

1.2.2.2. Naib

Naib; vekil, birinin yerine geçen; kadı vekili; kadı, şeriat hükümlerine göre hüküm veren hakim; anlamlarına gelmektedir.³⁸ Kadıların kendi yerlerinde davaya bakmak üzere görevlendirdikleri şahıslara naib denir. Bunların tayini kadılar tarafından kaleme alınan müraselelerle yapılırdı. Kadılar bazen görev yerlerine kendi karar yetkisine haiz olan naiblerini gönderebilirlerdi.³⁹

1.2.2.3. Kassam

Varisler, mirasçılar arasında mirası taksim eden ve küçüklerin hakkını koruyan şeriat me'mûru⁴⁰ anlamına gelmektedir. İslam hukukunda ve genel olarak kassam; miras davalarında bizzat dava mahaline giderek gerekli tahkikatı yapıp ihtilaf hakkında bir neticeye vardıldıktan sonra davayı hükme bağlayan ve ev, tarla, arsa gibi gayrı menkulleri varisleri arasında taksim eden memura denir. Aynen kadıda aranan şartlarda kasamda da aranmaktadır. Kassamlık görevi tanzimattan sonra kaldırılmıştır.⁴¹

1.2.2.4. Muhzır

Şeriat mahkemelerinde mübaşir hizmetini gören⁴² kişilerdir. Muhzırlar kadının yargılamada en önde gelen yardımcılarındandır. Mahkeme iç güvenliği yanı sıra

³⁸ Ferit Devellioğlu, (2003), **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat**, Ankara, s.799.

³⁹ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, (1965), **Osmanlı Devletinin İlimiye Teşkilatı**, Ankara 1965, s. 117, **İslam Ansiklopedisi**, (1957), Maarif Basımevi, İstanbul, c.7, s.150.

⁴⁰ Develioğlu, **a.g.e.**, s.494.

⁴¹ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, **a.g.e.**, s.121.

⁴² Develioğlu, **a.g.e.**, s.676.

davalıların getirilip götürülmelerini sağlayan muhızrlar, kadı kararıyla konulan para ve eşyanın korunmasından da sorumludurlar.⁴³

1.2.2.5. Katip

Arapça ketebe, “kütta” kelimesinden türemiş olan katip; kitabet eden, yazan, yazıcı; usta yazıcı⁴⁴ anlamına gelmektedir.

Güvenilir, salih, davalarını yazma ve i’lam tanzim etme usulüne vakıf birisi, mahkemeye katip olarak tayin edilir. Hediye almak gibi kötü bir duruma düşmemesi için, kadı, katibi uygun bir yerde bulundurur. Katip, burada tarafların iddia ve müdafaalarını ve şahitlerin yaptığı şahitliği kaydederdi.⁴⁵

1.2.2.6. Mübaşir

Mübaşir, kadının emrini tebliğ etme görevini yürüten kişidir. Sorgu yaptıkları da bilinmektedir.⁴⁶

1.2.3. Şer’iyye Sicillerindeki Belge Çeşitleri

1.2.3.1. Kadılar Tarafından Kaleme Alınan Belgeler

1.2.3.1.1. Hüccet

Hüccet; hakim huzurunda ikrar, takrir, akit, vasi tayini ve bir hususa izin gibi hüküm içermeyen hususlar hakkındaki belgeler olup,⁴⁷ konularına göre nikah, talak, fesh-i nikah, mehir, nafaka, vasi tayini gibi kısımlara ayrılırdı.⁴⁸

⁴³ Musa Çadırcı, (1991), **Tanzimat Döneminde Anadolu Kentlerinin Sosyal ve Ekonomik Yapıları**, Ankara, s. 90.

⁴⁴ Develioğlu, **a.g.e.**, s.495.

⁴⁵ Cin- Akgündüz, **a.g.e.**, s. 281.

⁴⁶ Cin- Akgündüz, **a.g.e.**, s. 281.

⁴⁷ Mehmet Zeki Pakalın, (1983), **Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, c I-III, İstanbul, s. 607.

⁴⁸ Ahmet Akgündüz, (2002), “Şer’iyye Mahkemeleri ve Şer’iyye Sicilleri”, **Türkler**, C. X, Ankara, s. 60-67.

Kelime manası itibariyle “hüccet”, senet, vesika, delil demektir.⁴⁹ Hüccetler şer’iyye mahkemeler tarafından verilir. Fakat hüccetlerde hakimin kararı içinde olmaz. Sadece kadının huzurunda tarafların anlaşmaya vardıklarını gösteren ve kadının onayını üzerinde taşıyan belgelere Osmanlı diplomatiğinde Hüccet denilmiştir.⁵⁰

Kadınların tasdik ve onay makamı durumunda olduğu hüccetler hem miktar hem de tür bakımından en kalabalık belgelerdir. Tespit edilen hüccet türleri onbeş-onaltı kalem bulunmaktadır. Şer’i açıdan kesin delille sabit olan bir hukuki durum pek fazla çekişme konusu olmayacağından mahkemeye de intikal etmezdi. Bir mahkemenin hüccet tanzim edip ilgilinin eline vermesi ve bir suretini sicile kaydetmesi demek, o konuda bazı istisna dışında hukuki çekişmenin vaki olmayacağı, olsa da mahkemenin hücceti elinde bulunduranın lehine karar vereceği anlamına gelir. Bazı hüccetler delil hüviyeti taşır ki bunlar: nikah, talak, nafaka, köle azadı, bey’, vasiyet, vekalet, sulh, ikrar, kefalet, icara, vasi, borç, hibe ve teslim, ibra ve ıskat, ispat-ı rüş, müdarebe, vakfiyelerle ilgili hüccetler, padişah fermanına dayanılarak yapılan hüccetlerdir.

Hüccet Metinlerinin ortak özellikleri:

1- Taraflara verilen hüccetlerin üst tarafında hücceti veren kadının imzası ve mührü mutlaka bulunur, sicil defterindeki hüccetlerde bulunmaz.

2- Tarafların adı ve adresi her çeşit şüpheyi ortadan kaldıracak biçimde açıklanır.

3- Hüccete konu olan mal veya hak, açıklıkla anlatılır.

4- Hukuki muamelelerin şekli, şartları ve varsa teslim ve tesellüm işlemleri beyân edilir.

5- İkrarda bulunan tarafın, karşı tarafın, ibra ettiği ve konunun dava ve çekimse konusu yapılmayacağı teyiden belirtilir. Lehine ikrar yapılan taraf da ikrar beyânını tasdik edince, talep üzerine durumun sicile kaydedildiği zikredilir.

6- Hüccetlerin sonuna tarih; yıl, ay, gün ve bazen de günün belli dilimi halinde yazılır.

⁴⁹ Mübahat S.Kütükoğlu, (1994), **Osmanlı Belgelerinin Dili**, İstanbul, s.197.

⁵⁰ Kütükoğlu, **a.g.e.**, s.350.

7- Hücetlerin altına mutlaka şuhudü'l-muhzır başlığı ile hukuki muameleye şahit olanların isimleri ve unvanları yazılır.

Hücetlerin konularının toplandığı başlıklar şunlardır: Evlenme akdine ilksin hücetler (nikah), küçük çocuğun anne ve babası veya kadı tarafından velayeten evlendirilmesi, karının vekil tarafından evlenme akdinin icrası, evlenme akdinin sübutu ile ilgili hücetler gibi; talak hücetleri, boşanmanın tefvizi hücetleri, şiddetli geçimsizlik sonucu anlaşarak boşanma (muhalaa) hücetleri, evlenmenin feshine ilişkin (fesh-i nikah) hücetler, mihr ve nafaka hücetleri; terbiye velayeti (hidane) hücetleri, kadının vasi tayinine dair hücetler, köle azadı ile ilgili (itak, tedbir, mükatebe) hücetleri, izin ve yetki verilmesine ilişkin hücetler, satım akdi hücetleri, ferag hücetleri, geri alım hakkı ile satım (bey'i vefa) hücetleri, süf'a ve bağışlama hücetleri; vedia, rehin, istihkak (zabt), ikrar, havale, şahadet, kefalet, şirket, vekalet, kısas, diyet, sulh, ibra ve iflas gibi hücetler, kethüda, subaşı ve benzeri görevlerin tayini ile ilgili hücetler de mevcuttur.⁵¹

7 Numaralı Kütahya Şer'îye Sicil Defterinde (1.Bölüm) yalnız bir hücet örneği bulunmaktadır.⁵² Belgenin konusu miras paylaşımında çıkan anlaşmazlıktır. Hak sahiplerine malın iadesi ile ilgilidir.

1.2.3.1.2. İ'lam

İ'lam kelime anlamı olarak bildirme, anlatma anlamına gelir. Hukuki olarak ise; davanın mahkemece nasıl sonuca bağlandığını gösteren belgedir.⁵³

İ'lam metinlerinin ortak özellikleri:

1- İ'lamda davacının adresi, adı, babasının adı yazılıdır. Eğer davacı baksa memleketten ise memleketi belirtilir ve davanın görüldüğü yere ne için geldiği, halen nerede oturduğu kaydedilir. Davalının ise sadece, meşhur olduğu unvanı ve babasının adı yazılır.

⁵¹ Leyla Sarıavcı, (2007), "1Numaralı Kütahya Şer'îye Sicili Transkripsiyonu ve Kritisği", **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, DPU, Sosyal Bilimler Enstitüsü**, Kütahya, s.17-18.

⁵² Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 88.

⁵³ Kütükoğlu, **a.g.e.**, s. 345.

2- Davacının iddiası eksiksiz olarak yazılır.

3- Davalının cevabı, def'i itirazları da yazılır. Davalı iddiayı tümüyle reddetmişse durum i'lamda "gıbbe's-sual ve akıbe'l-inkar..." vb formüle bir ifade ile belirtilir. Davalı, iddianın bir kısmını reddetmişse bu durum i'lamda genellikle "gıbbe's-sual mezkur... cevabında... inkar, ... inkar edecek..." kalıbıyla ifade edilir.

4- İddiayı ispat edecek vasıta demek olan delil, i'lamda genellikle "gıbbe's-sual ve akıbe'l-inkar müdde-i mezburdan müddeasına mutabık beyyine taleb olundukda..." ifadesiyle istenir.

5- Bunlardan sonra hakim, i'lam metninin sonunda, davanın ispat vasıtalarına göre ayrı ayrı kalıp ifadelerle kararını açıklar.

6- Tarih, ya Arapça olarak yazılır veya günümüz tarih atma biçimine uygun şekilde yazılır.

7- İ'lamlarda, dava sonunda suhudü'l hal başlığı altında şahitler listesinin verilmesi şart değildir.

İ'lamların konuları şunlardır: Borç ikrarı ile ilgili i'lamlar, alacağın ispatına ilişkin i'lamlar, karşı tarafa yemin teklifini ihtiva eden i'lamlar, alacağın tecili ile ilgili i'lamlar, kefalet, havale, istihkak i'lamları, muhayyerlik hakkına ait i'lamlar, tazminat, icra, vakıf, evlenme-bosanma i'lamları, tazir cezası i'lamları, iffete iftira, içki içme, zina cezası ile ilgili i'lamlar, su-i hal i'lamları, bina kesfi i'lamları, maktülün kesfi ve diyet i'lamları, kısas i'lamları, Müslüman olmaya yada dinden çıkmaya dair i'lamlar, sulh i'lamları, Ramazan ayının tespitine ilişkin i'lamlar, hırsızlık suçu ve cezası ile ilgili i'lamlar vardır.⁵⁴

7 Numaralı Kütahya Şer'iyeye Sicili (1.Bölüm) içerisinde 20 adet i'lâm mevcuttur. Bunlar genel olarak, miras paylaşımında çıkan anlaşmazlık,⁵⁵ nafaka,⁵⁶ mihir ve arazi ile ilgili konuları kapsamaktadır. Osmanlı Devleti'nde aile kurumuna çok önem verilmiş, evlenme, boşanma, nafaka, vasi tayini gibi işlemler belli kurallara göre yapılmıştır. Bu konularda kadınların ve çocukların olası mağduriyetleri göz önünde

⁵⁴ Sarıavcı, a.g.t., s. 19-20.

⁵⁵ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 10, 11, 17, 26, 32, 31, 37, 48.

⁵⁶ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 9, 29, 33.

bulundurularak evliliklerde erkek günün koşulları ve ekonomik durumu ölçüsünde kadına mehir⁵⁷ vermiş, olası bir boşanma veya erkeğin ölümlü halinde kadının ve çocukların hakları korunmuş geçimlerini sağlamayı amaçlanmıştır. 7 Numaralı Kütahya Şer'iyeye Sicil Defterinde (1.Bölüm) bulunan mevcut belgede gayri müslim olanlarında aralarındaki anlaşmazlığı kadı huzurunda çözmek için müracat ettikleri ve şahidlerini müslüman kimselerden seçtikleri görülmektedir. Bu durum gayri müslimlerle müslüman halkın huzur içinde yaşamasından başka birbirlerine olan güvenini de göstermektedir.⁵⁸ Diğer i'lamların bir tanesi bıçak ile darb ve öldürme ilgili,⁵⁹ bir tanesi vakıf için sarfedilecek para ve mülk hakkında,⁶⁰ alacak-verecek ile ilgili, bir tanesi Bâlıklı hamamı suyu ve tamiri ile ilgili⁶¹ ve iki tanesi de arazi ve mahsülü ile ilgilidir.⁶²

Sicilimize hukuki yönden baktığımızda elimizdeki belgelere göre toplum içinde yaşayan herkez için adalet mekanizması işlemektedir. Kadından çocuğuna fakirinden zenginine müslümanından gayri müslimne herkesin kadı huzurunda hakkını aradığını görmekteyiz. Karara varılırken de sadece hüküm verenin kararı değil mahkemeye intikal eden olayla ilgili şahidlerin ifadeleride alınan karar için doğrudan etkiye sahiptir. Kadıların verecekleri kararda “şuhudû'l-hal” denilen kişilerin fikir beyan etmeside oldukça önemlidir. Bu kişiler o bölgenin eşrafından seçilen aralarında hukukçularında bulunduğu güvenilir insanlardır. Bu durum kadının görevini kolaylaştırmakla birlikte alınan kararın doğru ve sağlıklı olması açısından da önemlidir.⁶³

1.2.3.1.3. Ma'ruzlar

Kelime anlamı olarak; arz edilen şey demektir. Ma'ruzun iki anlamı vardır. Birincisi, kadıların icra mahkemelerine idari bir durumu arz ettiği yazılı kayıtlara veya halkın icra makamına ya da kadıya hitaben yazdığı şikayet dilekçelerine denir ki sicilde

⁵⁷ **Mehir:** evlenirken erkek tarafından kadına verilen nikah bedeli; Develioğlu, **a.g.e.**, s.603.

⁵⁸ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 31.

⁵⁹ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 7, 28.

⁶⁰ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 12.

⁶¹ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 34.

⁶² Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 49, 53.

⁶³ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 28, 29, 33.

kullanılan ma'ruzlar bunlardır. İkincisi ise; i'amların birçoğu icra makamına hitaben yazıldığından i'amlara ma'ruz denilmektedir.⁶⁴

7 Numaralı Kütahya Şer'ie Sicil Defterinde (1.Bölüm) bulunan bir adet mâ'ruz bulunmaktadır.⁶⁵

1.2.3.1.4. Mürasele

Kelime anlamı olarak mürasele Haberleşme, mektuplaşma, kadı mektubu⁶⁶ anlamına gelmektedir. Hukuki olarak kadının kendisine denk veya aşağı makama yada şahısa yazdığı belgeye⁶⁷ denmektedir. Belgelerimiz içerisinde 3 adet mürâsele⁶⁸ bulunmaktadır.

1.2.3.1.5. Tereke

Tereke; ölen kimsenin bıraktığı şey⁶⁹ anlamına gelmektedir. Bir kişi öldüğünde, terekesi en küçük malzemeye kadar hak sahipleri arasında paylaşılırdı. Terekeler ölen kişinin varislerine bıraktığı şeyleri, mirasın miktarını, cinsini ihtiva ettiği için ait olduğu devrin iktisadi ve kültürel özelliklerinin bilinmesi bakımından önem taşır.

Sicilimizde yirmi yedi adet tereke mevcuttur. Tereke, vefat eden kişinin geride bıraktığı şeyler, metrûkât ve muhallefât olarak ifade edilmiştir.⁷⁰ Sicilde yer alan tereke kayıtlarından, Kütahya'da yaşayan halkın ekonomik durumu, aile kurumunun özellikleri, halkın yaşam tarzı, bırakılan tereke ile de kişinin mal varlığı, mesleği, terekesini bırakmış olduğu çocuk ve eş ya da eşlerinin sayıları buna bağlı olarak aile ve evlilik müessesesinin özellikleri, ayrıca terekenin aile bireyleri arasındaki dağılımına bakılarak eş, erkek ve kız çocuğa bırakılanlar arasındaki farkları da görebilmemize yardımcı olmaktadır. Tereke ile ilgili olarak miras taksimi ile uğraşan ve mirasın şer'i

⁶⁴ Akgündüz, **a.g.e.**, s. 38-39.

⁶⁵ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 75.

⁶⁶ Devellioğlu, **a.g.e.**, s.732.

⁶⁷ Akgündüz, **a.g.e.**, s.38-39.

⁶⁸ **Mürâsele:** kuzâtın, nüvvâbın ta'yini için yazılan resmi mektub.

⁶⁹ Devellioğlu, **a.g.e.**, s.1084.

⁷⁰ Şemseddin Sami, (2004), **Kâmûs-ı Türkî**, C.I.II., İstanbul, s.399.

hükümlere göre taksimini yapan Kassam denilen memurlar vardır. Kasamlar devletten belirli bir maaş almazlar. Taksim ettikleri terekeden “resm-i kısmet⁷¹” denilen bir pay alırlardı. Bu pay kanunlarca tesbit edilirdi. Terekelerimize baktığımızda bu vergi terekeye göre değişirdi. Bu vergi miktarı terekenin toplam miktarının % 3 - 5 civarında ve ailenin zenginlik durumuna göre alındığı sonucuna varmaktayız. Terekelerde ölen kişilerin sahip olduğu her türlü taşınır-taşınmaz, değerli-değersiz neyi varsa kaydedilirdi. Terekenin sonuna kimlere taksim edildiği, tereke ile ilgili vergiler ve toplam tutar yazılırdı.

Eşin ölmesi durumunda geriye bıraktığı mirası eşi, çocukları bazende annesi, babası birinci dereceden yakınlarında paylaştırılırdı. Çocuklar küçük yaşta ise miraslarının idaresine vasi tayin edilirdi.⁷² Böylece sahib olduğu malın doğru kullanılması sağlanırdı. 7 Numaralı Kütahya Şer‘iye Sicili Defterinde (1.Bölüm) bulunan özellikle i‘lamlardan miras paylaşımı konusunda çıkan anlaşmazlıklar ve bunların mahkemeye taşınarak çözüldüğüne şahid oluyoruz. Mahkemeye başvuranlar arasında kadınlarında bulunması dikkate şayandır. Genellikle içine kapanık ve hiçbir hakka sahip olmadığı düşünülen Osmanlı kadını hiçte ögle değildir. İncelediğimiz belgelerde kadınlar mağdur olmaları halinde mahkemeye başvurmuş haklarını aramışlardır.⁷³

Sicilimizde bulunan 27 aded tereke içerisinde bıraktığı mal varlığı toplam yekûnu 28860 gurûşla en yüksek meblağdır, en düşük meblağ ise 120 gurûşdur.⁷⁴ 7 Numaralı Kütahya Şer‘iye Sicil Defterinde (1.Bölüm) gayri müslimlere ait bir tereke kaydına raslanmaktadır. Artin veledi Samuyel nam diye ifade edilen zımminin bir evi, birkaç parça köhne eşyası ve beş sığır mandası malvarlığını oluşturmaktadır. Bunların toplam değeride sadece 515 guruşdur.⁷⁵ Elimizde bir örnek olduğundan genellemeye gidemesekte Kütahya’da yaşayan gayri müslim tebanında ekonomik durumu Müslüman toplumla paralellik göstermektedir diyebiliriz.

⁷¹ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 1.

⁷² Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 2.

⁷³ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 9.

⁷⁴ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 24, 35.

⁷⁵ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 116.

7 Numaralı Kütahya Şer'ıye Sicil Defterinde (1.Bölüm) bulunan terekelerde bırakılan eşyalara bakılarak kişilerin meslekleri, tereke sahiplerinin ve buna bağlı olarak halkın ekonomik durumları hakkında bilgi edinebilmekteyiz. Ayrıca terekelerden o gün kullanılan eşyaların ve sahib olunan hayvanların adlarını ve değerini görebilmekteyiz.Örneğin:

Manda ineği: 60 gurûş

Arı kovanı: 3-5 gurûş

Kara sığır ineği: 25-125 gurûş

Kara sığır öküzü: 20-100 gurûş

Dana: 15 gurûş

Camus ineği: 75-150 gurûş

Merkeb: 20-35 gurûş

Sütünden faydalanılmasından dolayı ineklerin diğer hayvanlara nazaran değerinin yüksek olduğunu görmekteyiz. Merkep sadece yük taşıma da kullanıldığı için kıymeti düşüktür. Yine verim almak için belli dönem bakılması gereken dananın da değeri düşüktür.

O dönemde soyadı kullanılmadığı için insanların baba adlarıyla, unvan, el-kablarla, lakablarla vb. zikredildiğini görmekteyiz. Ayrıca yaptıkları işe; Rencber seyyid Mehmed, Berber Ağa, Kilimci oğlu Mehmed, Hamamcı Hacı Abdurrahman vb. oturdukları yere göre Kırşehirli Bekir Ağa, Bozoklu Mehmed, Kaya köylü Hacı Mustafa, Saruhanlı Halil, Banaz'lı Mehmed vb. mensub oldukları millete göre Arab Süleyman, Rum Papas oğlu, Kürt oğlu İsmail vb. veya sahip oldukları fiziksel özelliklerine göre Çakır sarı Süleyman, Kara İbrahim, Uzun Abdullah, Sarı Hacı Mehmed vb. anılmaktaydılar.⁷⁶

Toplumun bu dönemde sosyal hayatı durağandır. Ancak Ramazan aylarında durum farklıdır. Sicimizde bulunan bir belgede "Ramazan fişenkleri için barut"⁷⁷

⁷⁶ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 42.

⁷⁷ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 72.

ifadesi, Ramazan ayında yerel idarenin de katkılarıyla sosyal hayat canlanmakta sosyal etkinlik ve faaliyetler olmaktadır.

Terekelerde duhan yani tütün kesesi ve çubuğu, nargile, tütün mamülü olan enfiye kutusu gibi eşyalar bulunmaktadır. Bu tür eşyaların bulunması o dönemde tütünün ve mamullerinin yaygın olarak kullanıldığını göstermektedir. Yine kayıtlarda “çalar saat”⁷⁸ ve “oda ağacı”⁷⁹ olarak geçen yakıldığında güzel koku veren şimdiki tütsü ve oda parfümlerine benzer şeylerin mevcut olmasında dikkati çekicidir.

1.2.3.1.6. Vakfiyeler

Vakfiye kökü Arapça “vakf” olmakla birlikte kelime manası durdurmak, alıkoymaktır. Hukuki bir terim olan vakıf sözcüğünün anlamı ise; bir kimsenin sevap kazanmak için menkul veya gayrimenkul malını veyahut mülkünü dini veya sosyal bir amaç doğrultusunda vakfetmesidir. Vakfedilmiş menkul veya gayrimenkul malın kısaca vakfedilen şeyin vasıflarını, vakıf edilme şartlarını belirten ve kadı tarafından tasdik edilen belgelere vakfiye denilmektedir.⁸⁰

1.2.3.2. Başka Makamlardan Gönderilen Ve Sicillere Giren Belgeler

1.2.3.2.1. Ferman

Ferman kelime anlamı olarak emir, buyruk; padişah tarafından verilen yazılı emir, berat, buyruldu...⁸¹ anlamına gelir. Bir ferman Nişancı tarafından tuğra çekildikten sonra gideceği yere gönderilirdi. Bu gönderilen ferman gideceği yere ulaştığı vakit kadı tarafından o beldenin şer’iyye siciline kaydolunur ve bundan sonra fermanın hükm-ü icra olunurdu. Fermanların yazılışında özellikle yazı çeşidinde divani yazı tercih edilir, özenle yazılır ve bazen de tezhip ile süslenmekle beraber harfler sık, satırlar seyrek yazılırdı. “Mucibine amel oluna” ibaresini bazen padişah kendi el yazısı

⁷⁸ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 29.

⁷⁹ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 20.

⁸⁰ Kütükoğlu, **a.g.e.**, s.359.

⁸¹ Develioğlu, **a.g.e.**, s.260.

ile kendi tuğrasının yanına yazardı. Tanzimat fermanın ilanından sonra ekseriya fermanların yerine iradeler yazılmıştır.⁸²

Sicilimizin çalışmış olduğumuz (1.Bölüm) bölümünde ferman sureti kaydı (ferman, emr-i âli şan, emr-i şerif) ile ilgili 51 adet belge kaydı vardır. 7 Numaralı Kütahya Şer'ie Sicil Defterinde (1.Bölüm) bulunan 51 fermanın 12 tanesi asker zümresi ve bunlarla ilgili belgelerdir. Üsküdar ocağına neferât tertibi hakkında,⁸³ delil zümresinden halka eziyet edenler ve mallarını gasb edenler hakkında,⁸⁴ Üsküdar ocağı neferâtı için kışla ve kışlak tahsisi⁸⁵ ve bedeliyesinin tahsili hakkında olan iki belgedir.⁸⁶ Defterde bulunan fermanın 9 adedi de devletin ihtiyac duyduğu katır,⁸⁷ ağnam⁸⁸ yani koyun ve devlet kontrolünde olan bazı ürünler ve bunların izinsiz üretimine mani olunmak için gönderilen fermandır. Bunlardan üçü enfiye,⁸⁹ üçü harir yani ipek⁹⁰ ve bir tanesinde saçma fermanıdır.⁹¹ 7 Numaralı Kütahya Şer'ie Sicil Defterinde (1.Bölüm) bulunan 7 fermanın devlet alacağı vergilerin tahsili ve bunların toplanmasına dikkat edilmesi hususundadır.⁹² Ayrıca bu fermanlarda alınacak vergiler tahsil edilirken halka gereğinden fazla ve zamanı gelmeden toplanmaması husuna da dikkat çekilmiş olup "akçeyi hazine-i 'amireme alındığı vecih üzere aldırub bundan ziyade ve noksan alınmaya ve aldirtmayasız"⁹³ şeklinde ifadeler kullanılmış bu konuda görevli memurlar ikaz edilmiştir. 14 fermanın halkın ihtiyaçlarının ve maruz kaldığı haksızlıkların giderilmesine dair yapılacakların bildirilmesine yöneliktir.⁹⁴ Mütesellimlik emriyle ilgili üç ferman vardır bunlardan birisi Germiyan zâde Mehmed Ağanın diğer ikisi de Nasuhzâde Nasuh Ağanın mütesellimlik emridir.⁹⁵ 7 Numaralı Kütahya Şer'ie Sicil Defterinde (1.Bölüm) bulunan fermandan biri Nakib zâde dimekle meşhur devlet memuru olan kimsenin yalan beyanda bulunarak masrafları için dört bin gurûş tahsil

⁸² Oran, a.g.t, s.8.

⁸³ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 59, 80, 102, 122.

⁸⁴ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 74, 79, 91, 130.

⁸⁵ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 81, 124.

⁸⁶ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 94, 121.

⁸⁷ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 61.

⁸⁸ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 106.

⁸⁹ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 73, 82, 115.

⁹⁰ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 111, 132, 134.

⁹¹ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 77.

⁹² Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 62, 66, 67, 95, 100, 101, 105.

⁹³ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 66.

⁹⁴ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 58, 93, 104, 107, 108, 119, 123, 127, 129, 131, 133, 135, 139, 142.

⁹⁵ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 70, 85, 89.

etmek istemesi ile ilgilidir.⁹⁶ Bir tanesi Kütahya valisi Alaaddin Paşa taksit-i hazariye emri,⁹⁷ biri mübâşiriye emri,⁹⁸ biri Kütahya alaybeyisi Abdurrahman Ağanın mütesellimlik emri⁹⁹ biri gayri müslim tebadan bir taifeye verilmiş olan imtiyaz bildiren emirdir¹⁰⁰ ve birisi de Tayyib zade Mehmed Efendi ve Hacı İsmail Efendinin ıtlak yani salıverilme emridir.¹⁰¹

Defterimizdeki fermanlara baktığımızda bazı ürünler de devlet tekel oluşturmuştur. Bu ürünlerin devletin belirlediği yerlerde kalması harice çıkarılmaması husunda devamlı olarak idare ve denetim mekanizmasını oluşturan kişiler uyarılmış dikkatli olmaları istenmiştir. Yine bunların üretimiyle ilgili de kısıtlamalar getirilmiş müsaade edilenlerin dışında başka kimsenin imalat hane açmaması istenmiştir. Bu konuda aksi yönde hareket edenlerin cezalandırılması ve ellerindeki malların devlet adına alıkonulması istenmiştir.

Bu ürünlerin fiyatları da devlet tarafından belirlenmiş ve bu fiyatlara sadık kalınması ne eksik ne de fazlasının uygulanmaması istenmiştir. Önemli bir noktada fiyatlarda devlet merkeziyle diğer bölgeler arasındaki fiyat farkıdır. Bu konu da defterde bulunan enfiye ile ilgili fermanla geçen “Malatu enfiyesinin beşer gurûş râyic-i miriyesi olub lakin fiat-ı mezkûre dâ'im ve müstekir olmadığından gayri taşra kazâlara gönderilen enfiyenin ücret-i nakliye ve masarîf-ı sâ'iresi olmak hasebiyle İstanbul içine bakılmayub her kazâda râyic ve i'tibârına göre fûruhat olunmak iktizâ etmekle”¹⁰² denilerek açıklanmıştır.

Fermanlara baktığımızda devletin merkezi dışındaki yerlerle ilgili olarak oldukça dikkatli ve merkeze intikal eden her türlü olaya kayıtsız kalmadığını görüyoruz. Ayrıca merkez ile taşra arasındaki bağlantı olanakların elverdiği nisbetince sağlanmaya çalışıldığı ve devletin varlığı hissettirilmeye çalışıldığı açıktır. Ancak meydana gelen her olaya müdahale edildiğini söyleyemeyiz çünkü olaylar kadıya intikal ettiğinde ve merkeze iletilindiğinde haberdar olunmuş ve gereği yapılmaya çalışılmıştır.

⁹⁶ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 99.

⁹⁷ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 71.

⁹⁸ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 87.

⁹⁹ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 138.

¹⁰⁰ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 76.

¹⁰¹ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 113.

¹⁰² Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 82.

1.2.3.2.2. Berat

Yazılı kağıt demek olan beratın bir adı da nişandır. Osmanlı diplomatiğinde padişah tarafından bir memuriyete tayin, bir şeyin kullanılma hakkı, bir ayrıcalık veya bir şeyden muaf tutulduğunu gösteren ve üzerinde padişahın tuğrasını taşıyan belgelere denir ve beratlı kelimesi müsaadeli, imtiyazlı anlamındadır.¹⁰³ Kazalara gönderilen beratlar kadı tarafından deftere kaydolunur, ancak padişahın tuğrası bulunmazdı.

7 Numaralı Kütahya Şer'îye Sicil Defterinde (1.Bölüm) 11 adet berat bulunmaktadır. İmam ve müderrislik, zâviye ve zâviye için evlâdiyyet yani çocuğuna kalması için, mutasarrıflık ve kale için mustahfiz olarak alınacaklara ocaklık beratlarıdır.¹⁰⁴

1.2.3.2.3. Buyruldu

Osmanlı Diplomatiğinde sadrazam, vezir, defterdar, kazasker, kaptan paşa, beylerbeyi gibi yüksek rütbeli görevlilerin kendilerinden alt kademelerinde bulunan görevlilere gönderdikleri emirler için “buyruldu” ismi kullanılmaktadır.¹⁰⁵

7 Numaralı Kütahya Şer'îye Sicil Defterinde (1.Bölüm) 10 adet buyruldu bulunmaktadır. Bunlardan üçü mütesellime hitaben görevine ehemmiyet ve fukaraya dikkat hususunda,¹⁰⁶ ta'mir ve tefriş-i saraya dâir,¹⁰⁷ delil ve tüfenkçi taifesinden firar edenlerin buldukları mahalde yakalanmaları için,¹⁰⁸ narh buyuruldusu,¹⁰⁹ tayin olunan mütesellime itaat için,¹¹⁰ fukaraya zulüm eden eşkıya takımının üzerine gidilip cezalarının verilmesi hususuna dair¹¹¹ ve mütesellime imdad-ı hazariyenin toplanması için gönderilmiş olan buyruldu.¹¹²

¹⁰³ Kütükoğlu, a.g.e.,s.124.

¹⁰⁴ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 60, 78, 114, 120, 128, 140.

¹⁰⁵ Kütükoğlu, a.g.e.,s.197.

¹⁰⁶ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 86, 90, 137.

¹⁰⁷ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 92.

¹⁰⁸ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 97.

¹⁰⁹ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 112.

¹¹⁰ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 117.

¹¹¹ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 118.

¹¹² Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 4, 136.

Numarasız belgeler arasında olan Alaaddin Paşa H.1220/M.1806 tarihli narh buyrulduğuna baktığımız da Pirinç sâde 30, Rugan-ı sâde sâde 20, Basel sâde 10, ‘Asel sâde 15, Biber dirhem 100, Mum sâde 3 olduğunu görmekteyiz. Yine Alaaddin Paşa H.1218/M.1803 kış narh buyrulduğuna da; Nan-ı aziz aded: 1 Meblağ 19, Lahm-ı ganem aded 1 sâde 14, Lahm-ı ma‘z aded 1 meblağ 40, Rugan-ı şem‘ aded 1 sâde 36, Sâ‘ir zehâ‘ir ‘ali hâle nizâm verilmiştir.

1.2.3.2.4. Tezkire ve Temessük

Sözlük anlamı borç senedi veya bir ise sıkı tutunmak olarak geçen¹¹³ temessük, Miri arazide ve gayri sahih vakıflarda tasarruf hakkı sahiplerine yetkili makam veya şahıslar tarafından verilen belgeye denir ve bugünkü karşılığı tapudur¹¹⁴. Tezkire ise kelime olarak hükümetten alınan izin demek olup¹¹⁵ Osmanlı diplomasisinde üstten alta veya aynı seviyedeki makamlara yazılan ve resmi bir konuyu içeren belgelere denirdi. Sadrazamın özel kalem müdürü demek olan tezkireciler tarafından, kendilerine berat ile bir cihet tahsis edilen şahısların eline, söz konusu berata dayanarak tezkiresi verilir bir sureti de şeri’yye siciline kaydedilirdi.

7 Numaralı Kütahya Şer‘iye Sicil Defterinde (1.Bölüm) 4 aded temessük bulunmaktadır.¹¹⁶

1.2.3.2.5. Mektub

Mektub Arapça asıllı bir kelimedir. Diplomatik bakımdan ise iki belde iki memleket arasındaki şahıslarca iş,tebrik, tâziye “arz-ı muhabbet” gibi vesilelerle birbirlerine gönderilen yazılara mektub denir.¹¹⁷ 7 Numaralı Kütahya Şer‘iye Sicil Defterinde (1.Bölüm) 4 aded mektub bulunmaktadır. Bunlardan biri Kısmet-i

¹¹³ Develioğlu, a.g.e., s.1073.

¹¹⁴ Kütükoğlu, a.g.e.,s.281.

¹¹⁵ Develioğlu, a.g.e., s.1107.

¹¹⁶ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 64, 83, 84, 96.

¹¹⁷ Kütükoğlu, a.g.e., s.221.

‘Askeriyeye Mûte‘allık Kâdı ‘Asker Osman Molla Efendi Tarafından Vürûd İden Mektubdur.¹¹⁸ Birisi de Kütahya kadısı ve mütesellimine gönderilen mektubdur.¹¹⁹

1.2.3.2.6. Mahalle kaydı

Mahalle Kayıtlarının kim tarafından tutulduğu sicilde belirtilmemekle beraber bu kayıtların mahallelerin muhtarları tarafından tutuldukları anlaşılmaktadır. Bu kayıtlar mahallenin her konudaki sorunlarının, kayıt altına alındığı belgelerdir. Sicilde geçen belgelerin üç tanesi mahalle kaydı örneğidir. Bu kayıtlarda hane başına düşen vergiler belirtilmektedir.¹²⁰

Nâhiye-i Tavşanlı

Karye-i Göbel hesab 3

Karye-i Tepecik hesab 3 buçuk

Karye-i Çardaklı hesab 1 buçuk

Karye-i Büyükiyet hesab buçuk

Karye-i Çukur hesab 1 buçuk

Karye-i Ayvalı hesab 3

Karye-i Karaağaç hesab 1 sümün¹²¹

Karye-i Bey hesab 1

Karye-i Moymul hesab 3¹²².

1.2.3.2.7. Tahrirat

Kelime anlamı yazma, bildirme olan tahrir,¹²³ şehirlerarası makamların birbirlerine gönderdikleri belgelerdir. Osmanlı diplomatiğinde İstanbul’da ki merkez

¹¹⁸ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 40.

¹¹⁹ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 126.

¹²⁰ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 68, 72, 143.

¹²¹ **Sümün:** sekizde bir denmektir.

¹²² Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 72.

¹²³ Develioğlu, **a.g.e.**, s.1021.

daireleriyle(başlangıçta kalemler 1830'lardan sonra nezaret ve diğer daireler) vilayetler ve dış temsilcilikler ve bunların birbirleri arasındaki yazışmalar *tahrirat* adıyla anılır. Gerçek anlamda tahrirat adını taşıyabilmesi için, yazının küçükten büyüğe yazılmış olması gerekir.¹²⁴

Tahrirat ta tezkireler gibi lüzumsuz sözlere kaçmadan sade bir dille ve sağlam bir ifade kullanılarak yazılırdı. Bunun için de elkabdan sonra hemen nakil kısmına geçilir ve burada tahriratın yazılmasına sebep olan husus izah edildikten sonra tahrirat bitirilip tarih atılır ve mühür basılırdı.¹²⁵ Sicilde geçen 1 adet tahrirat vardır buda “Fi'l-ısl Rumeli cânibinden olup Medine-i Kütahya Ömer Paşa hânında sakin iken bundan akdem helak olan (boşluk var) nâm helakın zahir halde vâris-i ma'ruf ve ma'rufesi olmayub terekesi cânib-i beytü'lmâle 'âid ve râci' olmağla”¹²⁶ diye devam eden belgedir.

1.2.3.2.8. Sicilde Geçen Diğer Belge Türleri

Sicilde yukarıda verilen belge türleri dışında: 1 adet masraf kaydı, 1 adet müfredat defteri, 1 adet narh defteri, 2 adet sehm defteri,¹²⁷ 1 adet saire defteri, 1 adet resm defteri ve 1 adede ilm-ü haber vardır.

1.2.4. Şer'iyye Sicillerinin Kaydedilme Usulü

Kadıya intikal eden her türlü resmi yazı belirli kurallar içinde mutlaka şer'iyye sicili dediğimiz defterlere kaydedilirdi. Buldukları mahale ait, kadıların ve onların yardımcısı olan naiplerin kararlar defterin bir tarafına, merkezden ve diğer makamlardan gelen yazılarda defterin diğer tarafına yazılırdı. Mahalli konularla ilgili belgelerin yazıldığı bölüme “sicill-i mahfuz defterlü” denilirdi.

Osmanlı birçok konuda olduğu gibi yazılı belgelerin hazırlanmasında da kendinden önceki İslam ve Türk- İslam Devletlerinden etkilenmiştir. İslam hukukundan

¹²⁴ Kütükoğlu, a.g.e., s.229-230.

¹²⁵ Kütükoğlu, a.g.e.,s. 230-231.

¹²⁶ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 52.

¹²⁷ **Sehm:** hisse, pay, nasib.

yazılı muamelelerde takip edilecek yol fıkıh kitaplarında ayrıntılı olarak yazılmıştır. Bu durumu Osmanlı mahkemeleri sistemleştirerek işleri daha da kullanılır hale getirmiştir. Bütün kayıtların tanzimini açıklayan örnekler verilerek “sakk” kitapları yayınlanmış ve şer’iyye sicilindeki kayıtların tutulması meselesi daha sistemli sağlam ve kullanışlı hale getirilmiştir.¹²⁸

¹²⁸Mustafa Yavuz, (2009), “15 Numaralı Kütahya Şer’iyye Sicili Transkripsiyon ve Edisyon Kritiği”, **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi DPÜ**, Kütahya, s.10.

İKİNCİ BÖLÜM

7 NO'LU KÜTAHYA ŞER'İYYE SİCİLİ DEFTERİNİN (1. BÖLÜM)

TRANSKRİPSİYONU

Medine-i Kütahya'da Şehreküstü mahallesinden Urfalı Kürt İbrahim Ağanın örgi kızı Havva nâm bıkır-i bâliğe mülk-i menzil ve eşyâ bahâsından doksan gurûş tahsil iktizâ edip meblağ-ı mezkûrdan on bir gurûş bir rub' resmi ba'de'l-ihrac nakid yetmiş dokuz gurûştan rub' eksik bâkire-i mezkûreye teslîm olunmak üzere yeddind ibka olunduğu işbu mahallesinde verildi Hurre 19 L /1220/**Aralık/Ocak 1805/1806**

Bu def'a Anadolu vâlisi vezir-i mükerrer devletlü 'inâyetlü Alaaddin paşa hazretleri Gümüş nâhiyesinde Köprü Viran karyesine mürûr ve nüzûllerinde karye-i mezbûreye verilen zahire defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur.

Pirinç sâde 30

Rugan-ı sâde sâde 20

Basal sâde 10

'Asal sâde 15

Biber dirhem 100

Mum sâde 3

Hurre 13 S 1218/4 **Haziran 1803**

Kezâlik Alay karyesi olan Bölücek karyesine verilecek zahire beyân olunur

Pirinç sâde 30

Rugan-ı sâde sâde 20

Soğan sâde 10

Bal sâde 15

Biber dirhem 100

Mum sâde 3

Nan-ı aziz sâde 1000

13 S 1218/4 **Haziran 1803**

Bu def'a cümle m'arifetiyle kış narhı olmak üzere nizâm verildiği Kayd Şod Fi 11/N/218

Nan-ı aziz aded: 1 Meblağ 19

Lahm-ı ganem aded 1 sâde 14

Lahm-ı ma'z aded 1 meblağ 40

Rugan-ı şem' aded 1 sâde 36

Sâ'ir zehâ'ir 'ali hâle nizâm verilmiştir.

Bu def'a cümle ma'rifetiyle ve ma'rifet-i şer'le yaz narhı olunmak üzere nizâm verildiği işbu mahale şerh verildi. Hurrirre 12 S 1219/23 Mayıs 1804

Sâde yağ aded 1 sâde 60

Taze peynir aded 1 mablağ 40

Pirinç aded 1 sâde 24

Girid sabunu aded 1 sâde 47

Aydın sabunu aded 1 sâde 42

Susam yağı aded 1 sâde 46

Lahm-ı ganem aded 1 sâde 15

Lahm-ı ma'z aded 1 meblağ 40

Lahm-ı bakır aded 1 sâde 8

Tahin aded 1 sâde 24

Susamlı helva aded 1 sâde 16

Tahin helvası aded 1 sâde 28

Şiş helva aded 1 sâde 16

Çoğanlı helva aded 1 sâde 14

Ağda aded 1 sâde 15

Rivâk aded 1 sâde 16

Pekmez aded 1 sâde 8

Nân-ı ‘aziz aded 1 meblağ 23

Anadolu vâlisi vezir-i mükerrer devletlü Abdurrahman Paşa efendimizin taraf-ı devletlerinden bâ-buyruldusu verilen cümle ma‘rifetle nizâm-ı kış narhı defteridir ki zikr olunur. **Hurrire 20 S 1219/31 Mayıs 1804**

‘Asal aded 1 sâde 40

Rugan-ı sâde aded 1 sâde 64

Siyah üzüm aded 1 sâde 10

Rezâki üzüm aded 1 sâde 15

Rivâk aded 1 sâde 12

Pekmez aded 1 sâde 8

İncir aded 1 sâde 16

Soğan aded 1 sâde 5

Tuz aded 1 sâde 4

Bamya aded 1 sâde 85

Fındık aded 1 sâde 20

Prasa aded 1 sâde 2

Peynir aded 1 sâde 22

Zeytun aded 1 sâde 16

Zeytin yağı aded 1 sâde 48

Ağda aded 1 sâde 13 islü

Lahana aded 1 sâde 1

Tahin helvası aded 1 sâde 28

Susamlı helva aded 1 sâde 17

Çukanlı helva aded 1 sâde 15

Şiş helva aded 1 sâde 17

Kada'if aded 1 sâde 12

Susam yağı aded 1 sâde 48

Haşhaş yağı aded 1 sâde 32

Tâhin aded 1 sâde 28

Nan-ı aziz aded: 1 sâde 17 + 01 = 18

Pirinç aded 1 sâde 22

Girit sabunu aded 1 sâde 48

Aydın sabunu aded 1 sâde 42

Lahm-ı ma'z aded 1 meblağ 12

Lahm-ı ganem aded 1 sâde 40

Kuyruk aded 1 sâde 30

Mumbar 1 sâde 4

Kelle 1 sâde 8 + 2 = 10

(Silik)

Mum aded 1 sâde 30

Hurrire 20 S 1219/31 Mayıs 1804

BELGE NO: 1

Medine-i Kütahya'da Börekçiler mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Emine bint Beşir nam müteveffiyenin veraseti zevci Ahmet bin Abdullah nam kimesne (silik) Beşir bin Berber Abdullah nâm sagire münhasıra olduğu led-eş şer'ül enver zâhir ve nümâyan olduktan sonra müteveffiyeye-i mezkûrenin vâris-i taleb ve ma'rifet-i şer'le sevk şitâyeneden (silik) mezâin ve reğbât-ı nasın inkitâ'ından tekir semen mislüyle ahz fûrühât olan terekesi defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur Hurreire fi'l-yem-üs sâni (silik) sene tıs'î 'aşeret ve mi'eteyn ve elf.

Müst'amel kotani 'arı 1 aded sâde 291

Müst'amel alaca 'antari 1 aded sâde 522

Köhne şal-ı ferece 1 aded sâde 183

Köhne iplik alaca 'antari 1 aded sâde 73

Köhne alaca şalvar 1 aded sâde 110

Köhne beyaz 'antari 1 aded sâde 67

Mumlu cebe 3 aded sâde 190

Köhne çarşab 1 aded sâde 59

Köhne gömlek 4 aded sâde 70

Köhne ala cebe 1 aded şalı kuşak 1 aded sâde 66

Köhne tas sahan parça 12 aded sâde 387

Def'a tas parça 7 aded sâde 275

Tas tencere bakrac 1 aded sâde 210

Tahta sandık 1 aded sâde 168

Balta sağır şamdan sâde 47

Hamam tası 1 aded sâde 73

Mumlu yasdık köhne döşek 1 aded sâde 261

Mumlu minder köhne yasdık 3 aded sâde 90

Def'a köhne yasdık parçası sâde 41

Köhne yorğan 1 aded sâde 69

Def'a yorğan 1 aded sâde 240

Köhne minder ma'a yasdık 1 aded sâde 120

Köhne kilim 1 aded sâde 19

Müst'amel zeyli kilim 1 aded sâde 200

Def'a kilim sâde 79

Hırdavat çuval sâde 20 def'a hırdavat çuval sâde 40

Mahali mezburda vâki' 'yni mevcud nısf-ı mülk-i menzil sâde 2000

Münifi mezburun beher mevcud 22 gurûş

Yekûn7404

El-ıhrâcat

Resm-i kıymet sâde 186

Eminiye kalemiye Harc-ı huddâm sâde 93

İhzâriye kaydiye sâde 40

Yekûn ihrâcât 319

Sahî-ül bâki-üt taksim beyn-el verese

Hisse-i zevc-ül mezbûr Ahmed sâde 1771

Hisse-ül ibn-ül mezbûr sağır Beşir sâde 5313

BELGE NO: 2

Mahalle-i mezburede ‘ayni mevcut nisfinin menzil-i ahire fûruhat olunmayub iş bu mahale kayd olunmuşdur vasi mezbur es-seyyid Ali Ağa zamanında yalnız seksen bir gurûş teslim olunmuşdur

Medine-i Kütahya’da Servi mahallesi sükkânından iken bundan akdem Rumeli cânibinde fevt olan tüfenkçi başı el-hâc Mehmed Ağa ibn Ali nâm kimesne fevt olub verâseti zeccâtî sükuhat metruktan Emine bint Ömer ve Ayşe bint Abdullah nâm hatunlar ile sulbiye-i sağire kızı Fatıma ve vâlidesi Şehriban bint Hüseyin ve li-ebeveyn er karındaşı Halil ve li-ebeveyn kız karındaşı Amine ve Fatıma’ya muhzıra olundığı led-eş şer’-ül enver zâhir ve nümâyân olduğu Hurrirre fi’l-yevm-üs sâni sene tis’i ‘aşere’t ve mi’eteyn ve elf.

Mülk-i menzil der-mahâl-i mezbur 1 bâb 600 gurûş

Müst’amel bölücek kârı mumlu yasdık 10 aded 20 gurûş

Köhne basma mak’ad 2 aded 15 gurûş

Köhne mumlu yemeni minderi 3 aded 15 gurûş

Kâse tepsi ma’a sağir tepsi 2 aded 7 gurûş

Müst’amel Uşak kârı döşeme 1 aded 15 gurûş

Yorğan ma’a carşab 3 aded 15 gurûş

Nuhâs 10 ‘aded 20 gurûş

Benâm câriye Zeyneb 1 aded 1000 gurûş

Hırdavat 10 gurûş

Yekûn 1717 gurûş

El-ihracât

Resm-i kıymet 40 gurûş

Eminiye kalemiye Harc-ı huddâm 15 gurûş

Mihr-ü zevce-i mezbûre Emine 50 gurûş beblağ 6000

Mihr-ü zevce-i mezbûre Ayşe 50 gurûş beblağ 6000

Yekûn ihrâcât 155 gurûş

Sahî-ül baki-üt taksim-ül verese

Zevce-i mezbûre Emine 97 buçuk gurûş 5 para

Zevce-i mezbûre Ayşe 97 buçuk gurûş 5 para

Ümm Şehribân 260 gurûş 10 para

Bint el-mezbur Sarke 781 gurûş

Ah lâbuyan Halil 162 buçuk gurûş 10 para

Ahs-ül mezbure Emine 81 gurûş 15 para

Ahs-ül mezbure Fatma 81 gurûş 15 para

BELGE NO: 3

Yâ fettâh Yâ Rezzâk Yâ ‘alim

Rabbi yessir vel‘atüassir rabbi temim bi’l-hayr ve vech-i seb‘in

‘İzzet me’âb şeri‘at nisab müdderriseyn-i kiramdan na’ibimiz Mevlâna es-seyyid
Abdurrahman Efendi kamiya

Badet tahiyat-ül vâfiye inha olunurki belde-i mezbûre ahâlisiyle hüsn-i
mu‘âşeret ve imtizâcın mesmû‘um olup ibkan-ı talep olmalarıyla iş bu bin iki yüz on
dokuz senesi Safer-ül hayrî guresinden cenâbınıza kemâka emr-i şer‘iyyesi ihâle ve
ibkâ olunmuştur. Gereğidir ki gurre-i merkûmeden zabt ve mübin-ül ahâli icrâ-yı ahkâm
şer‘iyyede ihtimâm ve vâkı‘a olan muhâlefât mevnâ-yı ‘askeriye ve belediyede tahrir ve
beyn-ül varese bi’l-farizatü’ş-şer‘iye tevzi ve taksim ve beyn-el varese bi’l-farizatü’ş-

şer‘iye tevzî‘ ve taksim umûrunda dikkat-i tâmme birle câdde-i şer‘i nebeviden (?)
etmeyesiz ve’s-selâm. El-fakir Ahmed Muhtar-ül hassa Bi-‘asker-i Rumeli (?)

Kayd Şod 5 S 1219/16 Mayıs 1804

BELGE NO: 4

Devletlü ‘inâyetlü semâhatlü ‘atufetlü kerim-üş şiem ve fi’l-hümem efendim sultanım Ma‘den-i şebçirâğ ikbâl ve mülemma‘ aşi‘a-i fazl ve kemâl olan meclis-i refî‘-i serdeş calis ve mahfil-i menba‘-ı mülâ’ik hazretlerinin enisleri savb-ı semâhat evniye hûşe-i mürdârid da‘vet-i seriyyen nizâm ve ‘akd-ül cevâhir-i tahiyât-i pervin-i intizâm ki âvize-i tâk-ı safervak kâşane-i icâbet ve pirâye-i bâb-ı peyruze kâm-ı ihâle isâbet olunmağla şayandır ‘ali-ül gayret-üt tevhim arz ve takdim ve yektâ gühergân imkan olan vücüd-ül lâzım-ül vücutları vedi‘a-i rızâne-i nikâye-i cenabu rabb-ül kerim kılındığı zeliminde ‘arize-i dâ‘i-i kadimlerimdir ki züll-i zalil inâyet vesâye-i Râfet vâye-i mehâbetlerinde âsude Kütahya kazâsının umur-u kıymet-i ‘askeriyesi iş bu sene-i tis‘a ‘aşere ve mi’eteyn ve elf Muharrem-ül haram-ı gurresinden mütebâhi hizmet niyâbetleri efendi dâilerine tefviz ve ihâle olmağla vaki‘a olan muhallelat mevta-i ‘askeriyeye tahrir ve terkim ve ücret-ül kassam ru‘-ül ‘aşere mezkür müfârınca bin gurûşda yirmi beş gurûşda ziyâde resm alınmamak üzere miyâne-i veresede ‘âlâ mâ farzullah-ul hakim tevzi ve taksim eylemesi hususu muma ileyh dâilerine emir ve tensibe buyurmalarıyla hâiz-i müstebât bi-şemâr olmaları bâbında lütf-u vehem devletlü ‘inâyetlü semâetlü atufetlü kerim-üş şeym vefî’l-hâm efendim sultânım hazretlerindir.

Ed-dâi-ül ‘adim Mehmet Ataullah mülâhık zâde el-kadı el-‘asker Anadolu

Kayd Şod 5 S 1219/31 Mayıs 1804

BELGE NO: 5

Medine-i Kütahya’da balıklı mahallesi sükkanından iken bundan akdem fevt olan Şerife Zeliha bint Yusuf nâm hâtunun verâseti sadriye-i kebire kızları Şerife Ayşe ve Şerife Afife bint-i es-seyyid el-hâc Abdullah efendi nâm hatunlar ile li-ebeveyn karındaşı oğulları es-seyyid Mustafa ağa ibn-üs seyyid Mehmed ağa ibn defter kethüdası Yusuf ağa ve seyyid Mehmet ve seyyid Yusuf ibn-i seyyid Ahmet ağa nâm

kimesnelere münhasıra olunduğu led-eş şer‘-ül enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffiyeye-i mezbûrenin vârisleri talebiyle tahrir olunan muhâlefâtı defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur Hurrire fi’l-yevm-ül hâmis ‘aşere min şehr-i Zilkâde sene semâne ve ‘aşere’t ve mi’eteyn ve elf.

Mülk-i menzil den semen hassı der-mâhâl-i mezbur 250 gurûş

Dükkan dersuk tamircuyân 3 bâb 750 gurûş

Dükkan dersuk abâcılar 300 gurûş

Diğer kundakçı dükkanı dersuk mezbur 1 bâb 250 gurûş

Mahsul bazarında babbez dükkanı menâzi‘ kahya olunmağla takdim olunmadı

Babası defter kethüdası Yusuf Ağadan müntekıl mülkden hassası 700 gurûş

Zevci es-seyyid el-hâc Ubeydullah Efendiden müntekıl eşyadan semen hassası 3105 gurûş

Damadı seyyid İbrahim Efendi zimmetinde alacağı 300 gurûş

İki kızlarından alacağı 760 gurûş

Nakud akçe 900 gurûş

Elmaslı çiçek 1 aded 120 gurûş

Altun bilezik başları 6 aded 25 gurûş

Keçi koyun der-karye-i Çalica 5 gurûş 160 aded 700 gurûş

Manda ineği 2 râs malak 3 râs 80 gurûş

Müst‘amel bölücek yasdık yüzü 10 aded 25 gurûş

Müst‘amel yayku kilimi 3 10 gurûş

Köhne kırmızı minder 1 3 gurûş

Azak nâfe cebe kürk ma‘a bokça 60 gurûş

- Müst'amel çiçekli antari 1 15 gurûş
- Haleb alaca antari 1 15 gurûş
- Köhne zıibun 2 ma'a bokça 1 5 gurûş
- Çarşab 2 5 buçuk gurûş
- Şal kuşak 1 75 gurûş
- Göz çuka cebe 1 30 gurûş
- Çarşab 1 5 buçuk gurûş
- Makreme 3 aded 3 gurûş
- Beyaz antari 1 5 gurûş
- Yelek 1 ma'a gömlek 1 5 buçuk gurûş
- Havlu 3 10 gurûş
- Bez sefen 1 peşkir 1 4 gurûş
- Bursa kârı sefen 1 ma'a peşkir 1 15 gurûş
- Yasdık yüzü ma'a bokça 2 buçuk gurûş
- Beyaz divan 1 ma'a gömlek 1 5 gurûş
- Sağir mumlu 1 ma'a köhne seccâde 1 2 gurûş
- Mâ'i câr ma'a bokça 7 gurûş
- Köhne mumlu minder 2 10 gurûş
- Köhne mumlu yasdık 2 2 buçuk gurûş
- Müst'amel yemeni yorğan 2 20 gurûş
- Kumaş yorğan 1 50 gurûş
- Kebir şamadân 4 10 gurûş

- Kahve ibrik 3 ma'a kırmızı tas 1 5 gurûş
- Duhan çubuğu 4 15 gurûş
- Leğen ibrik 3 gurûş
- Çiçekli şal üzerine köhne samur cebe kürk 1 160 gurûş
- Katlı beyaz antari 1 10 gurûş
- Sağır havlu 4 2 gurûş
- Abdest fetesi 1 2 buçuk gurûş
- Çiçekli şal kuşak 1 5 gurûş
- Beyaz çarşab 5 19 gurûş
- Bez bokça 3 gurûş
- Kebir havlu 1 ma'a sağır havlu 1 3 gurûş
- Kırmızı minder yüzü ma'a köhne gömlek 1 5 buçuk gurûş
- Beyaz çarşab 3 ma'a havlu 1 18 gurûş
- Çarşab 1 5 gurûş
- Mercan tesbih 1 aded ma'a harc 20 gurûş
- Hurda elmaslı sim yaldızlı gerdanlık 1 aded 120 gurûş
- Gök yakut yüzük 1 aded 20 gurûş
- Diğer altun yüzük kırıs taşı 2 5 gurûş
- Yekûn 9285 buçuk gurûş
- El-ihracât
- Techiz tekfin 203 gurûş
- Resm-i kıymet-i 'âdi 232 gurûş

Harc ve kalemiye ve eminiye ve sâ'ire 59 gurûş

Yekün ihrâcât 494 gurûş

Sahî-ül bâki-üt taksim beyn-el verese 8791 buçuk gurûş

Hisse-ül bint 2930 buçuk gurûş

Hisse-ül bint 2930 buçuk gurûş

Hissetü'l-ibn-ül ah li-ebeveyn 976 buçuk gurûş meblağ 40

Hissetü'l-ibn-ül ah li-ebeveyn 976 buçuk gurûş meblağ 40

Hissetü'l-ibn-ül ah li-ebeveyn 976 buçuk gurûş meblağ 40

Kayd Şod 5 S 1219/31 Mayıs 1804

BELGE NO: 6

Medine-i Kütahya'da Pirlar mahallesi sükkanından iken bundan akdem vefat eden Seyyid İbrahim ağa ibn-i Salih nam müteveffanın veraseti zevc-i menkûhe-i metrûkesi Ayşe bint Hâcî Mehmed nâm hâtun ile li-ebeveyn karındaşı oğulları Salih ve Mustafa nâm sagire münhasıra olup led-eş şer'ül enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffa-yı mezbûrun vareseleri talebiyle bâ-ma'rifet-i şer' tahrir olunan muhalefât defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur Hurrîre fi'l-yevm-üs sâmin 'aşere min şehr-i Muharrem-ül haram sene tis'a 'aşere ve mi'eteyn ve elf.

Mülk-i menzil der-mâhâl-i mezbur 1 bâb 2000 gurûş

Şam demiri kılınc 1 aded 80 gurûş

Bezreh ve tânska başu 1 çift 70 gurûş

Som kafalı şam demiri hançer 1 aded 60 gurûş

Sim kaplama hançer 1 aded 70 gurûş

Barut zâ'i 10 kılıç kımı 1 3 buçuk gurûş

- Kayış müst‘amelin çağış 1 aded 5 gurûş
- Müst‘amel Şam alacası 1 aded 25 gurûş
- Müst‘amel çuka cebe 1 aded 25 gurûş
- Kavık 1 yeşil dertar 1 5 gurûş
- Sârlı zeyli 1 aded 7 gurûş
- Köhne zeyli 4 buçuk gurûş
- Sağır tokma kilimi 1 10 gurûş
- Sağır Uşak kilimi 1 aded 20 gurûş
- Cedid zeyli 1 aded 15 gurûş
- Tazkırı kilimi 1 aded 10 gurûş
- Cedid kıl zeyli 1 aded 10 gurûş
- Köhne zeyli 3 aded 9 gurûş
- Köhne aten havlı 1 4 gurûş
- Sağır kilim seccâde 1 aded 3 gurûş
- Müst‘amel kırmızı minder 1 aded 10 gurûş
- Def‘a zeyli 1 aded 6 gurûş
- Müst‘amel köhne yasdık 8 15 gurûş
- Def‘a müst‘amel kilim 2 aded 15 gurûş
- Köhne yorğan 1 aded 8 gurûş
- Sağır müst‘amel yorğan 1 aded 5 gurûş
- Köhne Maraş kilimi 1 halı köhne minder 1 5 gurûş
- Kebir sini 1 aded 30 gurûş

Legen ma'a ibrik 1 aded 6 gurûş

Avan nuhâsı 44 aded 100 gurûş

Sağır kahve ibriği 4 cezve 1 şamdan 1 2 buçuk gurûş

Manda ineği râs 2 120 gurûş

Hınta 1 kile 24 gurûş

Hatab ma'a çıra 6 gurûş

Hırdavat-ı menzil 15 gurûş

Der zimmet Altuntaşlı Husam oğlu mülk 13 gurûş

Der zimmet Derviş Ahmed oğlu Mehmed 13 gurûş

Der zimmet seyyid Mehmed Memiş 6 buçuk gurûş

Der zimmet Abdurrahman oğlu ve karındaşı 195 gurûş

Der zimmet Veli dede 52 gurûş

Der zimmet Pehlivan Ömer 130 gurûş

Der zimmet Kuru Hüseyin 46 gurûş

Der zimmet Banaz'lı Mehmed 6 buçuk gurûş

Der zimmet Deli Hüseyin 24 gurûş

Der zimmet Arslan oğlu 13 gurûş

Der zimmet Murad dede 65 gurûş

Der zimmet efterli Ahmed 19 buçuk gurûş

Der zimmet ğılman dede 39 gurûş

Der zimmet macak oğlu Ali 26 gurûş

Der zimmet Çakır sarı Süleyman ve oğlu 130 gurûş

Der zimmet Kara Veli oğlu Hüseyin 19 buuk gurş

Der zimmet Saruhanlı Halil Ağa 22 gurş

Der zimmet Tutullulu oğlu Halil 6 buuk gurş

Der zimmet Tutullulu oğlu Mustafa 13 gurş

Der zimmet Kara malak oğlu 19 buuk gurş

Der zimmet ahli-i karye-i Altuntaş 3867 buuk gurş

Der zimmet Mehmed Sadık 115 gurş

Der zimmet Kadı oğlu 130 gurş

Der zimmet Karcaklı Deli Hüseyin 40 gurş

Der zimmet Karcaklı Koca Veli 26 gurş

Der zimmet Akaşehirli Deli Mehmed 52 gurş

Der zimmet Karcaklı pander 24 gurş

Der zimmet Akaşehirli Kara Hüseyin oğlu İbrahim 16 gurş

Der zimmet Karlı karyesinden Mahmud 14 gurş

Der zimmet dankıl oğlu Ahmed 13 gurş

Der zimmet Oran karyeli Cuma oğlu Süleyman 6 buuk gurş

Der zimmet İmam oğlu Mustafa 13 gurş

Der zimmet Abbas oğlu Mehmed 17 gurş

Der zimmet Kyl oğlu Mehmed 2 gurş

Der zimmet Durmuş oğlu Mehmed 3 gurş

Der zimmet Mesli Ağa oğlu Ömer Ağa 20 gurş

Der zimmet İmam oğlu Mustafa 13 gurş

Der zimmet (silik) karyeli Sakallı oğlu Şairşenin 9 gurûş

Temel oğlu Tursunun Ruşenin 13 gurûş

Karcaklı merak Mehmed hinta 3 kile 24 gurûş

İnce oğlu Ali hinta 3 kile 24 gurûş

Karaoğlan oğlu hinta 3 kile şa'ir 3 kile 39 gurûş

Karcaklı Molla İsmail hinta 1 kile şa'ir 1 kile 13 gurûş

Karcaklı sarı oğlu Ali Ağa hinta 4 kile şa'ir 1 buçuk kile 43 buçuk gurûş

Akçaşehirli Çat Çat İsmail şa'ir 1 buçuk kile 7 buçuk gurûş

Karcaklı Murad şa'ir 1 kile 5 gurûş

Çaylı oğlu Ali yarım kile 2 buçuk gurûş

Karcaklı Mehmed şa'ir 1 kile 5 gurûş

Akçeşehirli Temel oğlu İsmail şa'ir 6 kile 30 gurûş

Altuntaşlı Arab Süleyman 28 buçuk gurûş

Der zimmet Molla Hüseyin oğlu Hüseyin 13 gurûş

Der zimmet Kekeç Osman 26 gurûş

Der zimmet Direkli Emin 7 gurûş

Der zimmet Direkli mezak oğlu 13 buçuk gurûş

Der zimmet Direkli beyaz oğlu 27 buçuk gurûş

Der zimmet Kaya köylü Hacı Mustafa Ağa 40 gurûş

Der zimmet Nakib oğlu seyyid Hüseyin 25 gurûş

Altuntaş karyesinde kurma anbar 67 buçuk gurûş

Arı kovanı 10 aded 3 gurûşdan 30 gurûş

Murad dede yediyle rüruhat olunan şa'ir 6 buçuk kile 13 gurûş

Mezru' hinta 28 dönüm beherine ikişer semen 28 336 gurûş

Altuntaş karyesinde anbarda mevcud hinta 86 kile 24 gurûşdan şa'ir 12 buçuk kile 13 gurûşdan 2343 buçuk gurûş

Yekûn 11460 gurûş

El-ihracât

Resm-i kıymet-i 'âdi 286 buçuk gurûş

Eminiye 26 gurûş

Kalemiye 26 gurûş

Çukadâriye 26 gurûş

Harc-ı huddâm 26 gurûş

İhzâr 4 buçuk gurûş rub' 1

Kaydiye 4 buçuk gurûş rub' 1

Yekûn ihracât 400 gurûş

Sahûl baki-üt taksim-ül verese 11060 gurûş

Hissetü'z-zevce 2765 gurûş

Hissetü'l-aht 3680 gurûş meblağ 80

Hissetü'l-aht 3680 gurûş meblağ 80

Hissetü ibn el-ah 466 buçuk gurûş meblağ 60

Hissetü ibn el-ah 466 buçuk gurûş meblağ 60

BELGE NO: 7

Medine-i Kütahya da Servi mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefat eden Ömer bin Mustafa nam müteveffânın veraseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Emine bint el-hâc Ahmed nâm hâtun ile babası Güzelci oğlu Mustafa ve sulbiye-i sagire kızı Hamide ve sulb-i sagir oğulları Mehmed ve Ahmed münhasıra olduğu led-eş şer'-ül enver ve zâhir ve nümâyân olduktan sonra zevce-i mezbûre Emine ile sagirden mezbûrunuza ve sulbleri ve müteveffâ-yı mezbûrun babaları merkûm Güzelci oğlu Mustafa meclis-i şer'de Balıklı mahallesi sükkânından işbu ref'-ül kitab Kahveci Mehmed bin Halil sipahi mahzarında her biri asâlete ve vesâyete ikrâr-ı tâm ve tahrir-i kelâm edip tarih-i kitabdan mukaddem müteveffâ-yı mezbûr Ömer merkûm Mehmed'den da'va edip beyânı sakın olduğu mahallemiz kurbunda kahvesinde sagir bıçak ile darb ve mecrûh eylediği deyu da'va ettikte merkûm Mehmed dahî bize inkâr edeceğin merkûm Ömer isbât edemeyip bi't-taleb merkûm Mehmed yemin eyledikten sonra merkûm Ömer bir sene mu'ammer olup vefât eylemeğin bizler dahî merkûm Mehmedin darbin dahî fevt oldu deyu da'va sadrında olmuştur kenli mezbûr Mehmed'in inkâr etmeğin nef'en-ül yetim beynimize muslihun tavassutuyla bin iki yüz gurûş kıymetli bir ahlaklıca ve bir mushaf-ı şerife ve mübâ'ale sa'at üzerine bizleri inşâ-i akd-ı sulh eylediklerinde biz dahî sulh-ı mezkûru kabûl ve bedeli sulh olan eşyâyı tamamen merkûm Mehmedin yedinde ahz ettirip asâleten ve vesâyeten 'âmme-i da'vadan ibrâ-yı zimmet ve iskât-ı hakk eyledik dediklerinde gıbb-üt tasdik-üş şer' bâ vaki' bi't-taleb ketb olundu. Hurrire el-yevm-üs sâlis ve'l-ışrin min şehr-i Muharrem-ül haram sene tis'a 'aşere ve mi'eteyn ve elf.

Kâtib Ahmed Edib Efendi

Ahali-i Bölücek

Kâtib Feyzullah Efendi

Kâtib Sülyman Efendi

Ser muhızırân Feyzullah Ağa

Börekci seyyid Ahmed Ağa

Börekci Mehmed Beg ahali-i Bölücekli

Kâtib es-seyyid Ahmed Şerif Efendi

BELGE NO: 8

Medine-i Kütahya da Börekçiler mahallesi sakini iken bundan akdem fevt olan Emine bint Osman nam hârunun veraseti zevci mefgur Hasan bin Abdullah nâm kimesne ile sadr-ı sağır oğulları İbrahim ve Salih nâm sağiri muhızranın led-eş şer'-ül enver zâhir olduktan sonra sağırân mezburân hâla reşid ve sairine vekil mal Rüştü hafız ve sâ'ir tevâbi ümurun ru'yat-i kayd-ı şer'iden vesehâ nasb ve ta'yin olunan Yörükün oğlu dimekle meşhur es-seyyid Ahmed bin Mehmed ma'ruf ve ma'ruf-i şer' ile (?) beyn olunan zâid ve ra'bet teskin inkitâ'ından sonra semen misliyle âhire fûrûhat olan tereke-i defteridir zikr olunur. Hurrire 20 S 1219/31 Mayıs 1804

Köhne çuka ferace sâde 201

Tas kazan 1 aded sâde 432

Hırdavat gömlek ma'a don sâde 78

Balta 2 aded sâde 40

Tas tencere ma'a sahan sâde 362

Laham satırı sâde 20

Hurda saranak 2 aded sâde 19

Tahta sandık sâde 30

Köhne zeyli sâde 119

Çuval 1 aded sâde 19

Mefruşat sâde 72

Keten cebe ile mumlu minder 2 aded sâde 66

Def'a cedid minder 1 aded sâde 72

Alaca minder 1 aded sâde 54

Sadır balta 2 aded sâde 60

Def'a sehanak mefruşat ve cedid çuval sâde 36

Kilim 1 aded sâde 53

Zeyli sâde 121

Def'a kilim 1 aded sâde 120

Sim küpe ma'a toka sâde 80

Yekûn sâde 2054

El-ihracât

Resm-i kıymet sâde 51

Eminiye kalemiye çukadâriye harcı hüddâm sâde 89

Sahûl baki-üt taksim-ül verese sâde 1904

Hisse-üz zevc mezbur sâde 476

Hisse-ül ibn-ül mezbur İbrahim sâde 714

Hisse-ül ibn-ül mezbur Salih sâde 714

Müteveffâ-i mezburun zevci Hasan mefkud olmağla gerek mefkude mezburun ve gerek sağiran mezburanın vâlidesinden intikâl eden yalnız bin dokuz yüz dört para dahi mezbur es-seyyid Mehmed'e teslim olunmuşdur. Hurrirre 20 S 1219/31 Mayıs 1804

BELGE NO: 9

Medine-i Kütahya da Hacı Ahmet mahallesi sakinelerinden iken bundan fevt olan Hanife bint Hüseyin nam müteveffiyenin veraseti ancak Sulbiye-i kebir kızı Hatice nam Mecnuna münhasıra olduğu led-eş şer'-ül enver ve zâhir ve nümâyân olduktan

sonra müteveffiye-i mezbûrenin mahalle-i mezburda vaki' lede'l-ahâli ma'lumatu'l-hudud ve'l-ciran bir bâb mül-i menzilin den ğayri bir nesnesi olmayub mecnune-i mezbure dahi beher yevm nafaka ve kesre behaya eşid ihtiyâc ile muhtac olmaĝın mecnune-i mezburenin zaruret-i nafakası için menzil-i mezburun bey'ine izin havi cânib-i şer'iden ber-vech-i nasb mecnun-i mezbureye kadar ma'ruf nafaka farz ve takdir olunması labr ve lâzım olmaĝın mecnune-i mezburenin 'emmi zâdesi iş bu ref'u'l-kitab İslam bin İbrahim dindâr ve müstakım ve her vecihle vesayet-i uhdesinden gelmekle takdir idünüz ve beher-i yevm mecnun-i mezbureye altışar para ancak kifâyet eder idüğün zeyl-i kitabda muharrer irsâl-i biğarz müsliminin ihbârlarıyla tahkık olunmaĝın hâkim-i mevki' sadr-ı kitab tertible ve Hasan meab Efendi hazretleri dahi menzil-i mahdud-ı mezkûri mecnune-i mezburenin zaruret-i nafakası için semi misliyle fûruhat eylesine ve her nesb eyledikde ol dahi vesâyet-i ba'de'l-kabule nafaka-i mefruze-i mezkûreye istidâne ve ve harc lede'lzaf mecnune-i mezburenin mülk-i ma'rusi olan tenzil-i mezburun semeninden rucu'a ve her mezbure izin-i birle mevaka'a bi't-taleb ketb olundu fil- yevm-üt-tıs'ı ve'l-ışrin min şehr-i Safer-ül hayr sene tıs'ı aşerete mi'eteyn ve elf.

BELGE NO: 10

Medine-i Kütahya da Hacı İbrahim mahallesi sakinelerinden iken bundan akdem vefât iden Hanife bint Hüseyin nam müteveffiyenin veraseti ancak sadriye-i kebire kızı Hatice nam Mecnuna münhasıra olduĝu m'ade't-tahkik Mecnun-i mezburenin bâ hüccet-i şer'ıye ve sarf-ı mensuli İslam ibn İbrahim nâm kimesne meclis-i şer' şerif-i Enver mahfil-i din-i munif-i atharda yine mahalle-i mezbure sükkânından dehâni el-hâc Ömer bin el-hâc Ali mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrir-i kelâm idüb Mecnun-ı mezbureye vâlidesi müteveffiye-i mezbureden necib-ül ırs isâbet ve isâl iden mahalle-i mezburede vâk' lede'l ahâli ve'l-ciran bir bâb mülk-i menzilin iş bu yeddimde olân hüccet-i şer'ıye mucibince mecnune-i mezburenin huzurat-ı nafakası için kabl-i şr'iden bey'e izin verilmeĝin tarafından icâb ve kabul hâvi ve şurut maksudeden 'âri bi'lcümlet-ül tevâbi' ve'l-levâhık ve kefet-ül menâfi' ve'l-merâfık semen misli olan iki yüz kuruş mukâbili sağır merkum el-hâc Ömer'e bey' bât-ı sahih şer' ile bey' ve teslim ile yinede ol dahi iştirâ ve kabul idüb semen olan meblağ-ı mezbur iki yüz kuruş vesâyetim hasebiyle merkum el-hâc Ömer yedinden tâmâmen ve kâmilten ahz ve kabz eyledim b'ad'-el-

yevm menzil-i mahdud-ı mezkür-i merkum el-hâc Ömer'in mülk-i müşteresi ve hakkı sarfıdır kifayet ve tecdar tasrif olan dirken ğayet-üssadık eş-şer'i mâhve'l-vaki' bit-taleb ketb olundı Hurrîre fil- yevm-üt-tıs'i ve'l-ışrin min şehr-i Safer-ül harameyn tıs'i aşerete mi'eteyn ve elf.

Pirli Zâde Halil Efendi

Hatib oğlu Seyid Halil

Eyüb oğlu Ali Ağa

Receb oğlu Molla Ahmed

Seyid Mustafa

Konaklı oğlu Hâcî Ömer

Molla Ali oğlu Mustafa

Mehmed bin Hâcî Ömer

BELGE NO: 11

Medine-i Kütahya'da Meydan mahallesi sükkanından iken bundan akdem vefat eden Çeribaşı Seyyid Hüseyin bin Ebubekir nâm müteveffânın mutasarrıf olduğu tımarı sulbi oğlu Seyyid Ebubekir üzerine tevciye ve yeddine berât-ı 'âliyenin verilmeğın sağır mezburun rüşd ve sadadine değın timâr-ı mezkûrun hâsılatını zabt ve ümûr-u sairesini idareye bir vasi ve üzerine bir nâzır-ı nasb olunmakla bir validem olmağın sağır-i mezburun anasının bâbâsı Satılmış bin Abdullah ve 'ammisi Seyid Hüseyin bin Ebubekir nâm kimesneler dindâr ve müstakım ve perahkâr ve her vecihle mezbur Satılmış vesâyet 'uhdesine kadar ve merkum seyid Hasan nezâret-i uhdesinden gelmeye muktedir idüğın zeyl-i vesikada muharreru'l-esami biğayraz müsliminin ihbârlarıyla mütehakkık olmağın hâkim-i mevki' sadr-ı kitab talebiyle ve Hasan naib efendi hazretleri dahi merkum Satılmış vasi merkum seyid Hasan'ı narsa nasb ve t'ayin buyurdıklarında mezbur andan her biri bir minvâl-i muharrer ve vesâyet ve nezâreti b'ad-el kabul vasi merkum i'ade-i kelim idüb iş bu vasi mensubı olduğum

sağır mezbur Ebubekir behr yevm nafaka ve kesre behaya işar ve ihtiyâc ile muhtac olmağın kable'l şer'iden kadr ma'ruf nafaka ve kesre beha ve takdir olunmak matlubundur dedikde sağır-i mezbure beher-i yevm nafaka ve kesre beha altışar para ancak kifâyet ider idüğün zeyl-i vesikada muharrer-ül esâmi müsliminin ihbârlarıyla mütehakkık olmağın hâkim mumi ileyh efendi hazretleri dahi sağır-i mezburun timar hasılatından behr yevm nafaka ve kesre farz ve takdir buyurulub nafaka-i mefruze mezkür altışar parayı istidane ve harc ve sarfa ve lede'l-taraf sağır-i mezburun timar-ı hâsılatından rucu'a vasi merhum Satılmış izin-i birle mevak'i bi't-taleb ketb olundu fil-yevm-üs-sâmi min şehr-i Rebi'ulevvel sene tıs'i aşerete ve mi'eteyn ve elf.

Fahr-ül müderriseyn es-seyyid el-hâc Ali Efendi

Ahi Bâbâ Ali Efendi

İbn el-hâc Mehmed ibn Efendi

Kâtib Hâfız Süleyman Efendi

BELGE NO: 12

Elhamdülillehi rabbi'l 'alemin ve'sselatü ve'sselamü 'ale seyidine Muhammedin ve 'ale elihî ve sahbihi ecma'in emmâ ba'dü işbu kitab-ı müstâmik testir ve imlâsına bâ'is ve bâdil olunur ki Medine-i Kütahya kal'ası sakinlerinden zât-ı ba'de't-t'arif-i şer'i m'arife sacet-ül hayrat ve'l hasenât Hakime bint Ömer nâm hâtun meclis-i şer'-i şerif-i enver ve mahfil-i din-i munif-i atharda vakfât-ı zikri'l ahâli es-seyyid ve'l emir et-tekmilmütevelli nasb olunan iş bu rari'u'l-kitab Mehmed bin Mahmud nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm idüb kendü atıb malim o nefis menalminden nakden dört yüz beş gurûş ifraz idüb kal'a-i bâlâda az kadim cereyân iden mâ-i leziz ta'mir ve termimine sarf olunmak için vakf eyledim ve mütevelli merhum yeddine teslim eyledim ve şöyle şurut eyledim ki meblağ-ı mezbur dört yüz beş gurûş mütevelli merhum yediyle onu ona bir buçuk hesabıyla istirbah olunub hâsıl olan ğalesinden çeşme-i mezkürün ta'mir ve termimine sarf oluna deyu âb-ı kesr vakfı defterine kayd etdirmişdim el-hâlet-i hanede benim için bâb rucu' meftuh olmağla vakfından rucu' ve defter-i mezkürden resid olunmak matlubumdur dedikde hâkim-i mevki' sadr-ı kitab

talebiyle ve Hasan naib efendi hazretleri im'ân ile nazar ve mübtel-i hayr olunmaktan hazer idüb eham Samedân-i Yusuf eş-şehr bi'l-imâm es-sâmi 'indinde vâkf-ı mecrud vakfedilmekle vakf-ı sahih ve lâzım olur asla rucu'a mecâl ve istirdâda ihtimâl yoktur deyu evlâ 'ali rây mezbura sıhhat ve cevâzına ve natıyâ şurut-u mezkürenin lüzumuna hükm-ü sahih-i şer'i ve kaza-i sarıh-ı mer'i ile hikmet edüb minbâd vakf-ı merkum sahih ve lâzım oldı beddelehu ba'demâ sem'uhu feinnemâ ismuhu ale'd-dîni yebdelüne innellahe sem'un alîm ve ecrü'l-vâkıf ale'l-hayyi'l-cevâdi'l-kerîm cerâ zâlik Hurrîre fil- yevm-üt-tıs'î min şehr-i Reb'i-ül ahir sene tıs'î 'aşere mi'eteyn ve elf.

Kal'a Kethüdâsı seyyid Halil Ağa

Bölükbaşı oğlu seyyid İsmail

Seyyid Hacı Murad ibn el-hâc Ali

Kâtib Ahmed Adil Efendi

Hasan bin Veliüddin

Mehmed Sadık ibn Mustafa

Seyyid Halil bin seyyid Mehmed

Muhzırbaşı seyyid Feyzullah Ağa

Kâtib Hafız Süleyman Reşid Efendi

BELGE NO: 13

Medine-i Kütahya'da Bölücek mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefât iden seyyid İsmail bin Ebubekir nâm müteveffanın veraseti zevce-i menkuhe-i metrukesi Ümmühan bint Ebubekir nâm hâtun ile sulbiye-i sağire kızı Şerife nâm sağireye münhasıra olduğu led-eş-şer'-ül enver zahir ve nümayan olduktan sonra müteveffa-yı mezkurun ba-marifet-i şer' tahrir olan muhallefatı defteridir ki ber vechi ati zikr olunur Hurrîre fil-yevm-üssâni 'aşere min şehr-i Rebi'ulevvel sene tıs'î aşere mi'eteyn ve elf.

Mülk-i menzil der mahal'-i mezbure 1 bâb 600 gurûş

Der zimmet ehali Karye-i Yalnız Saray tâb' Altuntaş 3171 gurûş

Yalnız saraylı kara Mustafa oğlu ile şirket-i mezâri'a şa'ir dönüm 10 hasene-i müteveffa-yı mezbur dönüm 5 kile 10 160 gurûş

Nakid mevcud 190 gurûş

Câmus ineği re's 160 gurûş

Kara sığır ineği re's 125 gurûş

Tosun 1 aded 12 gurûş

Arı kovanı 10 aded 50 gurûş

Koyun ve kuzu ve keçi 300 aded 6 = 1800 gurûş

Dakik hâs 3 kile 84 gurûş

Haleb alaca entari 1aded 6 gurûş

Müst'amel çuka cübbe 1aded 8 gurûş

Köhne şalvar 1 aded 8 gurûş

Yeşil distâr 1 aded 4 gurûş

Köhne kâvık 1 aded 3 gurûş

Gömlek 2 don 1 aded 7 gurûş

Köhne kuşâk 1 aded 5 gurûş

Cedid kilim 3 aded 40 gurûş

Zeyli 3 aded 30 gurûş

Köhne zeyli 2 aded 15 gurûş

Cedid zeyli 2 aded 40 gurûş

Sıgır seccade 1 aded 4 gurûş

Müst‘ağmel yorgan 2 aded 30 gurûş

Bıldır müstağmel döşek 2 24 gurûş

Hâlı yasdık 1 aded 4 gurûş

Bıldır mumlu yasdık 7 aded 21 gurûş

Köhne halı 2 aded 16 gurûş

Leğen m‘a ibrik 1 aded 6 gurûş

Kebir sini 1 aded 20 gurûş

Kazan 1 aded 15 gurûş

Sefer tası 1 aded 6 gurûş

Avan nuhâs 20 aded 50 gurûş

Arpa çuvalı 3 aded 6 aded gurûş

Merkeb 1 aded 20 gurûş

Hatab ma‘a çıra bâ tahmin 22 gurûş

Hırdavat-ı menzil 20 gurûş

Yekûn 6421- gurûş

El-ihracât

Techiz ve tekfin 50 gurûş

Resm-i kıymet-i ‘âdi 167 gurûş

Eminiye 20 buçuk gurûş 15 para

Kalemiye 20 buçuk gurûş 15 para

Çukadâriye 20 buçuk gurûş 15 para

Harc-ı huddâm 20 buçuk gurûş 15 para

İhzâriye 6 gurûş

Kaydiye 6 gurûş

Mihr-i zevce meblağ 6000 50 gurûş

Yekûn ihrâcât 362 buçuk gurûş

Sahî-ül bâki-üt taksim beyn-el verese 6421 buçuk gurûş

Hisse-üz zevce-ül mezbûre 802 buçuk gurûş meblağ 22

Hisse-i bint-ül sagire Şerife el-mezbure 5618 buçuk gurûş meblağ 38

Kayd Şod 25 Râ 219/4 Temmuz 1804

BELGE NO: 14

Kıdvet-ül akran ser muhzırân seyyid Feyzullah Ağa ba'des-selâmdır ki

Medine-i Kütahya'da Şehre Küstü mahallesi sakinlerinden mevkıd-ül dân Afife bint Abdullah nâm hâtun meclis-i şer'ide cümle mezbur sükkânından bâ i'rasla Süleyman bin Börükcü Ömer mahzarında zevcim sakâllı ağası Mustafa ağanın mahalle-i mezburda vâk' bir taraftan merkur Süleyman mülküne muttasıl ve iki taraftan kendi mülküne muttasıl ve bir tarafı tariki 'âmme ile mahdud ve bir bâb mülk-i menzilin hâl-i hayatında merkur Süleyman'ın bâbâsı mezbur Börekci Ömer'e ma'lumat-ul hudud bir bâb ahuratından mâ'adâsını bey' idüb ahur-u mezbur hâr cezbi' mezbur zevcim Mustafa'nın yedinde iken fevt olub verâseti bana ve oğulları ğâib'a el-meclis seyyid Ahmed ve seyyid Sadullah münhasıra olub ahir-i mezbur bizim mülk mirasımız iken merkur Süleyman Feyzullah zabt eder deyu ba'ded-da'vi 'ale'l-istinkân merkur Süleyman cidânibde otuz üç sene mukaddem merkur Mustafa Ağa menzil-i mahdud-ı mezkür-i ahiriyle me'an huzur-ı müsliminde babam seyyid el-hâc Ömer'e semen ma'lumuna bey' idüb ahur-ı mezburemin müşterâsı olarak yedinde iken babam merkur Ömer fevt olub bana arsa intikâl etmeğın bi'l-verâse zabt ederim deyu ref'ile mukâbele

idüb otuz üç sene bi'l-'izar-ı şer'î terk olunan hukuk da'vası 'abidem mesmu'a olunmağla bit-taleb iş bu mürasele tahrir ve irsâl olunur vusulünde gerekdir ki ahur-ı mahdud-ı mezkûri kemâ fi'l-evvel merkum Süleyman'a zabt etdirdüb med'îye-i mezbureye müdahale etdirmeyesin vesselam.

Hurrire 16 R

1219/25 Temmuz 1804

BELGE NO: 15

Medine-i Kütahya'da Servi mahallesi sükkânından iken duyuni terekesinden ezid olduğu halde Rumeli cânibinde fevt olan sâbika Tüfenkçibaşı Mehmed ibn Ali nâm müteveffânın verâseti zevcetân menkuhetân mezkûretân Emine bint Ömer ve Ayşe bint Abdullah nâm hatunlar ile sulbiyye-i sağire kızı Hatice ve vâlidesi Şehriban bint Halil ve li-ebeveyn karındaşı Halil ve li-ebeveyn kız karındaşı Amine ve Fatma nâm hatunlara münhasıra olunduğu led-eş şer'-ül enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra zevcetân mezburetânın (silik) sâbit oldukları ve sağir-i mezburenin vasisi olan mezbur Halil ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrir olunan terekesi sevk-i seriniyede muzâede ve reğâbet inkitâ'ına tezkire semen sabid-i ahire fûruhat olunub ber-vechi 'irama zikr-i âti eshâb-ı duyuna taksim olunan mefrudât defteridir ki ber-vechi âti zikr beyân olunur

Hurrire 19 R 219/28 Temmuz 1804

Köhne basma yasdık ma'a Bölücek kârı mumlu yasdık 10 aded sâde 1520

Köhne basma mak'ad 4 aded sâde 364

Köhne odun döşemesi 1 aded sâde 600

Köhne yorğan 1 aded sâde 160

Mumlu döşek 1 aded sâde 260

Sahan tepsi sâde 920

Müst'amel mumlu minder 1 aded sâde 180

Def'a minder 1 aded sâde 220

Def'a minder 1 aded sâde 530

Tas çorba tası 1 aded sâde 87

Beyaz zeyli sâde 47000

Yekûn sâde 51841

El-hesâb gurûş 1396 gurûş

Yalnız bin üç yüz doksan altı gurûşdur yeküni

El-ihracât

Resm-i kıymet-i 'âdi 60 gurûş

Eminiye kalemiye harc-ı huddâm 17 gurûş

Delâliye hamâliye 24 gurûş

Yekûn ihracât 101 gurûş Yalnız yüz bir gurûşdur

Sah'ül bâki-üt taksim beyn-el verese 1195 gurûş

Deyn-i müsbet Armutcu oğlu Ahmed 600 gurûş 1 rub' 286 min-el fermâ

Deyn-i müsbet sekudni Ahmed 143 buçuk gurûş 69 buçuk min-el fermâ

Deyn-i müsbet seyyid Sa'id Ağa 220 gurûş 14 para 105 min-el fermâ

Deyn-i müsbet Kieşehirli Bekir Ağa 420 gurûş 14 para 201 min-el fermâ

Deyn-i müsbet Cırâz oğlu Mustafa Ağa 150 gurûş 72 buçuk min-el fermâ

Deyn-i müsbet Nalband Ali 61 buçuk gurûş 29 para 29 min-el fermâ

Deyn-i müsbet A'mâ Mahmud 20 gurûş 26 para 9 min-el fermâ

Deyn-i müsbet cevce Emine mihir 50 gurûş 8 para 24 min-el fermâ

Deyn-i müsbet zevce Ayşe mihir 50 gurûş 8 para 24 min-el fermâ

Mahalle-i mezburda vaki' bir bâb mülk-i menzil altı yüz gurûş fiyat olunub ahire bey' olunmadığı iş bu mahale kayd olunmuşdur.

BELGE NO: 16

Medine-i Kütahya'da Ahi Mustafa mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem müteveffiyeye olan Ayşe bint Hüseyin nâm müteveffiyenin verâseti ve ammi zâdeleri Ahmed bin berber Ahmed ve Osman bin Mehmed nâm kimesnelere münhasıra olduğu led-eş-şer'-ül enver zahir ve nümayan olduktan sonra müteveffiyeye-i mezburenin veraseti talebiyle ve marifet-i şer' 'ale tahrir olunan terekesi defteridir ki ber vechi ati zikr olunur Hurrirre fil-yevm-ül râb' aşere min şehr-i Reb'i-ül ahir sene tıs'i 'aşere mi'eteyn ve elf.

Mülk-i menzil 100 gurûş

Müstağmel mumlu döşek 1 aded 7 gurûş

Müstağmel basma yorgan m'a çarşab 2 aded 12 gurûş

Tuc soan 1 buçuk gurûş

Müstağmel kilim 1 aded 8 gurûş

Köhne yorgan m'a çarşab 1 aded 5 gurûş

Mumlu müst'amel döşek ma'a çarşab 1 7 gurûş

Def'a köhne döşek 1 3 gurûş

Mefruşât kilim 1 ve 'aba 1 1 buçuk gurûş

Köhne mumlu yasdık 4 aded 4 gurûş

Köhne kilim 3 15 gurûş

Köhne kilim 1 mumlu minder 2 3 gurûş

Köhne gömlek 4 aded 2 gurûş

Köhne çarşab 1 1 gurûş
 Köhne antari ma'a şalvar ma'a ferace 2 gurûş
 Avan nuhâs bi't-tahmin sâde 80 aded 6 12 gurûş
 Hatab bi't-tahmin 10 gurûş
 Çıra bi't-tahmin 1 gurûş
 Hırdavat-ı beyt 3 gurûş
 Etmakci yırtık olunda tahsilden 150 gurûş
 Yekûn 348 gurûş
 El-ihracât
 Techiz ve tekfin 50 gurûş
 Resm-i kıymet-i 'âdi 8 buçuk gurûş 8 para
 Eminiye kalemiye harc-ı huddâm ihzâriye 4 gurûş 13 para
 Yekûn ihracât 63 gurûş 1 para
 Sahî-ül bâki-üt taksim beyn-el verese 285 gurûş
 Hisse-i bint-ül mezbur Ahmed 842 buçuk gurûş
 Hisse-i bint-ül 'amm Osman bin Mehmed 145 buçuk gurûş
 Kayd şod 16 R 1219/25 Temmuz 1804

BELGE NO: 17

Medine-i Kütahya'da Cemaleddin mahallesi sükkanından Seyyid Ali ve Seyyid Abdülkadir ibn el-hâc Mehmed Efendi nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerif-i enver ve mahfil-i din-i munif-i atharda yine mahali mezbure sükkânından iş bu rafi-ül kitab seyyid Abdurrahman mahzarında üzerine da'vi ve takrir-i kelam eddilerki ceddimiz

Abdülkadir fevt oldukda nahiyeye-i mezbure tâb'î Durazlar karyesinde vâk'î led-el ehali m'alûmat el-hudud et-taktı' tahminen doksan dönüm mikdâr-ı tarlaları sulb-i oğulları Abdülfettah ve İsmail ve Abdurrahman ve Hâcî Mehmed Efendi ve Hâcî Ahmed'e intikâl'âdı ile kânunâ intikâl eyledikten sonra karındaşları mezburan Abdülfettah ve İsmail müte'akiben bila veledi fevt olduklarında iki müstehak-ı zabd olmakla işleri merkuman seyyid Abdurrahman ve Hâcî Ahmed'in 'adam reğabetlerinden babamız Hâcî Mehmed Efendi tâbu-yı müslimle sâhib-i arzından müstekıl kendi üzerine olup temlik ihza eyledikten sonra babamız Hâcî Mehmed Efendi dahi fevt oldukda sassa mezküre intikâl-i 'âddi ile gâib 'an-ı meclis Halil oğlu seyyid İbrahim ile intikâl etmişken mezbur seyyid Abdurrahman iki hams haseni nuzulı zabt ider deyu ba'ded-da'vi merkum seyyid Abdurrahman cevabında müteveffayan-ı mezburanın (?) Müstehak zabd olundukda karındaşları babam Abdurrahman Hâcî Ahmed ve ve babaları Hâcî Mehmed Efendi 'al-el iştirâk olur iki camus haseni baddan sahib arz tağviz ve kabul idüb yirmi senesine mütecaviz iken camus haseni 'al-el iştirâk olur mutasarrıf oluruz dedikde mezburun med'iden mezburun ityân beyinde izhar-ı acz etmekle bit-taleb med'i'alimide Abdurrahman'a yemin teklif olundukda Ali ve (?) Mezburanın iki camus hasenleri mezburunun ber-vech-i iştirak-muttasıf oluna geldikleri üzere ibka olunduğı mâ vaki' bit-taleb ketebe olundu Hurrirre fi-elyevm-ür-rab'î 'aşere min şehr-i Rebi'u'l-âhir sene tis'i 'aşere ve mieteyn ve elf.

(silik)

Paşa Zâde Ahmed Ağa

Ahmed'in Hüseyin (silik)

Halil'in Mehmed (silik)

Ali'nin (silil)

BELGE NO: 18

Kütahya muzafatından Altundaş mahallesine tâb' Akce karyesi sükkanından iken bundan akdem fevt olan oğlu Hüseyin bin Yusuf nâm müteveffanın veraseti zevc-i

menkûhe-i metrûkesi Amine bint Yusuf nâm hâtun ile müteveffay-ı mezburun emmi zâdesi Halil ağa bin Abdullah nâm kimesneye münhasıra olduğu led-eş şer'ül enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffa-yı mezbûrun varisi talebiyle bâ-ma'rifet-i şer' tahrir olunan tereke-i müteveffey-ı mezburdur ki muhalefât defteridir ki zikr olunur
Hurrice 16 C 1219/22 Eylül 1804

Mülk-i menzil ve karye-i mezbur 300 gurûş

Anbar ve der karye-i mezbur 70 gurûş

Müst'ağmel döşek 3 aded 10 gurûş

Müst'ağmel şilte 1 aded 3 gurûş

Müst'ağmel mumlu yasdık 4 aded 4 gurûş

Müst'ağmel yorğan 5 aded 25 gurûş

Cedid zeyli 1 aded 15 gurûş

Müst'ağmel halice 1 aded 10 gurûş

Boz çuval 2 aded 4 gurûş

Tüfenk 2 aded 40 gurûş

Def'a tüfenk 40 gurûş

Kebir saçak 1 aded 2 gurûş

Müst'ağmel çuka teşi 1 aded 5 gurûş

Müst'ağmel çuka şalvar 1 aded 5 gurûş

Müst'ağmel çuka cübbe 1 aded 3 gurûş

Müst'ağmel entari 2 aded 3 gurûş

Müst'ağmel astar? 1 aded 2 gurûş

Köhne kuşak 1 aded 2 gurûş

Müst'ağmel semer 1 aded 12 gurûş

Arı kovanı 28 aded 100 gurûş

Camus öküzi 1 hasen 120 gurûş

Kara sığır öküzi 1hasen 60 gurûş

Saban timuru 1 32 gurûş

Balta ma'a kazma 4 gurûş

Tırpan 2 3 gurûş

Sab oğanı 2 2 gurûş

Köhne çuval 8 16 gurûş

Kara sığır tosunu 1 aded 5 gurûş

Kısrak râs 1 aded 200 gurûş

Bir gözü kör bargir 1 aded 30 gurûş

Mezru' hınta 35 dönüm 25 kile bit-tahmin 400 gurûş

Mezru' şa'ir 9 dönüm 15 kile 150 gurûş

Avan nuhâs 30 aded 60 gurûş

Otlak 15 30 gurûş

Hırdavat-ı menzil 25 gurûş

Yekûn gurûş 1803

El-ihracât

Resm-i kıymet-i 'âdi 40 gurûş

Eminiye kalemiye harc-ı huddâm 80 gurûş

Mihr-i mezbure Emine 130 gurûş

Sahî-ül bâki-üt taksim beyn-el verese 1553 gurûş

Hisse-üz zevce-ül mezbûre 388 gurûş 1 para

Hisset-ül ‘amm Hüseyin Ağa ibn İsmail 1165 gurûş

BELGE NO: 19

Fi'l-asl Malatya sükkânından olup Huma kazâsı nuyyâbından mağrul olduğu halde Medine-i Kütahya'da Ömer Paşa Hanı'nda müsaferet sakin iken fevt olan 'askarı Zâde Ahmed Efendi nâm müteveffanın zâir halde varis-i m'aruf ve m'arufesi olmayup terekesi canib beytü'l-mâle rac'î olunmağın Medine-i Kütahya'da mütesellim Nasuh Zâde Nasuh Ağanın vekil-i Gedikliyân dergâh-ı 'âli Mehmed Reşid Ağa tarafından emin-i beytü'l-mâl t'ayin olunan Merzifonlu Ali Ağa m'arifeti ve m'arifet-i şer' ile müteveffay-ı mezburun yanında mevcut olan terekesi tahrir ve sevk-i sultânide müzâede ve rağbet-i nâsın inkıtâ'ından sonra emin eliyle bey' olunan terekesinin mefridât-ı defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur. Hurrire fi'l-yevm-üsab'î ve'l 'işrin min şehr-i Cemaziel-evvel sene tıs'î 'aşere ve mi'eteyn ve elf.

Mushaf-ı şerif aded 1 sâde 160

Delâil-i hayrât aded 1 sâde 240

Beyaz boğaz takı 2 sâde 270

Kahve aded 1 dirhem 120 sâde 627

Köhne sahat 1 aded sâde 520

Müstağmel entari 1 sâde 480

Köhne fes 1 aded sâde 45

Parça bez m'a bohça sâde 63

Simlüce meher sâde 20

Köhne Maraş gömleği 1 sâde 280

Nec fincanı aded 3 zarf 1 sâde 242

Sağır Türkmen kilimi 1 sâde 322

Kıl saki 1 aded sâde 36

Köhne çekir 1 aded sâde 120

Çarşab 1 aded sâde 162

Köhne don 1 aded sâde 30

Köhne gömlek 1 aded sâde 30

Köhne nâfe cebe kürk 1 sâde 448

Köhne niş 1 aded sâde 550

Beyaz m'a'rib şalı 1 aded sâde 240

Köhne kavuk 1 aded m'a destar? 1 aded sâde 120

Beyaz ahmediye 1 aded sâde 230

Köhne entari 1 aded sâde 260

Sağır seccâde 1 aded sâde 110

Müst'ağmel nâfe cebe kürk 1 sâde 1200

Köhne şal-ı cübbe 1 aded sâde 200

Bulğur ma'a kerne 1 aded sâde 100

Cedid zeyli 1 aded sâde 460

Şimşir kaşık 1 deste sâde 15

Gecelik ksvık sâde 50

Köhne ağızlık çubuk 1 aded sâde 10

Köhne divât 1 aded sâde 60

Harc-ı haleb alâca sâde 240

Kabâ haleb kuşağı 1 aded sâde 320

Tâzkırnı kilimi 1 aded sâde 247

Köhne kilim 1 aded sâde 214

Tüfenk 1 aded sâde 361

Çal degirmanı 1 aded sâde 80

Meşin sağıre 1 aded sâde 100

Kulak ve başlık sâde 39

Köhne gömlek 1 aded yelek 1 aded sâde 45

Köhne sağır'ı fenur 1 aded sâde 20

Tavşanlı degirmânı sâde 110

Bakır matara 1 aded sâde 120

Kahve tavası 1 aded sâde 37

Kebir kahve ibriği 1 aded sâde 110

Köhne sağır ibrik 2 aded cezve 1 aded sâde 109

Tonbak zarf 5

Sağır feske şamadanı 1 aded sâde 37

Bakır su tası 1 aded sâde 15

Sağır köhne minder 1 aded sâde 60

Âlâ eseb 1 râs sâde 2600

Hurda hasır 1 sâde 320

Köhne beyaz minder 1 aded sâde 120

Def'a kahve dirhem 100 sâde 50

Yekûn 13140 + nakden beyaz akçe 01000 = 14140

El-ihracât

Techiz ve tekfin 25 gurûş

Resm-i 'âdi ber-mu'âd 35 gurûş

Eminiye kalemiye çukadâriye 17 buçuk gurûş

İhzâriye 3 gurûş

Kaydiye 3 gurûş

Resm-i bett-ül mâl 35 gurûş

Hizmet-i emin beyt-ül mâl 8 gurûş

Delâliye ve ücret-i dükkân 7 gurûş

Deyn-i müteveffâ hizmetkârı Ali 15 gurûş

Deyn-i müteveffâ çukadâriye Mehmed'e 15 gurûş

Yekûn ihracât 189 buçuk gurûş

Kayıd Şod 27 C 1219/3 Ekim 1804

BELGE NO: 20

Medine-i Kütahya'da Ahi Mustafa mahallesi sükkanından iken bundan akdem fevt olan el-hâc Mehmed bin el-hâc Mustafa bin Mücahid nâm müteveffanın veraseti zevcetan mekuhatan metruketan Meryem bint Mustafa nâm hâtun ile Fatma bint Abdülkerim Efendi nâm hatunlar ile babası mezbur el-hâc Mustafa ve vâlidesi Esmahân bint Celil nâm hâtuna ve sulb-i kebir oğlu Abdurrahman ve sulb-i sağır oğlu Mustafa ve sulbiyy'e-i sağıre kızları Habibe ve Hafize nâm sağırelere münhasıra olduğu led-eş şer'-

ül enver zâhir ve nümâyan olduktan sonra müteveffa-yı mezbûrun vareseleri talebiyle bâ-ma‘rifet-i şer‘ tahrir olunan muhalefât defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur.

Hurrire mi‘rac /1219

Hediye’-i Mushaf-ı şerif 1 aded 10 gurûş

Nısf mülk-i menzil ve mahalle-i mezbur 1 aded 200 gurûş

Bakkal dükkânı dersuk ezun 1 aded 600 gurûş

Şifa’-i kazi ayaz cild gurûş 1 aded 10 gurûş

Diğer kelim-i kadim 1 aded 10 gurûş

Mehmed ‘Ahi Müteferrika 1 cild 3 gurûş

Kebir Mehmed ‘Ahi ma‘a menâsik 1 cild 4 gurûş

Evrâd-ı behâ’ib-i Şerhi 1 cild 2 gurûş

Müteferrik risâleler ma‘a ehval-i kabâme 1 cild 5 gurûş

Kaside-i Ahmediye şerhi 1 buçuk gurûş

Kâfiye nahiv cümlesi 1 cild 2 gurûş

S‘ade’ddin m‘a el-mantık 3 gurûş

T‘alim el-müte‘allim şerhi 4 gurûş

Te’lif-i İmam-ı ‘Azam ve sâir risaleler 2 gurûş

Ruz’-ul ahbâr 1 cild 10 gurûş

Sahife-ül süferâ 1 cild 6 gurûş

Terk-i şifa’-il kulub 5 gurûş

T‘abir nâme 2 gurûş

Mesbâh dibâcesi min-el nahiv 1 cild 12 gurûş

- Diğer menâsik1 cild 1 gurûş
- Birgivi risâlesi 1 gurûş
- Vur-u bahâ'ıye 1 cild 1gurûş
- Âdâb-ı menâzil 1 cild 3 gurûş
- Sarf cümlesi 4 gurûş
- Zeyd-ül vâ'izin diğer nev'i 5 gurûş
- Hadis-i erba'in 1gurûş
- Kitab-ı müteferrika evrâk-ı yer'isân 10 gurûş
- Haleb alacası taka 3 aded 15 gurûşdan 45 gurûş
- Mâ'i germüd taka 1 aded 15 gurûş
- Ketan don 2 5 buçuk gurûş
- Cedid gömlek 1 aded 5 gurûş
- Diğer ketan gömlek 1 aded 2- gurûş
- Cedid antari 1 buçuk gurûş
- Menkuş uçkur 2 aded 3 gurûş
- Kebir menkuş dülbend 1 aded 2 buçuk gurûş
- Cedid dülbend 1 aded 2 buçuk gurûş
- Duhan kesesi 1 aded 5gurûş
- Dülbend örtüsü 2 aded 5 gurûş
- Keten gömlek 5 aded 20 gurûş
- Sağir destar 3 1 buçuk gurûş
- Menkuş cedid peşkir 4 gurûş

- Penbe iplik zer'a 5 1 gurûş
- Bir mikdar bez zir'a 1 gurûş
- Cedid basma sağıre 1 aded 3 gurûş
- Sağır makara 37 aded 17 gurûş
- Omuz peşkiri 6 aded 9 gurûş
- Abdest peşkiri 12 aded 36 gurûş
- Menkuş peşkir havlu 1 aded 15 gurûş
- Menkuş uçkur hisse 7 20 gurûş
- Def'a keten gömlek 7 aded 27 gurûş
- Çarşab 1 aded 2 gurûş
- Antakya bezi tâka 1 aded 10 gurûş
- 'Odâ ağacı 11 dirhem 55 gurûş
- Tesbih 2 deste 3 gurûş
- Som kabzalı simlice kılinc ma'a (silik) 40 gurûş
- Bezirbenci tesbih 1 aded 3 gurûş
- Hurda hâne ve sa'ir hurda 4 gurûş
- Alaca parça zira'i 4 4 gurûş
- Köhne çalar sâ'at 1 aded 12 gurûş
- Köhne merkudye sim sâ'at 1 aded 15 gurûş
- Beyaz entari 1 aded 3 gurûş
- Müstağmel alaca entari 1 aded 15 gurûş
- Müsta'mel alaca 'entari 1 aded 5 gurûş

- Köhne çuka 1 aded 2 buçuk gurûş
- Köhne gerges ehrâm 1 gurûş
- Halı seccâde 2 aded 20 gurûş
- Feltet tüfenk 1 aded ve beşnuh 1 aded 12 gurûş
- Yemeni yorğan 1 aded 12 gurûş
- Diğer yemeni yorğan 1 aded 12 gurûş
- Köhne kilim 1 aded 3 gurûş
- Köhne zeyli 7 gurûş
- Hurma çekirdeği tesbih 2 aded 3 gurûş
- Cedid kavık ma'a destar 1 aded 10 gurûş
- Cedid kilim 2 aded 25 gurûş
- Diğer cedid zeyli 1 aded 12 buçuk gurûş
- Diğer zeyli 1 aded 10 gurûş
- Köhne zeyli ma'a kilim 3 aded 10 gurûş
- Mumlu minder 2 aded 8 gurûş
- Sağir minder 1 aded 2 gurûş
- Sağir yemeni yorgan 1 aded 4 gurûş
- Köhne kilim 2 aded 5 gurûş Seccâde 3 gurûş
- Mumlu yasdık 5 aded 7 buçuk gurûş
- Diğer köhne minder 3 gurûş
- Tuc havan ma'a âl 3 gurûş
- Sefer tası 1 aded 5 gurûş

Avan nuhâs 26 aded 40 gurûş

Zeyl çuval 1 aded 7 buçuk gurûş

Pirinç divid 1 aded 1 buçuk gurûş

Merkeb râs 2 aded 70 gurûş

İnek ma'a buzağı 1 aded 30 gurûş

Arı kovanı 5 gurûşdan 4 aded 20 gurûş

Mevcud şa'ir 2 kile 20 gurûş

Mehaker seneh 28 aded 9 gurûş

Döşeme 18 aded 9 gurûş

Ok ma'a kebir yaslama 8 7 gurûş

Hatab beruce tahmin 30 gurûş

Balta satır ve sair hırdava- menzil 15 gurûş

Der zimmet Aydoğdu karyeli Molla Süleyman 41 buçuk gurûş

Def'a der zimmet Molla Süleyman 30 gurûş

Der zimmet Dağcı oğlu Mustafa 30 gurûş

Bayat karyeli Kadir oğlu Ahmed 11 gurûş

Der zimmet Bayat karyeli İmam oğlu Mustafa ve karındaşı Abdullah 60 gurûş

Vezne ma'a hatab yaş tahta 5 gurûş

Dükkanda mevcud sabun 1 aded 1000 dirhem 1 buçuk gurûş

Dükkanda dirhem terazi 5 gurûş

Yirmi aded kebir kutu derununda mevcud ecnâs teham 50 gurûş

Hırdavat-ı dükkan 25 gurûş

Yekûn 2228 gurûş

El-ihracât

Techiz ve tekfin 31 gurûş

Resm-i kıymet 55 gurûş 27 para

Eminiye 7 gurûş

Kalemiye 7 gurûş

Çukadâriye 7 gurûş

Harc-ı huddâm 7 gurûş

Kaydiye 2 buçuk gurûş

Muhzâriye 2 buçuk gurûş

Müher-i muaccel Fatma beblağ 4000

Müher-i muaccel Meryem beblağ 4000

Yekûn ihracât 186 gurûş 14 para

Sahî-ül bâki-üt taksim beyn-el verese 2041 gurûş 26 para

Hisse-üz zevce Meryem Hâtun 127 buçuk gurûş meblağ 12

Hisse-üz zevce Fatma Hâtun 127 buçuk gurûş meblağ 12

Hisse-i ibn-ül mezbur 340 gurûş meblağ 33

Hisse-i emm-ül mezbur 340 gurûş meblağ 33

Hisse-i ibn-ül kebir 368 buçuk gurûş meblağ 16

Hisse-i ibn-ül sağır-ül mezbur 368 buçuk gurûş meblağ 16

Hisse-i bint-ül sağıre 184 gurûş meblağ 38

Hisse-i bint-ül sağır-ül mezbure 184 gurûş meblağ 38

BELGE NO: 21

Medine-i Kütahyada Balıklı mahallesi sükkanından iken bundan akdem fevft olan Şih Mustafa Efendi bin Şih el-hâc Süleyman Halveti Efendi nâm müteveffânın veraseti zevc-i menkûhe-i metrûkesi Ayşe bint Mehmet Ağa nâm hâtun ile sulb-i sağır oğlu Süleyman molla ve sulb-i sağire kızı Hadice batın Emin Ahmed merkuma münhasıra olduğu. Hurre 16 C 1219/22 Eylül 1804

Mülk-i menzil der-mahal-i mezburda hasen 250 gurûş

Ekinden hasen 15 gurûş

Mumlu yasdık 6 aded 6 gurûş

Köhne çuka mak'ad 2 aded 5 gurûş

Köhne mumlu sağır minder 6 aded 15 gurûş

Halıca seccâde 2 aded 8 gurûş

Def'a Köhne seccâde m'a bâca perdesi 3 gurûş

Kitablardn hasen 10 gurûş

Köhne çuka tebşir 1 aded 4 gurûş

Alaca cebe 1 aded 4 gurûş

Kavuk ma'a yeşil destar 1 aded 2 gurûş

Köhne yorğan 3 aded m'a çarşab 15 gurûş

Köhne döşek 1 aded 4 gurûş

Yasdık 1 aded 1 gurûş

Köhne kilim 2 aded 7 gurûş

Hırdavat-ı menzil 15 gurûş

Avan nuhâs 15 aded 30 gurûş

Çoban karyesinden zaviye âşarından hinta hasen sâde 1 16 gurûş

Sandıklı'dan zâviye hassasından hasen 6 buçuk gurûş

Germiyan hassasından hinta 26 gurûş hasen hinta sâde 13 ş'air sâde 13 ş'air 13 gurûş

Def'a germiyandan hasen 4 buçuk + def'a 9 = 13 buçuk gurûş

Ruğan sâde 10 aded 1 buçuk gurûşdan 15 gurûş

Tulum peyniri sâde 10 3 gurûş

Mevcud şa'ir sâde 1 kile 8 gurûş

Yekûn 506 gurûş

El-ihracât

Techiz ve tekfin 40 gurûş

Resm-i kıymet 14 gurûş

Eminiye kalemiye harc-ı huddâm 6 gurûş

Deyn-i ikrar def'a-i mezbure 50 gurûş

Mihr-i mezbure Ayşe Hâtun 83 gurûş meblağ 10000 meblağ 40

Yekûn ihracât 193 gurûş beblağ 40

Sahî-ül bâki-üt taksim beyn-el verese 313 gurûş

Hisse-üz zevce-i mezbure 39 gurûş 5 para

İbn-ül mezbur sağır Süleyman 109 gurûş 22 para

Bint-ül sağıre mezbure Hatice 54 gurûş 31 para

Hisse-i ibn-ül ma'lum 109 gurûş 22 para

Hurrire 20 C 1219/26 Eylül 1804

BELGE NO: 22

Kıdvet-üs sâdât-ı kirâm hâlâ kâ'im-makâmımız es-seyyid el-hâc Mehmed Seyyid Efendi dâme'ş-şeref-i siyâdetihu

Ba'de't-tahiyyat-ül vâfiye inhâ olunur ki Kütahya ve Bozöyük ve İnönü kazâlarında olan sâdat-ı kiram sizden hoşnut olduklarını tecr kaza-i mezkûre nâ'ibi efendiden 'arz ve ahâlisinden mahzar vürud etdiğine mebni hizmet-i mezkûre-i celilesine tarafımızdan cenâbınıza iş bu sene tis'i ve 'aşere ve mi'eteyn ve elf Şaban-ül Mu'azzam ğurresinde kemâkân ibkâ olunmuşdur gerekdir ki sâdât-ı kirâm tevkır ve ihtirâm idüb iş bu emânet-i kübrâda kemal-i 'afet ve istikâmet ile sâdât-ı kirâmın sıyânet-i arz ve mâllarında se'i m'afur zımmetinde şevketlü efendimiz isticlâb-ı d'avât Hayriye idüb her emirde şer'-i şerife imtisâl ile mezâhir-i şefa'at olasız vesselam.

El-hafız es-seyyid Mehmed Ataullah el-Hüseyin el-Hasan el-Ali er-râsül.

BELGE NO: 23

Medine-i Kütahya'da Bölücek mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefât iden Hatice bint Durmuş nâm müteveffânın verâseti zevci Süleyman Sipâhi bin İsmail nâm kimesne ile sadrı sağır oğulları seyyid Mehmed ve Satılmış nâm sağır munhasıra olduğu led-eş şer'-ül enver zâhir ve nümâyan olduktan sonra müteveffiye-i mezkûrenin bâ-ma'rifet-i şer' tahrir olan muhalefât defteridir ki ber vech-i zikr olunur Hurrire fi'l-yevm'-tis'i 'aşere min şehr-i Şaban-ül Mu'azzam sene tis'a 'aşere ve mi'eteyn ve elf.

Mülk-i menzil der mamahal-i mezbur bâb 600 gurûş

Köhne döşek 2 5gurûş

Mumlu Köhne yasdık 6 aded 5 gurûş

Köhne yorğan 2 aded 2 gurûş

Çuka ferâce 1 aded 8 gurûş

Hurda bez 1 gurûş

Köhne sandık 1 aded 2 gurûş

Beyaz entari 2 aded 10 gurûş

Müstağmel gömlek 3 aded 4 gurûş

Köhne şalvar 2 1 gurûş

Avan nuhâs 4 gurûş

Def'a köhne yasdık 1 1 gurûş

Tas İbrik 1 aded 2 gurûş

Yun sâde 5 1 buçuk gurûş

Köhne çuval 2 aded 2 gurûş

Köhne kilim 2 aded 2 gurûş

Köhne seccâde 1 aded 2 gurûş

Şilte 1 aded 2 gurûş

Meher zevc-i mezbur 33 gurûş

Hırdavat menzil 1 gurûş

Yekûn 687

El-ihracât

Resm-i kıymet 17 ggurûş

Eminiye 2 gurûş 1 rub'

Kalemiye 2 gurûş 1 rub'

Çukadâriye 2 gurûş 1 rub'

Harc-ı huddâm 2 gurûş 1 rub'

İhzâriye 1 gurûş 1 rub'

Kaydiye 1 gurûş 1rub‘

Yekûn ihrâcât 28 buçuk gurûş

Sahî-ül bâki-üt taksim beyn-el verese

Hisse-ül zevci 82 gurûş 12 para

Hisse-i ibn-ül sağır 288 gurûş 4 para

Hisse-i ibn-ül sağır 288 gurûş 4 para

Kayd Şod 12 S 1219/23 Mayıs 1804

BELGE NO: 24

Fi'l-asl Erzurum sükkânından olub hâlâ Anadolu vâlisi es'-seyyid Abdurrahman Paşa Hazretlerinin mesârban başılığı hizmetiyle Medine-i Kütahya'da sakin iken fevt olan Süleyman Ağa bin Abdullah nâm müteveffanın zahir halde vâris-i m'aruf m'arufesi olmayub terekesi cânibi beytü'l-mâle 'âid olmağla vezir müşâr-ün ileyhe tarafından emin-i beytü'l-mâl t'ayin olunan 'ikâm başı m'arifeti ve m'arifet-i şer'le tahrir ve sevk-i sultanide ba'del-mezâyide fûruhat olunan terekesi defteridir ki zikr şer.

En'am-ı şerif 1 cild sâde 130

Çuka niş 1 aded sâde 745

Çuka cübbe 1 aded sâde 690

Köhne kürk 1 aded sâde 320

Çuka şalvar 1 aded sâde 1060

Seccâde 1 aded sâde 152

Harc heybe 1 aded sâde 230

Kilim 1 aded sâde 320

Müst'ağmel fes 1 aded sâde 120

Sim suranı 1 aded sâde 2255

Destar 1 aded sâde 301

S'at 1 aded sâde 720

En'âm kâğ 1 aded sâde 492

Kılıc 1 aded sâde 415

Yeşil destar 1 aded sâde 67

Simlu destar 1 aded sâde 1160

Köhne libas 1 aded 122

Cedid fes 1 aded sâde 520

Çuka entari 1 aded sâde 200

Alaca entari 1 aded sâde 320

Kûşâk 1 aded sâde 799 def'a kûşâk 1 aded sâde 191

Sim zarf 6 aded sâde 1545

Pec fincânı 11 aded sâde 240

Cedid destar 1 aded sâde 1545

Palaska 1 aded sâde 76

Fincân kutusu 1 aded sâde 151

Çuka peşkir 1 aded sâde 81

Çubuk 1 aded sâde 119

Boğca 2 aded sâde 80

Gömlek içlik 2 aded sâde 95

Yorğan 1 aded sâde 380

Minder 1 aded sâde 124

Ggm 1 aded sâde 182
 Kahve dibeği 1 aded sâde 60
 Kovan 3 aded sâde 280
 Kahve cezvesi 2 aded sâde 70
 Avan nuhâs sâde 810
 Kebir legen 1 aded sâde 160
 Krk 2 aded sâde 4000
 Kır bargir 1 aded sâde 1600
 İslmbol altunı 20 aded sâde 4400
 Yıldız 7 aded sâde 2520
 Yekn 28860
 El-ıhrâcât
 Techiz tekfin sâde 1130
 Resm-i 'di sâde 2880
 Nısf-ı harc sâde 1440
 Resm-i beyt-l ml sâde 2880
 Hizmet-i emin beyt-l ml sâde 400
 İhzâriye kaydiye sâde 240
 Delâliye hamliye sâde 483
 Yekn ihrâcât sâde 9453
 Sahî-l bâki-t teslim eddi emin mezbur sâde 19407
 Kayıd Şod 19 S 1219/30 Mayıs 1804

BELGE NO: 25

Yâ fettâh Yâ rezzâk Yâ müftehu'l-ebvâb iftehu'n-nâhürü'l-bâb

'İzzet meab şeri'at nisâb müderrisin-i kirâmdan Nâibimiz Mevlâna es-seyyid Abdurrahman Efendi kâmiyâb b'ade'ttahiyyat-ül vâfiye inhâ olunur ki belde-i mezbure ahâlisiyle hüsn-i mu'âşeret ve imtizâcın mesmûm olub iş bu bin iki yüz on dokuz senesi Şaban-ül Mu'azzam'ı ğurresinden cenâbınıza tarafımızdan kemâkân emr-i şer'iyesi ihâle ve ibkâ olunmuşdur gerekdir ki gurre-i Merkumeden zabt ve beyn-el ahâli icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyeden ihtimam ve vâk'î olan muhallefât mevtâ-yı 'askeriye ve bedeliyesi tahrir-i beyn-el varese bi'l-farizartü'l şer'iyeye tevzi' ve taksim ümurunda dikkat-i tâm birle câdde-i şer'-i nebeviden serm-ül hurâfe etmeyesin vesselâm

El-fakir Ahmed Muhtar-üs Sahi

Bi-askeri Rumeli

Kayd Şod 20 S 1219/31 Mayıs 1804

BELGE NO: 26

Elhamdülillehi rabbi'l 'alemin vessâletü vesselemü 'ale rasüline Muhammed'in ve elihî ve sahbihi ecma'in fimâ b'adü iş bu kitâb müstedayın testir ve imlâsına bâ'ış ve bâdı oldur ki etraf şehir nâhiyesine tâb'î Aydoğdı karyesinde vâk'î bir taraftan İmam oğlu molla Süleyman bağcesine muttasıl ve bir taraftan bakırcı zımmi bağcesine ve iki taraftan tarik-i 'ammeye müntehi işcâr-ı meşmery-i muhtevi ve cevânib-i erbe'ası tâş divârı müştemil üç dönüm mikdârı bir bâb bağce Rafi'a bint Hüseyin nâm sahit-el hayrın vakfı olub kitab vakf-ı nâtik olduğu üzere bağce-i mezkurun ğalesinden senvi üç yüz elli akçe mefahir-ül Mevcudât-ı 'aliyye'-i ifsal'-üs-salavât Muhammed-ül Mustafa sallallahu te'ala 'aleyhisselam hazretlerinin ravz'a-'i mutahharasında mevcud hadimeye verilmek üzere şurut t'ayin eylediği bağce-i mahdud-ı mezkurun hâlâ ba hüccet-i şer'iyeye evlât evlât olân mütevelliyeye olan İshak Fakih medresesinde sâkin talebe'-i-'ulumdan iş bu rafi'ul-küttâb Ahmed Efendi bin Süleyman nâm kimesne meclis-i şer' şerif-i Enver mahfil-i din-i munif-i atharda Aydoğdı karyesinde bağceye tasrif idenlerden El-hâc Ali bin Süleyman nâm kimesne mahsarında ikrâr-ı tâm ve takrir-i kelâm eyler ki mezbur Hâcî Ali'nin sâkin mülküne münselik olub Aydoğdı karyesinde vâk'î bir taraftan Veli

oğlu bağcesine ve bir taraftan gnder oğlu bağcesine muttasıl ve bir taraftan karye-i mezbure mer'âsına ve bir taraftan tarik-i 'amme münthehi işcâr-ı meşmereye mahtud-ı etrâf-ı erb'ası tâş divarı müştemil 'arsaten ve râğbeten ve kıymeten sarf'üz-zikr vakıf bağceden ekseri vâfir olmağla merkum Hâcı Ali istimdâle tâleb râğbet olub ben dahi tevlitim hasebiyle istibdâl-i cânib vakfemin gel-vücut enf'e'i ve evli olmağın istibdâl murâd ederim dirken zeyli kitabdan metur-ul esâmi bi farz-ı müslimin meclis-i şer'e gelüb hâlâ bâlâda best ve beyân üzere olduğunu ihbâr etmeleriyle ba'de'det-tahkık bu vecihle hususu mezkürde şera'it istibdâl mevcut olmağın hâkim-i mevki' sadr-ı kitab tezliyle ve Hasan na'ib Efendi hazretleri esme-i fukaha-yı (?) hatırâmdan istibdâl vakfi tecviz eden meşânic-i 'azâm kulları üzere istibdâl-i mezküre izin verecek mütevellî merkum Ahmed Efendi bağçe-i fakf-ı mezburı sâ'lfüz-zikr Hacı Ali'nin bağçesi ile mübâdele etdikden sonra iş bu vakfiye-i ma'mule behâda istibdâl şart olunmuştur ve ketb-i mu'teberât vakfhiyede dahi ba'zı esmâ-i kiram katgirinden istibdâlin 'adam cevâzi mesturdur benâ-i 'ali zelk benim için bâb rücu' meftuh olmağın bağçe-i vakf-ı merkum mezbur Hacı Ali bana teslim eylesün yine kemâkân ve kağıt üzere tasrif iderim dedikde merkum Hacı Ali cevâbında 'arz ve reğabet ve kıymet cihetinden ekser ve edfer bedel bulunub şerâit-i istibdâl mevcut olmağla hâkim için istibdâl ile hükm etmeğe şer'an kudret vardır sathına hüküm taleb idüb dedikde hâkim müşar-u ileyh hazretleri dahi bâlâda bat ve beyân olunduğı üzere istibdâl-i cânib vakfa vücutla inf a' olunmağın 'alimen bi'l-hilâf 'indi esmet-ül islâf bağçe-i mevkuv-ı mezburun mülküne ve bağçe-i memlûkün vakfiyetine hüküm-ü sahih-i şer'i ve kazâ-i sarih mir'i eyleyüb min ba'di vekf-ı mezkür hüküm-ü mezbur üzere vakf-ı sahih ve lâzım olduğu sümün bedeli ba'de hâs'a feinmâ olan 'aliiz-zeyne vallahü semî'un 'alim ceri-zilk fi'l-yevmt-tis'a min şehr-i Ramazan-ı mübarek sene tıs'i aşere ve mi'eteyn ve elf.

Nafiz-üt telv es-seyyid İsmail Efendi

Mefahir-ül esme seyyid Hâfız Mustafa Efendi

Es-seyyid Ali Bâba ibn Abdullah

Bıçakcı seyyid Yusuf mahalle-i Cemaleddin

Seyyid Molla İbrahim ibn Hacı Ali Efendi

BELGE NO: 27

Medine-i Kütahya'da Hâcî İbrahim Mahallesi sükkanından iken bundan akdem vefât eden Sakalı Güzel oğlu Hâcî Bekir Ağa ibn Hâcî Ömer nâm müteveffânın veraseti zevc-i menkûhe-i metrûkesi Fatma bint Süleyman nâm hâtun ile sulbiye-i kebir kızı Ayşe ve sulbiye-i sagire kızı Ümmühan vârisleri talebiyle bâ-ma'rifet-i şer'tahrir olunan terekesi defteridir ki zikr olunur Hurrîre fi'l-yevm-üs sâmin min şehr-i Şevval-ül Mükerrerrem sene tis'a 'aşere ve mi'eteyn ve elf.

Müst'ağmel Bölücek kârı yasdık 10 aded 35 gurûş

Müst'ağmel beyaz mumlu minder 5 aded 22 gurûş

Müst'ağmel kırmızı mumlu minder 2 aded 8 gurûş

Müs'ağmel 'aşâk döşeme 1 15 gurûş

Müst'ağmel Türkmen kilimi 1 aded 15 gurûş

Sağir Türkmen kilimi 1 aded 10 gurûş

Pirinç köhne şamdan 2 aded kara sığır 1 2 buçuk gurûş

Sağir bakır mangal 1 aded 4 gurûş tabla 1 aded 1 = 5

Duhân çubuğı 3 aded 10 gurûş

Çukya kaplı cil kafa müstağmel kürk 1 40 gurûş

Köhne nâfe cebe kürk 1 12 gurûş

Müstağmel çuka teşi 1 15 gurûş

Müst'ağmel çuka şalvar 1 aded 15 gurûş

Müst'ağmel çuka cebe 1 6 gurûş

Köhne haleb alaca entari 4 gurûş

Köhne çuka kırmene 1 aded 4 gurûş

Müst'ağmel çuka teşi 1 aded 25 gurûş

Müst'ağmel kâvık 1 aded 22 gurûş

Müst'ağmel dastar 2 aded 10 gurûş

Köhne minder 2 aded 10 gurûş

Köhne yasdık 7 aded 40 gurûş

Köhne halice 1 aded 6 gurûş

Köhne mefruş kilim 2 aded 6 gurûş

Sağır kilim 1 aded 4 gurûş

Kilim seccâde 2 aded 7 gurûş

Köhne yanbolı 1 aded 3 gurûş

Kıtıni minder 1 aded 8 gurûş

Basma minder 1 aded 4 gurûş

Müstağmel yorğan 12 gurûş

Kahve takımı 8 gurûş

Fenur 1 aded 12 gurûş

Kara takım tüfenk 1 10 gurûş

Def'a duhan çıbuğı 5 aded 15 gurûş

Köhne kılinc 1 aded 4 gurûş

Mefruş çuvalı 2 aded 5 gurûş

Köhne kilim 1 aded 3 gurûş

Köhne yorğan 1 7 gurûş

Köhne yeldi yasdık 2 adedyorğan 1 6 gurûş

Gecelik kâvık 1 aded 1 gurûş

Kebir sini 1 aded 30 gurûş

Tesbi 1 aded 12 gurûş

Kahve gügümi 2 aded 10 gurûş

Legen m'a ibrik 1 aded 8 gurûş

Kaz'an sağır 2 aded 11 gurûş

Hatab ma'a çıra 15 gurûş

Def'a köhne yorğan 1 5 gurûş

Avan nuhâs 59 aded 133 gurûş

Dakik hâs 1 kile 30 gurûş

Hırdavat-ı menzil 20 gurûş

Müst'ağmel s'at 1 30 gurûş

Bez seten dolabında mevcut zikr olunur

Çuka karaca 2 aded 28 gurûş

Çuka parça 3 arşun 13- gurûş

Çuka ördülmesi 1 aded 35 gurûş

Çuka börk fes 8 aded 64 gurûş

Köhne kâkma kürk 1 aded 10 gurûş

Müst'ağmel kakma kürk 1 35 gurûş

Mahmudiye 'antari 1 aded 50 gurûş

Maraş gömlek 1 10 gurûş

Defza köhne kakma kürk 1 10 gurûş

Köhne çuka cübbe 1 aded 20 gurûş

- Meşin kuşak 11 aded 60 gurûş
- Küçük basma kuşağı 16 160 gurûş
- Orta huma kuşağı 9 120 gurûş
- Sim tarak 10 sim reşme 1 130 gurûş
- Def'a sim tarak 140 50
- Hançer 1 aded 15 gurûş
- Halkalık taş 1 aded 30 gurûş
- Gömlek 2 aded don 2 aded 11 gurûş
- Çorum gömleği 2 aded 24 gurûş
- At minderi gotan 1 3 gurûş
- Boğsı taka 2 5 gurûş
- Köhne şal cübbe 1 aded 8 gurûş
- Kezi taka 1 25 gurûş
- Şalvar entarisi 3 aded 30 gurûş
- Kotan 1 haleb alaca entari 1 45 gurûş
- Camfes hırka 1 2 gurûş
- Çiçekli taka 2 30 gurûş
- Mehmed şaheri 3 60 gurûş
- Haleb kârı zaza kuşağı 5 aded 45 gurûş
- Puşi 1 aded 25 gurûş
- Beldari kuşan 3 aded 30 gurûş
- Sağir heme kuşağı 3 aded 30 gurûş

- Yeşil kuşak 2 11 gurûş
- Camfas parça ve atlas parça 32 gurûş
- Köhne damka ğanem gantarı 1 aded 15 gurûş
- Destar 1 aded 10 gurûş
- Sağir puşi 1 aded 4 gurûş
- Ahmediye gurûş 1 aded 6 gurûş
- Kilis at gömleği 2 aded 40 gurûş
- Peştimal 1 aded 1 gurûş
- Taraklı parce 2 10 gurûş
- Akçe kesesi 1 aded 3 gurûş
- Sakız gitanı 12 16 gurûş
- En'am-ı şerif 1 aded 3 gurûş
- Hırdavat-ı dükkan 10 gurûş
- Bâ defter mefrudât zimmetidir ki zikr olunur
- Derziment kadı oğlu zevcesi 16 gurûş
- Bağceli Yusuf oğlu Ahmed 8 gurûş
- Kadı oğlu bacanağı Kara Mehmed 25 buçuk gurûş
- Sipahi Kel oğlan 4 buçuk gurûş
- Tavşanlu Abdurrahman 17 buçuk gurûş
- Kasap Yusuf 6 gurûş
- Abidin Ağa 2 gurûş
- Cizmeci Hâcı Süleyman oğlu 3 gurûş

Muhtar Osman oğlu 1- gurûş re‘a 1

Tatar Ahmed Ağa 6 gurûş

Kalem zâde Mehmed 7 buçuk gurûş

Terzi Osman Ağa 16 buçuk gurûş

Hâcı İbrahim oğlu Ahmed Ağa 25 gurûş

Nakib İbrahim Ağa 16 gurûş

Şerc Molla Ahmed 28 buçuk gurûş

Abdülkâdir Efendi 13 gurûş

Soytarı Ali 12 gurûş

Hâcı İbrahim 12 buçuk gurûş

İşci Halil 4 gurûş

Hâcı Hâfız 2 gurûş

Şerif Molla na'ib etraf şehir 65 gurûş

Dellâl Kara hasadı 16 gurûş

Dellâl mercimek 4 gurûş

Hâcı Abdürreşid 5 gurûş

Şaban oğlu Ahmed 6- gurûş

Germiyan Zâde Ahmed Ağa 6 gurûş

Keci oğlu Mustafa 4 gurûş

Haseki Mehmed Ağa 5- gurûş

Köylüli Ömer Ağa 82 gurûş

Kal‘alı Emir Hüseyin 12 gurûş

Dunbay oğlu İbrahim 7 buçuk gurûş
 Bacacı oğlu Seyid Osman 257 gurûş
 Hâcı Ömer 4 gurûş
 febedâni Halifesi 5 buçuk gurûş
 Bâzâr başı Hâcı Ali Efendi 40 gurûş
 Kalem Zâde Hâcı Hüseyin Ağa 63 gurûş
 Tekeli 48 gurûş
 Ömer Zâde Mehned 7 gurûş
 Komşı Hüseyin Ağa 6- gurûş
 Vekil-i harc Ağa 1 buçuk gurûş
 Kara Mustafa 15 gurûş
 Dellâl Abidin oğlu Mehmed 100 gurûş
 Tatar Ağası 150 gurûş
 Berber Ağa 10 gurûş
 Odabaşı 6 gurûş
 Kasım Ağa karındaşı 12 gurûş
 Uzun Ersin 25 gurûş
 Babası oğlu 64 gurûş
 Terzi Nâci oğlu 7 gurûş
 Karaağaçlı Molla Ahmed 18 gurûş
 Kır oğlu 20 gurûş
 Zeyneb Hâtun 10 gurûş

Köylüli Seyid Mustafa 30 gurûş

Kırcı serkez 15 gurûş

Bâ mürasele memleket üzerinde zi-kudret 80 gurûş

Yekun 3727 yalnız üç bin yedi yüz yirmi yedi gurûş

El-ihracât

Techiz tekfin 50 gurûş

Resm-i kıymet-i 'adi 93 gurûş

Eminiye 11 buçuk gurûş

Kalemiye 11 buçuk gurûş

Çukadâriye 11 buçuk gurûş

Harc-ı huddâm 11 buçuk gurûş

İhzâriye 3 gurûş

Kaydiye 3 gurûş

Sülüs malından müsbet 700 gurûş

Mihr-i zevce-i mezbure 50 gurûş

Yekûn ihracât 940 gurûş

Sahî-ül bâki-üt taksim beyn-el verese-il mezbure 2782 gurûş

Hisse-üz zevce 347 buçuk gurûş meblağ 30

Hisset-ül bint-ül kebire el-mezbure 927 gurûş meblağ 40

Hisset-ül bint-ül sağire Ümmühan 927 gurûş meblağ 40

Hisse-ül ah li-ebeveyn el-mezbure 579 gurûş meblağ 10

Kayıd Şod 15 L 1219/17 Ocak 1805

BELGE NO: 28

Elhamdülillehi rabbi'l 'alemin vessâletü vesselemü 'ale rasüline Muhammed'in ve elihî ve sahibihî ecma'in emmâ b'adü iş bu kitab-ı müstetâbın tasdir ve imlâsına bâis ve bâdi oldur ki Medine-i Kütahya sükkânından olup Dükkancık mahallesi ahâlilerinden Hü'ccet-ül hayrât ve'l-hasenât Emine bint Ali nâm hâtun tarafından vakf-ı âtiz-zikri takrire vekil sâbit-ül vekâlesi Abdurrahman Efendi bin Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'î hatir-ül izam-ül tevkirde Dükkancık mahallesi ahâlilerinden iş bu râf'î-ül küttâb sâbık Çavuşlar emini el-hâc Mustafa Ağa bin Abdullah nâm kimesne mahzarında bi'l-ve kale takrir-i kelâm idüb müvekkilem mezburenin aleyhinde olan sakin mülk menziline münselik bir tarikden Börkci Ahmed mülküne ve bir tarikden Yokuş oğlu mülküne ve bir tarikden Gögenvi İbrahim mülküne ve bir tarikden trik-i 'âmme müntehi mülk-i menziline cemi' mâlından ikraz ve t'ayin birle vakf idüb şöyle şart ve t'ayin eylediği libâs-ı hayatı lâbis oldukça menzil-i mezburde kendi sakine olup b'ade'l vefât iş bu mütevellî nasb eylediği merkum Hâcî Mustafa Ağa yediyle menzil-i mezburde icâr olunup hâsıl olan icârı kendi olduğum mahalle-i mezburenin tekâlifine virile veyâyud ben dâr-ı fenâdan dâr-ı bekâya irtihâl eylediğimde mütevellî merkum menzil-i mezkûri semen misliyle ahire bey' idüb meblağımı olan on bir buçuk hesâbiyle istirbâh olunub hâsıl olan rubhî mahalle-i mezburenin nâzile olan tekâlifine virile deyu t'ayin-i şurut ve teybin-i kuyud-ı birle vakf ve yed-i metevelliye teslim etmişidi el-haletinde müvekkilem mezbure için bâb ruc'û meftuh olmağın vakfından ruc'û ve kemâ fis-sâbık mülküne üzere istirdâd murâd ider didikde hâkim-i mevk'î sadr-ı kitâb tezlile ve Hasan na'ib Efendi hazretleri im'an ile nazar ve mübtel-i hayr olmakdan hazer idüb İmâm Samedâni eş-şehir bi'l-imamüs-sâni katında vakf-ı mücerred vakfedilmekle vakf-ı sahih ve lâzım olur asla rücu'a mahâl ve istirdâde ihtimal yokdur evlâ'il ray-i min yerâhü sıhhat-i vücuh üzerine ve saniyâ şurut-ı mezkûrenin lüzumuna hükm-ü sahih-ı şer'î hikmet deyüb min b'di vakf-ı mezkûr lüzumuna hükm-ü sahih-ı şer'î hükümet deyub min ba'di vakf-ı mezkûr sahih ve lâzım oldu sümün bedele ba'de mâ semi'a feinnemâ isme 'alel-izin yebdelüne vallahi semi'un 'alim 'alim ve ecr-ül vakf-ı 'ali el-hayy-ül cevâd el-kerim Hayri zelik fi'l yev-ül hâmis 'aşere min şehri Şevval-ülmükerrrem sene tıs'î 'aşere ve mi'etey ve elf.

Dersi'âm Abdülbâki Efendi

E'ş-şeyh Abdurrahman Efendi

Nalband Zâde Hatât Halil Efendi

Mefahir'-ül Müderrisey el-hâc Süleyman Efendi

Mustafa Ağa mahalle-i Bezirciler

İşci Molla Hüseyin mahalle-i Dükkancık

Şerefli oğlu Ahmed mahalle-i Dükkancık

İbrahim Efendi mahalle-i mezbur

Uzun Abdullah oğlu Ahmed

Hâcî İsmail oğlu Ahmed Ağa mahalle-i Servi

BELGE NO: 29

Medine-i Kütahya'da Çukur nahiyesi mahallesi sükkanından iken bundan akdem fevt olan Fatma bint el-hâc Ömer nâm müteveffiye veraseti zevci Debbâğ Halil nâm kimesne ile merkum Debbâğ Halil'den hâsıl sadriye'-i sağır kızı Emetullah ve zevci-sabık müteveffa Ahmed'den hâsıl sadr-kebir oğlu Mecnun Ömer ve sadriye-i kebir kızı Ümmühan nâm hâton münhasıra olduğu led-eş şer'-ül enver b'ade-ttahkik mezkür Mecnun Ömer mecnun olmak hasebiyle kesb ve kâre ve ahz ve hidâye 'adem-ül iktidar olduğuna binâen Mecnunu mezkürün ammisi müteveffâ-yi mezbureden müntekıl mâl-ı mağruseti hıfza ve sa'ir tesviye-i ümüruna ru'yete kal-i şer'iden dahi nasbı labd ve mühim olmağın mecnun-ı mezkürün lâbuyan kız karındaşı mezbure Ümmühan hatun tarih-i kitabdan üç sene mukaddem bâ hüccet-i şer'iyeye vasi nab olunub lakin mezbur Ümmühan hatun meclis-i şer'ide kendi hüsnî rızâsıyla vesâyetden rucu' ve 'ari olub mezburenin yerine iş bu ref-'ul kitab Mustafa Ağa ibn Ömer nâm kimesne dindâr ve müstakım ve her vecihle vesâyet-i uhdesinden gelmekle muktedir olduğımı ve mecnun-ı mezkürün kesb ve kara ve ahz ve 'itâyâ 'adem-ül iktidar olduğımı zeyli vesikada

muharreru'l-esami biğayraz müsliminin ihbârlarıyla mütehakkık olmağın hâkim-i mevkı' sadr-ı kitab talebiyle ve Hasan naib efendi hazretleri dahi mezbur Mustafa Ağaya mecnun-ı mezkürün mâl-ı mağruseti hıfza ve sa'ir tesviye ümüruna ru'yet-i kabl-i şer'iden vasi nasb ve ta'yin buyurduklarında mezbur Mustafa Ağa dahi ber minvâl-i muharrer vesâyet-i mezkûri kabul eyledikten sonra mezbur Mustafa Ağa meclis-i şer'i bir-minvâlmuharrer vesâyet mezkûrun kaydı eyledikten sonra mezbur Mustafa Ağa meclis-i şer' hatır lazım olundukda takrir-i kelâm idüb bâ hüccet-i şer'iyeye vasisi olduğum mecnun-ı mezkûr Ömer'in nafaka rükun behaya eşedde ihtiyâc ile muhtâc olmağla canib-i şer'iden kar ma'ruf nafaka veksif beha farz te takdir olunmak matlubumuzdır dedikde mecnun-ı mezkûre külli yevm on altışar para nafaka ve kesf beha ancak kifâyet eder idüğü zeyl-i vesikada muharrer olan müsliminin ihbarlarıyla mütehakkık olmağın hâkim hâsim ve lâvibânım efendi hazretleri dahi mecnun-ı mezkûre külli yevm mâl-ı nümâsilinden on altışar para nafaka ve kesuh beha farz ve takdir buyurub meblağı mefruz mezkûri led-el iktizâis-sedâniye ve harc sarf-ü 'ind-el zafer mecnun-ı mezkûre rucu'a mezbur Mustafa Ağaya izin verildiği mahvel-vakf bit-taleb ketb olundı Hurre fi'l-yevmü-üt tis'a 'aşeret ve mi'etey ve elf.

Müfti Zâde es-seyyid Abdurrahman Efendi

Fegani Zâde Hâfız Efendi

Sermuhzıran es-seyyid Feyzullah Ağa

Eskici Yusuf oğlu Ömer

BELGE NO: 30

Medine-i Kütahya'da İshak Fakih mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Bazârbaşı Zâde el-hâc Ali Efendi ibn el-hâc Süleyman nâm müteveffanın veraseti zevc-i menkûhe-i metrûkesi Şerife bint el-hâc Hüseyin nâm hâatun ile sulb-i kebir oğulları seyyid Mustafa ve Seyyid Halil ve sulb-i sağır oğulları Seyyid Mehmed ve Seyyid Osman ve sulbiye-i sağırekızı Ümmühan nâm kimesnelere münhasıra

Hurre 15 S 1219/26 Mayıs 1804

- Altunbaş elvan zıra' 80
- Rumeli çukası 360 gurûş
- Hıl'atlık çuka 6 aded beneş 100 gurûş
- Şeyak mak'ad zirâ'i 17 sâde 50 21 gurûş
- Seccâde 1 aded 25 gurûş
- İşleme kebir havlu 1 35 gurûş
- Şeyak mumlu yasdık 4 9 gurûş
- Sağır minder 2 6 gurûş
- Orta aşatan döşemesi 1 8 gurûş
- Sim kilim 2 gurûş
- Bilecik kârı mumlu yasdık 13 65 gurûş
- Mâi çıka mak'ad 4 30 gurûş
- Köhne mısır hasırı 1 3 gurûş
- Beyaz yün minderi 3 20 gurûş
- Beyaz köşe minderi 2 5 gurûş
- Tonbak zarf 10 aded m'a fincan 20 gurûş
- Mâi kırmızı kablı kürk 1 40 gurûş
- Sarı kablı sansar cübbe kürk 25 gurûş
- Köhne nafeciye kürk 1 8 gurûş
- Girid sabunu 10 aded 7 gurûş
- Billur kase ve çiniler 5 gurûş
- Tonbak zarf 15 gurûş

Siyah çuka 1 mâi çuka cebe çuka çakşır 1 40 gurûş

Omuz makrumeleri m'a sağır havlu 10 gurûş

Ahmediye diğêr müst'ağmel çakşır m'a ahmediye vezirlik ve kemer 15 gurûş

Zıbun çarşab 5 gurûş

Huma kuşağı 15 gurûş

Altun küpe hasen 1 20 gurûş

Derzimed Kaltakcı oğlu Hasan Efendi 50 gurûş

Sarı Zâde Ahmed Efendi bâ temessük 1350 gurûş

Der zimmet Virancık nahiyeli Supu karyesinden Deli Hüseyin 100 gurûş

Der zimmet Başçavuş Hafız Ağa 78 gurûş

Sûfi karyeli Mahir oğlu Mehmed yeğeni 45 buçuk gurûş

Deri Zâdeli Mehmed Rüşdü Hafız Abdurrahman 2600 gurûş

Der zimmet Hâcı Osman Yüzbaşı 320 gurûş

Memleket üzerinde bâ mürasele şer'îye alacağı 500 gurûş

Anadolu valisi devletlü es-seyyid el-hâc Abdurrahman Paşa hazinesinde alacağı 489 gurûş

Diğêr müşar-u leyh hazinesine virilen emiti'a ve eşya beha 254 gurûş

Şerh kastan-ül şam'î 1 cild 5 gurûş

Bostan 1 cild 3 gurûş

Şerh Hâfız 1 cild 5 gurûş

Sandık şemsiyesi 1 cild 1 gurûş

Leyla ve mecnun 1 cild 1 gurûş

- Kencine kerrar 1 cild 1 gurûş
- Şerh lamiye 1 cild 1 gurûş
- Sarf-üş şerif 1 cild 10 gurûş
- Zeyl-i Nâbi efendi hün-i hat 5 gurûş
- Cüz'iyât risaleleri 1 gurûş
- kasâid 1 cild 1 gurûş
- Reb'î dâire risaleleri 1 gurûş
- Şerh-i ferâiz-i ibn-ül Kemâl Paşa Zâde 3 gurûş
- Şerh-i şâha'di Mevlevi vesâir 3 gurûş
- Tebdan 1 cild 2 gurûş
- Divân-ı râğbar 1 cild 1 gurûş
- Tebdan yine bir cild 3 gurûş
- Me'ani ve mantık risâleleri 5 gurûş
- Yine ferâiz şerhi 8 gurûş
- Hurda kitab 3 gurûş
- Rub' tahtası 3 gurûş
- Şâm kabzalı sağır simli bıçak m'a tesbih 15 gurûş
- Menviş Seyyid Mustafa 14 gurûş
- Gökçemenli Hafız İbrahim mâl-ı muzâriye bâki 450 gurûş
- Yine mezbur Hfız İbrahim zimmetinde 76 gurûş
- Usta Mehmed Zâde Halil Efendi bâki 490 gurûş
- Yeğen Molla Ebubekir 685 gurûş

Bazarbaşı Zâde Hâcî İbrahim Efendi 379 gurûş

Hâcî Receb Zâde Seyyid Mustafa Ağa esvâbına beha bâki 90 gurûş

Hüseyin Kethuda oğlu Mehmed 196 gurûş

Kal'alı dâyı oğlu Molla Abdullah 25 gurûş

Zemyeli Zâde sey yid İsmail Ağa 28 gurûş

Mumcî oğlu Ali Beg 98 gurûş

Vekilharcî Hâcî Ali Ağa 30 gurûş

Komşu Hatib oğlu Molla Hüseyin 45 gurûş

Emir Halil oğlu Sarı Hüseyin 90 gurûş

Uzun Hâcî Ahmed 162 gurûş

Sarı Hâcî Mehmed 18 gurûş

Osman Byrakdar 6 gurûş

Beybazarlı Katırcı Hüseyin 22 gurûş

Yörüük Durmuş oğlu Ahmed 2 gurûş

Kahveci Debbağ Veli 15 gurûş

Meydan mahallesinden Kapdani oğlu Seyyid Mehmed 40 gurûş

Emir Halil oğlu Seyyid Hâcî Mustafa 5 gurûş

Şabhâneli Mustafa'nın yeğeni Ali 15 gurûş

Katırcı Ali 10 gurûş

Çapraz oğlu Süleyman 10 gurûş

Ayvaz oğlunun oğulluğu Mehmed 3 gurûş

Çiftlikli İbrahim Ağa 15 gurûş

- Nakil Zimmetinde 13 gurûş
- Hâcî Hasan oğlu 8 gurûş
- Kâtib Ahmed Efendi 45 gurûş
- Kasâb Derviş Mustafa 19 gurûş
- Lokman karındaşı Abdülkadir 15 gurûş
- Sulu karyeli Mola Murad 5 gurûş
- Abdullah Ağa oğlu Ali Ağa 12- gurûş
- Virancıklı Ali 12 gurûş
- Mısırlı Zâde Ahmed Ağa 18 gurûş
- Bozoklı Mehmed Ağa 38- gurûş
- Komşu Arab oğlu 15 gurûş
- Bozbey Ahmed Ağa 16 gurûş
- Germiyan Zâde Ahmed Ağa 22 gurûş
- Bakkal Mehmed 12 gurûş
- Banazlı Mehmed Ağa 94 gurûş
- Çil Ali 10 gurûş
- Dereköyli İsmail Ağa 9 gurûş
- Mutâf Zâde Kadı oğlunda 10 gurûş
- Helâli Ahmed Efendi 12 gurûş
- Ak Kiliseli Hâcî İsmail oğlu Ali 30 gurûş
- Dizdar eski Mehmed Ağa 3 gurûş
- Nzailceci Emir Ahmed oğlu Salih 15 gurûş

Terzi Abdurrahman 28 gurûş

Kasab Murad oğlu İsmail 16 gurûş

Kuyucu oğlu Memiş 6 gurûş

Arab Ali 13 gurûş

Yeğen Ömer 11 gurûş

Kocabıyık Ali 68 gurûş

Uzun Ali oğlu Osman 25 gurûş

Pâresiz oğlu Seyyid Halil Ağa 20 gurûş

Ova Karyeli Nebi Beg 15 gurûş

Hâcı Abdurrahman oğlu Hâcı İbrahim 21 buçuk gurûş

Yeğen Seyyid Ali 1 aded 27 gurûş

Benli Mehmed 12 gurûş

Uyuz oğlu İbrahim 10 gurûş

Komşu Abdullah Ağa 56 gurûş

Hâcı oğlu Hâcı Ali 30 gurûş

Kazak oğlu Ahmed 45 gurûş

Sâ'atci Molla Mehmed 49 buçuk gurûş

Hâcı Osman oğlu Molla Ahmed 71 gurûş

Terzi Mehmed 6 gurûş

Köyci Zâde Hâfız Efendi 10 gurûş

Sipah Yusuf Paşa 6 gurûş

Hâcı Osman Yüzbaşı bâki 27 gurûş

Yusuf Efendi Zâde Molla Osman 24 gurûş

Köhne şallı cübbe 3 gurûş

Bez mak'ad çeş oda takımı 10 gurûş

Alaca müstağmel entari 20 gurûş

Köşe yasdığı 2 aded 5 gurûş

Keten yorgan 1 20 gurûş

Yemeni yorğan 4 20 gurûş

Beledi döşek m'a yemeni döşek 1 12 gurûş

Yemeni yorğan 2 15 gurûş

Mihrablı kilim 1 m'a cedid kilim 1 ve seccâde 15 gurûş

Mumlu siyak yasdık 2- gurûş

Diğer siyak yasdık hasen 4 40 gurûş

Beyaz yan minderi 2 10 gurûş

Şiyak mak'ad 2 5 gurûş

Kilim 7 aded 70 gurûş

Kebir şam'dan 2 6 gurûş

şemi' ruğan 15 aded 10 gurûş

Merkuyer sâ'at 1 50 gurûş

Çalar sâ'at 1 10 gurûş

Yun bir dece Tahmin 100 aded 50 gurûş

Sâir zahire dece tahmin 25 gurûş

Beledi yasdık 5 15 gurûş

- Yemeni minder 1 5 gurûş
- Köhne kilim 4 aded 8 gurûş
- Kavuk 1 2 gurûş
- Kebir tepsi 2 aded 30 gurûş
- Köhne destar 2 5 gurûş
- Gömlek 4 iç donu 2 20 gurûş
- Kahve takımı ibrikler 15 gurûş
- Yemeklik tas m'a gügüm 10 gurûş
- Hırdevat-ı beyt 50 gurûş
- Hediye-i mevahib-ül hılayık 15 gurûş
- Şer-i menâvi 'al'el câmi'-ul sağır 2 cild 50 gurûş
- Külliyât-ı şeyh 'atârıfı cild vâhid 'aşere kitab 50 gurûş
- Hidâye 1 cild 3 gurûş
- Mesnevi şerif 20 gurûş
- Yine menâvi 'ale'l câmi' 1 cild 25 gurûş
- Dürer 'ale'l ğırar 20 gurûş
- Müşkât-ı mesabih 25 gurûş
- İbn Mâlik Ali el-meşarik 10 gurûş
- Nahivden bir cild Ali 'ale'l-kâfiye 3 gurûş
- Diğer vâfiye Ali el-kâfiye 3 gurûş
- Mülteki el-ibhar 1 cild 5 gurûş
- Erâi'i rahsâlik 1 cild 3 gurûş

Hasan Hâfız en'âm-ı şerif 1 cild 5 gurûş

Çağmeni 1 cild 3 gurûş

Şifâ-i şerif 1 cild 20 gurûş

Der zimmet Bekir Hevâce Zâde seyyid Osman Ağa 35 gurûş

Der zimmet meclid Hacı Abdullah Efendi 3 buçuk gurûş

Der zimmet Anenli 'Arab oğlu Süleyman 23 gurûş

Der zimmet Eyüb Hevâce 20 gurûş

Der zimmet Hacı Eyüb Ağa 58 gurûş

Der zimmet piç Ömer oğlu Ali 17 gurûş

Kürt köylü Mustafa Hevâce 44 gurûş

Yüzbaşı Zâde Mustafa Ağa 20 gurûş

Der zimmet Dereli oğlu Mehmed 15 gurûş

Debbağ Abdurrahman Efendi 16 buçuk gurûş

Zeyli Zâde Süleyman Ağa 14 gurûş

Nakkaşçı Hacı Süleyman 57 gurûş

Üfdade Zâde 14 gurûş

Mevlevi Derviş Mehmed 25 gurûş

Kulaksız Mehmed Kabakçı 115 gurûş

Hacı Mehmed Efendi 26 gurûş

Mesferecli oğlu Ahmed Ağa 50 gurûş

Kal'alı Kara Mustafa 18 gurûş

Numan Zâde Hâfız Efendi 21 gurûş

Mevlevi Şeyhi seyyid Mehmed Saib Efendi 149 gurûş

Beypazarlı Hatib oğlu 41 buçuk gurûş

Emrudcu oğlu Ahmed 137 gurûş

Der zimmet Menzilci seyyid Ali 400 gurûş

Ve yine Menzilci seyyid Ali zimmetinde 750 gurûş

Der zimmet Şerif Efendi 22 gurûş

Üftade Zâde seyyid Mustafa 273 gurûş

Menzilci Arab Hüseyin Ağa 228 gurûş

Hıdırlı karyesinde İmam oğlu Hasan 150 gurûş

Odabaşı katırcı 218 gurûş

Germiyan Zâde seyyid Osman Bey 473 gurûş

Sarı oğlu Mehmed 6 buçuk gurûş

Der zimmet Eskişehirli Attar Halil Efendi bâ temessük 549 gurûş

Ve yine merkum Attar Halil Efendi zimmetinde penbe behası 135 gurûş

Der zimmet merkum Sarı oğlu Mehmed 13 gurûş

Gedikli Hasan 3 gurûş

Kara Veli 13 gurûş

Der zimmet Hasan bâ defter 10 gurûş

Mevcud pertec sâde 20 918 aded 459 gurûş

Mevcud hinta der-anbar 20 gurûşdan 22 kile 440 gurûş

Mevcud şa'ir der-anbar 9 kile 72 gurûş

Anbar der-mahale Hacı İbrahim 1 aded 30 gurûş

Mülk-i menzil der-mahâle İshak Fakih kıymet 1200 gurûş

Dükkan derber satan ssağir 1 bâb kıymet 250 gurûş

Avan nuhâs 2 gurûşdan 60 aded 120 gurûş

Mevcud bulğur tarhana 'asal şeker yağ ve malzeme-i sa'ire 50 gurûş

Hatab çıra 50 gurûş

Der-karye-i Akkilise ve der-karye-i Etne koyun ve keçi 5 kuruşdan 394 aded 1970 gurûş

Yekûn eşya ve menkulât 5007 buçuk gurûş

Yekûn emlâk ve 'akâr 1480 gurûş

Yekûn zimmât 14150 gurûş

El-ihrâcât

Techiz tekfin 200 gurûş

Resm-i kıymet-i 'adi 344 gurûş

Harc-ı kalemiye eminiye 172 gurûş

İhzâriye kaydiye 30 gurûş

Mihr-i mu'accele müteveffâ Şerife 116 buçuk gurûş meblağ 20

Mihr-i mu'accele zevce Şerife bint el-hâc Hüseyin 116 buçuk meblağ 20

Deyn-i müsbet mezbure Şerife 275 gurûş

Yekûn ihrâcât 1254 gurûş meblağ 40

14150 gurûş + 1254 gurûş meblağ 10 + meblağ 40 = 12895 buçuk gurûş meblağ 50
ihrâcât-ı zemimden tenzil şod

Hisset-ül zevce el-mezbure 1611 buçuk gurûş meblağ 58 hisset-ül zevce min-el zemim

625 buçuk gurûş meblağ 52 min-el eşyâ ve'l menkûlât

175 gurûş min-el emlâk ve'l 'akâr

2422 buçuk gurûş meblağ 50

Sahih-ül bâki min-el zemim 2507 buçuk gurûş meblağ 50

Min-el eşyâ 5007 buçuk gurûş

Min-el 'akâr 1480 gurûş

19383 gurûş

Cemi'an hisse-i zevce beyân şod 2422 buçuk ggurûş meblağ 50

Hisset-ül ibn min-el zemim 2507 buçuk gurûş meblağ 6

Min-el eşyâ 973 buçuk gurûş meblağ 20

Min-el zakâr 287 buçuk gurûş meblağ 32

3768 buçuk gurûş meblağ 58

Hisse-ül ibn min-el zemim 2507 buçuk gurûş meblağ 6

Min-el eşyâ 973 buçuk gurûş meblağ 20

Min-el 'akâr 287 buçuk gurûş meblağ 32

3768 buçuk gurûş meblağ 58

Kezâlik hisse-i ibn cem'an 3768 buçuk gurûş meblağ 58

Kezâlik hisse-i ibn-ül min-el emlâk ve'l 'akâr ve'l eşyâ 3768 buçuk gurûş meblağ 58

Hisset-ül bint-ül sağıre min-el emlâk 243 buçuk ggurûş meblağ 46

Ve'l eşyâ 486 buçuk gurûş meblağ 40

Min-el zemim 1253 buçuk gurûş meblağ 33

1883 buçuk gurûş meblağ 119

Zevce 2422 buçuk gurûş meblağ 50

İbn 3768 buçuk gurûş meblağ 58

İbn 3768 buçuk gurûş meblağ 58

İbn 3768 buçuk gurûş meblağ 58

İbn 3768 buçuk gurûş meblağ 58

Bint 1883 buçuk gurûş meblağ 119

19380 gurûş meblağ 401

3 meblağ 28

419

Kayıd Şod 14 L 1219/16 Ocak 1805

BELGE NO: 31

Medine-i Kütahya muzafâtından Tavşanlı kasabası mütemekkinlerinden Karâbet veledi eci Tuman nâm zimmi meclis-i şer' şerif-i Enver mahfil-i din-i munif-i atharda kasaba-i mezbur mütemekkinlerinden iş bu bâ'isüs-sefer eci Antoni veledi Borani nâm zimmi muvacehenesinde ikrâr-ı tâm ve takrir-i kelâm idüp bundan akdem helak olan babam Ahi Tuman zımmiden necib-ül ırs bâki isâbet ve intikâl iden kasaba-i mezburede vâki' bir taraftan Kısırlı oğlu Mehmed Ağa mülküne muttasıl ve bir taraftan

Numan zevcesi mülküne muttasıl ve bir taraftan eci Bâli zımmi mülküne muttasıl ve bir taraftan tarik-i ‘amme ile mahdud ve müntehi fevkın iki bâb ota ve tahtalı iki bâb oda ve bir bâb metbağ ve bir mikdâr bağce ve müstekıl çârşu kapısını müştemil ve Tuman zevcesiyle müşterek bir bâb zukâk kapısını muhtevi mülk mevrusmi tarafından icâb ve kabul hâvi ve şurut mukaddeden ‘âri bi- cümletit-tevâbi’ ve levâhık ve kâfet-ül menâfi’ ve’l-merâhık sekiz yüz otuz gurûş mukâbili mesfur eci Antoni zımmiye bey’ sahihu risale ile bey’ ve teslim ve temlik eylediğimde ol dahi bey’-i mezkûri m’ad-el kabul semeni olan mebla’-ı mezbur sekiz yüz otuz gurûş tāmamen ve kāmilen mesfur Antoni zımmi yedinden ahz ve kabz eyledim zimmetinde meblağ-ı mezburden bir akçe ve bir bara alacağım kaldı b’ad-el yevm menzil-i mahdud mezkûr mesfur eci Antoni zımminin mülk-i müşteresi ve hak sarfıdır benim kat’â ‘alâka ve müdahalem kâlmadı keyfe-mâ yeşâ tehtâ mutasarrıf olsun dedikde ğıbd-el tasdik eş-şer’i mâ hüve’l-vâki’ bit-taleb keşidesinden min-el yevm-ül berâyi’ ves-sa’rin min şehri Şevval-ülmükerrem sene tıs’i ‘aşeret ve mi’etey ve elf.

Kâtib Şerif Ahmed Efendi

Sermuhzıran seyyid Feyzullah Ağa

Muhzır Hasan bin Abdullah

Kâtib Hâfız Süleyman Efendi

Tuvan oğlu Hacek

Papas oğlu sarraf Sereha isâli mahale sevk üzere

Karakuzı Kefrok Zakrid oğlu zey

Seyyid Osman

Derviş İbrahim

Arzuhal oğlu Halil ibn Kara Veliüddin

BELGE NO: 32

Medine-i Kütahya'da Lâlâ Hüseyin Paşa mahallesi sakinlerinden iken bundan iki mâh mukaddem vefât iden Emine bint Eyüp bin Abdullah nâm müteveffiyenin verâseti zi-rahim cihetinden li-ebeveyn kız karındaşı oğlu Murâd ile kızı Ayşe'ye münhasıra olduğu hımsı Cahid müvacehesinden 'ad'in şehâdetleriyle sâbit ve mütehakkık olduktan sonra mezburun Murad ve Ayşe meclis-i ser'i serîf-i Enver ve mahfel-i dîn-i münif-i atharda mahalle-i mezbure sükkânından iş bu râfi'-ül kitâb seyyid Ahmed ibn Musa tarafından vekil-i sabit-ül vükelası Mehmed bin Molla İbrahim nâm kimesne mahzarında üzerine d'ava ve takrir-i kelâm idüb murisimiz müteveffiyeye-i mezburun terekesinden olup kale-i mezburede vâki' bir tarafdán İsmail Bey mülküne muttasıl ve bir tarafdán Keçeci Süleyman mülküne ve bir tarafdán Züleyha hâtun mülküne ve bir tarafdán tarîk-ı âmm ile mahdûd menzil bir bâbmülk-i menzil derderinde mevcud köhne üç döşek ve üç yorğan ve üç yasdık ve bir köhne kilim ve üç tencere leğen ibrik ve nakden bin gurûş ile zemimnâsında olan bâ temessük bin gurûş zabt etmekle minvâl olunub hasren vârisi olduğımın hesabıyla tamamen bize teslim olunmasına tenbih olunmak matlubumuzdur deyu b'ad'ed-da'vi ğıbb-üs sual vekil merkum cevabında târih-i kitabdan yirmi üç sene mukaddem müteveffiyeye-i mezbure hâl-i hayatında müvekkilim merkum seyyid Ahmed menzil-i mahdud mezburdan fevkani bir oda ve tahtani bir odayı bir hanâd zokak kapusunu ikraz ve t'ayin birle yüz gurûş mükâbili bey' ve teslim idüb ol dahi ba'd'l kabul simni olan yüz gurûş müvekkilim merkum seyyid Ahmed ahz idüb bu vecihle mülk-i müşteresi olduktan sonra beş sene mukaddem hurud mezkür dahilinde tahtâni bir ota ve bir mikdâr havlusunu t'ayin hudud birle altmış gurûş mukabili müvekkilim merkum seyyid Ahmed'e bey' idüb ol dahi b'ad'-el kabul meblağ-ı mezburden otuz gurûş müvekkilim merkum seyyid Ahmed'e hisse-i sahih ile hibe eyledi bu vecihle iki kıt'a menzil-i mahdud mezkür müvekkilim merkum seyyid Ahmed'in mülk-i müşterekidir def'ale mukâbele idüb ancak müvekkilim mezbur müteveffâ-yı mezburenin bir aded köne kilim ve bir yorğanı ve bir yasdık ve bir sahan ve bir tencere ve bir leğen ibrik terekesine va'-ıl yed olub bâki med'âları olan nukud ve zimmât ve bâki eşyeleri vaziz-ül yed evladı dahi yokdur deyu ızhâe dedecek med'iyân mezburân med'âlarına muvâfık beyan havale oldukda be'de'l-istimhâl vekil merkum dahi def'-i meşruhumı miyân beyâne havale olundukda 'adel ihrâr-ı rical müsliminden olub mahalle-i mezbur İmamı seyyid Ahmed Efendi ibn seyyid Mustafa Efendi ve

Karamani Zâde Ahmed Efendi ibn Mehmed nâm kimesneler ile sa'lfül beyân yüz gurûş kıymetli menzil-i mezkûr müvekkilim merkum seyyid Ahmed'in mülk-i müşteresi olduğu ber-nechi şer'i ba'de'l-isbât ve yine 'adel ihrâr-ı rical müsliminden olub mahalle-i mezbure sükkânından olub İsmail ibn Mehmed ve Hâfız Ahmed Efendi nâm kimesneler şehâdetleriyle sa'lfüz-zikr altmış gurûş kıymetli menzil-i mezkûr kezalik merkum seyyid Ahmed'in mülk-i müşteresi olduğu ber-nehci şer'i isbât etmeğin ba'det-ta'dilüt-tezkiye şehâdetleri ba'de'l-kabul mucibince kemâ fi'l-evvel yedinde olan mütevellî 'askeri mucibince müşteresi olmak üzere zabtına ba'de't-tenbiye vekil merkum izâr eylediği nukud ve zimmât ve bâki eşya mezkûreye vâz'u'l-yed olduğunu med'iyân mezburân ityân-ı beyândan izhâr-ı 'acz idüb tahlife dahi taleb olmalarıyla med'iyân mezburân bi'l ibin buyuca şer'-i mu'ârazadan men' birle mâ vaki' bit-taleb ketb olundı fi'l-yevm-üs sâlis 'aşere min şehri Şevval-ülmükerrrem sene tıs'î 'aşeret ve mi'eteyn ve elf.

Kayıd Şod 21 L 1219/23 Ocak 1805

BELGE NO: 33

Medine-i Kütahya'da Kal'a-i bâlâ sakinlerinden zât-i b'adet-t'arif '-şer'i m'arife Hakime bint Ömer nâm hatun meclis-i ser'i serîf-i Enver ve mahfel-i dîn-i münif-i atharda kal'a-i mezbure sükkânından iş bu râfi'-ül kitâb Abdurrahman bin İbrahim nâm kimesne muhızırında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan bir sene mukaddem merkum Abdurrahman bir 'aded cebe akçesi on gurûş ve nakden elli gurûş ve bâki temessük vermek kavliyle on beş gurûş ve def'a nakden otuz gurûş alacağım olup ve bundan mâ'ada karındaşı müteveffâ Ali hâl-i hayâtında beni beslemek şartıyla bir def'a elli gurûş ve bir def'a kırk beş gurûş ahz idüb mezbur Ali b'ade'l-vefat terekisi merkum Abdurrahman ile validesi Şerife hâtun intikal etmeğin mebla'-ı mezbur doksan beş gurûş varisân mezburandan taleb ederim deyu b'aded-da'vi gıbb-ül suvâl mezbur Abdurrahman cevabında otuz gurûş bir def'a altı gurûş bir def'a cem'an otuz altı gurûş ahz eylediğin ikrâr baki med'alarını inkâr edicek Medine-i mezbure med'asına muvâfık beyan-ı havâle olundukda ityân-ı beyandan izhâr-ı 'acz edüp bi'ttaleb mezburan Abdurrahman ve vâlidesi Şerife hâtun yemin teklif olundukda 'ali vakf-ül mesnul hılaf-ı billahi'l 'aliyü'l 'ali etmeğin merkum Abdurrahman ikrâr eyledi otuz altı gurûş tahsil ve

bâki med'ası bi'l-beyne buyuca mazarazadan men' birle bi'ttaleb ketebe olundu fi'l yevmü'-rabi' 'aşere min şehr-i Şevvâl sene tıs'i 'aşere ve mieteyn ve elf.

Seyyid Hasan Mir Hâcı Mehmed mahalle Bölücek

Süleyman Sıpâhibası Ali Kal'a-i bâlâ

İbrahim bin Mustafa

Ebubekir bin Mustafa

Süleyman ibn seygid Ahmed Yardım zâde

Mehmed ibn İbrahim

BELGE NO: 34

Medine-i Kütahya'da vaki' merhum ve mağfur leh Rüstem Paşa vakıf medresesinin müdderisi ve ka'imakâm mütevellî iş bu refi'-il kütâb Mesud efendi ibn Ahmed efendi meclis-i ser'i serîf-i Enver ve mahfel-i dîn-i münif-i atharda ikrâr-ı tâm ve takrir-i kelâmve bad'ın el-merâm iderek hâlâ kâ'imakâm mütevellî olduğum vakf-ı mezkürün sekafâtından olub Balıklı mahallesinde vâki Bâlıklı hamamı dimekle m'aruf çifte hamamın az kadim derununde cereyân iden suların menbağına varınca ahir kimesneler isfanetinden ve yemin ve mesyârından mecra ve hark ihdâs ve kunvât ve za'ile menzillerine su icra eylediklerinden ğayrı hamam-ı mezkürün kınvet-i murur-ı zemini ile kunvat-i harabe müşrif olub suyuna dahi kaltaârı olmağla nefan lil-vâkf-ı su iştırâ olunub aslına ham olmağâ muhtâc olduğını zeyl kitâbede mestur-ul esâmi kimesneler ihbârlarıyla bağd-el tahkîcânib-i meşru'dan bir minval muharrer hamam-ı mezkürün mecrasına ve sâir t'amir termimine izin câvil-i yedime i'tâ olunan mürâsele-i şer'îye nâtik olduğu üzre hamam-ı mezkürün savti'l-iclalit-taksir men'ine varınca bâ mağrifet-i şer' kunvâti tenzil ve tecdid olunmak matlubumdur didikde su 'ilmine vakuf-ı tâm olan biğarız kimesneler ile b'ad-el keşf v-el mu'ayene iş bu defter mucibince bin iki yüz on dokuz gurûş kadr m'aruf mesârihat ile t'amir ve ve kunvâtı bir mikdâr tâzil ve decdid olunacağını meclis-i şer'e ihbâr etmeleriyle hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb-i ma'rif-i leh Hasan meab Efendi hazretleri dahi ka'imakâm muma-ileyh Mesud Efendi kadr-i

m'aruf olan bin iki yüz on dokuz buçuk gurûş isdidân-ı ve harc ve sarf veledi e'zzafer mütevelliyi yediyle vakf-ı mezkûr mahsulünden rucu'a izin birle ka'imakâm mumaileyh dahi bir minval mahrur t'amir ve ve termime defter-i mumzi mucibince ba'de'l-istidâne sarf eylediği mevki' bi't-taleb ketb olundu. Hurrirre fi'l-yevm-üs sâdis min şehr-i Zilkade-işşerif sene tıs'ı 'aşere ve Mi'eteyn ve Elf.

Müfti Zâde seyyid İbrahim Efendi

Müfti Zâde es-seyyid Abdullah Efendi

Ali Yüzbaşı Zâde Kethüda eri

El-hâc Hüseyin Ağa

Ruşen Zâde seyyid Abdullah Efendi

El-hâc Süleyman Efendih Hatât

Es-seyyid El-hâc Ebubekir Ağa

BELGE NO: 35

Medine-i Kütahya mahallâtından Balıklı mahellesi sakinlerinden iken bundan akdem divan-ı terekesinden eziyed olduğu halde fevt olan Hatice bint Ömer nâm müteveffiyenin veraseti sadriye-i kebire kızı Rabia nâm hatun ile 'emmi zâdeleri Mustafa ve Süleyman nâm kimesnelere münhasıra olduğu led-eş şer'ül enver zâhir ve nümâyan olduktan sonra müteveffiyeye-i mezkûrenin vârisleri taleb ve ma'rifet-i şer'le tahrir ve bi-ğayarz mekumın tefvimiyle kat' beha olunan terekesinin müfredat-ı defderidirki ber vechi âti zikr olunur. Hurrirre fi'l-yevm-ül hâmis 'aşere Zilkade-işşerif sene tıs'ı 'aşere ve Mi'eteyn ve Elf.

Şık köhne makad 1 hasen 12 gurûş

Köhne çuka entari 1 3 gurûş

Köhne taka kürk 1 10 gurûş

Mefruşât köhne kilim 3 15 gurûş

Köhne yorğan 2 15 gurûş

Köhne mumlu ‘abdi yasdık 5 8 gurûş

Çâl değirmeni 1 3 gurûş

Pirinç şam‘dan 2 2 gurûş

Bâkır zarf 5 1 gurûş

Zecbe ibrik hurda kâseler 1 gurûş

Mumlu minder 2 8 gurûş

Avan nuhâs 17 aded 422 gurûş

Yekûn120 yalnız yüz yirmi gurûş

El-ihrâcât

Techiz ve tekfin bâ vesayet 51 gurûş

Resm-i kıymet-i ‘âdi 3 gurûş

Harc-ı huddâm 1 buçuk gurûş

İhzâriye kaydiye 1 gurûş

Yekûn el-ihrâcât 56 buçuk gurûş

Sahi-ül bâki-üt taksim beyn-el verese 63 buçuk gurûş

Deyn-i müsbet Nalband İsmed damadı müteveffiye-i mezbure müşâhid-i ve’l ‘adlin 440 gurûş Ali tarik-il ğurmâ 63 buçuk gurûş

BELGE NO: 36

Müteveffiye-i mezbure Hadice hatunun dâmâdı ta‘libinden Ahmed’in müteveffiye-i mezbure zimmetinde dört yüz kırk gurûş alacağı olduğunu varasan meburan Mustafa ve Süleyman mahzarlarında Ak Kilise karyesinden İsmail Beg bin

Mehmed ve Saray mahallesinden Fatma bint Hasan ve Ümmühan bint Ahmed nâm hatunlar ile ber nehci şer' b'ad-el isbat ve'tahlif tereke-i metvifiye-i mezbureden sah'-ül bâki atmış üç gurûş merkum Ahmed'e teslim olunduğu iş bu mahal-i şerh verildi

Hurrire Kayd Şod 23 Zâ 1219/23 Şubat 1805

BELGE NO: 37

Medine-i Kütahya mahallâtından Balıklı mahellesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan Hadice bint Ömer nâm müteveffiyenin veraseti sadriye-i kebire kızı Rabia nâm hatun ile 'emmi zâdeleri Mustafa ve Süleyman nâm kimesnelere münhasıra ve dört behem i'tibar ile iki sehmi mezbure Rabia hatuna ve bir reshmi merkuman Mustafa ve Süleyman nâm kimesnelere isabet-i b'ade'd-tahkik merkuman Mustafa ve Süleyman nâm kimesneler meclis-i ser'i serîf-i Enver ve mahfel-i dîn-i münif-i atharda müteveffiyeye-i mezburenin dâmâdı işbu ref'-ül kitab ta'libinden Ahmed bin Ayşe nâm kimesne mahzarında üzerine d'avi tasvir-i med'â idüb mursemiz müteveffiyeye-i mezburenin terekesinden olmak üzerine mahalle-i mezburda vâki' lede'l-ahâli ve'l-ciran ma'lumuna el-hudud ve el-itrahın bin iki yüz gurûş kıymetli bir bâb mülk-i menzil beyn'-el verese taksim ve'l hisar-ı mezküre üzere has'i irsiyelerimiz ? bizlere teslim olunmak iktizâ eder iken merkum ahmed mülk-i mezküre beyuce müdâhale ve idhal mirâse mümâta't ider sûal olunub menzil-i mezkürden kef yedine tenbiye olunub ve bundan mâ'adâ müteveffiyeye-i mezburenin terekesi olmak üzere bin iki yüz gurûşluk t'abir olunur elvâne yemni dahi eder deyu ba'de'l-da'vi gıbb-üs suval merkum Ömer cavâbında mülk-i menzil mahdud-ı mezkurun tasfini kayın vâlidem müteveffiyeye-i mezbure Hadice hatun hâl-i hayatında bin iki yüz sekiz tarihinde atmış gurûş mukabelesinde ve nısf-ı âhirini dahi bin iki yüz on altı tarihinde yüz otuz gurûş mukabelesinde bey' bât sahih-i şer' ile bey' ve teslim ve temlik ve kabz-ı semin idüb menzil-i mahdud mezkür-i mülk müşteram olmak üzere zabt ve tasrifimdedir deyu def'ale mukâbele idüb bin iki yüz gurûşluk cebir t'abir olunur elvan yemini zimmetinde olduğunu kelyen inkâr idicek müd'iyân mezburan Mustafa ve Süleyman müteveffiyeye-i mezburenin terekesinden evvele bin iki yüz gurûşluk cebir merkum Ahmed'in zimmetinde olduğuna ve merkum Ahmed dahi defi' meşruhuna mutabık tarikin beyâna

havale olundukda med'ine merkuman ityân-ı beyanında izhâr-ı mey'an idüb tahlife dahi tâleb olmadıklarından merkum ta'libinden Ahmed'in dahi vekî' meşruhuna 'adel ihrâr-ı rical müsliminden olub Balıklı mahallesi ahalilerinden sabık ka'imakâm nakib'üş-şerif ve müdderisin kirâmdan es-seyyid Mehmed Müslim Efendi ve müderrisin kirâmdan es-seyyid el-hâc Ali Efendi ibn el-hâc Mehmed Ağa ve Ağaç karyeli Zâde es-seyyid Zeyne'l'âbidin Efendi ve es-seyyid el-hâc Abdü'lreşid Ağa ibn el-hâc İbrahim Efendi nâm kimesneler meclis-i şer' i hâzırdan olub esr'l-istişârede e'ser'i fi'l hakıka müteveffıye-i mezbure Hadice hatun hâl-i hayatında mahalle-i mezburede vaki' mülk-i menzilin nısfını bin iki yüz sekiz tarihinde atmış gurûş ve bin iki yüz om altı tarihinde yüz otuz gurûş iş bu hâzır Ahmed'e bey' ve teslim ve kabz-ı temin idüb menzil-i mahdud-ı mezkür merkum Ahmed'in müşterisidir bizler bu hususa bu vech üzere şahidiz ve şehâded dahi ederiz deyu her birerler edaya şehâdet-i şer'ıye etmeleriyle ğabr 'âyan şerâit-ül kabul şehâdetleri makbule olmağın mucibince mülk-i menzil mahdud-ı mezkür merkum ta'libinden Ahmed'in yedinde kemâkân ibkâ ve med'ine merkumun Mustafa ve Süleyman cim d'avâsından bi'l-beyan ve buce şer' m'arızahdan meni' birle mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketebe olundı fi'l-yevm-üs sâhâdi ve'l-işrin Zilkade-iş-şerif sene tısn'ı 'aşere ve mi'eteyn ve elf. Min hüccet-ü men lehü ferd-ül eşraf

Hâfız Süleyman Efendi ibn Hâcî İbrahim

El-hâc Abdürreşid Ağa ibn Mustafa mahalle-i Balıklı

Sarı Hâcî Ahmed Zâde Mehmed Ağa

Tekfur Dağlı oğlu Hüseyin Ağa

Şeyh Mustafa ibn Hâcî İbrahim Efendi mahalle-i Balıklı

BELGE NO: 38**El-hâc Mehmed Seyyid Efendinin Nikâbet-i mektubudur**

Kıdvet-üs sâdat-il kirâm hâlâ ka'imakâmımız es-seyyid Mehmed Said Efendi dâme şeref siyâdete

Ba'de't-tahiyyat-ül vâfiye inhâ olunur ki Kütahya ve Bozöyük ve İnöni kazâlarında olan sâdatımızdan hoşnut oldukları tarafımıza inha olduğuna binâen hizmet-i mezkûre-i celilesine tarafımızdan cenâbına iş bu sene-i tıs'î 'aşeret ve mi'eteyn ve elf Zilhiccetüş-şerife guresinden kemâkân ibkâ olunmuşdur gerekdir ki sâdat-ı kirâm tevkr ve ihtirâm idüb hılâf-ı rızâ hareketden mücânebet ile iş bu emânet-i kübrâda kemâl-i 'iffet ve istikâmet idüb sâdat-ı kirâmın sıyanet-i 'arz ve mallarında se'î m'afur zimmetinde şevketlü efendimize isticlâb d'avât-ı hayriye idüb her emirde şer'-i şerife imtisâl ile mazhar-ı şefa'at-ı hazreti seyyid-ül enam olasız

El-hafız es-seyyid Mehmed Ataullah el-Hüseyin el-Hasan Ali-ül râsül

Vassâle İleynâ

Hurrîre Gurre Z 1219

BELGE NO: 39

Mahkeme-i vakf ve câmi'-i şerif der Kal'a-i bâlâ bâ m'arifet müteveli Halil bin İbrahim Çavuş sâbık ve hâlâ müteveli Sipahi oğlu Ali ve bâ m'arifet ihtiyâran Kal'a-i mezbure mahsuben sene semâne 'aşere ve mi'eteyn ve elf. Sene tıs'î 'aşere mi'eteyn ve elf.

Der zimmet Hakime Hatun 400 gurûş

Yardım oğlu Osman Efendi 100 gurûş

Keci oğlu Molla Mehmed 80 gurûş

Hoşabcı oğlu Mehmed 70 gurûş

Kara Hâin oğlu Mustafa 50 gurûş

Süleyman dayının Çil oğlan 35 gurûş

Deli Mehmed'in Ömer'in oğlu Halil 30 gurûş

Arıcı seyyid Ali 70 gurûş

Salih Ağa 107 gurûş

Ş'aban oğlu 195 buçuk gurûş

Güde oğlu seyyid İsmail 50 gurûş

Ağdacı oğlu Mehmed 40 gurûş

Şih oğlu Abdullah 40 gurûş

Tavşan oğlu İsmail 30 gurûş

Berber Himmet oğlu seyyid Ali 20 gurûş

Kasâb Murad 40 gurûş

Kundakcı Ali 40 gurûş

Mutyab kara Mehmed 32 gurûş

Hâcı Nebi'nin karındaşı Yakup 30 gurûş

Hoca oğlu Ahmed 40 gurûş

İbrahim Çavuş oğlu Halil 40 gurûş

Afşar oğlu 30 gurûş

Sipahi oğlu Mehmed 40 gurûş

Kara Musdan 70 gurûş

Barutcı Hasan 30 gurûş

Hâcı Mehmed Ali 50 gurûş

Keci oğlu Hâfız 20 gurûş

Davılcı oğlu Hüseyin Beg 20 gurûş

Kethüdâ-i kal'a 20 gurûş

M'aritba berber Ahmed 20 gurûş

Âhi Paşa oğlu 10 gurûş

Topcı oğlu Mehmed 20 gurûş

Gedisli Osman 20 gurûş

Kilimci oğlu Mehmed 10 gurûş

Hâcı torun oğlu Osman 10 gurûş

Koca Hüseyin 10 gurûş

Kürt oğlu İsmail 16 gurûş

Eyüp'ün karındaşı Süleyman 5 gurûş

Hâcı Begin Mustafa 10 gurûş

Sâyisin damadı 10 gurûş

Yekûn2016 buçuk gurûş

Hurrire Kayd Şod 20 M 1220/20 Nisan 1805

BELGE NO: 40

Kısmet-i 'Askeriyeye Müte'allık Kâdı 'Asker Osman Molla Efendi Tarafından Vürûd İden Mektubdur.

Devletlü 'İnayetlü 'Atufetlü celi-ül hamd zül-lutf ve'l-kerem efendim sultânım hazretlerinin

Menba'-i cevnyabar sa'it ve'l-ikbal ve mutalli'-i afitab Hazal ve kemâl olan nâd-i âdim-ül misâl ve mahfil-i mükerremet isti'malleri savb-ı samaât adniye-i cevâhir athiye-i eşriyâ-i nizâm ve zevâhir-i necât-ı meskine-üş şihâm ilhâm ve takdim ve lâzime-i sadaka ve hulûs olan merâsim-i ihtinâs tab-ı mekârim insafları müttemin olunub Güher-i kirâm behâ-yı kân-ı imkân olan zât-ı güzide semâtları müvâreh-i zeyb efsâ-yı kâmitâne-i ikbâl ve berâye-i bahş mesnet sâadet ve'l-iclâl olmak dâbâtı gezaride-i zeban zeraât-ı

kelam kılındığı mülalende-i ârize-i dâi-i kadimleridir ki ber-vech-i arpalık züll-i zalil inâyet vesâye-i Râfet vâye-i mehâbetlerinde âsude Kütahya kazâsının umur-u kıymet-i ‘askeriyesi iş bu sene-i ‘işrin ve mi’eteyn ve elf Muharrem-ül haram-ı guresinden şerf ment nasb-ı hizmet niyâbetleri efendi dâilerine tefviz ve ihâle olmağla kazâ-i mezburda vâki’ olan muhallelât-ı ‘askeriyeden gibb-üş şer-ül enver tahriri mukarrer olanların muhallelâtını ber-nehc-i şer’-i kadim tahrir ve terkim ve ‘âlâ mâ-farzullâh-u ta‘alâ fil-kitâb-ül kerim beyn-el verese tevzi ve taksim emrinde dikkat-i tâm ve tecvizlerden ulemâ-i meşâhirin olan rub’ ‘aşerden ziyâde resm alınmamak hususuna sa‘i ve ihtimâm birle cânibar-ı refi‘ül cevâniblerine celb-i dâvât itnaya ikdam eylemesi için muma ileyh dâilerine emr ve tenbih-i raufaneleri der-kâr buyurlmağla hâiz-i mütenebbih ecri mevfur olmaları bâbında lütf-u vehâm devletlü ‘inâyetlü rafetlü celi-ül ham zül-lutf ve’l-kerem efendim sultânım hazretlerinin.

Ed-dâ‘i es-seyyid Osman-ül kadı el-‘asker-i Anadolu

Kayd Şod 20 M 1220/20 Nisan 1805

BELGE NO: 41

Medine-i Kütahya mahallâtından Cedid mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Hüseyin bin Mehmed nâm müteveffanın verâseti zevce-i menkuhe-i metrukesi Şerife bint Süleyman nâm hatun ile batnımda zâhir halumuhuma muhzıra olduğu led-eş şer’-ül enver zahir ve nümayan olduktan sonra müteveffâ-yı mezburun marifet-i şer’ tahrir olunan muhallelatı defteridir ki ber vechi ati zikr olunur Hurreire fil-yevm-ül hâmis ve’l ‘işrin Muharrem-ül harâm sene ‘işrin ve mi’eteyn ve elf.

Müstağmel kıl zeyli 3 15 gurûş

Müstağmel çuval 10 gurûş

Hurc a‘kibesil 3 gurûş

Müstağmel kilim 2 12 gurûş

Mumlu döşek 1 8 gurûş

Yasdık 1 3 gurûş

Köhne yorğan 1 5 gurûş

Hurda evan tahbun 30 gurûş

Köhne aye şalvar 1 2 gurûş

Yörük külâhı destar ma'a guşkan 2 gurûş

Köhne faniya alaca 'entari m'a zubun 3 gurûş

Kırkağac karyesinde mevcud ğanen ve keçi muhtat 68 aded 340 gurûş

Der zimmet Tüfenkci sir Ali bâ 'ask 33 gurûş

Der zimmet istida ruğan İstefan zımmi bâ temlik 250 gurûş

Der zimmet İstefan zımmi bâ temlik 120 gurûş

Der zimmet eci Agob zımmi bâ temlik 115 gurûş

Zımmi Mıgırdıç diğەر temlik mucibince 23 gurûş

Der zimmet osancı oğlu Mıgırdıç zımmi bâ temlik 120 gurûş

Der zimmet ekmekci Halil kilim behâ bâ temlik 110 gurûş

Yekûn1204 gurûş yalnız bin iki yüz dört gurûş

El-ıhrâcât

Techiz ve tekfin bâ vesayet 60 gurûş

Resm-i kıymet-i 'âdi 30 gurûş

Eminiye kalemiye 7 buçuk gurûş

Çukadâriye hzâriye 7 buçuk gurûş

İhzâriye kaydiye 3 gurûş

Mihr-i muzaccel zevce-i mezbur 50 gurûş meblağ 6000

El-ıhrâcat yekûn 158 gurûş

Sahi-ül bâki-üt taksim beyn-el verese bi'l-farizat-iş şer'ıye 1046 gurûş

Hisse-i zevc-ül bezbure 130 buçuk gurûş meblağ 30

Hisse-ül mehal-ül zevce-ül mezbure 915 gurûş meblağ 30

Kayd Şod 24 M 1220/24 Nisan 1805

BELGE NO: 42

Mat Mirzâ Zâde es-seyyid el-hâc Mehmed bin el-hâc Süleyman ve terk zavcesi Ümmühan Şerife Hatice bint es-seyyid Mehmed Ağa ve Ebubekir seyyid Süleyman ve ibn sağır seyyid İsmail ve seyyid İbrahim ve seyyid Halil ve seyyid Osman ve seyyid Ali ve Benat kebirat Şerife ve Emetullah ve Emine ve bint sağıre Şerife Ümmühan ve Sara muhalefeti bâ ma'rıret zevce-i mezbure vasi sağırden mezburun ve bâ ma'rıfet-i şer' ve bâ ma'rıfet verese-i sâire ve muhalefeti

Mushaf-ı şerife bâ hat Abidin Efendi Zâde Hattât süleyman Efendi 1 cild 200 gurûş

Hasan hat delail-i şerife 1 cild 15 gurûş

Simlüce zarf 30 gurûş

Simlüce tüfenk 2 50 gurûş

Simlü tutya nargile 1 20 gurûş

Sim zarf ma'a fincan 9 40 gurûş

Sansar pace cübbe kürk 1 25 gurûş

Nafeniş kürk 1 30 gurûş

Sencab bir cübbe kürk 1 70 gurûş

Nakid ve mevcud ve beyaz akçe ma'a ecnas altun 2579 buçuk gurûş

Germud takı 1 25 gurûş

Göz kaput ma'a başluk ve kaput kisesi 80 gurûş

Yemeni ve kotn ma'a yorđan 9 110 gurûş

Kilim 2 destar 2 ma'a kavuk 2 ve gecelik 15 gurûş

Kotn döşek 2 ma'a şilte ma'a yorđan 1 ve yemeni yasdık 1 50 gurûş

Seccade 15 gurûş

İhram 10 gurûş

Kıbrıs mecmealu yasdık 12 30 gurûş

Bez mak'ad Kıbrıs 20 gurûş

Beyaz minderler 'alu 5 20 gurûş

Basma şilte 2 10 gurûş

Orta halısı 1 'aded 10 gurûş

Kebir şam'adan 2 8 gurûş

Şam'adan tablası 2 gurûş

Leğen ibrik has 4 30 gurûş

Kiras çubukları 9 50 gurûş

Mumlu şilte 5 döşek 2 50 gurûş

Kilim 10 'aded 50 gurûş

Haddal 9 'aded 20 gurûş

Digerin yasdık 'alu 11 20 gurûş

Kıbrıs şilte 3 21 gurûş

Yorđan 1 5 gurûş

Sim vezne 2 15 gurûş

Sabun 10 'aded 15 gurûş

Kese ve havlu2 buçuk gurûş
Ve sa'ir zahire 5 gurûş
Şem' ruğan 15 'aded 15 gurûş
Hona 15 'aded 15 gurûş
Bamye ve sa'ir 15 gurûş
Kahve ibrikleri 8 5 gurûş
Kahve değirmi 1 5 gurûş
Kilim 2 10 gurûş
Gügüm bakır 4 16 gurûş
Kebir sini 25 gurûş
Orta sini 2 25 gurûş
Avan nuhâs 150 'aded 300 gurûş
Cedit çuka niş 1 70 gurûş
Kürk 60 gurûş
Simlü hançer 1 'aded 20 gurûş
Kotani antari 1 20 gurûş
Şam alaca antari 1 20 gurûş
Diğer kotani antari 1 15 gurûş
Kermesü ve antari 1 8 gurûş
Şam alaca antari 3 30 gurûş
Şalı niş1 ma'a şalı 1 hakşer 2 30 gurûş
Çuka hakşer 2 12 gurûş

- Hama kuşığı 1 20 gurûş
- Lebade ma'a içlik 8 gurûş
- Çuka cübbe 10 gurûş
- Çuka şalvar 1 20 gurûş
- Şal destar 1 3 gurûş
- Mumlu yasdık 6 12 gurûş
- Yemeni şilte 2 14 gurûş
- Sağır minder 2 ma'a hoka cübbe 4 gurûş
- Kilim 3 25 gurûş
- Sağır seccade 3 gurûş
- Kahve gügümü 2 ibrik 2 cezve 10 gurûş
- Şalı cübbe ma'a ahmediye 15 gurûş
- Bakır hasan 1 2 gurûş
- Arap hariyesi benam zinb 500 gurûş
- Abaza beyaz ğulam benam 'ali 250 gurûş
- Camus ineği ra's ma'a malak 2 150 gurûş
- İkdiş ma'a takım ra's 1 220 gurûş
- Mumlu yasdık 7 14 gurûş
- Müstağmel şilte 7 21 gurûş
- Mumlu kilim 4 20 gurûş
- Seccade 3 7 gurûş
- Yorğan 4 20 gurûş

Çolı karyesinde asyab 3 bâb ma'a bahçe 1200 gurûş

Meydan mahallesinde yonca bahçesi 250 gurûş

Mülk-i menzil 1 bâb 2000 gurûş

Tamirci dükkanı dersuk kaban 1 bâb 250 gurûş

Küçük çarşıda bir bâb kahve ve bir bâb berber dükkanından hisse 800 gurûş

Saray kapısında börekci dükkanı 1 bâb 250 gurûş

Kasab dükkanı dersuk eskiciler 1 bâb 500 gurûş

Kasab dükkanı dersuk ve debbağ hane 1 bâb 500 gurûş

Diğer bahçe der mahali Meydan 1 bâb 100 gurûş

Der ibtar hınta kile (18 gurûş) 30 540 gurûş

Der ibtar şa'ir kile (10 gurûş) 10 10 gurûş

Yasdık 8 15 gurûş

Kilim 4 ma'a seccade 1 15 gurûş

Yorğan 1 6 gurûş

Çuka mak'ad 2 ma'a minder 2 8 gurûş

Sağır şam'adan 2 4 gurûş

Hırdavat-ı beyt ve me'külat-ı sa'ire 200 gurûş

Bez setan dükkada mevcut kotani 2 50 gurûş

Tamğa hane (25 gurûş) 7 175 gurûş

Parça hırdavat 3 gurûş

Fıransız çukası zara' (6 gurûş) 18 100 gurûş

Rumeli çukası zara' (4 gurûş) 15 60 gurûş

- Teriste çukası zara' (6 gurûş) 50 gurûş
- Şeyhlu boğası 14 42 gurûş
- Elvan firansız çukası zara' 11 buçuk 57 buçuk gurûş
- Şam alaca hind ipliği 20 gurûş
- Haleb alaca tos 1 8 gurûş
- Bursa kârı kotani 3 buçuk top 70 gurûş
- Beyaz şal zara' 9 13 buçuk gurûş
- Haleb has kilim 60 gurûş
- Gezi tos 1 22 gurûş
- İstanbul kârı sırma harc 20 gurûş
- Cedid Gördes seccade 1 50 gurûş
- Sağir halı hereke 1 2 gurûş
- Leğen ibrik 1'aded 5 gurûş
- Beyaz yorğan 2 5 gurûş
- Cedid rikab 2 'aded 4 gurûş
- Kahvelik 3 ma'a fincan 2 cedid kahve ibrik 1 3 buçuk gurûş
- Habbe 2 'aded 8 gurûş
- Kahve çuvalı 3 'aded 8 gurûş
- Mak'adlık tob gurûş
- Sabun 12 'aded 12 gurûş
- Noksan altun 47 'aded 192 gurûş
- Sükud muhtelif 1 def'a 118 gurûş

Hırdavat-ı dükkan 20 gurûş

Mahmudiye 1 'aded 90 gurûş

Der zimmet Molla setenci Haşim Efendi 40 gurûş

Der zimmet Hacı Molla Efendi 250 gurûş

Miralay seyyid Abdurrahman Ağa 642 gurûş

Pala ve oğlu Halil karye-i Ayn 60 gurûş

Tepecik karyeli Hacı Hasan oğlu Süleyman 78 gurûş

Dülger Zâde Hacı Abdullah 20 gurûş

Rum bakırcı Avzı 122 gurûş

Zemiyeli Kara Ali 156 gurûş

Gürs karyeli Abdi oğlu 28 gurûş

Mehmed Gördesli 6 gurûş

Ayas köylü Aliş oğlu Ahmed 38 gurûş

Der zimmet Halil tabi ' müteveffayı mezbur es-seyyid el-hâc Memiş 25 gurûş

Derdes Ayas karyeli Kör Ahmed 2 gurûş

Der zimmet Ayas karyeli Bekdaş 8 gurûş

Der zimmet Abdülbaki 9- gurûş

Der zimmet Kasım oğlu Halil ankarıyan 8 gurûş

Der zimmet Veli oğlu Ahmed 22 gurûş

Der zimmet Hasbi oğlu Halil 16 gurûş

Beber Şakirdi Süleyman 16 gurûş

Molla Mehmed baki 18 buçuk gurûş

Toğlaşeli Molla Davud oğlu Hüseyin 2 buçuk gurûş

Reşid oğlu Mehmed 31 buçuk gurûş

Der zimmet Bölücekli Karabet zımmi 102 gurûş

Ani karyeli İmam pğlu Mehmed 26 gurûş

Toğlaşeli Rekbek ? 20 gurûş

İmam oğlu Kara Mehmed 8 gurûş

Toğlaşlı Hâmi İbrahim oğlu yeddiyle 20 gurûş

Der zimmet mütesellim Yarım Hasan Ağa 73 buçuk gurûş

Başçavuş Hafız Ağa 142 gurûş

İpçi Ağası Kara Hasan Ağa 73 gurûş

Karaşehirli oğlu seyyid Bekir Ağa 15 gurûş

Karındaşı seyyid Osman ağa 99 gurûş

İfdade Zâde seyyid Mustafa Ağa 15 gurûş

Terzi Abdurrahman 16 gurûş

Rum Papas oğlu Hartuni 74 buçuk gurûş

Rum bakkal oğlu 52 gurûş

Hacı Mehmed Ali Ağa 89 gurûş

Oğlu seyyid Molla İbrahim 50 gurûş

Eyilu karyeli Tamirci Hacı Süleyman 10 gurûş

Kasab emir Mehmed ve şeriki Dede 97 buçuk gurûş

Yalnız Derviş Mustafa Kasab 88 gurûş

Germiyan Zâde Hacı Mehmed Ağa 188 buçuk gurûş

Altuntaşlı Abdülaziz 15 gurûş

Altundaşda Toklulu oğlunda camus ineği 2 ra's 120 gurûş

İnönünde mıhlacı oğlu Molla Yusuf 20 gurûş

İnönünde Çakır oğlu Hamza 65 gurûş

Gürs karyeli Koca Mehmed 33 gurûş

Ortak toklu 10 'aded 40 gurûş

Evlak tahmi şınak 10 10 gurûş

Şerif Ahmed Efendi 60 gurûş

Nakıb Hacı Said Efendi 63 buçuk gurûş

Rum ağa bin kefere 31 buçuk gurûş

Seyyid Süleyman Ağada bâki 89 buçuk gurûş

Süleyman Ağa yeddiyle alacak beha 72 gurûş

Kara Kadı oğlu Mehmed Ağa 41 gurûş

Zeliha Hatun 153 gurûş

Çakçak oğlu yeddiyle seyid Hüseyin Ağada 12 gururş

Karahisarı Molla Zâde 25 buçuk gurûş

Salih Beg oğlu Beg İbrahim 30 gurûş

Yonca bahçesi 66 gurûş

Rencber seyid Mehmed sıpah 30 gurûş

Yenice karyesi ahalileri zimmetlerinde bâ temessük 559 gurûş karyecik

Yeniceli Yumuk Hüseyin 6 buçuk gurûş

Deli Halil 5 gurûş

- Karaoğlan 10- gurûş
- Yeniceli Abdülkerim 26 gurûş
- Yeniceli Sarı 13 gurûş
- Nasuh 10 gurûş
- Ağdacı oğlu Hasan 6 buçuk gurûş
- Ahmed Dayı 16 gurûş
- Hasan Ali 13 gurûş
- Abdülcelil 10 gurûş
- Bayram oğlu 10 gurûş
- Emir Hasan 25 gurûş
- Nazlı oğlu Hacı Halil 57 gurûş
- Muhzırbaşı seyyid Feyzullah Ağa 130 gurûş
- Rum Kayı oğlu Merad 9- gurûş
- Çavuşlaremini Hacı Eyüb Ağa 22 buçuk gurûş
- Seyyid Hacı Ali Efendi 60 gurûş
- Yalnızsaraylı Ahmedin 40 gurûş
- Sofi karyeli Abdülaziz Efendi 26 gurûş
- Sofi karyeli bahçivan Yakub 10 buçuk gurûşü
- Toklılı oğlu Kara Mustafa 26 gurûş
- Borucak karyeli te'allibinde İbrahim 25 gurûş
- Hüseyin Paşa 5 gurûş
- Sekir karyeli Göçen oğlu 21 gurûş

Hamamcı Hacı Abdurrahman Ağa 29 gurûş

Kethüda eri Hacı Hüseyin Ağa 5 gurûş

Yeni seyyid Osman Ağa 3 buçuk gurûş

Sekir karyeli Kapusız 7 gurûş

Hacı Süleyman Ağa 65 gurûş

Hacı Ali 5 gurûş

Ata karyeli Hacı Musa oğlu 9 gurûş

Çoban köylü Hasan oğlu Ali 2 gurûş

Boz oğlu Ali beğ 25 gurûş

Teke oğlu kefere 25 buçuk gurûş

Banazlı kefere 10 gurûş

Karaoğlan 18 gurûş

Eğrici oğlu zımmi 40 gurûş

Göynek ve parağı kemaneci 14 gurûş

Sükudlı Yakub oğlu Hüseyin 10 buçuk gurûş

Said Arab 3 buçuk gurûş

Çayır oğlu 4 buçuk gurûş

Demirci Paşa oğlu Ömer 10 gurûş

Germiyan Zâdenin duhancı Mehmed 10 gurûş

Sarıviranlı Taşçı Mustafa 16 gurûş

Gömeşli oğlu Ömer Ağa 26 gurûş

Köycinin Mesdan 10 gurûş

Dizdar Ağa 22 gurûş

BELGE NO: 43

Kıdvet-üs sâdat-il kiram hâlâ ka'imakâm es-seyyid Mehmed Sa'id Efendi dâme şeref-yadına Ba'de't-tahiyyat-ül vâfiye inhâ olunur ki Kütahya ve Bozöyük ve İnöni kazalarında olan sâdat-ı sizden hoşnut olduklarına binâen hizmet-i mezkûre celiline tarafımızdan cenâbına iş bu sene-i 'işrin ve mi'eteyn ve elf Şevval-il mükërremi ğurresinden kemâkân ibkâ olunmuşdur gerekdir ki sâdat-ı kiram tedkır ve ihtiram idüb hılafı rıza hareketden münbit ile iş bu emânet-i kübrada kemal-ı iffet ve istikamet idüb sâdat-ı kiramın sıyanet-i 'arz ve mallarında se'i m'afur zimmetinde şevketlü efendimize isticlâb d'avat-ı hayriye idüb her emirde şer'-i şerife imtisal ile mazhar-ı şefe'at-ı hazreti seyyid-ül enam olasız vesselam.

El-hazır es-seyyid Mehmet Ataullah el-hay el-Hüseyn el-Hasan Ali-ürrârül

Kayıd Şod 4 L 1220/26 **Aralık 1805**

BELGE NO: 44

Mâtat Emetullah bint Mehmed'in mahalle-i Cemalleddin ve tereket-i zevci Ali bin el-hâc Eyüb ve ibn'nül-aht li-ebeveyn Hasan ve bint el-hâc li-ebeveyn Rabi'a

Hurrire 5 L 1220/27 **Aralık 1805**

Mülk-i menzil hassası 300 gurûş

Tımurcı evran kurbunda 150 gurûş

Köhne mumlu şilte 6 gurûş

Mumlu belder köhne döşek 1 6 gurûş

Köhne yasdık 3 4 gurûş

Müstağmel mumlu belder yasdık 3 6 gurûş

Köhne yorgan 1 4 gurûş

Müstağmel yorgan 1 8 gurûş

- Müstağmel kilim1 8 gurûş
- Müstağmel haliçe 2 13 gurûş
- Sağir seccade 12 gurûş
- Mefruşat köhne kilim 2 7 gurûş
- Köhne çul ma'a kilim 1 1 gurûş
- Tahta sandık 1 12 gurûş
- Ayna 1 buçuk gurûş
- Köhne ma'i ferace 1 gurûş
- Köhne alaca antari 1 1 buçuk gurûş
- Müstağmel şam alaca antari 1 8 gurûş
- Çemir degirmi çeki 3 8 gurûş
- Köhne antari libade şalı cübbe 2 gurûş
- Beyaz örtme selecik peştimal 5 gurûş
- Köhne çemir 1 gurûş
- Müstağmel korak gömlek 1 3 gurûş
- Müstağmel çedik pabuc 1 gurûş
- Tarhana bulğuru 3 gurûş
- Sağir pirinç 2 gurûş
- Egran maşa 1 gurûş
- Avan nuhâs 242 'aded 61 gurûş
- Çıra tahmin 1 gurûş
- Hırdavat 5 gurûş

Zevce-i mezbur zimmetinde mühürlü çek 33 gurûş

Yekûn 6532 gurûş

El-ihracât

Kaydiye 24 gurûş

Resm-i kıymet 16 buçuk gurûş

Kalemiye 8 buçuk gurûş

İhzâriye 3 gurûş

El-ihracat yekûn 52 gurûş

Sahi-ül bâki-üt taksim beyn-el verese 601 buçuk gurûş

Hisse-üz zevc 300 buçuk gurûş meblağ 30

Hisse-ül ibn-ül sağır 200 gurûş mablağ 60

Hisse-ül bint-ül sağır 100 gurûş meblağ 30

BELGE NO: 45

Kıdvet-ül emâsil hâlâ Medine-i Kütahya mahkemesinde ser mahzarın seyyid Feyzullah Ağa dâme muhrizan gıbb-üs selam Medine-i Kütahya'da Boladik mahallesinde vaki' sabıkan Kütahya mütasellimi seyyid Abbas Ağanın hâriciye ve dâhiliye mikdar-ı emanetleri ve bahçe ve havluyu mahtud-ı m'aluka el-hudud vel-ciran mülk-i menzili babası Hacı Osman Ağanın oğulları merkum seyyid Abbas Ağaya ve seyyid Mahmud Ağaya ve Hasan Ağaya ba'd-el intikal muma-ileyh Hasan Ağadan mülk-i menzil-i mezbureden olan hissesi seyyid Mahmud Ağanın oğulları seyyid İbrahim Efendi ile seyyid Ahmede verüb mezburanın Abbas Ağadan babaları seyyid Mahmud Ağaya ve seyyid Mahmud Ağanın oğulları mezburan intikal idüb hisseleri bâ ma'rifet-i şer' mübadele ve yeddine huccet-i şer'iyye i'ta ve vechi meşruh üzere olduğuna emr-i 'ali sabid olub mülk-i menzil-i mezkûr bâ cem'ihim müteveffa Abbas Ağanın olduğın mahal-i mezbure ahalisinden cem'i hayr ve cem'i kesir be'zı kimesneler

meclis-i şer'e gelib haber vermeleriyle müteveffa Abbas Ağanın hın defatında cânib miriye girift ve cânib miriden seyyid İbrahim Efendiye bey' olunub ve merkur seyyid İbrahim Efendinin mülk-i menzilden bir mikdarı ikrâz ve yine mahalle-i mezbure sükkanından Mirza Zâde seyyid Hacı Ali Ağaya bey' idüb bu vecihle merkur Islakçı Mehmedin mülk müşteresi olduğu zâhir ve eşker ve muma-ileyh Hasan Ağanın murahalesi buyuca şer' olmağın kabl-i şer'iden iş bu mürasele tahrir merkur Islakçı Mehmed yeddine i'ta olundu vuchulunda gerekdirki mülk menzil mezkûri merkur Islakçı Mehmede zabta yaturdum muma-ileyh Hasan Ağanın buyuca şer'i sarahlesi men' eylesiz vessalam Hurrire 13 L 1220/4 **Ocak 1806**

Kayd Şod Hurrire 17 L 1220/8 **Ocak 1806**

İş bu dürünü müraselede mezkûr mülk menzil mezkûr-i merkur Islakçı Mehmed bin Himmet hâlâ kethüda yeri Ali Yüzbaşı Zâde el-hâc Hüseyin Ağaya üç yüz elli gurûş

mukabelesinde bey' ve kabz semen eylediği ikrâr ve muma-ileyh el-hâc Hüseyin Ağaya hüccet-i şer'ie i'ta olunduğu Kayd Şod 1221 senesinde olan sicile setr olunur beratımızın hissese teslim olunmuşdur mezkûrün sicilin bâlâsına setr olunur

Hurrire 8 M 1220/8 **Nisan 1805**

BELGE NO: 46

Fi'l-asl Soma kazâsında olub hâlâ Kütahya mütesellimi Semahlu es-seyyid Abdurrahman Ağa'nın ferâsetinde iken bundan akdem fevt olan Hokdar el-hân Ahmed Ağa'nın zâhir halde varisi ma'ruf ve ma'rufesi olmayub terekese canib beyt-ül mâle 'a'id ve raci' olmağla Medine-i Kütahya'da vaki' olan beyt-ül mâl Anadolu valilerin ibrâ ve mu'inesinden olmağın taraf-ı sa'âdetinden emin-i beyt-ül mâl ta'yin olunan kıdvat-ül emâsil Zencirbaşı havisi Ahmed Ağa ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le müteveffâ-i mezbur tahrir ve sevk sultaniyede beyn'en nas müzayede olub ve ra'bet taksir inkıda 'indine hasr semen müsabele ahir furuhat olunan muhalefeti defteridir ki zikr olunur Hurrire 15 L 1220/6 **Ocak 1806**

Tüfenk 1 'aded sâde 400

- Peştuh çift 1 'aded sâde 1000
- Köhne çuka nişer 1 'aded sâde 400
- Al esreb 1 re's sâde 4600
- Köhne hılat ma'a başlık 1 'aded sâde 173
- At gönleği 1 'aded sâde 246
- Köhne kuşak 1 'aded sâde 100
- Köhne çuka mintan 1 'aded sâde 246
- Köhne çuka şalvar 1 'aded sâde 50
- Hegbe 1 'aded sâde 69
- Timur kuşağı 1 'aded sâde 10
- Köhne ala şal 1 'aded sâde 142
- Köhne kuşak ma'a şal eski 1 'aded sâde 60
- Gecelik kavık 1 'aded sâde 22
- Hırdavat bez parçası sâde 10
- Barut cağı ma'a kurşunluk 1 'aded sâde 190
- Saçak ma'a akçe kesesi 1 'aded sâde 50
- Köhne saten libade 1 'aded sâde 30
- Köhne yağlık 1 'aded sâde 18
- Bel kemeri 1 'aded sâde 110
- 'Aba yağmurluk 1 'aded sâde 240
- Kebir bıçak 1 'aded sâde 480
- Sanat timuru 1 'aded sâde 11

Kurşun kesesi ma'a kurşun sâde 61

Sim at hamağı 1 'aded sâde 50

Çakı makas ma'a sakal tarağı sâde 21

İncü miskâl 2 'aded çekirdek 7 buçuk 12 buçuk gurûşdan Sâde 1110

Sim hurdası sâde 10

Akçe kesesi ma'a sim meher sâde 67

Kesede ve yanında nakden sâde 217

Yekûn sâde 10193 254 buçuk gurûş 13 para

El-ihracât

Techiz ve tekfin 19 buçuk gurûş 6 para

Resm-i kıymet-i 'âdi 325 buçuk gurûş

Eminiye kalemiye harc-ı hüddâm 12 buçuk gurûş 1 rub'

İhzâriye kaydiye 3 gurûş

Resm-i beyt-ül mâl 25 buçuk gurûş

Hizmet-i emin bet-ül mâl 5 gurûş

Delâliye hazâriye 5 buçuk gurûş

Deyn-i müsbet mirahur Hasan 10 gurûş

Deyn-i müsbet avarız bâ 'ali 4 gurûş

Deyn-i müsbet 8 gurûş

Deyn-i müsbet harmandar Ahmed 3 gurûş

El-ihracat yekûn 121 buçuk gurûş 16 para

Sahi-ül bâki-üt taksim beyn-el emin beyt-ül mâl 132 buçuk gurûş 4 para

BELGE NO: 47

Fi'l-asl Erzincan sükkanından olub asıtane-i 'aliyyeme vürud eder iken esna-i rahide Medine-i Kütahya'da debbağ hane sevkinde veki' kahvehanede müsâfereten sakin iken fevt olan seyyid Yusuf nâm müteveffanın zahir halde varisi ma'ruf ma'rufesi olmayub terekesi canib beyt-ül mâle 'aid olmağla hala Kütahya mütesellimi seyyid Abdurraman Ağa tarafından emin-i beyt-ül mâl ta'yin olunan 'avasıl bâ 'arz ma'rifet ve ma'rifet-i şer'le tahrir ve müzayede ve reğabet indinden sonra kırhat olunub emin muma-ileyh yeddine teslim olunan mağrudat defteridir ki ber vechi âti zikr ve beyan olunur

Hurrire 27 L 1221/7 **Ocak 1807**

Şam Timuri kılıç 1 'aded sâde 642

Simlüce nebeş 1 'aded sâde 2482

Simlüce bıçak 1 'aded sâde 1070

Kabak ma'a takım 1 'aded sâde 360

Çuka şalvar 1 'aded sâde 244

Kotani antari 1 'aded sâde 209

Haleb kuşağı 1 'aded sâde 683

Çuka yelek 1 'aded sâde 60

Yağmurlık 1 'aded sâde 231

'Aba 1 'aded sâde 536

Yeşil destar 1 'aded sâde 116

Kalpak 1 'aded sâde 55

Nakid mevcud sâde 1440

Yekûn sâde 8128

El-ihrcat

Techiz ve tekfin sâde 640

Resm-i 'âdi sâde 820

Eminiye kalemiye sâde 205

Çukadâriye harc-ı hüddâm sâde 205

İhzâriye kaydiye sâde 160

Delâliye hamaliye sâde 170

Resm-i beyt-ül mâl sâde 820

Hizmet-i emin bet-ül mâl sâde 160

El-ihrcat yekûn sâde 3180

Fit-teslim-i yeddi emin beyt-ül mâl sâde 4948 Kayd Şod 17 L 1220/8 Ocak 1806

BELGE NO: 48

Medine-i Kütahya'da Bölücek mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefat eden Hacı Osman nâm müteveffanın veraseti zevcesi Emine ve sulbiye-i sağire kızı Rukiye ve li-ebeveyn kız karındaşları Fatıma ve Ümmühan ve Hadice nâm hatunlara munhasıra olduğu ba'de'd-tahkik aşığı Pirlar mahallesi sükkânından Antalya'lı seyyid Hacı Abdurrahman bin Hacı İbrahim nâm kimesne meclis-i şer'-i şerif-i enver ve mahfil-i din-i mûnif-i atharda varisün mezburenin taraflarından vekil sabit ola geldi iş bu râfi'-ül küttab mezbure Eminenin zevci Tüfenkci Ömer Ağa ibn Mehmed ikrar-ı tam ve takrir-i kelam idüb târihi kitabdan bir sene mukaddem müteveffâ-yı mezbur Hacı Osmanın bâki yüz yetmiş beş gurûş mukâbil bir 'aded mumlu ısgat 'antari ve bir 'ded kotani cübbe teslim idüb dininden hali han olub ba'd-el vefat İmam müteveffi Hacı Mustafa Efendinin sulb-i kebir oğlu Hasan Efendi kız karındaşı Hadice tarafından vekil sâbit olagele olub müvekkilim mezburenin babası müteveffa Hacı Mustafa Efendi kızı

Hadice'den (?) mezküreleri ahz ve Hacı Osman bey' idüb müvekkilimin bey'-i icazeti olmamağla mezbur Hacı Osman dini mukabili merkum seyyid Hacı Abdurrahmana teslim etmekle yedimde olan zavifetva-yı şer'i mucibince esvabı mezküreleri istirda-yı matlubum deyu benden da'vi etdikde ben dahi mülk-i mezburenin bey' izan ve icazeti olduğunu isbatdan tecz idüb talebimle mezbure Hadiceye ba'ded-tahlif (?) mezburenin 'aynı yeddimde mevcut olmağla gaytı merkum Hasan Efendi ahz etmeğın müteveffa Hacı Osmanın bu vecihle diyeti eda olmağla terekesine dahi elinde olanlardan talep ederim dedikde kadı dahi şuruh üzere olduğunu merkum Ömer Ağa ikrâr etmeğın mucibince mebleğı mezbur yüz yetmiş beş gurûş merkum Ömer Ağa bâki ba'ded-teslim ben dahi meclis-i şer'ide mebleğı mezburı tamam ve kâmilen ahz ve kabz eyledim bu vecihle varesün mezburdan deslerinde bir akçe ve bir habbe alacağım kalmadı hususu mezküre müte'allık-ı 'amme rahvadan ibra-yı zimmet ve ıskat-ı hak eyledim dedikde gibbi-ül tasdik-i şer'i bi-ttaleb ketb olundu Hurrîre fi'l-yevm-ür rabi' 'aşere min şehri Şevval-ülmükerrem sene 'işrin ve mi'etey ve elf.

Berber seyyid Ali bin seyyid Hüseyin Bolubeg

Şahin Efe Zâde İbrahim Ağa

Molla Ali bin ahmed Havace Bolubeg

Hasan Ağa mahalle Bolubeg

Katib seyyid Hafız Ebubekir Efendi

Sırmuhzıran es-seyyid Feyzullah Ağa

BELGE NO: 49

Medine-i Kütahya'da Meydan mahallesi sakinlerinden ma'rifet-i zât (?) Bint Arab Salih nâm hatun meclis-i şer' şerif-i Enver mahfil-i din-i munif-i atharda yine mahalle-i mezbure sükkanından iş bu râfi'-ul kitâb tüccar seyyid İbrahim ibn seyyid Hasan nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm idüb bey' âti'-zikrin suduruna değın sakin mülk sahihimde mütesellük olub mahalle-i mezburede vâki' bir

tarafdan seyyid Ahmed mülküne muttasıl ve bir taraftan (?) İbrahim Fevkani bir oda ve bir miktar havlu zokak kapusıyla ma'an dola on üç arşun ve 'arza yedi arşunmikdâr-ı nısf-ı mülk-i menzili ve yine tola ? sekiz arşun ve 'arza dört arşun bağçenin bir tarafı Nuri Zâde mülküne muttasıl ve bir taraftan Emir Ahmed mülküne muttasıl ve bir taraftan tarik-i hâs ile mahdud mülk ve bağçemi tarafından icâb ve kabulî hâvi ve şurut muksedat-ı 'âri bi-cümle't-üt-tevabi' ve'l-levâhık ve kâfet-ül menâfi' ve'l-merâfik yüz gurûş mükâbil seyyid İbrahim'e bey' bâ tashih şer' ile bey' eylediğimde ol dahi bey' mezkûri ba'de'l-kabul semeni olan yüz gurûş tekassa elli gurûş kıymetli bir 'aded simlü bıçak ve yirmi gurûş hediye bir Mushaf-ı şerif otuz gurûş nakid akçe bana def' ve teslim ve ben daki ahz ve kabz idüb zimmetinde bir akçe ve bir habbe alacağım kalmadı bu vecihle nısf-ı mülk-i menzil ve bağçe-i mahdud mezkûr merkum seyyid İbrahim mülk-i müşteresive hak sarfider (?) mutasarrıf olasun benim kat'an alaka ve müdahalem kalmadı didikde gibb-üt tasdik-üş şer' mâhüvel-vâki' bit-taleb ketb olundu fi'l yev-üs sâlis min şehr-i Zilka'de-i'ş-şerif sene 'işrin ve mieteyn ve elf.

Molla İsmail bin Molla Hasan

Molla Ahmed

Hizinedâr Ali Ağa

İümlü İbrahim

Mekkeli Mehmed Sipahi

Seraç Halil

Mevyâb Süleyman

BELGE NO: 50

Medine-i Kütahya'da Bucak mahallesi sükkânından iken fevt olan Hüseyin bin Ali nâm müteveffanın veraseti zevcesi Fatıma bint 'Âsuman ile sulb-i kebir oğlu Ali ve sulb-i sağır oğlu Hasan ve sulbiye-i kebir kızı Havva ve sulbiye-i sağire kızı Ümmühan'a münhasıra olduğu led-eş-şer'ül enver zahir olduktan sonra müteveffa-yı mezkurun vârisleri talabiyle terekesi tahrir ve beyan olunursa bi'l-rızâ-i'l-şer'ıye taksim olunur muhâlefât defteridir ki ber vechi ati zıkr olunur Hurrire fil-hamis min şehr-i Zilkade sene 'işrin ve mieteyn ve elf.

Nısf-ı mülk-i menzil der-mahâl-i mezbure 250 gurûş

Köhne kilim 3 10 gurûş

Köhne zili 7 gurûş

Köhne mumlu minder 2 3 gurûş

Köhne döşek 7 gurûş

Köhne yorğan 2 5 gurûş

Köhne yasdık 4 4 gurûş

Küpe 12 gurûş

İblik alaca sarı entari 1 buçuk gurûş

'Aba 4 gurûş

'Aba şalvar 7 gurûş

Ovani tahs 15 'aded 37 buçuk gurûş

Çul 3 gurûş

Gömlek 2 4 gurûş

Don 2 gurûş

Destar 2 gurûş

Hatab 6 ‘urn 18 gurûş

Saman 2 hasen 3 gurûş

Hınta 1 kile 10 gurûş

Dakik 4 5 gurûş

Ğanem ve nu‘az 15 ‘aded 90 gurûş

Merkeb 30 gurûş

Arı kovanı 29 ‘aded 145 gurûş

Karasığır ineği ra’s 15 gurûş

Hırdavat-ı beyt 10 gurûş

El-eşya Yekûn 673 buçuk gurûş

El-ıhrâcât

Techiz ve tekfin 12 gurûş

Hızmet 33 buçuk gurûş

Resm-i ‘âdi 17 gurûş

Kalemiye 2 gurûş

Eminiye 2 gurûş

Harâmiye 2 gurûş

Çukadâriye 2 gurûş

İhzâriye kaydiye 2 gurûş

El-ihracat yekûn 72 buçuk gurûş

Sahi-ül bâki-üt taksim beyn-el verese 601 gurûş

Hisset-ül zevce 75 gurûş meblağ 15

Hisse-ül ibn 170 gurûş meblağ 35

Hisse-ül ibn 170 gurûş meblağ 35

Hisset-ül bint 87 buçuk gurûş meblağ 17

Hisset-ül bint 87 buçuk gurûş meblağ 17

BELGE NO: 51

Medine-i Kütahya'da Gönen mahallesi sükkanından iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin İsmail nâm müteveffanın veraseti zevc-i menkûhe-i metrûkesi Hadice hâtun ile vâlidesi Fatma hâtuna ve sulb-i sagir oğlu İsmail ve sulbiye-i sagire kızları Havva ve Rakibe ve Emine ye münhasıra olduğu b'ade't-tahkik müteveffa mezburın m'arifet-i şer'ide tahrir olunan terekesinin tahrirat-ı defteridirk zikr olunur

Hurrire 7 Zâ 1220/27 Ocak 1806

Mushaf-ı şerif hediyesi 25 gurûş

Mülk-i menzil ve der-mahal-i mezbur 1 bâb 400 gurûş

Mumlu köhne döşek 3 aded 15 gurûş

Mumlu köhne yasdık 6 aded 10 gurûş

Köhne yorğan m'a çarşab aded 2 18 gurûş

Müstağmel kilim 20 gurûş

Mefruşa ve zeyli ma'a kilim 3 18 gurûş

Def'a zeli 1 aded 5 gurûş

Müstağmel halı seccade 1 aded 5 gurûş

Pirinç şamdan 1 1- gurûş

Kazan 10 aded 20 gurûş

Kahve degirmeni 2 gurûş

Fındık Çuka köhne benşir 1 aded 8 gurûş

Ovan kasbe 13 'aded 30 gurûş

Fenar 1 aded 1 buçuk gurûş

Tebusi 1 aded 3 gurûş

Âl bakır das 1 aded 2 gurûş

Camus ineği râs 1 50 gurûş

Camus dosunu râs 1 25 gurûş

Def'a köhne döşek 2 10 gurûş

Köhne yasdık 2 2 gurûş

Köhne yorğan 2 12 gurûş

Köhne hâlice 1 aded 4 gurûş

Köhne mefruşat 5 gurûş

Hırdavat-ı menzil 5 gurûş

Der zimmet eymurli hâcî Ömer 17 gurûş

Der zimmet kethudâ Halil 2 gurûş

Der zimmet Hâfız Ağa 65 gurûş

Der zimmet beykal oğlu 10 gurûş

Der zimmet Haydarlar karyesinden Kocaklı Ömer 13 gurûş

Der zimmet Dizdar Zâde Seyid Salih Ağa 40 gurûş

Der zimmet Haydarlar karyesinden Hâcı oğlu kalan bakiye 5 gurûş

Der zimmet Göçe karyesinden Eğribaş oğlu Veli bâkiye 3 gurûş

Der zimmet Bakçe karyesinden Kayış oğlu Halil 20 gurûş

Yekûn 882 buçuk yalnız sekiz yüz seksen iki buçuk gurûşdur

El-ihracât

Resm-i 'âdi 22 gurûş

Emine kalemiye harc-ı hüddâm 5 buçuk gurûş

Çukadâriye harc-ı hüddâm 5 buçuk gurûş

İhzâriye kaydiye 2 gurûş

El-ihracat yekûn 35 gurûş

Sahi-ül bâki-üt taksim beyn-el verese 847 buçuk gurûş

Hisset-ül zevc-ül mezbure 105 buçuk gurûş meblağ 52

Hisse-ül ümm-ül mezbure 141 gurûş meblağ 30

Hisset-ül bint mezbure 120 gurûş meblağ 7

Hisset-ül bint mezbure 120 gurûş meblağ 7

Hisset-ül bint mezbure 120 gurûş meblağ 7

Küsur bâki meblağ 3

BELGE NO: 52

Fi'l-asl Rumeli cânibinden olup Medine-i Kütahya Ömer Paşa hânında sakin iken bundan akdem helak olan (boşluk var) nâm helakın zahir halde vâris-i ma'ruf ve ma'rufesi olmayub terekesi cânib-i beytü'lmâle 'âid ve râci' olmağla hâlâ Kütahya mütesellimi es-seyyid Abdurrahman Ağa tarafından emin-i beytü'l mâl t'ayin olan Halil Çavuş bin Hasan Çavuş m'arifet ve m'arifet-i şer' ile tahrir ve mezâid ve rağbât nâin inkita'ından sonra fûruhât olunub emin mum-i eleyhe teslim olunan mülk-i mesfurun terekesi tahrirat defteridir ki zikir olunur Hurrîre 9 Zâ 1220/29 Ocak 1806

Kotan ipekle 3 aded ehram 300 sâde 518

Köhne don ma'a gömlek 1 'aded sâde 250

Sağır havlu 11 'aded sâde 192

'Aba ma'a köhne kuşak 1 'aded sâde 93

Çuka köhne yelek 1 'aded sâde 19

'Aba yağmurluk sâde 369

Köhne sağır minder ma'a 1 'aded sâde 65

Tahta tezgah 1 'aded sâde 600

Nakden sâde 51

Seyyid Hüseyin Efendi yeddinde alınan sâde 60

Der zimmet Otuz oğlu yedinden alınan sâde 260

Der zimmet Basmacı oğlu yedinden alınan sâde 90

Sâde yekûn 2067

Memrus 51 buçuk gurûş 7 para

El-ihracât

Techiz ve tekfin 5 gurûş 3 rub'

Resm-i ‘adi 5 gurûş

Eminiye kalemiye 1 gurûş 1 rub‘

Çukadâriye harc-ı hüddâm 1 gurûş 1 rub‘

İhzâriye kaydiye 1 buçuk gurûş

Resm-i beyt-ül mâl 5 gurûş

Hizmet-i emin beyt-ül mâl 3 gurûş

Delâliye 1 gurûş 4 para

Deyn-i ikrâr kalanlara 4 gurûş

El-ihracat yekûn 27 gurûş

Sahi-ül bâki-ü emin-i beyt-ül mâl 24 gurûş

BELGE NO: 53

Husus-i âti-zikrin mahallinde ketb ve tahrir ve fasl ve hasm-it-teması olmağın kabl-i şer‘iden me’zunen irsal olunan Katib Ahmed Edib Efendi ve ol-dahi (?) ile etraf şehir nâhiyesine tâbi‘ mahal-i nezâ‘ olan Burnaz karyesi havârında vâki‘ bölük (?) Eyleyüb karye-i mezburede vaki‘ Hoca Zâde Yasin’in bâ berat-ı ‘âli z3aviyedar ve mütevellisi iş bu ref‘u’l-kitab Şeyh Ali bin Şeyh İbrahim nâm kimesne meclis-i ma‘fur-u mezkürede nahiye-i mezbure tabi‘ elli iki nefer ‘ayar (?) hinta ve şa‘ir yekûn ma‘a ğayre Bölücek hâssı mülhakâtından bâ berat hâli ze‘âmet mutasarrıfı tarafından Mültezim Mehmed Ağa ibn Abdullah nâm kimesne mahzarında üzerine da‘vi ve takrir-i kelâm idüm iş bu üzerinde olduğumuz Bölük pernar dimekle ma‘ruf arâzi bir tarafdand Kara dügen boğazı ve bir tarafdand Ali oğlu kavağı ve bir tarafdand İmam Bekir’in ve bir tarafdand tarik-i ‘âmme ile mahdud tahminen altmış dönüm mikdarı tarlalar benim zâviyem toprağından olub ‘aşâr-ı şer‘iyyesi zâviye vakfı tarafından zabt olunmak iktizâ eder iken (?) merkur Mehmed Ağa tarla-yı mezkürlerden hâsıl olan beş kile hinta ‘öşrimi fuzuli zabt eder su‘al olunub istirdâdı matlubumdur deyu

ba‘ded- da‘vi gibb-üs suval Merkur Mehmed Ağa cevâbında iş bu hudud ile mahdud arâzi zâviye-i mezbur toprağından olmayub ancak benim mültezimi olduğum tımar toprağından olmağıla yirmi altı ‘ayar hınta ‘öşür ahz eyledim deyu ikrar ve mahal-i mezkür zâviye-i mezbur toprağından olduğumı tevâtüren isbâta havâle olundukda Okçu karyesi ahâlisinden Hacı Nebi oğlu Mehmed ve Abdurrahman biz Ali ve Çoban Ali bin Ahmed ve Hüseyin bin İbrahim ve Halil bin Süleyman ve Mustafa bin Ahmed ve Nebi bin Hüseyin ve Hasan biz Ahmed ve Aydoğdu karyesinden Halil bin Ali ve Süleyman olu Halil ve Bölücek karyesi ahâlisinden Karadayı Mustafa bin Mehmed ve Ali bin Abdullah mahâl-i mezkürede (?) üzerinde olduğumuz Bölük pernar dimekle ma‘ruf arâzi bir taraftan Kara düğen boğazı ve bir taraftan Ali oğlu kavağı ve bir taraftan İmam Bekir’in ve bir taraftan zâviyedârı mütevellisi olduğu vakıf vâviye toprağıdır bizler bu hususa bu vech üzere şâhidiz ve şehâded dahi ederiz deyu ‘ali tarikiş-şehâde meclis-i ma‘kud mezkürde ihbâr etmeleriyle şehâdetleri ba‘del-kabul mültezim merkur arâzi-i mezküreden ikrâr eylediği yirmi altı ‘ayar hınta ‘öşüründen mâ‘ada beş kile hınta ‘öşürünü aldığı mer‘a-yı mezburemden ‘âsine muvâfık beyâna havale olundukda itân-ı beyandan izhâr-ı ‘aciz idüb tahlisi dahi tâlib olmağıla mültezim merkurun mahal-i mezkürede ikrâr eylediği ancak yirmi altı ‘ayar hınta ‘öşürün lâzım geldiği Mevlâna-yı merkur mahallinde ketb ve tahrir ve mu‘âmelât emin-i şer‘i ve cerideden mazbutel-resâmi biğarz müslimin ile meclis-i şer‘e gelüb ‘ali vuku‘a inhâ etmeleriyle yirmi altı ‘ayar hıntanın edâsına mültezim merkur Mehmed Ağaya tenbiye birle bâ vaki‘ bit-taleb olundu fi‘l-yevm-üs sâlis min şehr-i Zilkadei ş-şerife sene ‘işrin ve mi‘eteyn ve elf.

Fahrü’l-müderrişeni’l-kirâm Ser kitâb es-seyyid Bekir Tefvik Efendi

Kâtib es-seyyid Hâfız Ebubekir Efendi

Kâtib Şerif Ahmed Efendi

Ser muhırân seyyid Feyzullah Ağa

BELGE NO: 54

Mât Arab oğlu Osman Ağa mahalle-i Ahi Evran ve hâlâ sakin karye-i Şâyin tâbi‘
nâhiye-i Gümüş ve terek-i hinde’l vâres Hurrîre Kayd şod 11 Zâ 1220

Zevce-i Emine bin Selman bin Mehmed bin Ahmed bin Mustafa bint Hatice bint Ayşe

Ahi Evran mahallesinde mülk-i menzil 1 bâb 150 gurûş

Ok karyeinde bağçe 1 bâb 70 gurûş

Kara sığır ineği ma‘a dana 1 râs 15 gurûş

Kara sığır öküzü 1 râs 20 gurûş

Kısrak bargir 1 râs 40 gurûş

Nahlut koyun keçi 79 meras 395 gurûş

Hınta 8 kile 80 gurûş

Köhne kilim 1 5 gurûş

Köhne yasdık 1 1 gurûş

Köhne mumlu döşek 1 5 gurûş

Köhne yorđan 1 8 gurûş

Arı kovanı 29 120 gurûş

‘Ahbe ma‘a takım 1 15 gurûş

Bir mikdar saman 15 gurûş

Avan nuhâs 8 aded 16 gurûş

Hırdavat-ı beyt 20 gurûş

Yekûn 1065 gurûş

El-ihracât

Techiz tekfin 15 gurûş

Resm-i kısmet 26 buçuk gurûş

Eminiye kalemiye harâmiye çukadâriye 13 gurûş 1 rub‘

İhzâriye 3 gurûş

Mihr-i mu‘accel Ruha meblağ 4000 33 gurûş

El-ihracât yekûn 90 buçuk gurûş 1 rub‘

Hisset-ül Ruha 121 buçuk gurûş meblağ 36

Hisset-ül ibn 170 buçuk gurûş meblağ 4

Hisset-ül ibn 170 buçuk gurûş meblağ 4

Hisset-ül ibn 170 buçuk gurûş meblağ 4

Hisset-ül bint 85 gurûş meblağ 32

Hisset-ül bint 85 gurûş meblağ 32

BELGE NO: 55

Fi'l-asl Gergi nahiyesine tâbi‘ Sinekciler karyesi sakinlerinden Ümmühan bint Helvacı oğlu İbrahim nâm hâtun meclis-i şer‘ide etraf şehir nâhiyesine tâbi‘ Ak Kilise karyesinden kayın pederi Deli Hüseyin muvacehesinde beg üzengiler verdikleri bir r’es kara sığır ineği nez‘inden vee oğlu zevcim müteveffi Mahmud’un mihrime vefâ idecek terekesi olmamağla mihrimden bâ cem‘ihim bin on gurûş huzur-ı şer‘ide teslim idüb ben dahi ahz ve kabz eyleyüb irây-ı zimmet eyledim b‘ad’l-yevm alacağım kâlmadı deyu takririni Deli Hüseyin tasdik etmekle iş bu mahal-i şer‘ide verildi

Hurrire Kayd Şod 16 Z 1220/7 Mart 1806

Kâtib Hâfız Efendi

Şerif Ahmed Efendi

Mahir Zâde Feyzullah Efendi

Sermuhzıran Feyzullah Ağa

Muhzır Hasan Ali

BELGE NO: 56

Berber Ali fevt-i ‘anh-i mahalle-i Ahi-Evrân

Zevce Havva Ümmü Ayşe bint Emine Ah li-ebeveyn İbrahim Ah li-ebeveyn Mehmed

Mülk-i menzil salis hasen 50 gurûş

Koyun ve keçi ve oğlak ve toklı 400 gurûş

Kara sığır ineği 1 aded 25 gurûş

Merkeb 1 aded 35 gurûş

Kelleci oğlunda şa‘ir 3 kile 15 gurûş

Bıldır döşek 1 5 gurûş

Yorğan 2 aded 6 gurûş

Köhne yasdık 2 aded 2 gurûş

Kıl zeyli 2 aded kilim 1 aded 10 gurûş

Müst‘amel cuka cübbe 1 aded 8 gurûş

Legen ibrik 4 gurûş

Avan nuhâs 3 aded 6 gurûş

Köhne kâvık 1 aded m‘a testâr 1 aded 5 gurûş

F‘aniyâ alaca entari 1 aded 1 buçuk gurûş

Gömlek 2 don 2 aded 5 gurûş

Kuşâk 1 aded 2 gurûş

Tarhana bulgur şehriye 10 gurûş

Der zimmet Kelleci oğlu 22 gurûş

Hatab ma'a çıra 2 buçuk gurûş

Ustura makaz a âyniye 3 gurûş

Legen tas tencere 4 gurûş

Kote kayış peşkir 3 gurûş

Köhne çubuk 3 aded 1 buçuk gurûş

Hırdavat-ı menzil dükkân 10 gurûş

Yekûn 614 buçuk gurûş

El-ihracât

Techiz tekfin 32 gurûş

Resmi kısmet resmi 'adi 15 gurûş 1 rub'

Eminiye kalemiye çukadâriye harc-ı hüddam 7 buçuk gurûş 1 rub'

İhzâriye kaydiye 2 gurûş

Mihr-i zevce 33 gurûş

El-ihracât yekûn 90 gurûş

Sahi-ül bâki-üt taksim beyn-el verese 524 buçuk gurûş

Hisset-üz zevce 65 buçuk gurûş meblağ 7

Hisset-ül ümm-ül mezbure 87 gurûş meblağ 5

Hisset-ül bint 262 gurûş meblağ 30

Hisset-ül ah 54 buçuk gurûş meblağ 15

Hisset-ül ah 54 buçuk gurûş meblağ 15

25 gurûş + 270 gurûş = 295 gurûş serseri geşt ve gûzar eden delil tâifesinin dem heder götüren tâtâra hizmet bâ mürâsele Hacı Mehmed Ağa Zâde Hacı Ali Efendiden ahz olunduğı cümle ma‘rifeti ve ma‘rifet-i şer‘le nasb Sekbanbaşı hasene sa‘ir neferâtına mâhiye için bâ mürâsele Germiyan Zâde Mehmed Ağada ahz olunduğı

Kayd Şod Hurrirre 21 R 1219/30 Temmuz 1804

İş bu bin iki yüz yirmi senesi Muharrem-ül hatamı guresinde Hacı Mehmed Ağa Zâde Osman Ağanın küşâde etdirdiğı cizye evrâkı neffs-i Kütahya’nın mahalli evrâkı

A‘la 145 + Orta 582 + Ednâ 214 = 941

BELGE NO: 57

İş bu bin iki yüz yirmi senesinde Rebi‘ül-evvelinin beşinci gününden hâlâ Anadolu vâlisi devletlü Yusuf Paşa efendimizin buyruldı emri üslublarında imtisâle cümle ma‘rifetle ve ma‘rifeti şer‘le Çovuşlar emini el-hâc Mustafa Ağa mübâşeretiyle verilen yâz narhı defteridir ki zikr olunur

Nân-ı ‘aziz 1 aded 16

Lahm-ı ganem 1 aded sâde 15

Susam yağı 1 aded sâde 48

Sâde yağ 1 aded sâde 60

Pirinç 1 aded sâde 22

Siyah üzüm 1 aded sâde 12

Mum 1 aded sâde 44

Ağda 1 aded sâde 15

- Pekmez 1 aded sâde 10
- Rivâk 1 aded sâde 14
- ‘Asal 1 aded sâde 45
- Tuz 1 aded sâde 4
- Rugan-ı zeyt 1 aded sâde 48
- Rugan haşhaş 1 aded sâde 42
- Taze peynir 1 aded sâde 16
- Soğan taze 1 aded sâde 2
- Bal 1 aded sâde 18
- Simid parelik 40 dirhem
- Yağlı çörek börek 20 dirhem
- Yağlı kahi börek 20 dirhem
- Sabun girid 1 aded sâde 52
- Aydın sabunu 1 aded sâde 48
- Tahin helvası 1 aded sâde 28
- Tahin 1 aded sâde 28
- Susam helvası 1 aded sâde 18
- Çuğanlı helva 1 aded sâde 14
- Lahm-ı ba‘z 1 aded sâde 8
- Kelle 1 aded sâde 10
- Ciğer 1 aded sâde 6
- Mumbar 1 aded sâde 3

Kuyruk yağı 1 aded sâde 30

Nân-ı ‘aziz Lahm-ı ganem Lahm-ı ma‘z Lahm-ı bakır Susam yağı 1 aded sâde 44

Tahin 1 aded sâde 26

BELGE NO: 58

İcâb olunmaz iken zikr olunuan Zemye karyesi ehâlisi ve voyvodaları adem-i itâ‘at ve hoşnut birle kemal-i hilelerinden nâşi Kütahya mütesellimi sabık Nasuh Zâdeli altı bin gurûş itma‘ ettirerek müğâyir emri ‘ali ve menâf-i (?) Kuyucak karyesi hududı dahilinde olarak Zemye karyesi ahâlisine çâyır yeri ikraz ve sunur vazî‘ t‘abilik ettirdüb sipâhi merkumenin tımarları hâsılâtının noksan tertibine bâ‘is ve ihâlerinin zaruret ve mezâyıklarına bâdl oldukların merkum seyyid Mehmed tekrar bâ arzuhal inhâ ve (?) Karye ve çâyırlarına müdâhale ve ta‘arruz ettirilmemek için mikdarı sâdır olan emr-i şerifim mucibince müceddeden emr-i şerifim suduruna istid‘â eyledikde mikdarı sâdır olan emr-i şerifim mucibince mahalde şer‘ile görülmek bâbında iki yüz on yedi senesi evâil-i Cemaziyel-evvel Kütahya mütesellimi ve nâibine hitaben sâdır olan emr-i şerifim mahalline suduruna zikr olunuan Zemye karyesi deyudesiyle ahâlileri d‘avet-i şer‘i oldukda itâ‘at olunduklarından ber vecihle seraki‘ mümkün olamayub ancak husus-u mezbur mukaddeman mahal-i şer‘i üzerinde tarikin hâzır oldukları halde malikane tarafından id‘allerin beyniyyeye havale lundukda isbât-ı beyandan izhâr-ı aczlerinde Sipahi merkum da‘vasına mutabık bi-farz-ı müslimin ile meşheret-i sabıka üzere isbât med‘â ve tabiyin hudud eylediğin hâlâ kethüda el-hâc Hüseyin Ağa ve Hacı Mustafa ve Süleyman ve Miralay-ı Kütahya Abdurrahman ve dizdarları Mehmet ve eyalet defterdârı Mustafa ve Şerif Ahmed ve seyyid Abdülhalim ve sâir ma‘lum-el esâmi bi-farrz-ı müslimin meclis-i şer‘ide haber vermeleriyle mezkür Nasuh Zâde’nin tam‘ himayesin vazî‘ eylediği ‘alâmet-i ref‘i ve vazî‘ kadimine ilkâ olunub hılaf-ı defter-i hâkânî asr-ı hümayun âhurun karye ve çâyırlarına müdahale ve ta‘arruz etdirilmeyüb men‘i merâkı‘ olunmak için emr-i şerifim i‘tâsına senki mevlâna-i muma-ileyh Hasan zide ‘ilmühüsün i‘lam etmekle mesnumunu virilen emrin kaydı bilâsına şerh verilmeyüb ‘ilâm hâli müş‘ar ferman-ı ‘ali şânım sâdr olunmuşdur buyurdum ki

hükm-ü şerifimle (boşluk var) vusul buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere ‘amel dahi sen ki mevlâna-i muma-ileyhsin bu def‘a vurud eden i‘lamın mezmunı bir suval-i mahrur-ı mukaddemâ sâdır olan emr-i şerifimin kayd-ı balâsına şerh verildiği ma‘lumun oldukda fîmâ ba‘d hususi mezbur makruni tarafından deyudesi mezkûri kayd-ı meşruh emr-i şerifime muğâyir Sipahi merkumun hııaf-ı defter-i hâkâni ve menâfi kadim yurdu duhul-u ta‘arruz ve teza‘ etdirmeyüb men‘ ve def‘ eylesesin min ba‘dü defter-i hâkâni (?) ve şer‘i şerife ve kadime ve emr-i ‘âli şânıma muhâlif kimesneye iş etdirmeyüb hususı mezbur için bir dahi emr-i şerifime ısdar ve irsalden muhtac eylesesin şöyle bilesin ‘alâmet-i şerife i‘timât kılasın tahrir fi‘l evâhir şehr-i Ramazan-ı mübarek sene semâne ‘aşere ve mi‘eteyn ve elf.

BELGE NO: 59

Mefâhir-ül kuzât ve‘l-hükkâm ma‘âdin-ül fezâ‘il ve‘l-keîâm Kütahya sancaklarında vâki‘ kazaların kuzât ve nüvvâbı zîde fazlihüm ve kıdvet-ül emâcid ve‘l-a‘yân hassa silahşorlarımdan Kütahya Alaybeyisi ve livâ-i mezbur mütesellimi (boşluk var) zîde mecdihu ve mefâhir-ül emâsil ve‘l-akrân a‘yân ve zâbitân ve bi‘l cümle iş erleri zîde kadrihum tevkî‘-i refî‘-i hümâyün vasıl olacak ma‘lûm olaki Üsküdar ocağına merbut olan elviye alay begileri m‘arifetiyle dâhil sancaklardan kayıdları mikdarı ve dahi ziyâde bucelu piyade neferât tedârik ve tahrir ve Üsküdar ocağına ba‘is ve tesyir olunmasına mukademâ irâde-i seniyyem tezalluk idüb ol bâbda şerferiz sudûr olan hatt-ı hümâyün şevket-i surunum bu canibde her sancâğa başka başkada emr-i şerifim ısdâr ve tesbid olunmuş olmağla evliye-i merkûmeden alaybeyileri m‘arifetleriyle yazılan neferât geçen sene piyade ocağı mezbure vürud ve isbât ve cud idüb yerimde t‘alim ve istihdâm olundukda sonra me‘zunen vilayetlerine i‘ade ve irsâl olunmuşlar idi zıkr olunan piyade neferâtın iş bu bahar (?) ‘aşerde tekmlen mahallerinden ihrâc ve ocağ-ı mezbure celb ve isâlelerine irâde-i seniyyem te‘alluk idüb ancak evliye-i mezkürden Kütahya ve Karahisar Sahib ve Sultanönü ve Saruhan ve Kenkırı ve Kırşehir sancaklarının sipâhileri dahi baharda Üsküdar’a vürudlenmek üzere mâmur olmalarıyla sen ki livâ-i mezbur alaybeyisi muma-ileyhsin ocağ-ı mezbure tâhrir eylediğin piyâde neferâtı dahi ‘inayet-i ta‘ala (?) tekmlen mahallerinden tahrik ve ihrac ve sancaklun ile me‘an mu‘inine istishâb ve Üsküdar ocağına teslime ihtimâm ve dikkat

eylemek bâbında emr-i şerifim süduruna münhasıran ricâl-i devlet-i ‘aliyemden şak-ı sâni (?) bâ takrir ifâde etmekle vece şüruh üzere ‘amel ve hareket eylemek fermânım olmağın mahsûsen iş bu emr-i şerifim isdâr ve te‘alli (?) tekmilen mahallerinden tahrik ve ihrâc ve sancaklu neferâtın ile me‘an mu‘itine istishâb ve Üsküdar ocağına isâl ve teslime şitâb ve sür‘at eylemek matlub kat‘i deverânım idüğü ve neferât-ı matlub-ı mezkûre vakt-i merkumda tamamen ihrâc ve sancaklun ile me‘an bi’l-istishâb şerizan ocağ-ı mezkûre isâl ve teslim olunmak ve ‘ok ve tahirleri tecviz olunmak lazım gelür ise sonra ‘az ve ‘alet müfid olmayub (?) olacağında (?) olmadığı ma‘lumun oldukda beruce meşruh-ı ‘amel ve hareket ve icrâsı emir me‘murının kıyâm ve mesâra‘at ve hilâfetine (?) ve siz ki mevlâna ve a‘yân ve zâbitân ve sâir mum-i ileysiz mezmun emr-i şerifim sizin dahi meczümünüz ? olarak elli bin muma-ileyhin ocağ-ı mezkûre tahrir eylediği piyâde neferâtı dahi mezkürde tekmilen mahallerinden ihrâc ve sancaklusıyla me‘an illi bin muma-ileyh (?) cânib-i Üsküdar’a sevk ve irsali muma-ileyhimsiz esbâbın istihsaline (?) kemaliyle mesa‘i ve ğayret ve hala vaz‘i tecviz ile (?) olmakdan ğayet (?) eylemeniz bâbında ferman-ı ‘âli-şanım sâdir olunmuşdur buyurdum ki (boşluk) vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan fermân-ı vâcib-ül ittibâ‘ ve lâzım-ül imtisâlimin mazmûn-ı itâ‘at makrûnuyla ‘amel ve hareket ve hilâfından begâyet-i tahâşi ve mübâ‘adet eyleyesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerife i‘timâd kılarsız Tahriren fi’l evâsıt şehr-i Zilka‘de sene Semâne ve ‘aşere ve Mi’eteyn ve Elf.

BELGE NO: 60

Medine Kütahyada Haliliye medresesi ittisâlinde vâki‘ ashâb-ı hayrattan esseyid el-hâc Ebubekir ağanın müceddeden binâ eylediği medrese ve mescid-i şerife bir müderris ve imam nasbı elzem olunmağla Medine-i mezbûre sükkânından olup zâtında ‘ilm ve fazl ile cemiyet olan ders-i ‘âmm Tayyib efendi zâde işbu râfi‘-i tevki‘-i refi‘-i ‘âlişân-ı hakâni Mehmed zide ‘ilmihu cihette? Mezbûr (?) her vechile lâyık ve mahal ve müstehakk olduğun vâkıf-ı mezbûr meclis-i şer‘de ihbâr etmeğın medrese-i mezbûrda talebe-i ‘ulûma tedris ve mescid-i mezbûrda imam olmak üzere cemiyet-i mezbûruna ber vech-i hasbı merkûme tevcih ve yedinde berât-ı ‘âlişânım verilmek ricâsına Kütahya nâ’ibi Mevlana (?) Hasan zide ‘ilmihu ‘arz etmeğın kayd bulunduğı Anadolu muhâsebesinden derkenâr olunmağın mûcibince tevcih olunmak

üzre a'lam-ül 'ulemâd-ül (?) afzal-ül fuzelâ-il müvezzi'n bi'l-fi'il şeyh-ül islâm Mevlana Ahmed Esad edamallahu te'âla fazâ'ilime işâret etmekle işâret mûcibince tevcih ve beratı verilmek fermânım olmağın hakkında mezid-i 'inayet-i padişahanem zuhûra getirip bin iki yüz on sekiz senesi Şevvalinin yirmi altıncı günü tarihiyle müverreh verilen rûs-ı hümayunum mûcibince bu berat-ı hümayunu verdim ve buyurdumki mezbûr mehmed zide 'ilmihu varıp vech-i meşrûh üzere ber vech-i (?) medrese-i mezbûrda müderris ve mescid-i mezbûrda imam olup taraf-ı ahirden bir kimesne dahl ve ta'arruz kılmayalar 'alâmet-i şerife i'timâd kılalar Tahriren fi'l-yevm-üs sâmi şehir-i Zilkade sene semane 'aşere ve mi'eteyn ve elf.

Kayd Şod 18 Z 1218/30 Mart 1804

BELGE NO: 61

Esteran Mübâye'asının İsti'câl

Mefâhir-ül kuzât ve'l-hükkâm ma'âdin-ül fezâ'il ve'l-ke'lâm Kütahya sancaklarında vâki' kazaların kuzât ve nâibleri zîde fazlihüm ve kıdvet-ül emâcid ve'l-a'yân silahşorlar hassamdan Kütahya mütesellimi ve alaybeyi Abdurrahman zîde mecdihu ve mefâhir-ül emâsil ve'l-akrân zikr-i âti esteran mübâye'asına me'muriyeti ile ol-canibde olan (boşluk) 'ayan ve zabitan ve vücuhu memleket ve iş erleri zide kadrihüm tevki'i ref'i hümayun vâsil olacak ma'lum ola ki sen ki mütesellim muma-ileyhsin (?) tabi' olan ve hayrayula kışlaklarında esteranın katır derkâr olmağla tevâbi' tektirehüm ve lazıme idüğü bedidâr olmakdan Kütahya sancağında vaki' Denizli ve sa'ir altı 'aded havâsı kuralarından mâ'adâ o sair kazalarda bulunan mahallerden icâb eden baha ve estansa'adetime gelünce beher katârana iktizâ eden nefze behalarından 'ale'l-hesâb bundan akdem irsâl olunan akçeyi takdim ederek 'aceleten ve mesâri'ama Der-sa'adetime irsâli tertib olunan on dört katar esteranın biran akdemce ve mübâye'a ve irsâliyle hâzır ve müheyya bulunması akdem mühime umur-u saltanat-ı seniyyem olub 'avk ve te'hirinden tecviz edenleri 'aceleten giriftâr 'ikâb olunacakları derc ve tasdir olunarak müş'id ve evâmir-i 'aliyye-i mukaddem ısdâr ve tesyâr olunmak mülâbesesiyle takdim-i ehem 'ale'l-mühim kâ'idesine ri'âyet ve fermân-ı berâ-yı şerâyitini icrâya mübâderet için derhal tedarik ile irsâli bi-l cümle hükkâm ve zâbitân ve vücuh-u

memleketin vâcibe zımmet ve deydâtleri iken el-halet-ül hezihi elan vürud etmeyub ducâr 'ikda-i te'hir olmayı me'murların gâl-ı rehâvet ve tekâsillerinden iktizâ eyledği nümâyân ve bu vecihle hareketleri rızâ-yı 'aliyyemin bi'l-vücu-u hılâfı olub te'diblerinden icâb edeceği müstefiz ğah-ül beyân olmağla imdi esteran matlube tedârik veyule ihrâc olunmuş ise fihâ ve ne'im ve hinnün ihrâc olunmayub karin te'hir olunmuş ise mukaddeman ve muahheran sâdır ve tesyâr olunan evâmîr-i şerifemin menderc ve mestur olan ve 'ayidât-ı şerde ve mu'amelât-ı 'atife 'ikâbigir olunacağı cümleye i'lân ve işâ'at ve sen ki hakkında dahi i'tibâr-ı şahânemi mucib bir haleti idüğü ve muktezâ-yı vakt ve hâli ta'amil ve mülahaza ile 'aceleten ve mesâri'aten mübâye'a ve irsâli cihetinden ve iş bu tenbihât-ı şahânemi ifâde-i vakitden beğâyet mübâ'adet ve tekmlen mübâye'a ve irsâli esbâbın istihsâline kemâl-i ictinâb ve dikkat eylemen fermânım olmağın tenbihen ve takyiden iş bu emr-i 'âlişânım isdâr ve sudûr a'zam tatarlarından Mustafa zîde kadrihü ile irsâl olunmuşdur imdi vusulünde esteran matlube-i mezkürenin merâ ve hasr ve enem olunduğı üzere 'aceleten ve mesâri'aten ve Der-sa'âdetime irsâle mezid se'i ve ğayret ve ifâte-i vakti mucib olur hâlet-i vuku'a gelmesine beğâyet ihtimâm ve dikkat ve ma'azallah-i ta'ala bundan sonra mübâye'a ve irsâli girifta te'hir olunduğı vâsıl sem' hasr ve enem olur ise be'idi'in el-ihtimâl idüğü güç-i hoşlarına telkin ve sür'at husul-i musâlihine sa'i 'azim eyleyüb hılâfını tecavizden tehâşi ve mübâ'adet ve infâz-ı emr-i 'âlişânım bezl ve sa'i ve mukadderatı eylesesiz ve siz ki kuzât ve nüvvâb ve a'yân ve zâbitan ve vücu-u memleket ve sa'ir muma-ileyhimsiz irâde-i şahânemin hılâfını tecviz ile mesalihâtın ta'tiline bâ'is olduğunuz halde (silik) lâyıkanız icrasında ihmâl-i mahal idüğün yakinen bulub ana göre zamel ve hareket eylesesiz ve sen ki mübâşir merkumsun esteran mezküresi muktezâ-yı me'muriyetin üzere mübâye'a ve Der-sa'âdetime irsâle irsâlde bu ana değın zuhur eden (silik) sebebiyle te'dibin lâzım gelüb a'mâz olur ise dahi ba'd-el izin aktratına ğayret olacak vecihle te'dibin icrâ olunacağını muhakkak bilüb ana göre 'amel ve hareket-i birle esteran mezküresi zaman-ı kalilede mübâye'a bi-l istishâb Der-sa'âdetime irsâline mesâri'at ve hılâfından mübâ'adet ve icrâ-yı emr mübâşeretin nâtk ve dikkat eylemen bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki emr-i şerifimle (boşluk) hükm-ü şerifimle vardukda bu bâbda vech-i meşruh üzere sudur olan iş bu emr-i celili'ş-şanımin vâcib el-ittiba' ve lâzım-ül imtisâlimin mezmunı münif-i birle 'amel olasız

şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerifime i’timât kılasız Tahriren fi’l-yem-üs sâmi‘ ‘aşere min şehri ‘Zilkade-üş şerife sene ‘aşeret ve m’ieteyn ve elf.

Vassale-ileyna

Hurrire 19 Z 1218/31 Mart 1804

El-Mahrûse

El-Konstantiniyye

BELGE NO: 62

Kilim Mübâya‘ası Emridir

Mefâhir-ül kuzât ve’l-hükkâm ma‘âdin-ül fazâ’il ve’l-keîâm kütahya eyaletinde vâki‘ havass-ı denizli ve tevâbi‘i kazalardan ma‘âda kilim seym ve i‘mâl eden kazaların kadıları ve nâ’ibleri zide fazlihum ve kıdvet-ül emâcid ve’l-ayan hassa silahşorlarından olup hâlâ Kütahya alay beyisi ve Kütahya mütesellimi Abdurrahman zide mecdihu ve mefâhir-ül emâsil ve’l-akrân bu husûsa mübaşir ta’yîn olunan sadrazam çukadarlarından Ebubekir ve ayan zâbitan ve vücûh-ı memleket zide kadrihum tevkî‘-i refî‘-i hümayun vâsıl olacak ma‘lûm ola ki merâsim-i harem ve ihtiyât-ı ri‘âyete mühimmat-ı cihadiyyenin cephâne-i ‘âmire tekmilen mevcut bulunması muktezâ-yı vakt halden olduğuna mebni livâ-i şerif ve ser ‘askerân takımları tekmili için icâb eden baha ve ücret nakliyesi mübaşiri yeddinden ‘izz-i nakden ashabına verilerek Kütahya eyaletinde Denizli hası kazalarından ma‘âda vâki‘ olan kazalardan üç bin ‘aded kilim salyâne seyim i‘mâl ve mübâya‘a ve ‘aceleten Âsitâne-i sa‘âdetime nakl ve cephâne-i ‘âmire teslim olunmasına irâde-i seniyyem ta‘alluk etmekten nâşi ol-miktar kilim salyânenin fi’yât-ı miriyeleriyle beherinin yüz altmış paradan on iki bin gurûş bahâsı Âsitâne-i sa‘âdetime gelince dört yüz elli gurûş ücret-i nakliyesi hazine-i ‘âmirenden ifrâz ve mübâşir-i merkûma teslimen irsâl olunmağla sen ki mütesellim mumâ-ilehsin zikr olunan kilimin sâbıkı mûcibince beher ‘adedine yüz altmış paradan icâb eden bahası gönderilen etceden ma‘rifetin ve ma‘rifet-i şer‘ ve mübâşir-i merkûm ma‘rifetiyle kazalara tevzî‘ ve kilim-i mezbûru pek ve a‘la numûnesine mutâbık olarak bir an kadem

ve bir saat mukaddem i'mâl ve mübâya'a ve 'aceleten peyderpey Âsitâne-i sa'âdetime irsâl ve cephâne-i 'âmireme teslime mesâra'at ve kilim-i mezbûrun mübâya'ası bâbında bundan akdem emr-i şerifim ısdâr olundukda Kütahya mahkemesinden mahrec bu hal mucibince Şihlu ve Eşme ve ve Anay ve Güre ve Çal ve Gördes ve Kula ve Timurhan kazaları hiselerine isâbet eden bâ i'lam edaya müt'ahid olmalarıyla el-halet-i heze kilim mezkûrün eser luzumi derkâr ve te'hîr ve terâhisi tecviz olunur mevâdan olmadığı yed yedan olduğundan te'hîd olunduğı vecihle mert-i galile ve zamanı bâ irade irsal olunmadığı istimâ' olunur ise mes'ul ve mu'atab olacağını ve bâ 'iş ta'ciz olunur te'dib ve küşmal kılınacağını yakinen bilüb ve iktizâ edenlere derhal tethim iderek tekmlen mübâya'a ve irsal esbânibin istihsaline ve te'hîr ve tevkîfini mucib olur hâlet-i vuku'a gelmemesine i'tina ve dikkat eylemek fermânım olmağın iş bu emr-i celil-i kadrim ısdâr ve mübaşir merkum ile irsal olunmuşdur imdi vusulünde zikr olunan kilim sâlyanenin bir an akdem ve bir sa'ât mukaddem cebehane-i 'âmireme teslimi matlub-ı şâhanem olmakla ana göre 'amel ve hareket ve ber vechi tekml mübâya'a ve der-se'âdetime irsâl ve cebehâne-i 'âmireme teslime mezides'i ve gayret ve ifâde-i vakdinden beğâyet tehâşşi ve mücânebed ve infâz-ı emr-i şerifim ihtimâm ve dikkat eyleyesin ve sen ki mübâşir merkumsun hâмили olduğun emr-i şerifimle doğru mütesellim muma-ileyhe varub me'mur mübâya'ası olduğun ol-mikdar kilimin behâların birine verilen miri akceden mütesellim muma-ileyhenin ma'rifeti ve ma'rifeti şer'i ve mübâşir ma'rifetiyle eshabına i'tâ ve asitâne-i se'âdetime gelince icâb eden icazet-i nakliyesi dahi tarafından verilerek bir 'adedi geruye kalmayarak cümlesin mert-i kalilede mübâya'a ve götürüb cebehane-i 'âmireme teslim mezides'i vemahırat ve na'hîr ve tevkîfine bâ'âş hâlâtdan ve müğâyir emr-i 'âl-i şânım vuzu'î hareketden beğâyat tehâşi ve mücânebet ve icrâ-yı emr-i mübâşirenin ihtimâm ve dikkat eyleyesin ve siz ki kuzât ve nüvvâb muma-ileyhimsiz vesa'irlerimsiz sizler dahi mucib emr-i şerifimle 'amel ve hareket birle kilim mezburun berân akdem mübâya'a ve 'amel ve der- se'âdetime sevk ve tes'irin hususabi'l-ittifâk ihtimâm ve dikkat ve imrâr-ı vaktinden beğâyet tevki ve mübâ'adet eylemeniz bâbında memun 'âli şânım sadr olunmuşdur buyurdum ki (boşluk var) hüm-ü şerifimle vardukda bu bâbda vech-i meşruh üzere şerif-yafte-i sudur olan iş bu imr-i şerif-i celi'liş-şânım vâcib-ül ittibâ' ve lâzım-ül imtisâlimin mazmûn-ı münifi üzere âmil ve hareket ve hilâfından beğâyet hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz

‘alâmet-i şerîfe i ‘timâd kılasız Hurrîre fi’l-yem-ül hâdi ‘aşere min şehr-i Zilkade sene semâne ‘aşere ve mi’eteyn ve elf.

Vassâle İleyna Kayd Şod 22 Z 1218/3 Nisan 1804

El-Konstantiniyye

El-Mahrûse

BELGE NO: 63

İş bu sene’i hamim-ül müminede Sadra‘azam çukadarlarından Ebubekir Ağa mübaşeretiyile Kütahya eyaletinden mübaya‘ası matlub buyurulan üç bin ‘aded kilim salyâne sabıklarına kıyasen zikr-i ati kazaların sehmleri defteridirki ber vechi ati zikr olunur hurrîre fi’l-yevm-üs sani ve’l ‘işrin fi şehru’l Zilhiccetü’ş-şerife Sene semâne ‘aşerete ve Mi’eteyn ve Elf.

Kaza’i Muğla kilim salyane ‘aded 414

Kaza’i Gördes kilim salyane ‘aded 414

Kaza’i Demirci kilim salyane ‘aded 414

Kaza’i Şeyhlü kilim salyane ‘aded 170

Kaza-i Anay kilim salyane ‘aded 10

Kaza-i Eşme kilim salyane ‘aded 10

Kaza’i Serke kilim salyane ‘aded 15

Kaza’i Selendi kilim salyane ‘aded 10

Kaza’i Homa Geyikler kilim salyane ‘aded 36

Kaza’i Dazkırı kilim salyane ‘aded 95

Kaza’i Gördes kilim salyane ‘aded 110

Kaza’i Kula kilim salyane ‘aded 168

Kaza’i Egrigöz kilim salyane ‘aded 114

Kaza'i Baklan kilim salyane 'aded 55
 Kaza'i Dağardı kilim salyane 'aded 60
 Kaza'i Simav kilim salyane 'aded 185
 Kaza'i Banaz kilim salyane 'aded 170
 Kaza'i 'Uşak kilim salyane 'aded 330
 Kaza'i Çal kilim salyane 'aded 210
 Kaza'i Küre kilim salyane 'aded 10
 Yekûnkilim salyâne 'aded 3000
 Yalnız üç bin kilim salyânedir

Hurrire 22 Z 1218/3 Nisan 1804

BELGE NO: 64

Tahmisci Mehmed Ağanın

Kıdvetü-l emacid ve-l e'ayan zîde mecdühü tahvilinden zaman zabtı Muharrem guresinden olub bin iki yüz on altı senesine mahsuben mumi ileyhın uhdesinden olan tahmis-i kahve mahrusse-i Kütahya mukata'ası akçelerinden Ahkek kal'ası muhafazasına me'mur İki yüz otuz dört akçe yevmiye ile yirmi sekiz nefer dergâh-ı mu'allam cebecilerinin bin iki yüz dokuz senesinde müstehakk oldukları mevâcibleri akçeleri için tarih-i mezbure mahsuben mukata'a-i mezkûre mâlından muma-ileyhin hissesinden t'ayin olunan dört bin akçeninsi beher gurûş yüz yirmişer akçeye olmak üzere hesap (?) yalnız otuz üç (?) gurûş kırk akçe ider meblağ-ı mezbur iş bu bin iki yüz on yedi senesi Cemaziel-evvelinin gurrese gününden İsmail çavuş zîde kadrihu yedinden asıtane'i se'adetimde hazine-i 'amirem defterlerinde irad ve mesarif-i kayd olunmağın temessük olmak için iş bu hükm-ü şerifim verildi şöyle bilesin 'alâmet-i şerife i'timat kılasın Hurrire fi'l-yevm-ür rabi' ve'l-'a'aşere min şehur Cemazi-el evveli sene 'aşere ve mi'etyn ve elf.

El-mahrûse

El-kostantiniyye

Hurrire 22 Z 1218 /3 Nisan 1804

BELGE NO: 65

Şeri‘at-şi‘âr Kütahya kadısı efendi zide ‘ilmühü ba‘de’s-salam mühinnedir ki havacekân divan-ı hümayundan ve imdi Halifesinden Ahmet Rıza Efendinin pederi Hacı Mehmet Emin Efendinin mütevellisi olduğu cedid Bolvadanlı Hacı Mehmet Efendi ve vakfından Medine’i Kütahya’da çukur han demekle m‘aruf handa kadimden bazirgan ve tüccar ta‘ifesi kısmın olub delil ve tüfenkci kondırıldığı mesbuk değil iken (?) Han-ı mezküre delil ve tüfenkci kondırıldığından ta‘ife’-i mezburenin emniyetleri meslub olarak huzur-i hanı mezkûri terk ve ve mahal-i ahire nakle mecbur oldukları ve han-ı mezkürün icaresi müteveli muma-ileyhin ma‘aş ve vakf-ı mezbur termezkasının Zetâifine mahsus olmak hasebiyle bundan böyle han-ı mezküre delil ve tüfenkci kondırılmasıyla ta‘ife-i merkumenin mahali ahire nakilleri lazım gelir ise han-ı mezkür gilya harab olub vakf-ı mezbure ve müteveli mumi ileyhe ğadr olacağı beyanıyla feemme b‘adü han-ı mezküre delil ve tüfenkci kondırılmak hususu bu def‘a ba ‘arzuhal inha ve istirham olunmağla fi-lhakika han-ı mezbur öteden beri tuccara mahsus olduğu surette ‘asker ta‘ifesinin iskanıyla tüccar memleketin tevhiş ve teşniti şirâze-i fizâm memleket mahal ve tevif erbâbı ticaretin istihsâli emniyet ve atılanlarıyla mekân-i mu‘in ve mahsuslarında sebât ve istikrârları dahi ‘imar velâyeti müstebliğ nizâm mülkiyeden idüğü zâhir vecihle ol-mukidin mâşî inha-i mezkür muvâfık nefse’l-emr ise fimâ ba‘dü kadime mefâye olarak hân-ı mezküre delil ve tüfenkçi kondurulmayarak kem âfis-sabık tüccâr ve bazirgân taifesinin evkâf ve iskânı râbitasını istihsâle mübâderet eylemek için mektub tahrir ve irsâl olunmuşdur inşae Allahu te‘âla vusuluünde âmil ve hareket eylesin vesselam.

Kayıd Şod 24 Z 1218/5 Nisan 1804

BELGE NO: 66**‘Avârız Emridir**

Mefâhir-ül kuzât ve’l-hükkâm ma‘âdin-ül fazâ’il ve’l-keâm Kütahya ve tevâbi‘-i kazâların kadıları ve nâ’ibleri zide fazlihüm tevkî‘-i refî‘-i hümayun vâsıl olacak ma‘lûm ola ki hazine’i ‘amirem defterlerin mucibince Kütahya sancağında vak‘i

kadınların iki bin dört yüz kırk iki buçuk avarız hanesiyle yüz beş bin yedi yüz atmış beş akçe bedel 'avarız (?) karyelerinin dahi sünur iki yüz atmış gurûş makdu'u mali olub bin iki yüz on dokuz senesine mahsub olmak üzere cem'i tahsili lazım getmeğın paye-i serbuabin der-kâr-ı 'alimizden Hacı Mehmed zîde mecidhu der-'ahd olub yeddine mühürlü ve nişanlı mevkufat defteri sureti verilmekle imdi mucibince cem'i tahsil etdirilmek emrim olmuşdur buyurdum ki hükmü şerifimle mübâşir vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi sene'i mezbure mahsuben liva-'i mezkürde vak'i kazaların ol mikdar hanesinin bir hanesinden beşer yüz akçe 'avarızıyla ol miktar mütekâ'idin ve maktu' malları irsâl olunan mühürlü ve nişanlı mevkufât defteri sureti mu'cibince cem' ve tahsil ve arpa emini tarafına eda ve teslim etdirdüb hılaf-ı emr ve dikkat kimesneye ta'lil ve muhalefet etdirmeyesiz bundan mâ'ada mübâşir mezburun cihet-i ma'âşi için her bir 'avarız hânesinden ellişer akçe dahi aldirdub ve hını tahsilde 'varız için alınan akçenin her yüz on akçesinden bir esedi gurûş aldirdub ve mir için olan akçeyi hazine-i 'amireme alındığı vecih üzere aldirdub bundan ziyade ve noksan alınmaya ve aldirtmayasız kesir defterini ve noksan haneden (?) ziyade mutalebesiyle kelim ve te'addi olmakdan ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerife i'timât kılasız Hurrirre fi'l-yevm-üs-sâni 'aşere min şehr-i Şevval-ül mükerrrem sene semâne 'aşere ve mie'teyn ve elf.

Hurrirre 28 Z 1218/9 Nisan 1804

Vassâle İleyna

El-Konstantiniyye

El-Mahrûse

BELGE NO: 67

Menzil Emridir

Mefâhir-ül kuzât ve'l-hükkâm ma'âdin-ül fazâ'il ve'l-keîlâm Kütahya ve tevâbi'-i kazâların kadınları ve nâ'ibleri zîde fazlihum tevkî'-i refî'-i hümâyun vâsıl olacak ma'lûm ola ki hazine'i 'amirem defterlerin mucibince arpa emini ocaklıklarında Kütahya sancağında vak'i kazaların iki bin altı yüz kırk sekiz 'aded ve bir selis ve buçuk rub' bedel-i menzil haneleri olub bin iki yüz on dokuz senesine mahsub olmak

üzere cem' ve tahsili lazım gelmeğın pây-e-i merbuubın dergâh-ı 'ali Hacı Mehmed zîde kadrihü der-'uhde alunub yeddine mihurlu ve nişanlı ma'rufet-i defteri sureti verilmekle imdi mucibince cem' ve tahsil etdirilmek fermenım olmuştur buyurdum ki hükm-ü şerifimle mübaşir vardukda bu bâbda sâdr olan emrim üzere 'amel idüb dahi sene-i mezbureye mahsuben liva-i mezburde vaki' kazaların ol-mikdar hanesinin bir hanesinden altışar yüz akçe bedel-i menzilleri mahallerin irsâl olunan mihirlü ve nişanlı mevkufın defteri sureti mucibince yerlü yerinden cem' ve tahsil ve arpa emini muma-ileyh tarafına eda ve teslim etdirdüb hılaf-ı emr defter kimesneye ta'lil ve 'inâd Muhalefet etdürmeyesiz ve bundan mâ'ada mübaşir mezburın cihedi ma'aşı için her bedel-i menzil hanesinden otuzar akçe aldırub ve hın-i tahsilin bedel-i menzil için alınan akçenin her yüz on akçesinden bir esedi gurûş aldırılub ve mir için alına akçeyi hazine-i 'âmirime alındığı vecih üzere aldırub bundan ziyade ve noksan alunmaya aldulmayasız kesri defterden ve noksan haneden fermânımdan ziyade mutâlebesiyle zulüm ve te'addi olunmakdan beğâyat ihtiraz ve ictinâb eylemeyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerife i'timad kılasız Hurrire fi'l-yevm-üs-sâni 'aşere min şehr-i Şevval-ül mükerrerem sene semâne 'aşere ve mie'teyn ve elf.

Vassâle İleynâ

El-Konstantiniyye

Hurrire 28 Z 1218/3 Nisan 1804

El-Mahrûse

BELGE NO: 68

İş bu sene'i mbarekede mal-ı avarız ve bedel-i mezil tahsildarı fahr-ül emâsil Se'adetlü el-hâc Mehmed ağa olub mal-ı avarız kaza'i Kütahya ve bedel-i menzil yedi bin elli gurûş ağay-ı muma-ileyhin te'amiyesi yüz gurûş ber-mu'tâd ve harac-ı defter beş yüz gurûş kalemiye elli gurûş emine elli gurûş harac-ı huddâm elli gurûş cem'an yedi bin sekiz yüz gurûş baliğ olub Kütahya kazâsının mevcut hanelerine tarh ve tevz'i olundukda bir çift haneye otuz ikişer gurûş birer rub' ve sâde hanelere yirmi altışar gurûş ve bi hane kurralara dahi yüz gurûş bir rub' isâbet eylediği ledel el hesab nümâyân olmağla zikr-i ati mahallat ve nevâhi kurraları haneleri defteridir ki ber vechi ati zikr olunur Hurrire fi gurre Muharremü-l haram tıs'i 'aşerete ve m'ieteyn ve elf.

- Mahalle-i Çukur hesap rub' 1
- Mahalle-i Ahi Mustafa hesap rub' 3 sümün 1
- Mahalle-i Ahi Erbasan hesap rub' 3
- Mahalle-i Servi hesap 1 sümün 1
- Mahalle-i Paşam hesap 3 rub'
- Mahalle-i Dükkancık hesap rub' 1 sümün 1
- Mahalle-i Sultanbağı hesap buçuk rub' 1
- Mahalle-i Dibek hesap sümün 1
- Mahalle-i Boladik hesap rub' 1
- Mahalle-i Hacı Ahmed hesap 1 rub' 1 sümün 1
- Mahalle-i Hacı İbrahim hesap rub' 1 sümün 1
- Mahalle-i Çerçi Müslüman hesap 2 buçuk
- Mahalle-i İshak Fakih hesap rub' 1
- Mahalle-i Efendi Bola hesap rub' 1
- Mahalle-i Şhreküstü hesap 3
- Mahalle-i Bezirciler hesap rub' 1 sümün 1
- Mahalle-i Lala Hüseyin Paşa hesap 3
- Mahalle-i Bölücek hesap 3 rub' 1
- Mahalle-i Ahi İzzeddin hesap rub' 1 sümün 1
- Mahalle-i Gönen hesap buçuk
- Mahalle-i Maruf hesap buçuk

Mahalle-i Kadı Şeyh hesab sümün 1

Mahalle-i Pirlar hesab rub' 3

Mahalle-i Cedid hesab 1 sümün 1

Mahalle-i Ahi Evran hesab 2

Mahalle-i Cemaleddin hesab 1 buçuk

Mahalle-i Büyükorta hesab 1 buçuk rub' 2 sümün 1

Mahalle-i Çerçi Kefere hesab 2 buçuk 1 rub'

Mahalle-i Lala hesab 1 buçuk rub' 1 sümün 1

Mahalle-i Saray hesab 2 sümün 1

Mahalle-i Küçükorta hesab 1 buçuk

Mahalle-i Börekçiler hesab 1 buçuk

Mahalle-i Meydan hesab 1 buçuk

Mahalle-i Balıklı hesab 1 rub' 1

Yekûn hesab 43 buçuk sümün 1

Nâhiye-i Emrudeli hesab 7 buçuk

Nâhiye-i Etrafşehir

Karye-i Bölücek hesab 1 buçuk

Karye-i Çalca hesab rub' 1

Karye-i İkizöyük hesab sümün 1

Karye-i Susuz nâm diğeri Yağcılar hesab rub' 1

Karye-i Alayund hesab rub' 1

Karye-i Cavlı hesab buçuk
Karye-i Demirciviran hesab 1 rub' 1
Karye-i Dumlupınar hesab sümün 1
Karye-i Akkilise hesab buçuk 1
Karye-i Sofular hesab rub' 3
Karye-i Almalu hesab rub' 1
Karye-i Etyemezler hesab rub' 1
Karye-i Kulaksız hesab buçuk
Karye-i Aydoğdu hesab rub' 1
Karye-i Komarı hesab rub' 1
Karye-i Pirli hesab rub' 3
Karye-i Ağaç hesab rub' 1
Karye-i Kınık Tantani hesab rub' 1
Karye-i Mustafalar hesab rub' 1
Karye-i Tokarlan hesab rub' 1
Karye-i Gökem hesab rub' 1
Karye-i Kızılcaviran hesab sümün 1
Karye-i Okçu hesab 1 buçuk
Karye-i Güci hesab 1 buçuk rub' 1
Karye-i İn hesab 1
Karye-i Ahiler hesab rub' 1
Karye-i Akçamescid hesab rub' 1

Karye-i Andız hesab buçuk

Karye-i Barmakviran hesab 1 sümün 1

Karye-i Koçak hesab rub' 1

Karye-i Gököz hesab rub' 1

Karye-i Karaöz hesab rub' 1

Karye-i Durgudlar hesab 1

Karye-i Zağra hesab rub' 3

Karye-i Yaylababa hesab rub' 1

Karye-i Örüklü hesab hesab m

Karye-i Elekli ma' Şerak hesab rub' 3

Karye-i Geriz hesab rub' 1

Karye-i Kapısiner hesab sümün 1

Karye-i Osman Pınar hesab rub' 1

Karye-i Eymencik hesab rub' 1

Karye-i Saka hesab sümün 1

Karye-i Eceler hesab sümün 1

Karye-i Sâdık hesab buçuk

Karye-i Göynükviran hesab rub' 1

Yekûn 21 buçuk

Nâhiye-i Gümüş

Karye-i Sekiviran hesab rub' 3

- Karye-i Ortaca hesab rub' 1
- Karye-i Germiyan Karaağaç hesab rub' 3
- Karye-i Bozcaöyük hesab rub' 1
- Karye-i Ablum ma' Becam hesab 1 buçuk
- Karye-i Kepez hesab rub' 1
- Karye-i Abılu hesab 2 buçuk
- Karye-i Şamlı hesab rub' 1
- Karye-i Tokarlan hesab rub' 1
- Karye-i Enne hesab 1
- Karye-i Doğa hesab buçuk
- Karye-i Bağçe hesab buçuk
- Karye-i Dulkadir hesab rub' 1 sümün 1
- Karye-i Arslanlı hesab buçuk
- Karye-i Nefs-i Gümüş hesab 1 buçuk rub' 1
- Karye-i Kızık hesab 1 buçuk
- Karye-i Dedik hesab rub' 3
- Karye-i Çukurca hesab sümün 1
- Karye-i Seyidömer hesab 2 buçuk
- Karye-i Kükürt hesab rub' 3
- Karye-i Çoban hesab 2
- Karye-i Ayvalu hesab rub' 1
- Karye-i Şehmâlik hesab sümün 1 rub' 1

Karye-i Sulu hesap 1

Karye-i Çalvıran hesap rub' 1

Karye-i Darıcı hesap rub' 1

Karye-i Ağızvıran hesap buçuk

Karye-i İsa hesap 1 buçuk

Karye-i Köprüvıran hesap 2 buçuk

Karye-i Kıranşeyh ma'a Seydi hesap buçuk sümün 1

Karye-i Kızıl Yakub hesap 1 sümün 1

Karye-i Karsık hesap rub' 1

Karye-i Gölcük hesap rub' 2

Karye-i Eğriöz hesap buçuk

Karye-i Ören hesap buçuk rub' 3 sümün 1

Karye-i Elyanık hesap rub' 1

Karye-i SünnetYenice hesap rub' 1 sümün 1

Karye-i Kınık Fevkâni hesap buçuk

Karye-i Gulam hesap sümün 1

Karye-i Kızılcakaya hesap rub' 1

Karye-i Güven hesap 1

Karye-i İshakçılar hesap rub' 1

Karye-i Kayırcak hesap rub' 1 sümün 1

Karye-i Kürekseydi hesap 1

Karye-i Vakıf hesap rub' 1

Yekûn 34 sümün 1

Nâhiye-i Gireği

Karye-i Ada hesab rub' 3 sümün 1

Karye-i Haydarlar hesab buçuk

Karye-i Eğreciler hesab rub' 1

Karye-i Nuhviran hesab 1

Karye-i Kasura hesab rub' 3

Karye-i Çal hesab 1 rub' 1

Karye-i Şeyhmalar şeyhler hesab 1

Karye-i Gökçeler hesab 2 buçuk

Karye-i Yalnızsaray hesab buçuk

Karye-i Varad hesab sümün 1

Karye-i Porsuk hesab rub' 1

Karye-i Saraycık hesab buçuk

Karye-i Sağırlar hesab rub' 1

Karye-i Çömlekçi hesab buçuk

Karye-i Kuruşlar hesab rub' 1

Karye-i Tava hesab 1 buçuk Sümün 1

Karye-i Tevkiler hesab 1 buçuk

Karye-i Dürziler hesab 1

Karye-i Bezirganlar hesab 1 rub' 1

Karye-i Viran hesab 2 buçuk

Karye-i Pınarbaşı hesab 1
Karye-i Bayad hesab buçuk
Karye-i Günce hesab rub' 1
Karye-i Pazarcık hesab sümün 1
Karye-i Bulkari hesab rub' 1
Karye-i Saray hesab rub' 1
Karye-i Alıncık hesab rub' 3
Karye-i Kozluca hesab rub' 1
Karye-i Emrez hesab buçuk
Karye-i Arslanapa hesab 2 buçuk
Karye-i Ortaca hesab buçuk
Karye-i Sinekçiler hesab rub' 1
Karye-i Karadeğın hesab rub' 1
Karye-i Ballıbaba hesab rub' 1
Karye-i Çukurca hesab rub' 1
Karye-i Bullar hesab buçuk
Karye-i Göynükviran hesab buçuk hâli
Karye-i Apaş hesab buçuk
Karye-i Yağcılar hesab rub' 1
Karye-i Aslıhanlar hesab rub' 1 sümün 1
Karye-i Çamırdık hesab buçuk
Yekûn hesab 28 buçuk

Nâhiye-i Virancık

Karye-i Çerte hesab 2 m

Karye-i Yunuslar hesab 12 rub' 1

Karye-i Güni hesab buçuk

Karye-i Cibril hesab rub' 3 sümün 1

Karye-i Yağmurlar hesab 1 rub' 1

Karye-i Yenicevirancık hesab rub' 1

Karye-i Yeğenler der Ömerler hesab rub' 1

Karye-i Barağı hesab buçuk

Karye-i Çavdarhisar hesab 2

Karye-i Hacı Mahmud hesab 2 rub' 1

Karye-i Gökağaç hesab 1

Karye-i Çam hesab buçuk

Karye-i Afşar hesab 1 buçuk

Karye-i Sobu hesab 1

Karye-i Tepecik hesab 1 rub' 1

Karye-i Nefs-i Virancık hesab 3 buçuk

Karye-i Ağarı hesab 1 buçuk

Karye-i Yağdığan hesab 1

Karye-i Halifeler hesab buçuk

Karye-i Esadlar hesab 1 rub' 1

Karye-i Efeler hesab buçuk
 Karye-i Gökler hesab buçuk sümün 1
 Karye-i Hacı Kebir hesab 1 buçuk
 Karye-i Hamarlar hesab rub' 1
 Karye-i Değişcek hesab 1 rub' 1
 Karye-i Kayı hesab 1
 Karye-i Susuz hesab rub' 1
 Karye-i Kızık hesab 1
 Karye-i Doğancılar hesab rub' 3
 Karye-i Yenice Emrudcuk hesab 1 buçuk
 Karye-i Ayaş hesab rub' 1
 Karye-i Kiliseâbâd hesab buçuk
 Karye-i Meşteralar hesab buçuk
 Karye-i Bolad hesab rub' 1
 Karye-i Fakrah hesab rub' 1
 Karye-i İlcek Viran hesab 1
 Karye-i Şabanlar hesab 1 buçuk
 Karye-i Ömer Fakih hesab sümün 1
 Yekün hesab 34 buçuk sümün 1

Nâhiye-i Altuntaş

Karye-i Zemye hesab 1 buçuk

Karye-i Koçak hesab buçuk
 Karye-i Eymür hesab 1 sümün 1
 Karye-i Üçöyük hesab buçuk
 Karye-i Gölcük hesab rub' 3
 Karye-i Çetme hesab buçuk
 Karye-i Kürt hesab 1 buçuk
 Karye-i Genişler hesab buçuk
 Karye- Karaağaç hesab rub' 1
 Karye-i Ebya hesab 1
 Karye-i Geceller hesab 1 rub' 1
 Kaye-i Ağuzlar hesab rub' 1
 Karye-i Ürkmez ma'a Akçe hesab buçuk
 Karye-i Yaka Kınık hesab 1 rub' 1
 Karye-i Sevdiğin hesab rub' 1 sümün 1
 Karye-i Öyük hesab 1 buçuk
 Karye-i Tatarmahat hesab 1 rub' 1
 Karye-i Nefs-i Altuntaş hesab 1
 Karye-i Çakırsaz hesab 1
 Karye-i Yaylıcan hesab sümün 1
 Karye-i Yaylıcan hesab sümün 1
 Karye-i Akça ma' Çomaklar hesab rub' 3
 Karye-i Fakrah hesab rub' 1

Karye-i Ali Bey hesab 1
 Karye-i Kabağaç hesab sümün 1
 Karye-i Basan hesab sümün 1
 Karye-i Büklük hesab rub' 1
 Karye-i Beytemirler hesab hâli rub' 1
 Karye-i Murahanlar hesab rub' 3
 Karye-i Selkisaray Göcek ma' hesab rub' 1
 Karye-i Ağaç hesab hâli rub' 1
 Karye-i Aslıhanlar hesab rub' 1
 Karye-i Yalnızsaray hesab rub' 3
 Karye-i Kariça hesab rub' 1
 Karye-i Başkilise hesab rub' 1
 Karye-i Ayvalu hesab hâli rub' 1
 Yekün hesab 21 buçuk rub' 1

Nâhiye-i Tavşanlı

Karye-i Göbel hesab 3
 Karye-i Tepecik hesab 4 buçuk
 Karye-i Çardaklı hesab 2 buçuk
 Karye-i Büyükiilet hesab buçuk
 Karye-i Çukur hesab 1 buçuk
 Karye-i Ayvalu hesab 3

Karye-i Karaağaç hesab buçuk

Karye-i Bey hesab 1 buçuk

Karye-i Moymul hesab 3

Karye-i Şeyhler hesab 1

Karye-i Küçükilet hesab rub' 1

Karye-i Kayı hesab rub' 3 sümün 1

Karye-i Kiliseli hesab 1 buçuk

Karye-i Akçaşar hesab buçuk

Karye-i Tekeler hesab rub' 1

Karye-i Sorkun hesab rub' 3

Karye-i Davudlar hesab rub' 1

Karye-i Benar hesab 9

Karye-i Gür ağaç hesab 1 buçuk rub' 1

Karye-i Kul hesab buçuk

Karye-i Azganlar hesab hâli rub' 1

Karye-i Karlı hesab buçuk

Karye-i Alpagut hesab buçuk

Karye-i Karaköy hesab buçuk

Karye-i Tutuş hesab 1

Karye-i Yağmurlar hesab rub' 1

Karye-i Derecik hesab 1 buçuk

Karye-i Kozluca hesab rub' 1

Karye-i Karapelid hesab buçuk

Karye-i Kuruçay hesab 3

Yekûn 44 rub' 1 sümün 1

Mu'âfât-ı derbendciyân mülâfetârı evkâfı

Karye-i Siner hesab buçuk

Karye-i Doğalar hesab 1

Karye-i Almaağaç hesab rub' 1

Karye-i Yüreğir hesab buçuk

Karye-i Kırınşeyh hesab buçuk

Karye-i İnegazi hesab rub' 3

Karye-i Efted hesab 1

Yekûn 4 buçuk buçuk

Bî-hâne kurrâlardır ki zikr olunur

Karye-i Gördes gurûş 61

Karye-i Oysu gurûş 30

Karye-i Yenice gurûş 25

Kayre-i Çavuş gurûş

Karye-i Kuyucak hesab m

Karye-i Yoncalı Çiftliği 25 gurûş rub' 1

Yekûn 100 gurûş rub' 1

BELGE NO: 69**Virancık Nahiyesinde Nâibimiz Efendi Ba‘de‘t-tahiyyât-ül vâfiye inha olunurki**

Nahiye-’i mezbura tab‘i Hacı Kebir karyesinin iki buçuk hane ve bir rub‘ tekâlif eda olunur hane-i ‘avarızları karye-‘i mezburda perişan olduğundan bundan akdem bir haneleri tenzil ve tahkik olunup yedlerine mürasele-’i şer‘iye verilmiş bu def‘a dahi tekâlif eda ider re‘âyalarından yirmi yaş otuz nefer kimesneler kimesneler nizam-ı cedid ‘askerine kayd olunduklarından ba‘de‘t-tenzil hane-i mukidelerinde edaya iktidarları olmağın bâ i‘lâm meclis-i şer‘e inha ve bir rub‘ dahi tahkik ve tenzil olunmasını iltimâs etmeleriyle bi‘t-taleb iş bu mürasele tahrir ve irsâl olundu vusulunda karye-i mezbure ahaliilerine ancak bir kez bir buçuk hane hesâbiyle tekâlif eda ettirdüb ziyade mutâlebesiyle rencide indürmeyesiz vesselam. Hurrire gurre M/1219

BELGE NO: 70**Germiyan Zâde Sa‘adetlü Mehmed Ağanın Mütesellimlik Emridir**

Mefâhir-ül kuzât ve‘l-hükkâm ma‘âdin-ül fazâ‘il ve‘l-keîâm Kütahya nâ‘ibiyle eyalt-i mezkür de vak‘i kazaların kazâların kuzât ve nüvvâbı zîde fazlihüm tevkî‘-i refî‘-i hümâyün vâsıl olacak ma‘lûm ola ki Anadolu eyâleti iş bu bin iki yüz on sekiz senesi evahir Rebi‘ül-evvelinin yirmi birinci gününde düstûr-ı mükerrerem müşîr-i müfehhem nizâm-ül ‘âlem vezirim ‘Alaaddin Paşa edam Allahu te‘ala iclâluhuya‘avatıf-ı ‘aliyye-i şâhaneher ve ‘vârif-ı behiyye-i tâcesâr inhadan tevciye ve ba‘dehüniyes sene-i mezbure Şevval-ül mükerreminin dördüncü gününde vezir müşar-u ileyh kemâkân ibkâ ve takrir kılınub ancak vezir müşar-u ileyhe el-yevm der-se‘âdetime müsâfereten ikâmet üzere olduğundan tarafından eyâlet-i mezkürede bâ fermân-ı ‘âli mütesellim nasb ta‘yin olunan silahşor hâssamdan kıdvet-ül emâcid ve‘l-a‘yân seyyid Abdurrahman zîde mecdihu me‘muren der-se‘âdetime vürud etmek üzere olub eyâlet-i mezküreye zabt ve rabt-ı memleket ve inhâ ve hâyet vesâyette ahâli ve ri‘ayat hususlarına muktedir mücrimü‘l-etver bir mütesellim nasbı lâbd ve muktezi olmakdan neşir hâlâ Kütahya hânedânından kıdvet-ül emâcid ve‘l-a‘yân Germiyan Zâde Mehmed zîde mecdihu

evsâf-ı mezkûre ile metsuf olduğundan bahisle müşar-u ileyh tarafından mütesellim ve ta'yin kılınması bâbında emr-i şerifim süduruna vezir müşar-u ileyhın kapu kethüdası havacekân divân-ı hümâyunumdan kıdvet-ül emâcid ve'l-a'yân es-seyyid Ömer zîde mecdihu bâ takrir iştirâ'â etmekle vechi meşruh üzere mütesellim nasb olunmak fermânım imdi siz ki Mevlâna-yı muma-ileyhimsiz silahşor muma-ileyhe mütesellimlik mezburdan 'azl ve yerine muma-ileyh Germiyan Zâde mütesellim nasb ve ta'yin kılındığı ma'lumunuz oldukda ber-vechi meşruh mütesellimlik mezkûri muma-ileyhe zabt ve müşar-u ileyh tarafına râci' olan 'â'vdat ve teyyârânı ceddinden ola geldiği vecihle ahz ve kabz etdirdüb mütesellimliği emurine mağrul muma-ileyhi ve ahirden ferd ve ahdı dahl ve ta'arruz etdirilmemek bâbında fermân-ı 'âli şânım sadr olmuşdur buyurdum ki emr-i şerifim vusül buldukda bu bâbda vechi meşruh üzere şerif yafte-i sudür olan fermân vâcib-ül ittibâ' ve lâzım-ül imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at makrunuyla âmil ve hareket ve hilâfından tehâşi ve mücânebed eyleyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahriren fi'l-evâhir şehr-i Zilhicce-iş-şerif sene semâne 'aşeret ve m'ieteyn ve elf.

Hurrire 6 M 1219/17 Nisan 1804

El-kostantiniyye

El-mahruse

BELGE NO: 71

Anadolu

Hâlâ Kütahya vâlisi vezir-i mükerrer devletlü seyyid Alaaddin Paşa hazretlerinin taksit-i hazariye emridir

Mefâhir-ül kuzât ve'l-hükkâm ma'âdin-ül fezâ'il ve'l-keîlâm ğayraz livâ-i Ankara eyâlet-i Anadolu' da vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbı zîde fazlihüm ve mefâhir-ül emâsil ve'l-akrân a'yân-ı vilâyet zîde kadrihum tevkî'-i refî'-i hümâyun vâsil olacak ma'lûm ola ki ğayraz livâ-i Ankara eyâlet-i merkumede kâin kazâların vâli için tertib olunan elli yedi bin yedi yüz elli yedi gurûş imdâd-i hazariye iki yüz on dokuz senesine mahsuben râs sene gur-re-i Muharrem'e 'itibar olunarak senede iki nakid ve bir taksit-i vakt ve zamâniyle eyâlet-i mezkûrede vâki' kazâlarda ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetiyle tevz'i ve taksim ve yerli yerinde cem'i ve tahsil ve hâlâ Anadolu valisi düstûr-ı mükerrer müşîr-i müfehhem nizâm-ül 'âlem vezirim Alaaddin Paşa edâme

Allahu te'âla iclâli tarafından kabzına me'mure eda ve teslim olunmak fermanım olmağın iş bu emr-i şerifim ısdâr (boşluk var) ve ile irsâl olunmuşdur imdi siz ki mevlâna ve sair muma-ileyhimsiz ğayraz livâ-i Ankara eyâlet-i merküreden vali için tertib ve ta'yin kılınan bade'z-zikr elli yedi bin yedi yüz elli yedi gurûş imdad-ı hâziriyeyi bin iki yüz on dokuz senesine mahsuben ras sene gur-re-i Muharrem i'tibâr olunarak senede iki taksid ve biher taksiti vakt ve zamaniyle ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetiyle eyalet-i mezküre dâhilinde kâin kazalar ahalilerine tevzi' ve taksim ve yerlü yerinden cem' ve tahsil ve vezir-i müşâr-ün ileyh tarafından kabzına me'mure eda ve teslim etdirilmeğe ihtimâm ve dikkat ve 'avka ve ta'hirden ve ihmal ve musamahadan ve kazalara kesret üzere mübâşirler irsâliyle ahali ve fukaraya ittisal-i zulüm ve te'addiden ve miktâr-ı mu'ineden ziyâde bir akçe ve mikdar tevzi' ve tahsilinden ve ücret-i mübâşiriye mutalebesinden ğâyet-ül ğaye tehâşi ve mücânebet eylemeğın fermanım olmağın (boşluk var) imdi vusul buldukda bu bâbda vech-i meşruh üzere şerifyafte ve sudur olunan ferman vâcib-ül-ittiba' ve lâzim-ül ittişalımın mezmun itâ'at makruniyle 'amel ve hareket ve hılafından hazer ve mücânebet eyleyesiz 'alâmeti şerife i'timat kılasız Tahriren fi evâhir şehr-ul Muharrem sene 'aşere ve mi'eteyn ve elf.

Kayd Şod 5 M 1219/16 Nisan 1804

BELGE NO: 72

İşbu sene-i 'amim-ül meymenede Anadolu vâlisi vezir-i mükerrer devletlü Seyyid Alaaddin Paşa Hazretlerinin taksid-i evvel beş yüz doksan gurûş teftişiye bin beş yüz gurûş mübâşiriye bin beş yüz gurûş sahsildariye beş bin gurûş İn karyesinde Delibaş Sağır oğluna verilen şa'ir iki yüz doksan altı gurûş Çavdar karyesinin yarım hane kesri yüz yetmiş üç buçuk gurûş emür vilayeti için Mehmed Ağanın m'arifeti bin gurûş ve yine mütesellim ağanın emür vilayeti için verdiği meblağ bin beş yüz doksan gurûş 'itâr-ı istibkâl yediyle fûruhat olunmayan enfiye beha altmış gurûş seyyid Ali m'arifetiyle mihrim ibtidasından altı mâh işleyecek menzil on beş bin gurûş Terekeci Paşa İbrahim Ağaya altı günlük nân dört buçuk gurûş Maktül Halil Paşa haremine bir günlük ş'air yüz gurûş sadra'azam Enderun ağasına bir gecelik şair üç gurûş Alaaddin Paşa tuğcularına Bölücekte verilen şair otuz sekiz gurûş iç mehter baş ağaya on altı günlük ş'air yüz elli sekiz gurûş Alaaddin Paşa gedik ağalarına bâ mürasele ş'air seksen

gurûş Alaaddin Paşa kadibi Salih Efendi' ye bâ mürasele ş'air elli altı gurûş yine mehter başına ş'air seksen gurûş Bölücek karyesinde Alaaddin Paşaya verilen yağ otuz dört gurûş raliyeh 'asal on gurûş müşaru-ileyh dairesine bir gurûş satan tarafından gelen Baltacı Ağaya bağ altmış sekiz para Köprü Viran karyesine basal muma-ileyhe yağ otuz dört gurûş müşaru-ileyhe Köprü Viran' da basal yirmi sekiz para şehir zahiresinden müşaru-ileyhe 'asal altmış gurûş müşaru-ileyhe verilen yağ dört yüz elli dokuz gurûş badem yirmi iki buçuk gurûş tuz beş gurûş yirmişer para basal on dört buçuk gurûş beşer para paşa-i muma-ileyhe kâtib efendiye dört günlük verilen yağ altı buçuk gurûş on iki para emrulu oğlu odasında baltacı ağaya otuz iki günlük yağ yirmi gurûş on altı para baltacı mezbura ahir terekeyle yağ bir gurûş yirmi sekiz para silahşor hassa Bağdadi Ahmed Ağaya yirmi beş günlük yağ on altı gurûş Edirne mütesellimi itbâğına yağ üç buçuk gurûş 'asal mübâşiri on yedi para Alaaddin Paşa kâtibine üç buçuk gurûş on beşer para Maktül Halil Paşa haremine yağ otuz dery para yine mahâl mübâşirine yağ otuz dört para Alaaddin Paşaya Bozöyük çiftliğinde verilen yağ on yedi gurûş müşâr-ün ileyhe Asal beş gurûş Barutcu seyyid İsmail Sekbanbaşıya verdiği barut otuz gurûş kurşum on dört gurûş def'a Sekbanbaşıya verilen kurşum yirmi bir gurûş yine Sekbanbaşıya barut harcı murâdiyle otuz gurûş Tüfenkdaş on beş gurûş Ramazan fişenkleri için barut elli bir buçuk gurûş iftar ve imsâk toplarına barut yüz otuz beş gurûş 'abd fetar toplarına barut altmış dokuz gurûş 'ayda zahi toplarına barut seksen bir gurûş fişenklerle kağıt ve ve kınab ve kirış yirmi bir buçuk gurûş Alaaddin Paşa zahiresine 'atarlardan bâ defter alınan baharat doksan yedi gurûş müşâr-ün ileyhe verilen şeker yüz otuz iki gurûş şem'i 'asal seksen gurûş Bölücek karyesine verilen buber elli para büyük zahireye verilen nân dört yüz yetmiş beş gurûş Bölücek karyesine müşâr-ün ileyh için verilen nân elli gurûş Bozöyük çiftliklerinde müşâr-ün ileyhe verilen nân elli gurûş delil başı için Ali Ağaya verilen nân otuz gurûş Halil Paşa haremine nân yirmi altı para büyük zahireye dakik kırk gurûş İç mehter başıya otuz üç günlük nân on dokuz buçuk gurûş on iki para mahâl mübâşirine nân otuz iki para divan çavuşı ağaya nân yirmi para büyük zahireye verilen pirinç sekiz yüz yirmi beş gurûş zahire-i mezküreye verilen kahve yetmiş beş vukıyye üç yüz gurûş zahire-i mezküreye verilen sabun on beşer vukıyye on sekiz gurûş paşa müşâr-ün ileyhe Köprüviran'da verilen pirinç on altı buçuk gurûş müşâr-ün ileyhe buber elli para müşâr-ün ileyhe Bölücek karyesinde verilen pirinç on altı buçuk gurûş yine müşâr-ün ileyhe Bozöyük

çiftliğinde verilen pirinç on bir gurûş kâtib-i divân efendiye verilen pirinç beş gurûş Hacı Ahmed Efendinin teftişine gelen Enderun Ağasına pirinç yirmi beş buçuk gurûş on dört para mezburun kahvesi otuz bir gurûş İç mehter başıyaenune otuz günlük pirinç otuz dört gurûş mezburun kahvesi otuz bir gurûş baltacı ağaya otuz üç günlük pirinç yirmi altı gurûş mahâl mübâşirine pirinç bir gurûş divân çavuşu ağaya pirinç iki buçuk gurûş Bağdadi silahşor hassa Ahmed Ağaya pirinç yirmi gurûş kapucı başı Ahmed Ağaya üç günlük pirinç on gurûş Edirne mütesellimi etbâ' pirinç yirmi dört gurûş mumcu esnafın büyük zahireye ve devlet mübâşirlerine verdiği mum beha yetmiş dört gurûş 'abacı esnâfının tefşire verdikleri şî'raz dokuz zirâ' 'aba üç yüz otuz gurûş yine Ağvan oğlu konağında Edirne mütesellimi etbâ'ına altı günlük nân dört buçuk gurûş bezci esnâfının tefşir-i saraya verdikleri bâ mürâsele bez behaların iki bin on gurûş kasab esnâfının zahire-i Alaaddin Paşaya verdikleri üç bin vukıyye lahm behaları bin gurûş Alaaddin Paşaya Bozöyük çiftliğinde verilen lahm beha divân efendiye dört günlük lahm beş gurûş on üç para Ahmed Efendi teftişine gelen ağaya kırk yedi günlük lahm yirmi üç buçuk gurûş baltacı ağaya dört günlük lahm iki buçuk gurûş yedi para Halil Paşa halilesine bir günlük lahm yirmi yedi para baltacı ağaya yirmi dokuz günlük nân on dört buçuk gurûş Edirne mütesellimi etbâ' beş günlük lahm üç gurûş on üç para mahâl mübâşirlerine iki günlük lahm bir gurûş Bağdadi Ahmed Ağaya yirmi dört günlük lahm on altı gurûş Terekecibaşı İbrahim Ağaya altı günlük lahm on gurûş divân çavuşuna lahm iki gurûş Emruli oğlu konağında baltacı ağaya yirmi dokuz günlük lahm yirmi dört gurûş yedi para Delilbaşı Genç Ali Ağaya yüz vukıyye lahm bâ mürâsele otuz üç gurûş Bölücek karyesinde Alaaddin Paşaya lahm yirmi altı gurûş yirmi yedi para Bölücek karyesinden deri aldıkları üç aded kebablık keçi yirmi bir gurûş büyük zahireye paça mumbar ciğer kırk gurûş İç mehter başı ağaya otuz bir günlük yirmi gurûş yirmi altı para İç mehter başı ağaya mum dört gurûş Alaaddin Paşa tefriş için meraya verilen bin üç yüz vukıyye yün behası sekiz yüz on iki buçuk gurûş Alaaddin Paşa Bozöyük çiftliğinde nüzulünde da'ireye aldıkları 'avândat yetmiş yedi buçuk gurûş çiftlik mezkürde müşâr-ün ileyhe verilen şa'ir yüz elli dört gurûş yine çiftlik mezkürde aldıkları sekiz aded ğanem altmış dört gurûş saman elli gurûş Haday Zâde Ahmed Efendi yediyle bâ defter ta'mir-i saray yedi yüz altmış gurûş mahâl mübâşiri ağaya dört günlük nân altmış dört para tefrişiyeye aldıkları üç gurûş deruni sarayda olan hamam için kırmızı meşin ve mayi ma'a astariye otuz sekiz gurûş birer ma'a meşinlere alınan

mahon dokuz gurûş sekiz para helva çidig büyük zahireye verdiği katık ve reçace ve leban ve malet behaları ber-mucib memhurları yüz seksen dokuz gurûş dokuz para Hoca Ahmed Efendininin teftişine gelen mübâşir ağaya kırk dört günlük yağ on sekiz buçuk gurûş sekiz para divân çavuşu ağaya yetmiş altı para İç mehter başı ağaya verilen yağ on sekiz gurûş on para Hanzı seyyid Hüseyin Efendinin tüfenkçilere ve şifa hâne kirası otuz beş gurûş kethuda beg yatak odasına ve haznedar başı odaları ta'miratı otuz gurûş Virancık nahiyesinde Supu karyesinin kesiri iki yüz gurûş vilâyet sekbânlarına verilen şa'ir dört gurûş Hâvace Ahmed'in teftişine gelen ağaya nân on sekiz gurûş sekbânlara bir günlük nân üç gurûş sekbânlara yağ üç gurûş on altı para büyük zahireye nohud on sekiz gurûş sekbânlara pirinç beş buçuk gurûş sekbânlara çuğanlı helva iki buçuk gurûş İç mehter başı ağaya on sekiz günlük lahm on üç gurûş Kükürt karyesine imdâd yüz gurûş yine müceddeden sekbânlara barut otuz gurûş kurşum yirmi bir gurûş (silik) karyesinin bir rub' kesiri seksen altı gurûş Alaaddin Paşa peşkir ağasıyla vürud eden iki bayrak delil neferatlarına arpa ve saman ve hane kirası me'kulât basal yetmiş dört buçuk gurûş on sekiz para Ahmed Ağa hânesine verilen delile arpa ve saman beş buçuk gurûş yüklerin cemi' ve muhafazasına ta'yin olunan kâtib ve çavuş ve nakliye ücretleri elli gurûş Menzilci seyyid Hüseyin Cedid mahallesinden alınmadığı meblağ iki yüz gurûş Alaaddin Paşa bölüklerin bayrakdarına otuz dört günlük me'kulat beha yüz otuz altı gurûş Alaaddin Paşaya mekârin bargirleri ücreti beş yüz gurûş Alaaddin Paşa tarafından zahire buyruldu ile vürud iden beşe hizmet bin beşyüz gurûş mütesellim Abdurrahman Ağanın vilâyetde olan hesabına takas bâ mürasele zi-kudret olunan meblağ bin beş yüz gurûş yine mütesellim muma-ileyhin vilâyetde olan hesabına takas habbazana havâle sekiz yüz elli gurûş Zilhicce şehrisine mahsuben sekbân aylığı üç yüz yetmiş gurûş Çömlekçi karyesinin semen kesiri bâ mürasele kırk dört gurûş Rumeli'ye me'mur Genç Ali Ağaya bir gecelik şa'ir yüz altmış gurûş yine Bozöyük çiftliğinde Alaaddin Paşaya verilen şa'ir yüz altmış gurûş Bölücek karyesinde müşâr-ün ileyhe verilen şa'ir üç yüz otuz altı gurûş İn karyesinde Alaaddin Paşa delil başıya verilen şa'ir üç yüz yirmi gurûş Göçek Ahmed'e İközöyük'de verilen şa'ir kırk sekiz gurûş Alaaddin Paşa istanye azimetinde delile verilen ta'amiye iki yüz gurûş istanye irsâl olunan Hifak Hacı Ahmed'e harcırâh yüz gurûş İstanye irsâl olunan sâireye harcırâh otuz gurûş Menzilci seyyid Hüseyin sene-i atıye menziline mukavele olundukda zi-kudret olunub bâ mürâsele verilen meblağ iki yüz gurûş büyük zahireye verilen sebzevât otuz gurûş

Müfti Abdurrahman Ali Bey karyesine nüzulünde olan masarıfları yüz gurûş ve yine ta'mir-i saray için Hifak Hacı Bekir ve Oturakçı Hacı Bekir'den bâ mürâsele alınan meblağ yüz otuz gurûş karyesinin masarıfları yüz elli gurûş mütesellim Abdurrahman Ağa ma'rifetiyle ta'mir-i saray için on sefer Hacılar'dan zi-kudret alunan meblağ beş yüz kırk dört gurûş Bağdadi silahşor Ahmed Ağaya verilen sebze beha yirmi beş gurûş ber mucib pusula Kütahya'nın üç yüz yirmi mübâye'a koyunları ma'a mübâşiriye bin dört yüz otuz gurûş

Mahalle-i Çukur hesap rub' 1

Mahalle-i Ahi Erbasan hesap rub' 3

Mahalle-i Ahi Mustafa hesap rub' 3 sümün 1

Mahalle-i Servi hesap 1 sümün 1

Mahalle-i Paşam hesap buçuk

Mahalle-i Dükkancık hesap rub' 1 sümün 1

Mahalle-i Sultanbağı hesap buçuk rub' 1

Mahalle-i Boladik hesap rub' 1

Mahalle-i Hacı Ahmed hesap 1 rub' 1 sümün 1

Mahalle-i Hacı İbrahim hesap rub' 1 sümün 1

Mahalle-i Çerçi Müslüman hesap 2 buçuk

Mahalle-i İshak Fakih hesap rub' 1

Mahalle-i Dibek hesap sümün 1

Mahalle-i Efendi Bola hesap rub' 1

Mahalle-i Şhreküstü hesap 2 buçuk

Mahalle-i Bezirciler hesap rub' 1 sümün 1

Mahalle-i Lala Hüseyin Paşa hesap 3

Mahalle-i Bölücek hesab 3 rub' 1

Mahalle-i Ahi İzzeddin hesab rub' 1

Mahalle-i Gönen hesab buçuk

Mahalle-i Maruf hesab buçuk

Mahalle-i Kadı Şeyh hesab sümün 1

Mahalle-i Pirlar hesab rub' 3

Mahalle-i Cedid hesab 1 sümün 1

Mahalle-i Ahi Evran hesab 2

Mahalle-i Cemaleddin hesab 1 buçuk

Mahalle-i Büyükkorta hesab 1 buçuk rub' 2 sümün 1

Mahalle-i Çerçi Kefere hesab 2 buçuk

Mahalle-i Lala hesab 1 rub' 1 sümün 1

Mahalle-i Küçükorta hesab 1 buçuk

Mahalle-i Börekçiler hesab 1 buçuk

Mahalle-i Meydan hesab 1 buçuk

Mahalle-i Balıklı hesab 1 rub' 1

Mahalle-i Saray hesab 2 sümün 1

Yekûn hesab 42 buçuk

Nâhiye-i Etrafşehir

Karye-i Bölücek hesab 1 buçuk

Karye-i Çalca hesab rub' 1

- Karye-i İvizöyük hesab sümün 1
- Karye-i Yağcılar nâm Susuz diğher hesab rub' 1
- Karye-i Alayund hesab rub' 1
- Karye-i Cavlı hesab buçuk
- Karye-i Dumlupınar hesab sümün 1
- Karye-i Akkilise hesab buçuk rub' 2
- Karye-i Sofular hesab buçuk rub' 1
- Karye-i Almalu hesab rub' 1
- Karye-i Etyemezler hesab rub' 1
- Karye-i Kulaksız hesab buçuk
- Karye-i Eynegazi hesab rub' 1
- Karye-i Komarı hesab rub' 1
- Karye-i Pirli hesab buçuk
- Karye-i Ağaç hesab sümün 1
- Karye-i Kınık Tantani hesab rub' 1
- Karye-i Mustafalar hesab rub' 1
- Karye-i Tokarlan hesab rub' 1
- Karye-i Gökem hesab rub' 1
- Karye-i Kızılcaviran hesab sümün 1
- Karye-i Güci hesab 1 buçuk rub' 1
- Karye-i Okçu hesab 1 buçuk
- Karye-i İn hesab 1

- Karye-i Ahiler hesab rub' 1
- Karye-i Eceler hesab sümün 1
- Karye-i Akçamescid hesab rub' 1
- Karye-i Andız hesab buçuk
- Karye-i Barmakviran hesab 1
- Karye-i Koçak hesab rub' 1
- Karye-i Kapısiner hesab sümün 1
- Karye-i Gököz hesab rub' 1
- Karye-i Karaöz hesab rub' 1
- Karye-i Durgudlar hesab 1
- Karye-i Zağra hesab rub' 3
- Karye-i Yaylababa hesab rub' 1
- Karye-i Örüklü hesab hesab sümün hâli
- Karye-i Geriz hesab rub' 1
- Karye-i Seker hesab buçuk
- Karye-i Doğalar hesab rub' 1
- Karye-i Sâdık hesab buçuk
- Karye-i Akkilise ma'a Sazak hesab buçuk
- Karye-i Osman Pınar hesab rub' 1
- Karye-i Eymencik hesab rub' 1
- Karye-i Karaöz hesab rub' 1
- Karye-i Saka hesab sümün 1

Karye-i Göynükviran hesab rub' 1

Karye-i Demirciviran hesab 1 rub' 1

Yekün 22 buçuk sümün 1

Nâhiye-i Emrudeli hesab 7 buçuk

Nâhiye-i Gümüş

Karye-i Sekiviran hesab rub' 3

Karye-i Ortaca hesab rub' 1

Karye-i Germiyan Karaağaç hesab rub' 3

Karye-i Bozcaöyük hesab rub' 1

Karye-i Ablum ma' Becam hesab 1 buçuk

Karye-i Kepez hesab rub' 1

Karye-i Şamlı hesab rub' 1

Karye-i Tokarlan hesab sümün 1

Karye-i Doğan hesab buçuk

Karye-i Dulkadir hesab rub' 1 sümün 1

Karye-i Arslanlı hesab rub' 1 sümün 1

Karye-i Bağçe hesab rub' 1

Karye-i Nefs-i Gümüş hesab 1 rub' 1

Karye-i Kızık hesab 1 buçuk

Karye-i Dedik hesab buçuk

- Karye-i Çukurca hesab sümün 1
- Karye-i Seyidömer hesab 1 rub' 1
- Karye-i Kükürt hesab rub' 3
- Karye-i Çoban hesab 1 buçuk
- Karye-i Ayvalu hesab rub' 1
- Karye-i Şehmâlik hesab rub' 1
- Karye-i Halîören hesab rub' 1
- Karye-i Elyanık hesab rub' 1
- Karye-i SünnetYenice hesab rub' 1
- Karye-i Ağızviran hesab buçuk
- Karye-i Gulam hesab sümün 1
- Karye-i Kızılçakaya hesab rub' 1
- Karye-i Kınık Fevkâni hesab buçuk
- Karye-i Güven hesab 1
- Karye-i Sulu hesab 1
- Karye-i İshakçılar hesab rub' 1
- Karye-i Gökseydi hesab rub' 1
- Karye-i Alma Ağacı hesab rub' 1
- Karye-i Yüreğir hesab buçuk
- Karye-i Kıranşeyh hesab 1 buçuk
- Karye-i İğne Ağzı hesab rub' 3
- Karye-i Kayırcak hesab rub' 1

Karye-i Enne hesab 1

Karye-i İsa hesab 1 buçuk

Karye-i Kıranşeyh ma' Seydi hesab rub' 2 sümün 1

Karye-i Gazelyakub hesab 1 sümün 1

Karye-i Darıcı hesab rub' 1

Karye-i Gölcük hesab buçuk

Karye-i Eğriöz hesab buçuk

Karye-i Ören hesab buçuk

Karye-i Vakıf hesab sümün 1

Karye-i Karsık hesab rub' 1

Karye-i Ayuplu hesab 2 rub' 1

Karye-i Köprüviran hesab 2 buçuk

Yekûn 33 buçuk rub' 1

Nâhiye-i Gireği

Karye-i Saray hesab rub' 1

Karye-i Ada hesab buçuk

Karye-i Haydarlar hesab buçuk

Karye-i Eğreciler hesab rub' 1

Karye-i Aslahanlar hesab rub' 1 sümün 1

Karye-i Nuhviran hesab 1

Karye-i Çal hesab rub' 1

Karye-i Çamırdık hesab buçuk
Karye-i Şeyhmalar şeyhler hesab 1
Karye-i Gökçeler hesab 2 buçuk
Karye-i Yalnızsaray hesab buçuk
Karye-i Varad hesab rub' 1
Karye-i Porsuk hesab rub' 1 hâli
Karye-i Sağırlar hesab rub' 1
Karye-i Tava hesab 1 Sümün 1
Karye-i Çömlekçi hesab rub' 1 sümün 1
Karye-i Kuruşlar hesab rub' 1
Karye-i Tokul hesab 1 buçuk
Karye-i Dürziler hesab rub' 3
Karye-i Viran hesab 2 buçuk
Karye-i Pınarbaşı hesab 1
Karye-i Bayad hesab buçuk
Karye-i Günce hesab rub' 1
Karye-i Pazarcık hesab rub' 1
Karye-i Bulkare hesab rub' 1
Karye-i Alıncık hesab rub' 3
Karye-i Kozluca hesab rub' 1
Karye-i Emrez hesab buçuk
Karye-i Arslanapa hesab 2 buçuk

Karye-i Ortaca hesab buçuk
 Karye-i Sinekçiler hesab rub' 1
 Karye-i Karadeğın hesab rub' 1
 Karye-i Ballıbaba hesab rub' 1
 Karye-i Bular hesab buçuk
 Karye-i Bezirganlar hesab 1
 Karye-i Çukurca hesab rub' 1
 Karye-i Göynükviran hesab hâli
 Karye-i Abaş hesab buçuk
 Karye-i Saraycık hesab buçuk
 Karye-i Yağcılar hesab rub' 1
 Karye-i Kusura hesab rub' 3
 Yekün hesab 26 rub' 1 sümün 1

Nâhiye-i Altuntaş

Karye-i Zemye hesab 1 buçuk
 Karye-i Koçak hesab buçuk
 Karye-i Eymür hesab 1 sümün 1
 Karye-i Üçöyük hesab buçuk
 Karye-i Göcek hesab rub' 3
 Karye-i Çetme hesab buçuk
 Karye-i Kürt hesab 1 buçuk

- Karye-i Karaağaç hesab rub' 3
- Karye-i Keçeciler hesab 1 rub' 1
- Karye-i Ağuzlar hesab rub' 1
- Karye-i Ebya hesab 1
- Karye-i Ürkmez ma' Akçe hesab buçuk
- Karye-i Yaka Kınık hesab 1 rub' 1
- Karye-i Sevdiğin hesab rub' 1 sümün 1
- Karye-i Öyük hesab 1 buçuk
- Karye-i Tatarmahat hesab 1
- Karye-i Nefs-i Altuntaş hesab 1
- Karye-i Akça ma' Çomaklar hesab rub' 3
- Karye-i Çakırsaz hesab rub' 1
- Karye-i Yaylıcan hesab sümün 1
- Karye-i Fakrah hesab rub' 1
- Karye-i Ali Bey hesab 1
- Karye-i Kabağaç hesab hâli
- Karye-i Basan hesab sümün 1
- Karye-i Yöylük hesab rub' 1
- Karye-i Beytimurlu hesab hâli rub' 1
- Karye-i Muradhanlar hesab buçuk
- Karye-i Göcek ma' Selkisaray hesab rub' 1
- Karye-i Kızılca hesab rub' 1

Karye-i Efted hesab 1

Karye-i Başkilise hesab sümün 1

Karye-i Ayvalu hesab hâli

Karye-i Yalnızsaray hesab rub' 3

Karye-i Yeniaslıhanlar hesab rub' 1

Karye-i Ağaç hesab hâli

Yekün hesab 20 buçuk rub' 1

Nâhiye-i Virancık

Karye-i Çerte hesab buçuk

Karye-i Yunuslar hesab 1 rub' 1

Karye-i Sulu hesab rub' 1

Karye-i Cibril hesab rub' 3 sümün 1

Karye-i Yenicevirancık hesab rub' 1

Karye-i Yeğenler hesab rub' 1

Karye-i Barağı hesab buçuk

Karye-i Çavdarhisar hesab 2

Karye-i Hacımahmud hesab buçuk rub' 1

Karye-i Çam hesab buçuk

Karye-i Afşar hesab 1 buçuk

Karye-i Yağmurlar hesab 1

Karye-i Sobu hesab buçuk

- Karye-i Tepecik hesab 1 rub' 1
- Karye-i Virancık hesab 3 buçuk
- Karye-i Ağarı hesab 1 buçuk
- Karye-i Halifeler hesab buçuk
- Karye-i Esadlar hesab 1 rub' 1
- Karye-i Efeler hesab buçuk
- Karye-i Gökler hesab buçuk sümün 1
- Karye-i Hacıkebir hesab 2
- Karye-i Samralar hesab sümün 1
- Karye-i Yağdığan hesab 1
- Karye-i Kayı hesab 1
- Karye-i Susuz hesab rub' 1
- Karye-i Kızık hesab 1
- Karye-i Doğancılar hesab rub' 3
- Karye-i Ayaş hesab rub' 1
- Karye-i Kiliseâbâd hesab buçuk
- Karye-i Şıtarlar hesab buçuk
- Karye-i Bolad hesab rub' 1
- Karye-i Yenice Emrudcuk hesab 1 buçuk
- Karye-i Fakrahh hesab rub' 1
- Karye-i İlcek Virân hesab 1
- Karye-i Şabanlar hesab 1 buçuk

Karye-i Ömer Fakih hesab sümün 1

Karye-i Değişcek hesab 1 rub' 1

Yekün hesab 33 rub' 1

Nâhiye-i Tavşanlı

Karye-i Göbel hesab 3

Karye-i Tepecik hesab 4 buçuk

Karye-i Çardaklı hesab 2

Karye-i Büyükiyet hesab buçuk

Karye-i Çukur hesab 1 buçuk

Karye-i Ayvalu hesab 3

Karye-i Karaağaç hesab buçuk

Karye-i Bey hesab 1

Karye-i Moymul hesab 3

Karye-i Kayı hesab rub' 3 sümün 1

Karye-i Şeyhler hesab buçuk

Karye-i Küçükiyet hesab rub' 1

Karye-i Kiliseli hesab 1 buçuk

Karye-i Akçaşar hesab buçuk

Karye-i Tekeler hesab buçuk hâli

Karye-i Sorkun hesab rub'3

- Karye-i Bazar hesab 9
- Karye-i Gurağaç hesab 1
- Karye-i Kul hesab buçuk hâli
- Karye-i Azganlar hesab buçuk hâli
- Karye-i Karlı hesab buçuk
- Karye-i Alpagut hesab buçuk
- Karye-i Karaköy hesab buçuk
- Karye-i Tutuş hesab 1
- Karye-i Yağmurlar hesab rub' 1
- Karye-i Derecik hesab 1 buçuk
- Karye-i Kozluca hesab rub'1
- Karye-i Karapelid hesab buçuk
- Karye-i Kuruçay hesab 3
- Karye-i Davudlar hesab buçuk
- Yekûn 43 sümün 1 rub'1
- Bî-hâne kurrâlardır ki zikr şod
- Karye-i Oysu hesab 363 gurûş
- Karye-i Gördes hesab 135 gurûş
- Karye-i Yenice hesab 145 gurûş
- Karye-i Yoncalı Çiftliği hesab 170 gurûş
- Karye-i Kuyucak hesab gurûş
- Kayre-i Çavuş hesab gurûş

Karye-i Kondivirân ma'a Geyikler hesab gurûş

Yekûn hesab 813 gurûş

Kayd Şod 10 M 1219/21 Nisan 1804

Ber mucib pusula Kütahya'nın dört res mübâye'a katırları ma'a (?) bin gurûş Menzilci Hüseyin ilr vezir vaktinde mukavele olunan meblağ altı bin gurûş cümle ma'rifetiyle menzil için hazine-i müşâr-ün ileyhe verilen bin beş yüz gurûş bâ mürâsele kesir hâneler bin gurûş mütesellim Abdurrahman Ağanın tarafından habazane def'a havale olan iki bin beş yüz gurûş nevâhi ahalilerinin bâ defter koyun koyun akçeleri yedi bin yüz kırk beş gurûş devlet tarafından bâ fermân me'mur Ahmed Ağaya hizmet iki yüz doksan gurûş alay beyi ağadan havale esni hâtibi efendinin koyun akçesi bin iki yüz kırk gurûş Yusuf Agah Efendinin kalyoncu bekayası ma'a hizmet dokuz yüz otuz iki gurûş Bölücek ağasının umur vilâyet için verdiği meblağ beş yüz gurûş Köprü Viran karyesinin Alaaddin Paşa nüzulünde masarıfları altı yüz gurûş Parmak Viran karyesine delil ler nüzulünde masarıfları üç yüz gurûş İlcek Viran karyesinin bir rub' kesirleri yüz buçuk gurûş Vakıf karyesinin semen kesirleri elli bir gurûş silahşor hassı seyyid Ali Ağanın misafirlere masrafı yüz gurûş Timurcu Viranlı Mehmed sipahin zi-kudret verdiği meblağ yüz gurûş Pirlar mahallesine imdâd-ı bakkal için doksan gurûş Boladik mahallesine imdâd doksan gurûş Gök Öz karyesinin rub' kesiri yüz gurûş Çalık Zâde seyyid Hacı Mehmed Ağanın verdiği meblağ yüz elli gurûş İmur karyesine imdâd beş yüz gurûş kilim mübâye'asına me'mur Çukadar Abdurrahman Ağaya on yedi gurûş Çavuşlar Emimi Hacı Eyüb Ağa ma'rifetiyle saray ta'miri ma'a emine iki yüz elli gurûş Lala Hüseyin Paşa mahallesine imdâd yüz gurûş Köprü Viran Ağa mahallesinin kesiri yüz yetmiş gurûş Paşam mahallesine imdâd yüz gurûş İlum karyesinin kesiri seksen altı gurûş Alay Beg Ağa İstaniye giderken verilen 'arpalar ücreti yüz seksen gurûş harc defteri ma'a harc i'lâmâtı yedi bin beş yüz gurûş kalemiye yüz elli gurûş emine yüz elli gurûş harc-ı hıdam yüz elli gurûş muhızırana yirmi beş gurûş Yükzükler karyesinin masarısı yüz elli gurûş cem'an seksen yedi bin dokuz yüz altmış iki gurûş bâliğ olub Kütahya kazâsının mevcut olan hânelerine tarh ve tahmil olundukda taksim şehrin her hânesine dürur yüz elli beşer gurûş ve nevâhi kralları hânelerine üçer yüz altmış üçer gurûş ve bi hâne krallar dahi sekiz yüz on üç gurûş isâbet eylediği nümâyân olmağla zikr-i âti mahallât ve nevâhi kralları hâneleri defteridir ki ber vec-i âti zikr olunur

Hurrire fi'l-yemüs-sâmi' min şehr-i Muharrem-ül harâm sene tis'i 'aşeret ve mi'eteyn ve elf.

BELGE NO: 73

Enfiye fermâmı sûretidir

Düstûr-ı mükerrem mûşir-i müfehhem nizâm-ül 'âlem müdebbiru umûr-il cumhûr bi'l-fik-üs sâkin mütemmimu mahammi'l-en'âm bi'r-re'yis-i sâ'ib mümehhidu bünyâd-ül devlet-i ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkân'is- sa'âdet ve'l-iclâl-ül mahfifin bi-sunûf-ı avâtıf-ül melik-i 'âlâ hâlâ Sivas vâlisi vezirim Mehmed Paşa edamallahu te'âla iclâlihu ve emiru'lümera ve'l-kiram kebiru'l-kübera ve'l-fehamzevi'l-kadr ve'l-ihiram sahibü'l-'az ve'l-ihtişam el-muhtass bi-mezid-i inayetü'l-mülki'l-a'la Rumeli beyler beyisi (?) Karaman beyler beyisi Abdurrahman Paşa dâme ikbalühu ve iftihâr-ül emâcid ve'l-ekârim (?) kapucu başlarından mirahor (?) payesiyle Bozok sancağı mutasarrıfı Cabbar Zade Süleyman beg dâme mecdihu ve mefâhir-ül kuzât ve'l- hükkâm ma'âdin-ül fezâ'il ve'l- kelâm zik'i ati mahallerin kadıları ve nâ'ibleri zîde fazlihum ve mefâhir-ül emâsil ve'l-akrân voyvoda ve a'yân ve zâbitân ve sâ'ir iş erleri ve (?) emini tarafından bu husûsa mübâşir ta'yîn olan Selim zîde kadrihum tevkî'-i refî'-i hümâyun vâsıl olacak ma'lûm ola ki havacekan divan-ı hümâyunumdan kıdvet-ül emaid ve'l a'yan seyyid Mehmet Emin mecd zîde mecdihunun takdim eylediği takriri mazmûndan bu def'a irad ve mecd-i hümâyunum hazinesi tarafından zabt ve idare 'uhdesine ihâle ve tefvîz kılınan İstanbul ve memâlik-i mahrûsemde enfiye mukâta'ası mülhekâtından Bolu sancağında vâki' Bolu ve Mudurnu ve Dudurgan ve Düzce kazâlarından ma'adâ elviye-i mezbûrun hâvi olduğu viranşehir ve sâ'ir kazâlar ile Kütahya sancağı kazâları ve Yenişehir ve Brusa ve Lefke ve Taraklı ve Tobalı ve 'âsi Mihaliç ve Beypazarı ve Gülpazarı ve Bölücek ve Küplü ve Sekud kazâlarında ve gerek Karaman eyâletinde ve Teke'de ve Kayseriyye ve Akşehir ve Aksaray ve Yenişehir ve Kırşehir ve Karahisar-ı sâhib ve Sultanönü ve Kangırı ve Kastamonu ve Sivas ve Amasya ve Bozok ve (?) ve Arapkir ve Divriği sancaklarında vâki' kazâlarda ve kasabât ve kurrâsında fûrûhat olunmak için iki yüz on sekiz senesine mahsûben gâyet a'lâsından üç nev' enfiye ihrâc ve tarafından ta'yîn olunan mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle ib'âs ve irsâl olunmağla

eyâlet ve elviye ve kasabâ-yı merkûm ahâlisinden kesret isti'mâl ile me'lûf olunmak için zikr olan enfiyeler râyıcıyla fûrûhat ve bahâları tamamen ve kâmilen merkûma edâ ve teslîm olunmak ve hilâf-ı şûrût icâbından kimesneye enfiye i'mâl ve fûrûhat ettirilmemek ve edenler olur ise men' ve def' ve yeddlerinde bulunan enfiyeleri cânib-i miri için zabt ve girift ve kendileri dahî la-acel-üt te'dîb isim ve şöhretleriyle Der-saâdetime 'arz ve i'lâm olunmak üzere mübâşir-i merkûmun me'mûriyeti hâvi şûrûtu mûcibince bir kıt'a emr-i şerifim sudûrunu tahrir ve inhâ etmekle hazine-i 'âmiremde mahfûz baş muhâsebe defterlerine nazar olundukda zaman zabtı Ağustos ibtidâsında olan İstanbul ve memâlik-i mahrûsemde enfiye mukâta'ası mülhekâtından Der-'aliyyemde ve Mora ve Yanya'da vâki' mir-i enfiye kâr-hânelerin idâreye me'mûr-ı emir olanların kâr-hâne-i mezkûrlardan i'mâl eyledikleri mahalde bey' ve fûrûhatı kendilere ve tarafından ta'yîn olunan adamlarına mahsûs olunmak ve enfiye husûsuna vûzerâ-yı i'zâm ve mirmirân-ı kirâm ve evkâf mütevellileri ve kurrâ zâbitleri ve havas-ı hümâyunum voyvodaları ve mütesellimler ve subaşları ve zü'emâ ve erbâb ve müteferrika ve seyyâh ve yeniçeri ve cebeci ve topçu ve 'arabacı ve mehterân cem' ve sâ'ir 'askeri ve ehl-i 'örf tâ'ifesinden vechen min-el vücûh dahl ve ta'arruz olunmamak ve miri kâr-hânelerinden mâ'ada mukaddem ve mü'ehher ihdâs olunan kâr-hâneler her ne mahalede bulunur ise Der-'aliyyeme ihzâr ve ser-bend ve bulunan enfiyelerin emin ve adamları ma'rifetiyle cânib-i miri için zabt ve girift olunup mugâyir-i şûrût hareket edenleri olur ise o makûleler la-acel-üt te'dîb ehl-i İslâmdan ise zâbiti ma'rifetiyle ahz ve kal'a bend ve ehl-i zimmet re'âyadan ise Der-'aliyyeme ihzâr ve vaz' görek olunmak için Der-saâdetime 'arz ve i'lâm olunmak müste'min tâ'ifesi yeddlerinde bulunan enfiyeleri miri feyselle cânib-i miri için zabt ve mübâya'a olunup kendileri elçileri ma'rifetiyle te'dîb olunmak ve enfiye i'mâl ve fûrûhat edenlerin kâr-hâneleri sed ve bend olunmak iktizâ eyledikde hâkim ve zâbitan taraflarından hilâf-ı nizâm mahkeme harcı ve mütâlebesi ve sâ'ir bahâne ile mubtil musâlahat-ı mühimmeye bâ'is olunacak hâlâttan mücânebet olunmak ve a'yân ve zâbitân taraflarından enfiye eminlerine işbu mahal vakıfları veyahud mukâta'a-i reside muhâlefeti ettirilmemek ve hilaf-ı nizâm enfiye i'mâl ve fûrûhat edenlerin enfiyeleri zabtında da'vaya tasaddî ederi olur ise mahallinde istimâ' olunmayıp Der-saâdetime havâle olunmak ve ser'en ettirdikleri enfiyeyi esnâ-yı râhda der-bend yeniçerileri ahz eylediklerinde cânib-i miri için zabt olunmak mukâta'a-i mezbûrun düstûr-ül 'amel tutulan şûrût-ı miriye nizâmında olduğu

mukayyed olunmakla inhâsı ve şürûtu mûcibince ‘amel ve hareket olunmak fermânım olmağın hassaten işbu emr-i şerif-i ‘alışânım ısdâr ve mübâşir-i merkûm ile irsâl olunmuştur imdi vusûlünde siz ki vezir-i müşâr ve paşâ-yı mütesellim ve kuzât ve nüvvâb ve kapıcı başı ve voyvoda ve a’yân ve zâbitân mumâ-ileyhim ve iş erleri siz bâlâda şürût ve beyân olunduğu üzere mukâta‘a-i mezbûrun düstûr-ül ‘amel tutulan şürut-ı miriyesi ve emin-i mumâ-ileyhin inhâsı mûcibince sâlif-üz zikr Bolu sancağında vâki‘ Bolu Mudurnu ve Dudurgan ve Düzce kazâlarından mâ‘ada livâ-yı mezbûrun hâvi olduğu Viranşehir ve sâ’ir kazâlar ile Kütahya sancağı kazâları ve Yenişehir ve Brusa ve Lefke ve Taraklı ve Torbalı ve ‘âsi ve Beypazarı ve Gülpazarı ve Bölücek ve Küplü ve Sekud kazâlarında ve gerek Karaman eyâletinde ve Niğde ve Kayseri ve Akşehir ve Aksaray ve Beyşehir ve Kırşehir ve Karahisar-ı sâhib ve Sultanönü ve Kangırı ve Kastamonu ve Sivas ve Amasya ve Bozok ve (?) ve Arapkir ve Divriği sancaklarında vâki‘ kazâlarda ve kasabât ve kurrâsında fûrûhat olunmak için bu def‘a iki yüz on sekiz senesine mahsûben mübâşir-i merkûm ma‘rifetiyle ib‘âs ve irsâl olunan miri enfiye râyiciyle fûrûhat ve icâb eden bahâları tamamen merkûma edâ ve teslîm olunmak ve zikr olunan mahallerde hilâf-ı şürût-ı miri enfiyelerinden mâ‘ada icâbından kimesneye enfiye i‘mâl ve fûrûhat ettirilmemek ve o makûle emr-i memnû‘ cesâret edenleri olur ise yerlerinden bulunan enfiyeleri cânib-i miri için zabt ve girift olup kendileri lâ-acel-üt te‘dîb ehl-i İslâmdan ise zabt ve ma‘rifetiyle ahz ve kal‘abend ve ehl-i zimmet re‘ayâdan ise Der-‘aliyyeme ihzâr ve vaz‘ giderek olunmak için isim ve şöhretleriyle Der-saâdetime ‘arz ve i‘lâm olunmak husûslarına kemâl-sa‘i ve ikdâm ve şürût-ı miriyesinin kemâyenbegi icrâsına ihtimâm ve dikkat ve mantûk-ı emr-i ‘alışânım üzere ‘amel ve hareket ile hilâfına tecvizden mücânebet eylesesi ve sen ki mübâşir-i merkûm mumâ-ileyhimsin sen dahî mûcib-i emr-i şerifimle ‘amel ve hareket eylemek bâbında fermân-ı ‘alışânım sâdir olmuştur buyurdum ki emr-i şerifimle (boşluk) vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan işbu emr-i şerif-i ‘alışânım vâcib-ül ittibâ‘ ve lâzım-ül imtisâlimin mazmûn-ı mûnifi üzere ‘amel olup hilâfıyla vaz‘ ve hareketten ihtirâz ve ictinâb eylesesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerife i‘timâd kulasız Tahriren fi’l-yevm-üs sâdis min şehr-i Zilkadetü’ş-şerife sene semâne ‘aşere ve mi’eteyn ve elf.

Hurrire 19 M 1219/30 Nisan 1804

El-Konstantiniyye

Vassâle İleynâ

El- Mahrûse

BELGE NO: 74

Kıdvet-ün nüvvâbü'l müteşeri'in Kütahya nâ'ibi Mevlâna zide 'ilmühü kıdvet-ül emâcid ve'l-a'yân Kütahya mütesellimi silahşoran hassamdan alay beyi Abdurrahman ve zikr-i âti hususa mübaşir t'ayin olunan sadrazam kethüdâsı çukadârlarından Ahmed zîde mecidihuma tevkî'-i refî'-i hümâyun vâsıl olacak ma'lûm ola ki delilân zümresinden ve kerve zulmeden olup bir müddetten beri 'ağinya ve fukarânın mallarını nehb ve gasb ile hilâf-ı rızâ-yı 'âliyeme harekete cesâret ve dâ'ima me'lûf-ı şekâvet üzere olan Sakar oğlu Ali nâm habâset-kârın bu def'a Der-saâdetimde cezâsı tertîb olunmakla maktûl merkûmun tahlis ve ihbâr olunduğunu göre Kütahya'da bir kıt'a çiftliği ve Kütahya sâkinlerinden maktûl Ali Paşanın şa'ir emini Mehmed Emin'de iki yüz on senesi Cemaziel evveli tarihiyle müverreh bir kıt'a temessük mûcibince cihet-i karzdan üç bin gurûş alacağı ve sâ'ir idhâr eylediği emvâl-i tahriri olunarak sen ki mübâşir mumâ-ileyhsin ma'rifetinle cânib-i miri için zabt ve rabt olunmak husûsuna irâde-i seniyyem ta'alluk etmekten nâşi maktûl merkûmun şa'ir-i emini merkûmada olan üç bin gurûşunu derhâl tahsil ve çiftlik-i mezkûrun dahî bi'l-cümle hayvanâtı ve hubûbâtı ve sâ'ir kâffe-i edevâtı ve müştemilâtıyla zabt ve tahriren ve maktûl-i merkûmun bundan mâ'ada olan emlâk ve 'ahâr ve arâzi ve zimmâtı ve hânesi ve hissesi teftîş ve nâtık-ı vesâmet her ne var ise bir helâli mektûm kalmayarak ve haber verildiğine göre bir iki yüz kise nakdi kimlerin zimmeterinde olduğu kemâliyle tahrir olunarak zâhire ihrâc ve mecmû'unu tahrir ve defter edip defter ile şa'ir emini merkûmda olan alacağı vesâ'ir zuhûr eden nükûdunu Der-saâdetime irsâle ihtimâm ve dikkat bi'l-cümle emvâl ve zimmât ve nükûdunu ve çiftliği mezkûr ile şa'ir emini merkûmda olan meblağ-ı mezbûr ile zahir zuhûr eden nükûdunun defteriyle Der-saâdetime irsâl ve sen eminde tavakuf ve ba'de teveccühle emrim olur ise öylece 'amel ve hareket ve hilâf-ı emr-i 'âlişânım hareket ile mes'ûl ve mu'âteb olmaktan ihtirâz ve ictinâb eylesin ve siz ki kadı ve mütesellim mumâ-ileyhimâsız min evvel maktûl-i merkûmun emvâl-i zâhire ihrâc ve zabt ve rabtı husûsunda mübâşir-i mumâ-ileyhsin min-küllî-ül vücûh mu'âvenet ve müzâharet ve hilâfından mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerifimle (boşluk) vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan işbu emr-i celil-üş şân vâcib-ül ittibâ' ve lâzım-ül inmtisâlimin mazmûn-ı mûnifi birle 'amel olup hilâfından

hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerife i‘timâd kılasız Tahriren fi’l-
yevm-ür râbi‘ ‘aşer min şehr-i Zilhiccetü’ş-şerife ‘aşere ve mi’eteyn ve elf.

Kayd Şod 23 M 1219/4 Mayıs 1804

BELGE NO: 75

Der-devlet-i mekine ‘arz-ı dâ’i-i kimesnelerdir ki delilân zümresinden kerve-i zulmeden olup tertûb-i cezâ olan Sakar oğlu Ali nâm habâset-kâr-ı maktûlün bi’l-ihbâr Kütahya’da bir kıt’a çiftlik ve maktûl Ali Paşanın şa’ir emini Mehmed Emin’de bâ temessük üç bin gurûş alacağı ve sâ’ir idhâr eylediği emvâl-i ba‘de’t-tahriri cânib-i miri için zabt olunmak husûsuna irâde-i ‘aliyye buyrulmaktan tahâşi çiftlik-i mezkûrun dahî bi’l-cümle hayvanâtı ve hubûbâtı ve sâ’ir kâ’in edevâtı ve bundan ma‘ada emlâkı ve ‘akarı ve arâzi ve zimmeti her nesi var ise bi helâli mektûm kalmayarak ve kimlerin zimmetlerinde ise zâhire ihrâc birle Der-saâdetime irsâl bâbında bu dâ’ilerine ve Kütahya mütesellimine hitâben sâdır olan emr-i celil-üş şân bu husûsa mübâşir ta’yîn buyrulan çukadâr Ahmed Ağa kavilleri yeddiyle Kütahya’ya led-el vürûd ve cümle müvâcehesinde feth ve karât ve sâ’en ve ta’âten merâsimi ba‘de’l-edâ merkûm sefir emini Mehmed Emin ve maktûl Ali Paşanın Sinan Beyi meclis-i şer’e ihzâr olunup merkûm Mehmed Emin kulları cevâbında işbu yedimde olan maktûl merkûm sefir oğlu Ali mührüyle memhûr tahvil-i nâlık olduğu üzere çiftlik-i mezkûre sarf ile deyu yeddime üç bin gurûş teslîm eyledi ben dahî Altuntaş nâhiyesine tâbi‘ Selkisaray nâm karyede vâki‘ çiftlik ebniyesine ve tohum ve manda ve kara sığır çiftleriyle sâ’ir edevât ve bâki yeddine mütesellim eyledim meblağ-ı mezbûrdan zimmetimde nesne kalmadı deyu cevâb eyledikde taraf-ı şer‘den me’zûnen kâtib Hâfız Süleyman Reşid Efendi mübâşir-i mumâ-ileyh kullarına tefrika irsâl olunup onlar dahî ebniye umûruna ve tevki‘ nâmı olan kimesneler müvâcehelerinde çiftlik-i mezkûr binâsını keşf eylediklerinde beş yüz gurûş iblâğ ve derûn-ı çiftlikte mevcûd eşyâ-yı edevât manda öküzü ve dört aded kara sığır çifti ve üç ‘araba ve sâ’ir kâffe-i edevât iki yüz elli gurûş ve mevrû‘ olan hinta ve şa’ir tohumları iki yüz elli gurûş min hays-ül mecmû‘ bin gurûş iblâğ olduğu ba‘de’l-keşf ve tahrir ve beş yüz gurûş dahî bekâr müllifleri ve akall-ı şerileri ve merkûm şa’ir emini Mehmed Emin cevâbında zimmetinde bâki kalan bin beş yüz gurûş maktûl-i

mezbûr Sakar oğlu Ali Ağaya tamamen teslim eyledim deyu mübâşir mumâ-ileyh hazır olduğu halde takrir eylediklerinden sonra merkûm Sinan bey cevâbında çiftlik-i mezkûr az kadem maktûl seyyid Ali Paşanın olup vefâtı âhir çiftliğiyle ma'en cânib-i miriye zabt olunduktan sonra cânib-i miriyeden Asitane-i Aliyye'de sâkine Hakkı Paşa hemşiresi Kumru hânıma deyni mukâbili bâ-temlik nâme-i hümâyun i'tâ buyrulup vekâletine mutasarrıf iken çiftlik-i mezkûre beş yüz gurûş maktûl-i merkûmdan sonra oğlu Ali Ağa ile mukâvele bula meblağ-ı mezbûr beş yüz gurûş mumâ-ileyha Kumru Hânıma teslim edersin sâhib arsadan temessük eyledüm deyu ta'ahhüd etmiş idim el-hâlet-ül hazihi meblağ-ı mezbûru mahalline verip ben dahî tefvîz etmeyip yeddine sâhib-i rızadan temessük i'tâ eylediğin yoktur elân çiftlik-i mezkûre hâvi olduğu arâziler temlik nâme-i hümâyun ile tasarrufundır deyu takrib edip merkûmandan her biri işbu takririmizi der-devlet-i dârâ 'arz ve i'lâm edip deyu mübâşir-i mumâ-ileyh kulları müvâcehesinde elhâde ve iltimâs etmeleriyle hâlâ vech-i meşrûh üzere olduğunu vakf-ı tâmı olan kimesneler meclis-i şer'e ihbâr etmeleriyle fi-nefs-ül emr-i çiftlik-i mezkûr mesâfe-i ba'ide olma ta'arrisiyle zirâ'at eder olmadığından fi hâsıl ve zî-kıymet olduğunu ba'de'l-tahakkuk merkûm şa'ir emini Mehmed Emin zimmetinde bir habbe alacağım kalmayıp ve çiftlik-i mezkûrun arâzisi bi-izn-i sâhibe arz mahtûl-i mezbûre tefviz olunmadığı ve bunlardan ma'ada zimmet ve emlâk ve 'akâr ve arâzi mübâşir mumâ-ileyhe kulları taharrî ve tecessi eylediğin medine-i kütahya'da bir kimesne bu zimmetten bir nesne zâhir olmadığı bi'l-iltimâs pây-e serîr-i a'lâya arz ve i'lâ olundu bâki emr-i hazret min leh-ül mezkûr. Hurre fi'l-yevm-ül 'işrin min şehr-i Muharrem-ül Haram sene tis'a 'aşere ve mi'eteyn ve elf.

BELGE NO: 76

İşbu hatt-ı şerif sûreti deyu tescil ettirdiği sahte zuhûr etmekle mesfûrun icrâ-yı cezâ-yı mâ'iliyeti müyesser oldu

Abâd-ı ecdâdımdan bu ana kadar Puşılı tabiye ve ecdâdına eylemişler ben dahî oğlu Ohane ve Estefana ilkâm eyledim

Bâlâsı işbu hatt-ı şerif ile ma'nûn emr-i celil-üş şân sûretidir.

Mefâhir-ül kuzzât ve'l-hükkâm ma'âdin-ül fezâ'il ve'l-keâm Rumeli ve Anadolu ve bahr-ı sefid ve bahr-ı siyah câniblerine vâki' kazaların kadıları ve nâ'ibleri zide fazlihüm tevki'-i refi'-i hümâyün vâsıl olacak ma'lûm ola ki Tursunya psikoposu Kebrulos râhib divân-ı hümâyuna 'arz-u hâl edip canib-i Tursunya'de vâki' rahipten fukaralarının nafakası için mâr-üz zikr mahallede tasaddukât ve tezâvurat cem'i için mürûr ve 'ubûr eden rahiplerinde hazinedâr taraflarından cizye mutâlebe ve yeddlerinde kendülere müte'allık emti'a ve eşyâlardan bâc ve bir nesne mutâlebe olunmayıp selâtin-i mâziyeden ve hazret-i resûlullah-üs selâmdan yeddlerinde olan 'uhde-i nâm-ı şerif mucibince Tursunya'de vâki' manastırlarına ve kiliselerine ve bağ ve bahçelerine ve nevâhi çiftliklerine ve lebb-i deryada vâki' sahî fatirlerinede olan 'ibâdetlerine ve fakirlerine kimesne mâni' ve mezâhim olmayıp İskenderiye ve Reşid ve sa'ir iskelelerde gerek gümrük ve sâ'ir bahâne ile bir nesne mutâlebe ve tekâlif ile rencide olunmayıp ve memhûrları tebdil olunmayıp vezir ve kadı ve mirmirâna ve sâ'ir mütesellim ve 'amel-i dahl ve ta'arruz eylemeyüp ve canib-i Tursunya'de kendilerinin mu'ayyen pisikoposu ve rahiblerinden gayri bâlâda ve eyâlet patrikleri ve pisikoposları dahî karışmayıp ve yeddlerinde olan 'ahidnâme-i şerif mucibince emr-i 'âlişânım verilü gelmişken mesfûrdan rahiblerinden tasaddukât ve tezevvürât cem'i mürûr ve 'ubûr eyledikleri mahalde iskelelerde 'ahidnâme-i şerif mucibince mugâyir-i hazine talebiyle rencide eyledikleri re'âya tâ'ifesi mülkiyet üzere mutasarrıf oldukları menzil ve emkâkları sıhhat-i şer'îye ile Tursunya fukaralarına vakf edip ba'de mürd oldukları birle Tursunya tarafından zabt ve ahirden müdâhale olunmayıp hilaf-ı 'ahidnâme-i şerif tasaddukât ve tezevvürât cem'i için mürûr ve 'ubûr eyledikleri mahallerde hazinedârları cizye talep ve yeddlerinde kendülere müte'allık emti'a ve eşyâlarında bâc ve gümrük ve bir nesne talebiyle vesa'irleri taraflarından dahî bâc ve gümrük ve sâ'ir bahâne ile olan te'addileri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerif suduruna istid'â eylediği ecilden hazine-i 'âmiremde mahfûz olan psikopos mukâta'ası defterlerine nazar olundukda Keşan ve Manastırdan canibi (?) ve Tursunyade vâki' manastırlarına ve kiliselerine ve bahçelerine ve lebb-i deryâda vâki' üç 'aded sefine ile her ne cânibe râhı olur ise dâhl-ı ta'arruz olunmayıp kilise ve havram bahçelerine vakıflarına ve mahrûse-i Mısırdâ bâb-ün nasrâda vâki' beylere ve cevânib mahallesinde vâki' manastırlarına ve sahi (?) olan 'ibâdetlerine ve Kudus-i şerifte vâki' (?) tavaf ve sâ'ir emâkin (?) dahî ziyâret ve tavâf ve her bir ziyaretgâh olan mahallerde üç buçuk saat yirmi beş dakika ziyâret olunarak

meks ve istikâmet ve on iki nefer ve bir de kendisi cem'ân on üç nefer adam ve ziyâret Mekke ve Medine'de vâki' olan ziyâretgâh ve makâmât-ı hazret-i resûl-ı 'aleyh-üs selâmın 'ahidnâme-i şerifi mucibince ve yine her mezbûrda cevânib-i erba'a beyi vekâlelerinin keşfine ve yine mahrûse-i Mısır dâhilinde vâki' beyler ve sâ'irler dahl ve ta'arruz ve mezâhim olunmayıp selâtin-i mâziyeden geçen hülefâ-yı 'izâmdan yeddlerinde olan 'ahidnâme-i şerif üzere 'amel bir ferd mâni' ve mezâhim olunmayıp zikr olunan 'ahidnâme mefhûmu ile İskenderiye ve Reşid ve sâ'ir iskelelerde bâc ve gümrük ve sâ'ir taleb teklif olunmayıp vezirim ve kadı ve mirmirân ve mir livâ ve mütesellim bir kimesne dahl ve ta'arruz eylemeyüp ceyb-i mezbûrda kendilerinin mu'ayyen ve piskopos ve rahiplerinden gayrı bâlâda ve eyalet patrikleri ve piskoposları dahi karışmayıp ve yeddlerinde emr-i nâme-i şerif mefhûmu üzere 'amel olunmak bâbında emr-i 'âlişânım sudur olunmuştur buyurdumki hükm-i şerifim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel ve Tursunya rahiblerinin 'ahidnâme-i şerifleri vechi üzere sürût-ı vech-i meşrûh üzere hazine-i 'âmirem defterlerinde (?) olmağla tasaddukât ve tezevvürât cem'i için mürûr ve 'ubûr eden rahiblerden cizyedârlar cizye ve gümrük ve sâ'irlerine mutâlebe olunmayıp 'ahidnâme-i mazmûnu üzere keşişân fukarasını her vechile himâyet ve siyânet olunup ve ondan ma'âda ? Rumeli ve Anadolu kazâların mezbûrının toprağında olan kilise ve manastırların müceddiden t'amiru? Buyurdum ki 'ahid name-i şerifim selatin ? mürur iden ?ve yedlerinde olan emr-i şerifim üzere duhl ve t'arruz olunmayub ve ecdâd-ı 'azâmdan Sultan Osman Hân ve Sultan Mustafa Hân ve Sultan Abdülhamîd Hân hazretlerinden kendilere in'âm ve ihsân eyledikleri yevmiye altmış bir akçe sâkin oldukları beldenin hâkiminden ahz oluna kânûnen verilegeldiği ecilden kimesne dahl ve ta'arruz eylemeyeler ve sâ'ir tekâliften bâc ve harâc ve gümrük ve davarına ve kilisesine ve manastırına bağ ve bahçelerine ve vakf olarak tarlasına ve çiftine ve çubuğuna ve hanlarına ve hamamlarına ve kerhânelerine müteveli nasb olan puşili tabib ecdândan Ohanis oğlu Estefan nam kimesne kemâkân müteveli olup rükûb ve nüzûlde on iki nefer itbâ'yla hazar-ı ilbâs olmak üzere on iki câriye alıp taşımak ve hizmetinde olmak emr-i şerifim sâdır olmuştur ve kiliselerinde ve manastırlarında âyin ve bâtılların? İcrâda mukim ve zincir ve tomruk ile kendisi darb ta'addi? Etmesine ve vâlilere ve kadılarına tekdir ettirmemesine ve menfi' olunup her ne mahalle mutlak eder ise ? ecdâd-ı 'azâmdan kendisine düstûr verilmiştir ve kendi milletin ve Rum milletin sâkin olduğu memlekette tekâlif-i makarr olmayan makûlelerin cezâsı mücâzât olmasına

ve kendi içlerinde zinâ ve livâta ve ef'âl-i kubuhiye sülûk edenlerin aşar ta'ifesinin takdir eyleyip ve İslâm memleketinde kendi cinsi ve Rum cinsi olmak üzere te'dîbine icrâsı için yeddinde emr-i şerifim verilmiştir ve yüz altmış altı kese akçeyi nezd ve eğer mâni' olur ise kendi kâfir ve 'avratı boş olmak bâbında fermân-ı 'alışânım sâdır olmuştur ve bu ânâ kadar verilü gelen emr-i şerifim mûcibince 'amel oluna ve âhirden kaskına buhtân etmeye cesâret ederler ise haklarından gelineceğine emr-i şerifim ısdâr ve ecdâd-ı 'azâmdan bu ânâ gelince kadar içlerinde mürd ve olundukda kassâm ve metrûkâtlarında bir akçe ve bir habbe ahz ve kabz olunmayıp âban ve ecdâdımdan bu ânâ gelince veriligelen 'ahidnâme-i şerifeye ecdâd-ı 'azâm dahî gelecekleri ve vasiyet eyledikleri ecilden vasiyet eyledim ecdâdım gelip geçene dek düstûr verilmiştir ve ecdâdımdan Germiyan silsilesi dahî kendilere vakf olan toprağına dahî su iktizâ eder ise hamile 'avrat batnını yarıp geçire ve bu zikr olunan arsalarına bi'l-küllüye dem-i 'öşr alınmaya nefesinden nefese verilmiştir ve vezir-i 'azâm ve mirmirân bu fukaraları himâyet ve sıyânet ve merhamet eyleyeler deyu 'ahidnâme-i şerif verilmiştir ve zikr olan cevaplarımız emin ve sâlim olalar ve Rum tâ'ifesine ve karabaşlarının ve patriklerin ve piskoposların ve papasların sagir ve kebir üzerlerine mütevellî serdâr nasib ve ta'yîn olunmuştur selâtin-i mâziyeden geçen hulefâlardan ve hazret-i resûl-i ekremden yeddlerinde olan 'ahidnâme-i şerif verilmişir ve kabirlerinde ve gerek bükâ eyleyeler kimesne mâni' ve müdâhale eylemeyeler ve eğer mani' olur ise 'ibreten cezâsı mücâzât oluna ve la'net-i resûl-i ekremden ve yeddlerinde olan senetlerin emr-i 'alışân mucibince 'amel üzere fermân-ı 'alışânım verilmiştir husûs-ı mezbûr tekrar emr-i şerifim varmaya muhtâc etmeyip mazmûn-ı emr-i 'alışânımla 'âmil olasın şöyle bilesen 'alâmet-i şerife i'timâd kılasın tahriren fi'l-yevm-üt tâsi' min şehri Muharrem-ül haram sene tis'a ve 'aşere ve mi'eteyn ve elf.

BELGE NO: 77

Saçma Fermanıdır

Mefâhir-ül kuzât ve'l-hükkâm ma'âdin-ül fazâ'il ve'l-keâm Kütahya sancağında vâki' kazâların kadıları ve nâ'ibleri zîde fazlihüm kıdvat-ül emâcid ve'l-a'yân Kütahya mütesellimi zîde mecdihu ve mefâhir-ül emâsil ve'l-akrân bu hususa mübaşir tayin olan

hasşa hassekilerinden Derviş İbrahim ve ‘ayân ve zâbitan ve iş erleri zîde kadrihum tevki’-i refi’-i hümâyun vâsıl olacak ma’lûm ola ki iftihâr-ül havâss ve’l-mukarrebîn mu‘temed-ül mülûk ve’s-selâtin bi’l-fi’il Dâr-üs sa‘âdet-i şerifem ağası olup Haremeyn-i şerîfe evkâfî nâzırı olan Bilal Ağa dâme ‘ulluvuhu divân-ı hümâyunuma ‘arz gönderip taht-ı nezâretinde olan evkâfdan İstanbul’da vâki’ merhûm ve mağfûrla Sultan Mustafa hân-ı tâbe-serâhu evkâtı mukâta‘âtından Üsküdar’da kâ’in şaçmahâne kârhânesi mukâta‘ası iş bu bin iki yüz on dokuz senesi Muharremi guresinden sene-i mezkûr Zilhiccesi ğâyetine deĝin kıdvet-ül emâcîd ve’l-a’yân Derviş Ahmed zîde mecdihunun ber vech-i iltizâm ‘ahdi senede olmaĝla ĝayrâz İzmir ber-mucib şürut-ı hümâyun saçma ve fişenk ve çubuk ve fındık kurşunun i‘mâl ve edevâtının fûrûhatı kârhâne-i mezkûreye mahsus olub cemi’i memâlik-i mahrûsemde şaçmahâne ihdâs olunmayup ve ederi olur ise men‘ ve def‘ olunmak ve metamin tâ’ifesinin götürdükleri külçe kurşunu kârhâne-i mezkûre mutasarrıfı tarafına râyici üzere virüb âhir verilmemek düstûr-ül ‘amel tutulandan şürûtundan olmaĝın bi’lcümle memalik-i mahrusede olan elviye ve eyalet ve Cezayir derununda kâin kazâ ve nevâhi ve ahali ve re‘ayâların behrisine memleketlerinden bir muhtâr kimesne nasb ve mukâta‘a mutasarrıfı tarafından temlik ihza ve mucibince emr-i ‘âlişânım ısdâr ve cümlelerin muharrif eylediĝi kimesne dükkân-ı küşât ve i‘mal ve fûrûhât ve ibrâ ve kangı kesirden mümayet ve siyânet eylemek üzere yedlerinde temessük ve emr-i ‘âlişânım olmayan âhir kimesne saçma ve fişenk ve çubuk ve fındık ve külçe kurşun edevâtını fûruhundan mü‘adet ve yedd-i vâhîdden fûruhat olunmak bâbından sâdır olan fermân-ı ‘âlişânım Kütahya sancaĝına vürûdunda mucibince ‘amel ve harekete müte‘ahhid ve on sekiz senesine mahsuben taraf-ı vakıfdan temessük ve emr-i şerifimi ahz ve bezl ifzanını adâ ve teslim etmeleriyle iki yüz on dokuz senesine mahsuben dahi ber-muceb-i ta‘ahhüd bedel-i ilzam akçesini muhâriz olan kimesnelerden mübaşır-i merkum ma‘rifetiyle teshil ve ber-muceb-i şürut yedd-i vahîdden fûruhatına muhtar nasb olanlar taraf-ı ahirden müdahale olunmak üzere emr-i şerifim i‘tâsını muma-ileyh istid‘a-yı inâyet etmekle ber-vech-i muharrer emr-i şerifim verildiĝi haremeyn muhasebesinden der-kenâr olmaĝla ta‘ahhüdlere üzere sene-i mezkûreye mahsuben bedel-i ilzam akçesi muhtar nasb olan kimesnelere mübaşır-i merkum ma‘rifetiyle teshil ve ber-muceb-i şürut yedd-i vahîdden fûruhatına kimesne tarafından müdahale olunmamak üzere mukaddemâ ve hâlâ ağa-yı müşâr-ün ileyhin ‘arziyle şeref-riz-i sudur olan evâmîr-i ‘aliyyem mu‘ciblerince ‘amel ve hareket ve

hilâfından tehâşi ve mucânebet olunmak bâbında emr-i şerifim verilmek ricasına i'lâm etmeğin imdi mu'cibince 'amel olunmak bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdır olunmuşdur buyurdum ki hükm-ü şerifimle vardıkda bu bâbda vech-i meşruh üzere ağa-yı müşârün ileyhın arzı mucibince şeref-yafte-i sûdur olan iş bu emr-i şerif-i 'âlişânımın mazmunu üzere 'âmil olub filâfından tehâşi ve mucânebet eyleyesin şöyle bilesin 'alemet-i şerife i'timât kılasın tahriren fi evâil Muharrem-ül Haram sene ti'a 'aşere ve mi'eteyn ve elf.

Vassâle İleynâ

El-Mahrûse

Hurrire 2 S 1219/13 Mayıs 1804

El-Konstantiniyye

BELGE NO: 78

Medine-i Kütahya' da Arslanapa nahiyesinde Kızılca nam karyede vâki' Şıh Ali zaviyesinin evladiyet ve meşrutiyet üzere bir hissesine mutasarrıfe olan Ayşe binti Ayşe nâm hatun müteveffi olub yeri hali ve hissesi mahlûl olmağla yerine erbâb-ı istihkakdan Sadri oğulları ile Sadriye kızı işbu râfi'un tevkî'-i refî'-üş şân-ı hâkâmı Mehmed ve Mustafa ve Ali ve Kezban nâm karındaşlar her vecihle lâyıq ve ve mahal ve müstehâk olmalarıyla hissedarlık mezkûre evladiyet ve meşrutiyet üzere müteveffiye-i mezbure vâlideleri mahlûlünden ber-vech-i iştirâk tevcîh olunup yeddlerine berât-ı 'âlişânım verilmek bâbında nâ'ib-i Mevlana Müfti zâde es-seyyid Abdurrahman zîde ilmihu arz etmeğin mucibince ber vech-i iştirâk merkûmuna tevcîh ve sadaka edip bu berât-ı hümâyun sa'âdet-makrûnu verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm merkûmun Mehmed ve Mustafa ve Ali ve Kezban nâm karındaşları varıp zikr olunan zâviyenin evladiyet ve meşrutiyet üzere müteveffiye-i mezbûre vâlideleri hissesine ber vech-i iştirâk mutasarrıflar olup ve evkâfın ruh ve devam-ı ömr ve devletim için duâyâ müdâvemet göstereler ol-bâbda taraf-ı âhirden ferd-i mâni' ve mezâhim ve mu'âriz olmayıp asla dahl ve ta'arruz kılmayalar şöyle bileler 'alâmet-i şerife i'timâd kılalalar tahriren fi'l-yevm-ül hâmis min 'aşer Muharrem-ül haram sene tis'a 'aşere ve mi'eteyn ve elf.

El-Konstantiniyye

Kayd Şod 10 S 1219/21 Mayıs 1804

El-Mahrûse

BELGE NO: 79**Delil Eşkîyaları Hakkında Emirdir**

Mefâhir-ül kuzât ve'l-hükkâm ma'âdin-ül fazâ'il ve'l-keîâm Kütahya nâ'ibiyle Kütahya sancağında vâki' kazâların kadıları ve nâ'ibleri zîde fazlihüm kıdvet-ül emâcid ve'l-a'yân hâlâ Kütahya mütesellimi Germiyan zâde Mehned zîde mecdihu ve mefâhir-ül emâsil ve'l-akrân zikr olunan kazâların a'yân ve zâbitân ve vücûh-ı ahâli ve iş erleri zîde kadrihum tevkî'-i refî'-i hümâyun vâsıl olacak ma'lûm ola ki delil tâ'ifesinin taht-nizâma olan husûsuna irâde-i kâtî'-i dâverânem ta'alluk edip tâ'ife-i merkûmeden her bir eyâlet ve sancağa hal ve tahammüllerine göre tertîb ve hâriçte kalan gerek (?) ve gerek neferât çekilip vilâyetlerine gidip kargirine iştigâl eylemeleri ve vilâyetlerine gitmeyip serseri geşt ve güzâr edenleri ocaklu ser kapular etmeyip tard ve def' ve harekât-ı bağıânelerinde ihdâr edenlerin muzır-ı abâd vesa'i bi'l-'arz ve'l-fesâd olduklarına binâen dem-i heder olmağla o makûle şekâvet-kârların gerek bi'l-ittifâk üzerlerine varılıp izâle-i şürûr ve mefsedetlerine ve sükkân-ı memleket ve fukarâ-yı re'âyânın şer ve mazarratlarının te'mîn tahlislerine ikdâm ve dikkat olunmak husûsları mukaddem ve mü'ehher şeref-yafte-i sudûr olan evâmir-i şerifimle cümleye tenbih ve te'yid olunmuş iken vilâyet-i hâkim ve a'yândan ve zâbitân taraflarından bu esnâ-yı rahda ağmâz ve rehâvet ve kavî hasebiyle bu esnâda o makûle (?) delil tâ'ifesi yine serseri geşt ve güzâr vedi'a-i Allah olan aciz re'âyadan güne gün mezâlim ve ta'addîyete ibtidâr etmekten oldukları bi'l-ihbâr ve ehl-i sâmi'an şehriyârânem olup bunların damları heder olmağla mukaddem heder olan evâmir-i şerifem mûcibince buldukları mahallerde üzerlerine varılıp izâle bi'l-fesâd olup mugâyir-i nizâm ve hilâf-ı şeri'at hazret-i seyyid-ül enâm etvâra ictisâr edenlerin icrâsı mücâzetleriyle te'mîn-i bilâd ve irâhe-i 'ibâd himmet-i lâzıma ve himmet-i mülkdâri ve 'adâletten olduğundan başka delil ocağı hakkında verilen nizâmın dahî tedrîk-i celilden vikâyesini mûcib olacağı bedihi olmağla o makûle kaptan delil tâ'ifesinden serseri geşt ve güzâr ve ihzâr-i 'ibâda ibtidâr eden bâğidin livâ-i mezbûr dâhilinde buldukları mahalde bi'l-ittifâk üzerine varılıp icrâ-yı mücâzetleriyle sâkin memleket ve fukarâ-yı re'âyânın şer' ve mazarratların tahlisleri ikdâm eylemek matlûb-ı şâhânem idüğü ve bunların damları heder olmağla bir vakitte su'âl-i cevâb olunmayacak ve o makûle habâset (?) her kim mehâbet-i kaydiye düşmek ve icrân mücâzetlerinde ağmâz ve tesâmih-i güne def'a

cesâret etmek lâzım gelir ise mezkûr mevâhininde hitâb olacağını şüphe etmeyip siz ki mevlâna ve mütesellim ve a'yân ve sâ'ir mumâ-ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda vech-i meşrûh üzere mesarrât-ı merkûmenin livâ-yı mezbûr dâhilinde buldukları mahalde üzerlerine varılıp izâle şürûr ve müfâsidleriyle vedi'ada olan sükkân-ı memâlik olan fukarâ ve zü'efânın tahlislerine bi'l-ittifâk dâmen-i dermiyân ve gayret ve kemâl ihtimâm ve dikkat ve bu esnâ-yı rahda tekâsül ve rehâvetten begâyet infâd-ı mübâ'adet eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki (boşluk) vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan fermân-ı vâcib-ül ittibâ' mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla 'amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eylesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerife i'timâd kılarsız Tahriren fi evâhir şehri-i Muharrem-ül Haram sene tis'a 'aşere ve mi'eteyn ve elf.

El-Konstantiniyye

Vassâle İleynâ

El-Mahrûse

Hurrire 11 S 1219/22 Mayıs 1804

BELGE NO: 80

Kütahya Kal'ası Müstahfızları Üsküdar Ocağı Neferatlarına İlhâk Emri

Kıdvet-ül nüvvabü'l-müteşer'in Kütahya nâ'ibi Mevlâna zîde 'ilmühü tevkî'-i refî'-i hümâyun vâsıl olacak ola ki Üsküdar ocağı için Kütahya sancağından tertib ve tahrir olunan suvari ve piyade neferât ocağı mezkûre vürûd ile bir müddet ta'lim ve ta'allum ederek istihtam olunduklarından sonra mezunen vilayetlerine i'ade ve irsal olunacağına mebni vilayetlerinde dahi aralık aralık meşk ve talim eylemeleri için mahalline münasib bir kışla tahsis olunub iktiza eden mahallerin bundan akdem mahv ve isbât ile tanzim olunmuşdu el-hâletü'l-hazihi Kütahya kal'asının mühafızları dahi kal'a-i sa'ir müstahfızânıyla ma'an Üsküdar ocağına rabt ve ilhak olunmuş olmağla ötedenberi ve Kütahya kal'a müstahfızlarına mahsus olan hisarcıları dimekle 'arif-i câr fi-ma'bad ocak tarafından mu'ayyen zâbit ma'rifetiyle muhâfaza olup kışlak-ı mezbûrede süvâri neferât sâkin olacak zikr olunan çayırın otu neferâtın hayvanâtlarına verilmek ve süvâri neferâtı bulunmadığı müddette kemâkân ocak zâbiti ma'rifetiyle

âhire ilzâm olunup bedel-i iltizâmı kışlak-ı mezkûrun ta'mir ve termimi ve sâ'ir umûruna sarf olunmak üzere kışlak-ı mezkûre mahsûs olunup hâricden kimesne dahl ve ta'arruz etmemek üzere emr-i şerifim sudûrunu i'zâm-ı ricâl devlet-i 'aliyyemden hâlâ şikk-ı sâni ve irâd-ı cedid-i hümâyunun defterdârı mu'allim 'asker nâzırı iftihâr-ül emâcid ve'l-ekârim el-hâc İbrahim Reşid dâme mecdihu bâ-takrir ifâde etmekle vech-i meşrûh üzere 'amel ve hareket olunmak fermân olunmağın tenbihen ve ihtimâmen mahsûsen işbu emr-i şerifim ısdâr ile ve irsâl olunmuştur imdi fi-ma'bad zikr olunan Hisarçayı zâbiti mumâ-ileyh ma'rifetiyle muhâfaza olunup kışlak-ı mezkûrede süvâri neferâtı kemâkân oldukça otu neferâtın hayvanatlarına verilmek ve süvâri neferâtı bulunduğu müddette kezâlik zâbit-i mumâ-ileyh ma'rifetiyle âhire iltizâm olunup bedel-i iltizâmı kışlak-ı mezkûrun ta'mir ve termimi ve sâ'ir umûruna sarf olunmak üzere kışlak-ı mezkûre tahsis olunmak mülâsebesiyle hâricden kimesneye dahl ve ta'arruz ettirilmemesine ikdâm ve mübâderet olunmak matlûb-ı mülûkânem idüğü ve hilâf-ı emr-i dahl ve rızâ-yı vaz'-ı harekete ber-vechile rızâ-yı 'aliyyem olmadığı sen ki Mevlana-yı mumâ-ileyhimsin ma'lûmun oldukça ber-vech-i meşrûh 'amel ve harekete ihtimâm ve dikkat ve hilâfından tahâşi ve mübâ'adet eylemek bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdir olmuştur buyurdum ki (boşluk) vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûf üzere şeref-yafte-i sudûr olan fermân-ı vâcib-ül ittibâ' mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla 'amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesin şöyle bilesin 'alâmet-i şerife i'timâd kılasın Tahriren fi evâhir şehri Muharrem-ül Haram sene tis'a 'aşere ve mi'etyn ve elf.

El-Konstantiniyye

El-Mahrûse

BELGE NO: 81

Kütahya'da Düvelik Ta'bir Olunan Ahur-ı Kebîr Yüz Aded Odalarıyla Üsküdâr Ocağı Neferâtlarına Kışla Vaz' Olundu

Kıdvet-ün nüvvab ü'l-müteşer'in Kütahya kazâsı nâ'ibi Mevlâna zîde 'ilmühü kıdvet-ül emâcid ve'l-a'yân Kütahya mütesellimi zîde mecdihu ve mefâhir-ül emâsil ve'l-akrân a'ayân vücûh-ı memleket zîde kadrihum tevkî-i refî-i hümâyun vâsıl olacak ma'lûm ola ki Üsküdar ocağı için Kütahya sancağından tertib ve tahrir olunan piyade neferât me'zûnen vilâyetlerinde oldukları vakitte dahî aralık aralık meşk ve

ta'lim eylemek için mahallinde bir münâsib kışla tahsisi lazım geldiğine binaen nefsi-Kütahya' da dedelik t'abir olunan mahale neferât-ı merkûme kışla tahsis olunub mahv ve isabet olunacak mahallerin dahi inşa ve te'min kılınmış olmağla fi-mâ'bad mahâll-i mezkûrde neferât-ı merkûmeden ma'ada kimesne ikame ve iskân olunmamak babında bundan âkdem ısdâr ve tesyâr olunan emr-i 'âlişanım kazâi mezburelere led-el vürûd sicil-i mâhfuza ba'del-kayd cümle müvâcehesinde feth ve karâ'it ve mazmûn-ı mûnif-i i'lân ve işâ'at olundukda mûcibince neferât-ı merkûmeden ma'ada kışlak-ı mezkûre delil ve tüfenkçi tâ'ifesinden ve hâricden kimesne iskân ettirmemeye bi'l-cümle vücûh-ı belde ve a'yân vilâyet-i müte'ahhid olunduğların muhtevi sen ki Mevlana-yı mumâ-ileyhsin tarafından vârid olan şer'î takdim olunduğu beyânıyla i'lâm-ı mezkûr mukaddem sudûr eden emr-i şerifimin kaydına şerh verilip ta'ahhüd olunduğu üzere ba'de izin kışlak-ı mezkûre neferât-ı merkûmeden ma'ada delil ve tüfenkçi tâ'ifesinden ve hâricden kimesne idhâl ve iskân ettirilmemek ve eğer hâricden kimesne duhûlüyle kışla-yı mezkûre bir güne mazarrat irâs etmek ihtimâli olur ise muktezâ-yı ta'ahhüd vücûh-ı vilâyete tazmin ettirilecek muhakkak bilinip anâ göre muhâfazasına bi'l-ittifâk ihtimâm ve dikkat olunmak bâbında ifâde-i hâli müş'ir emr-i şerifim sudûrun e'âzım-ı ricâl-i devlet-i 'aliyyemden hâlâ şikk-ı sâni ve irâd-ı cedid-i hümâyunum defterdârı ve mu'allim-i 'asker nâzırı iftihâr-ül emâcid ve'l-ekârim el-hâc Mehmed Reşid dâme mecdihu bâ-takrir ifâde etmekle vech-i meşrûh üzere 'amel ve hareket olunmak fermânım olmağın i'lâmen ve tenbîhen işbu emr-i şerifim ısdâr ve irsâl olunmuştur imdi ber vech-i muharrer ta'ahhüd-i şâmil-i vârid olan i'lâm-ı mazmûnu emr-i mezkûrun kaydı bâlâsına şerh verildiği ve ba'de izin kışlak-ı mezkûre neferât-ı merkûmeden ma'ada delil ve tüfenkçi tâ'ifesinden ve hâricden kimesne idhâl ve iskân ettirilmemek ve eğer hâricden kimesne duhûlüyle kışlak-ı mezkûre bir güne mazarrat irâs etmek ihtimâli olur ise ber-muktezâ-yı ta'ahhüd vücûh-ı vilâyete tazmin ettirileceği muhakkak bilinip anâ göre muhâfazasına bi'l-ittifâk ihtimâm ve dikkat olunmak matlûb-ı mülûkânem idüğü ve ağmâz ve tesâmüh güne vaz'a rızâ-yı dâverânem olmadığı siz ki mevlâna ve sâ'ir mumâ-ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh 'amel ve hareket ve infâz munifime ve ifâ-yı ta'ahhüde bi'l-ittifâk ihtimâm ve dikkat ve hilâf-ı fermân ve mugâyir tenbihât-ı şâhânem vaz' ve hareket vukû'unu tecvizden gâyet-ül gâye tahâşi ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlişanım sâdır olmuştur buyurdum ki (boşluk) vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan fermân-ı vâcib-ül

ittibâ‘ ve lâzım-ül imtisâlimin mazmûn-ı itâ‘at-makrûnuyla ‘amel ve hareket ve hilâfından tahâşi ve mücânebet eylesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerife i‘timâd kılasız Tahriren fi evâhir şehri-i Muharrem-ül Haram sene tis‘a ve ‘aşere ve mi‘eteyn ve elf.

BELGE NO: 82

Enfiye emridir

Kıdvet-ül emâcid ve’l-a’yân hâlâ Kütahya mütesellimi Germiyân Zâde Mehmed zîde mecdihu ve kıdvet-ül kuzât ve’l-hükkâm ma‘âdin-ül fezâ’il ve’l-keâm Mevlâna Kütahya k âdısı zîde fazlûhu tevkî‘-i refî‘-i hümâyun vâsıl olacak ma‘lûm ola ki havâcekân divân-ı hümâyunumdan kıdvet-ül kuzât ve’l-âyan e’sseyyid Mehmed Emin Vahid zîde mecdihünün takdim eylediği tahrir-i mazmûndan irâd-ı cedid-i hümâyunum hazinesi tarafından zâbt ve idaresi ber vech-i emanet ‘ihdasına ihâle ve tağviz kılınan memâlik-i mahrûsamın enfiye mukâta‘ası mülkâkatından Der-‘aliyemde ve Mora ve Yanya’da vaki‘ mir-i enfiye karhânelerinden mâ‘adâ bir mahalde enfiye i‘mâl vefürhât olunmamak şürot olunduğuna binâen Anadolu câniblerinde kesret-i isti‘maliyle me’lüf olanlar için rayiciyle fûruhat ve bahâsı ahz olunmak üzere iki yüz on sekiz senesine mahsuben bâğayet i‘lâsından üç nev‘i enfiye ihrâc ve Selim nâm kimesne mübâşeretiyile ib‘âs ve irsâl olunmuşdı zikr olunan enfiyelerden seksen vukıyye enfiye Kütahya kazâsında tevkif ve enfiyenin beyn-i kazâ-i mezbur ve havâlisinde bir mahâle mahsus olmak üzere Kütahya sükkânından hâlâ şâb-ı mirisi mukata‘ası emini Bâzarbaşı Zâde kıdvet-ül emâcid ve’l-akran (silik) bi’l-ittifâk enfiye emini nasb te ta‘yin etmiş olmalarıyla enfiyenin râyic-i miriye ve şürot-u mir‘iyesi derc ve tasrih olunarak ser-sebit üzere bey‘ ve fûruhat eylemek için emin merkumun enfiye bey‘ine ta‘yin ile me’muriyetini emr-i şerif-i ‘âlişânım i‘tâ olunmak ricâsında oldukların siz ki mütesellim ve kadı muma-ileyhimsiz sizler ve mübâşir merkum başka başka tahrir ve istid‘â ile kârınızı beyân-ı birle el-halet-ül hazihi İstanbul ve tevâbi‘inde Yanya enfiyesinin beher kıyyesinin on ikişer ve Karuta enfiyesinin altışar ve Malatu enfiyesinin beşer gurûş râyic-i miriyesi olub lakin fiat-ı mezkûre dâ‘im ve müstekir olmadığından gayri yaşra kazâlara gönderilen enfiyenin ücret-i nakliye ve masarîf-ı sâ‘iresi olmak hasebiyle İstanbul içine bakılmayub her kazâda râyic ve i‘tibârına göre fûruhat olunmak iktizâ

etmekle bu taktirce mar-üz zikr tevkiif olunan enfiyeden ziyâde enfiye fûruhatı iktizâ eder ise yine Der-‘aliyyemde mir-i enfiye karhânelerinden ahz eylemek şartıyla Kütahya kazâsı ve etraf ve inhâsında hâlâ bu makule a‘lâ enfiyenin râyici teveccühle ise ona göre emin merkum ma‘rifetiyle bey‘ ve fûruhat ve hâsıl olan bahasının humsu kendüye ma‘aş olarak ba‘d-el ihrâc mâ‘adası tamamen ve kâmilen Der-sa‘adetime irsâl olunmak ve mir-i enfiyesinden mâ‘adâ enfiye i‘mâl ve fûruhat edenler olur ise men‘ ve def‘ ve yedlerinde bulunan enfiye ve edevâtı cânib-i miri için zabt ve kendüleri dahi la-acel-üt te‘dib isim ve şöretleriyle Der-‘aliyyeme inha olunmak üzere bir minvâl muharrer emin merkumun tarafından enfiye bey‘ine ta‘yin ile me‘mur-ı hâvi şürut-ı mucibince bir kıt‘a emr-i şerifim sudûrını tahrir ve inhâ etmekle hazine-i ‘amiremde mahfuz başmuhâsebe defterine nazar kılındıkda zaman zabtı Ağustos ibtidasından olan İstanbul ve memâlik-i mahrusemin enfiye mukata‘ası mülhakâtından Der-‘aliyyemde ve Mora ve Yanya‘da vaki‘ miri enfiye karhânelerin idareye me‘mur emin olanların karhâne-i mezkûrede enfiye i‘mâl ve diledikleri mahalde ser-sebit üzere bey‘ve fûruhatını kendülere ve tarafından ta‘yin olunan adamlarına mahsus ve ahirin i‘mâl ve fûruhatı memnu‘ olub enfiye hususuna vüzerâ-yı ‘izâm ve mirmirân-ı kirâm ve evkâf mütevellileri ve kurrâ zabitleri ve havâs-ı hümâyun ve voyvodaları ve iş erleri ve subaşları ve ze‘âm ve erbâb-ı tumar ve sipah ve yeniçeri ve cebeci ve topcu ve ‘arabacı ve mehterân cümle ve sâ‘ir ‘askeri ve ehl-i örf tâifesi taraflarından vücuh-u min-el vücuh dahl ve ta‘arruz olunmamak ve miri karhânesinden mâ‘âda mukaddem ve müehheren ihdâs olunan karhâneler her ne mahalde bulunur ise sed ve bend ve bulunan enfiye ve edevâtı emin ve adamları ma‘rifetiyle cânib-i miri için zabt ve girift olunub muğâyir şürut hareket edenleri olur ise o makuleler la-acel-üt te‘dib ehl-i islâmıdan ise zâbiti ma‘rifetiyle ahz ve kal‘a-bend ve ehl-i zımmet re‘âyâdan ise Der-‘aliyyeme ihzâr ve vaz‘ giderek olunmak için Der-‘aliyyeme ‘arz ve i‘lâm olunmak ve enfiye i‘mâl ve fûruhat edenlerin karhânelerinin sed ve bend olunmak iktizâ eyledikde hükkâm ve zâbitan taraflarından hilâf-ı nizâm ve mahkeme-i harc mütalebesi ve sa‘ie bahane ile ta‘dil müsalahat mühime bâ‘is olacak hâlatdan mücânebet olunmak ve a‘yân ve zâbitan taraflarından enfiye eminlerine iş bu mahal-i vakıfdar veyâhud mukâta‘adır deyu muhâlefet etdirilmemek ve hilâf-ı nizâm enfiye i‘mâl ve fûruhat edenlerin enfiyeleri zabtında da‘vaya tasaddi ederi olur ise mahallinde istimâ‘ olunmayub Der-‘aliyyeme havale olunmak ve seren götürdükleri enfiyelerin (?) Derbend bekçileri ahz

eylediklerinde cânib-i miri için zabt olunmak mukata‘a-i mezburun düsturu’l-‘amel tutulan şürut-ı mi‘iyye ve nizâmından olduğu mukıd olmağla muzcibince ‘amel ve hareket olunmak fermânım olmağın hâsetsen iş bu emr-i ‘âlişânım ısdâr (boşluk) ile irsâl olunmuşdur imdi vusulünde bâlâda tahrir ve inha olunduğı üzere sâlif-üz zıkr tevkıf olunan enfiyeden ziyâde enfiye fûruhatı iktizâ eder ise yine Der-‘aliyyemde miri enfiye karhânesinden ahz eylemek şartıyla Kütahya kazâsı ve etraf ve inhasında hâlâ o makule a‘la enfiyenin râyici teveccühle ise zıkr olunan miri enfiyesi ona göre emin merkum ma‘rifetiyle bey‘ ve fûruhat ve hâsıl olan bahasının humsu kendüye ma‘aş olarak ba‘d-el ihrâc mâ‘adası tamamen ve kâmilen Der-sa‘adetime irsâl olunmak ve miri enfiyesinden mâ‘ada hılaf-ı şürut kimesneye enfiye i‘mâl ve fûruhat etdirilmemek ve o makuleler memnu‘a cesaret edenler olur ise yedlerinde bulunan enfiye ve edevâtı cânib-i miri için zabt ve girift olunub kendüleri la-acel-üt te‘dib ehl-i islâmıdan ise zâbiti ma‘rifetiyle ahz ve kal‘a-bend ve ehl-i zimmet re‘âyâ ise Der-‘aliyyeme ihzâr ve vaz‘ gevrek olunmak için isim ve şöhretiyle Der-sa‘adetime ‘arz ve i‘lâm olunmak hususunda ihtimâm ve dikkat ve şürut-u mir‘iyyesi (?) icrâsına sa‘i ve ikdâm ile holaf-ı şürut harekete tecavüzden beğâyet tehâşi ve mücanebet eylemeniz bâbında fermân-ı ‘âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-ü şerifimle vardukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan iş bu emr-i şerif-i celil-üş şânım vâcib-ül ittibâ‘ ve lâzım-ül imtisâlimin mazmûn-ı itâ‘at-makrûnuyla ‘amel olub hılâfıyla vaz‘ ve hareketden ğâyet-ül ğâye ihtirâz ve ictinâb eylemeyesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerife i‘timâd kılâsız Tahriren fi‘l-yevm-ül ‘aşr min şehri Safer-ül hayr sene tis‘i ‘aşeret ve mi‘eteyn ve elf.

Kayıd Şod 25 S 1219/5 Haziran 1804

BELGE NO: 83

Vech-i tahrir-i huruf oldurki

Ba berat-ı şerif-i ‘âlişan mutasarrıf olduğum Geyve’de vaki‘ Elvan zâde Sinan beg vkfı mülhakâtından Kütahya sancağında ermez ve tevâbi‘ mukâta‘asının iş bu bin iki yüz on senesinin Mart-ı ibtidasından Şubat-ı gayetine değin yalnız bir sene zabt ve rabt eylemek üzere işbu Dârende-i temessük kıdvet-ül emâsil ve’l-akrân ‘izzetlü Ahmet Ağa zâde kadrihuya tarafımızdan bi‘l-emane zabt ve rabt eylemeğın iş bu zabt-ı

temessükü verildi gerektir ki salipesale iş‘ar-ı şer‘iyye ve rüsüm-u örfiye ve resm-i ‘arufâne ve resm-i tepulu zemin ve bennak ve tayyarat ve mündekâta ve sa‘ir cüz’i ve min külli alıp bu sene sabıklarda teveccühle zabt oluna geldiyse tarafımızdan bi’l-emâne ol-vech ile zabt olunub tarafımızdan ve taraf-ı ahirden bir kimesne dahl ve ta‘arruz bulunmaya ve’s-selam.

BELGE NO: 84

Kıdvet-ül nüvvab el müteşeri‘in Kütahya nâ‘ibi Mevlâna zîde ‘ilmühü tevkî‘-i refî‘-i hümâyun vâsıl olacak ma‘lûm ola ki kıdvet-ül emâsil ve‘l-akrân Süleyman bin İbrahim zîde kâdrihinin ba berat-ı ‘alışan mütevellisi olduğu (?) iftihâr-ül emâcid ve‘l-akârim Hafız Seyyid İsm â‘il dâme mecidühunun zir nezâretinde olan evkâfdan Sinan Beg ve Elvan beggivide olan ‘imâreti vaki‘ karyelerinden Kütahya sancağında ve kazâsı müzafetinde Arslanhapa nahiyesinden (?) Ve tevâbi‘ karyelerin iki yüz on sekiz senesine mahsuben cânib-i vakıfdan bi’l-tevliye Süleyman nâm kimesneye berât-ı ma‘lûme mukabelesinden iltizâm ve ol-dahi iltizâm ve ve berâ iltizâmı olan meblağ cânib-i vakfa edâ etmeksizin ol-dahi ziyâde baha ile ahirden Hüseyin nâm kimesneye ilzâm olduğu iltizâm ve kemal-i cümlesinden nâş sene-i mezbure mahsuben yeddine verilen temessük mucibince iki yüz on sekiz senesi evâhir-i Zilhiccesinde emr-i şerif ısdâr etdirüb lakin bu vecihle mezkürün re‘âya fukarasına zulm ve te‘addisi işkâr olacağından mâ‘âda berâ iltizâm dahi henüz cânib-i vakfa edâ ve teslim olunmadığı mütevellî muma ileyhin inhasından techil-i hâl-i minval muharrer üzere olduğu tahkik olmağla nef‘an-ül vakf ve istirhâmât-ül fukarâ verilen mezkûre kaydı terkin ve emâneten mütevellî ile tarafından sene-i mezbûre mahsûben zabt ve vâki‘ olan mahsûl ve rüsûm-ı kânûn ve defter mûcibince ahz ve kabz ettirilmek için emr-i şerifim i‘tâsını nâzır-ı mumâ-ileyh i‘lâm etmeğın i‘lâmı mûcibince ‘amel olunmak bâbında fermân-ı ‘alışânım sâdır olmuştur buyurdum ki (boşluk) vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere ‘amel dahî sen ki mevlanâ-yı mumâ-ileyhsin mâr-üz zikr Sinan Bey ve Elvan Bey vakfı karyelerinden Etyemezler ve tevâbi‘ karyelerinin sene-i mezbûra mashûben Hüseyin nâm kimesnenin memhûr temessükü mûcibince sahî zabtı için tarih-i mezkûrda verilen emrin kaydı ref‘ ve terkîm olunduğu ma‘lûmun oldukda vakf-ı mezbûr karyeleri sene-i mezbûra mahsûben mütevellî mumâ-ileyhin tarafından bi’l-

emâne zabt ve vâki‘ olan mahsûl ve rûsûmun kânûn ve defter mûcibince ahz ve kabz ettirilip mezkûr Hüseyin yeddinde olan memhûr temessük mûcibince ısdâr ettirdiği kaydı merkûm emr-i mezkûre mebni müteveli mumâ-ileyhin tarafından bi'l-emâne zabtına bir türlü dahl ve ta‘arruz ettirmyip mazmûn-ı emr-i şerifimle ‘âmil olasin şöyle bilesin ‘alâmet-i şerife i‘timâd kılasın Tahriren fi evâsıt şehri Safer-ül Hayr sene tis‘a ‘aşere ve mi‘eteyn ve elf.

El-Konstantiniyye

BELGE NO: 85

Nasuhzâde Nasuh Ağanın Mütesellimlik Emridir

Mefâhir-ül kuzât ve'l-hükkâm ma‘âdin-ül fezâ'il ve'l-keâm Kütahya nâ'ibiyle eyâlet-i Anadolu'da vâki‘ sâ'ir kazâların kuzât ve nüvvâbı zîde fazlihüm tevkî'-i refî'-i hümâyun vâsıl olacak ma'lûm ola ki Anadolu eyâlet-i bin iki yüz on sekiz senesi Rebi'ül-evvelinin yirmi yedinci gününde düstûr-ı mükerrer müşîr-i müfhem nizâm-ül 'âlem vezirim Seyyid Alaaddin Paşa edâmallahu te'âla iclâlihu 'avâtıf-ı 'aliyye-i şâhâne müşîr-i mefhum nizâm-ül 'âlem vezirim seyid Alaaddin Paşa edâme Allahu tezala iclâlihu 'avâtıf-ı 'aliyye-i şâhâne ve 'avârif-i behiyye-i tâcidârânemden tevcîye ve ba'dehiyüne sene-i mezbure Şevvâl-i mükerrinin dördüncü gününde vezir müşâr-u ileyhe kemâkân ibkâ ve takrir kılınub ancak müşâr-u ileyh-ül yevvm Der-se'âdetimde müse'âferet ikâmet üzere olduğundan tarafından hâlâ eyalet-i mezkûrede bâ fermân-ı 'âli mütesellim olan Kütahya hânedânından Germiyanzâde Mehmed zide mecdihunun 'adem-i idâresine binâen mütesellimlikten 'azl ve yerine zabt ve rabt-ı memleket ve himâyet ve siyânet-i ahâli ve ra'yyet ve def'-i şürûr erbâb-ı mefsedete sâhib-i liyâkat ve iktidâr ve mücerreb-ül etvâr bir mütesellim nasb ve ta'yîn kılınması lâbûd ve muktezi olmakdan nâşi kıdvet-ül emâcid ve'l-a'yân Nasuhzâde Nasuh zide mecdihu evsâf-ı mezkûre ile munsıf olduğundan bahisle müşâr-ün ileyh tarafından eyâlet-i merkûme mütesellim nasb ve ta'yîn kılınmak bâbında emr-i şerifim sudûrunu müşâr-ün ileyhin kapı kethüdâsı hevâcegân-ı divân-ı hümâyunumdan kıdvet-ül emâcid ve'l-a'yân es-seyyid Ömer zide mecdihu bâ-takrir istid'a etmeğin vech-i meşrûh üzere mütesellim nasb ve ta'yîn olunmak fermânım olmağın imdi mumâ-ileyh Germiyanzâde

mütesellimlik mezkûrdan ‘azl ve yerine mumâ-ileyh Nasuhzâde mütesellim nasb ve ta’yin kılındığı sen ki mevlâna-yı mumâ-ileyhimsin ma‘lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh mütesellimlik mezkûru mumâ-ileyhe zabt ve müşâr-ün ileyh tarafından râci‘ olan ‘â’idât ve tayyârâtı kadimden olageldiği vechile ahz ve kabz ettirip mütesellimlik umûruna ma‘zûl mumâ-ileyhi ve âhirden ferd-i vâhidi dahl ve ta‘arruz ettirilmemek bâbında fermân-ı ‘âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki (boşluk) vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan fermân-ı vâcib-ül ittibâ‘ ve lâzım-ül imtisâlimin itâ‘at-makrûnuyla ‘amel ve hareket ve hilâfından mübâ‘adet eyleyesin şöyle bilesin ‘alâmet-i şerife i‘timâd kılâsın Tahriren fi evâhir şehr-i Safer-ül hayr sene tis‘a ‘aşere ve mi‘eteyn ve elf.

Kayd Şod 17 Zâ 1219/17 Şubat 1805

El-Konstantiniyye

El-Mahrûse

BELGE NO: 86

Medine-i Kütahya’ da mesned-nişin şeri‘at-garrâ faziletli efendi zide fazlihu ve mefâhir-ül emâsil ve’l-akrân vücûh-ı memleket ve kâbil-i hitâb iş erleri zide kadrihum inhâ olunur ki işbu sâl-ı miyâmin şita-mâlde hâlâ Anadolu vâlisi vezir-i şecâ‘at-semir devletlü himmetlü veli-ün-ni‘em es-seyyid Alaaddin Paşa efendimiz hazretlerinin taraf-ı müşirânelerinden mâh-ı Safer-ül Hayrın yirmi dokuzuncu günü zabt eylemek üzere bâ-fermân-ı celil-ül ünvan eyâlet-i Anadolu mütesellimliği ‘uhdemize ihâle ve tefvîz buyrulup bâ-irâde-i kâti‘a-yı hazret-i cihândâri me’mûr olduğumuz husûsât-ı mahsûsaların havl-i kuvvet cenâb-ı müste‘ân ile pezirleri husûlüne kadar zabt ve rabt-ı memleket ve umûr-u fukarâ-yı rü’iyyete muktedir tarafımızdan Medine-i Kütahya’ya bir vekil nasbı lâbûd ve muktezi olan hâlâtta ve Kütahya hânedânından mefâhir-ül emâcid ve’l-akrân Dürrizâde Mehmed Resid Ağa zide mecdihu sâhib-i diyânet ve muhâfaza-yı fukarâyâ muktedir olduğundan mumâ-ileyh tarafımızdan vekil nasb ve ta’yîn olunduğu ma‘lûmunuz oldukda bi’l-ittifâk umûr-ı mütesellimliği tarafımızdan bi’l-vekâle idâre ve rü’iyyete gayret ve maslahat-ı fukarâyâ mezid-i ihtimâm ve dikkat ve sen ki vekil-i mumâ-ileyhsin sen dahî kâffe-i umûru bi’l-vücûh şer‘-i şerife tatbik ederek idâre ve rü’iyyete ziyâde ihtimâm ve gayret-i tâm eylemek bâbında divân-ı Anadolu’dan işbu buyruldu tahrir ve ısdâr (boşluk) ve ile irsâl olunmuştur vusûlünde

gerektir ki bilâ zabt ve mübin olunduğu vech üzere umûr-ı mütesellimliği tarafımızdan bi'l-vekâle idâre ve rü'yyete gayret ve maslahat fukarâya mezid-i iktinâd ve dikkat ve ber-mûceb buyruldu 'amel ve hareket ve hilâfından begâyet tahâşi ve mücânebet eyleyesin deyu.

Nasuh-ı Kâ'im-makâm-ı Anadolu

19 Râ 1219/28 Haziran 1804

BELGE NO: 87

İştirâ ve Temerrüdden Hidmet-i Mübâşiriye Emridir

Düstûrun mükerrerün müşirun müfehhemun nizâm-ül 'âlem müdebbiru umûr-il cumhûr bi'l-fik-üs sâkıb mütemmimu mahammi'l-en'âm bi'r-re'yis-i sâ'ib mümehhidu bünyâd-ül devlet-i ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkân'is- sa'âdet ve'l-iclâl-ül mahfûfün bi-sunûf-ı avâtıf-ül melik-i 'âlâ Anadolu' nun ortakolu Yemen ve yesâriyla nihâyetine varıncaya değin vâki' olan vüzeray-ı i'zam edâme Allahu te'âla iclâlihüm ve e'âzım-ül ümerâ-ül kirâm efâhim-ül küberâ-ül fihâm ulu-ül kadr-ül ihtirâm ashâb-ül 'izz ve'l-ihtişâm-ül muhtasun bi-mezid-i 'inâyet-ül melik-ül a'la mirmirân-ı kirâm dâme ikbâlihüm ve kadı-yı kuzât-ül müslimin evâli-i vulât-ül muhiddin ma'âdin-ül fazâ'il ve'l-yakin râfi'a-i a'lâm-üş şeri'at ve'd-din vârisu-yı 'ulûm-ül bünyâd-üd devlet-ül muhtassun bi-mezid-i 'inâyet-ül melik-ül mu'in mevâli-i fihâm zidet fezzâ'iluhum ve mefâhir-ül kuzât ve'l-hükkâm ma'âdin-ül fezzâ'il ve'l-kelâm sâ'ir kuzât ve nüvvâb zide fazlihüm ve mefâhir-ül emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân ve vücûh-ı memleket zide kadrihum tevki'-i refi'-i hümâyun vâsıl olacak ma'lûm ola ki Rumeli ve Anadoluda vâki' medâ'in ve kasaba ve kurrâ ahâlilerinden bazı işrâ ve mel'anet-pişeler mücerred garz-ı fâsıdelerini icrâ ve ahz ve intikâm ve tecrim sevdasıyla kizbi ihtiyâr ve şirrete sülûk edip ihtirâ eyledikleri da'vâ-yı mezkûre ile 'ibâdullahı ta'ciz için Asitâne-i 'aliyyeme gelip takrir-i mücerredlerini mebni hilâf-ı tevâki' aldıkları 'arzları ve arzuhâller ile divân-ı hümâyunuma ref' ve def'e iştikâ ve zulm eylemelerinden nâşi da'vâları sadaka haml ile iktizâsına göre her kazâ ve eyâletin vulât ve hükkâmına hitâben emr-i şerifim ısdâr ve mübâşirine irsâl olunup lakin bu güne da'va-yı mezbûre için sâdır olan evâmir-i şerifim mahallerine vusûllerinde müdde'i-i 'aleyhin üzerine şer'en bir nesne sâbit olmayıp vâki' olan iz'â-yı muhass tezvîr idüğü 'ind-üş şer'

tahkkuk eyledikde o misüllü da'vâ-yı mezbûre zımnında bilâ mûcib müdde'i-i 'aliyye taraf-ı ta'cize ve izrar olunmamak ve giden mübâşirin ücret-i mübâşiriyesi husûsu kâzibe eden müdde'i-i mütemerriden ber-mûceb fetvâ-yı şerif tahsil olunmak üzere mukaddemâ evâmir-i 'aliyye dahî sudûr etmişken yine o makûle da'vâ-yı müzevire için ta'yîn olunan mübâşirlerin ücret-i mübâşiriyeleri ber-mûcib-i fetvâ-yı şerif mütemerrid ve şirret taraflarından alınmayıp mazlûm olan müdde'i-i 'aleyh ve tahmil olunduğu ve bu vechile ehl-i 'ırz-ı mazlûmine gadr ve hasâr ve tasaddî vukû'a geldiği sâmi'a-i şâhânem ve bu emr-i münkirin beher hâl men' ve def'i ve fukarâ-yı ra'ıyyet ve sükkân-ı memleketin istirâhâti zimmet-i himmet mülûkâneme vâcib ve mütehattim olmaktan nâşi fi-mâba'd böyle aslı ve faslı olmayan da'vâ-yı müzevire zuhûr ve hîn-i terâfi'de müdde'inin hakkı sâbit olmayıp mahzân ihzâr ve ta'ciz için da'vâya sülûku zâhir olanların gerek Der-saâdetimden giden ve gerek vâli ve hâkim taraflarından ta'yîn olunan mübâşirlerin ücret-i mübâşiriyesi mazlûm olan müdde'i-i 'aleyhden talep olunmayıp o makûlelerin ücret-i mübâşiriyeleri husûmet-i kâzibe eden müdde'i-i mütemerriden ber-mûceb fetvâ-yı şerife tahsiline mübâderet ve hilâf-ı hilâfi hâlâtta ittikâ ve mübâ'adet olunmak üzere mukaddemâ Rumeli ve Anadolu'nun üçer kollarına başka başka evâmir-i şerifem neşr ve tesyâr olunmuşken bu esnâlara mugâyir evâmir-i 'aliyyem bazen mazlûm olan müdde'i-i 'aleyh tarafından ve bazen memleket tarafından ücret-i mübâşiriye i'tâ ve fukarâya tecmil olunmakta olduğu bi'l-ihbâr tahkik gerde-i şâhânem olmakdan nâşi fi-maba'd taraf-ı devlet-i 'aliyyemden umûr-ı mühime ve memleket husûsu için ta'yîn olunan mübâşirleri ta'yîn oldukları mahallin ba'dına nazaran ta'yîn olunan mübâşirin hâline göre mesârifine dahi ücreti kazâ tarafından verilip tevzî' defterine ol-vechile idhâl olunup ve eğer bir adam bir adamda da'vâ eylediği maslahata geşt ise mübâşiriyesi hadd-ı ihtidâl üzere mukaddem sâdır olan emr-i 'aliyyem mûciblerince müdde'i-i mütemerrid ise mütemerrid olan müdde'iden ve müdde'i-i 'aliyye mugâyir ise müdde'i-i 'aliyye tarafından i'tâ o makûle mübâşirin mübâşiriyesi kimin tarafından verilmek lazım gelir ise müdde'i-i 'aleyh tarafından bilinip ahâlden bir sene alınmamak ve vâli ve mütesellim taraflarından ber-mûceb ile kazâlara mübâşir irsâl olunmayıp aslı ve haslı olan bir maddeye mübâşir ta'yîni iktizâ ettikde hadd-ı i'tidâle tatbik ile verilmek mesela her bir saate birer maddenin tahmiline göre iki yahud üç kuruş gittiği mahal kaç saatlik ise hesâb-ı mezkûr üzere memleket için ise memleket tarafından birinin birinden da'vâsı için ise bâlâda muharrer-i şürût

üzere müdde‘i ve müdde‘i-i ‘aleyh câniblerinden ol-miktar kuruş verilip ziyâde bir akçe verilememek ve bundan ma‘ada gerek devlet-i ‘aliyyemden ve gerek vezir ve mütesellim câniblerinden mahal-i ihrâya me‘mûriyetlerinden mübâşirâna ikrâmiye mesârif olarak memleket tarafından bir akçe ve bir habbe verilmemesine mezid-i ihtâr ve dikkat ve hilâf-ı vaz‘ı tecvizden mübâ‘adet olunmak fermânım olmağın tenbihen ve te‘kiden ve ikdâmâ ve ihtimâma işbu emr-i şerifim ısdâr ve sadrazam birun ağalarından kıdvet-ül emâsil ve’l-akrân es-seyyid Abdullah ile irsâl olunmuştur imdi bâlâda tafsil ve beyân olduğu üzere min-ba‘d taraf-ı devlet-i ‘aliyyemden umûr-ı mühime ve memleket husûsu için ta‘yîn olunan mübâşirlerin ta‘yîn olundukları mahallin mesâfesine göre mahalli miktar mesârifine kifâyet edecek derecede hizmet-i mübâşiriyesi kazâ tarafından verilip tevzî‘ defterine ol-vechile idhâl olunup ve eğer bir adam bir adamdan da‘va eylediği maslahata gitmiş ise mübâşiriyesi hadd ve i‘tidâl üzere mukaddem sâdır olan emr-i ‘aliyyem mûcibince müdde‘i-i mütemerrid ise mütemerrid olan müdde‘iden ve müdde‘i-i ‘aleyhden mugâyir ise müdde‘i-i ‘aleyh tarafından i‘tâ ve o makûle mübâşirin mübâşiriyesi kimin tarafından verilmek lazım gelir ise ‘avdetlerine dek onun tarafından bilinip ahâlden bir nesne alınmamak ve vâli ve mütesellim taraflarından bilâ-mûcib müsvedde ile kazâlara mübâşir irsâl olunmayıp aslı ve fazlı olan bir maddeye mübâşir ta‘yini iktizâ eyledikde hadd-ı i‘tidâle tatbik ile verilmek meselâ bir saate bir maddenin tahmiline göre iki yahud üç kuruş gittiği mahal kaç saatlik ise hesab-ı mezkûr üzere memleket için ise memleket tarafından birinden da‘vâsı için ise bâlâda muharrer şürût üzere müdde‘i ve müdde‘i-i ‘aleyh câniblerinden ol-miktar kuruş verilip ziyâde bir akçe verilmemek ve bundan ma‘ada gerek taraf-ı devlet-i ‘aliyyemden ve gerek vüzerâ ve mütesellimin câniblerinden mahal-i ihrâya me‘mûriyetle giden mübâşirâna ikrâmiye ve mesârif olarak memleket tarafından bir akçe ve bir habbe verilmemesine mezid-i ihtimâm ve dikkat olunmak matlûb-ı mülûkânem olduğu ve hilâf-ı vaz‘a ber vechile rızâ-yı mülûkânem olduğu siz ki vüzerâ-yı müşâr ve mirmirân ve Mevlana ve sâ‘ir mumâ-ileyhimsiz ma‘lûmunuz oldukda işbu emr-i şerifimi cümle müvâcehesinde feth ve karâ‘it ve sicil-i mahfûza kayd ile dâ‘ima ve müstemiren mûcib ve muktezâsıyla ‘amel ve harekete bezl ve sa‘i ve makdarat ve hilâf-ı vaz‘ı tecvizden ziyâde ziyâde tahâşi ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı ‘âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki (boşluk) vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan fermân-ı vâcib-ül ittibâ‘ ve lâzım-ül imtisâlimin mazmûn-

ı itâ‘at-makrûnuyla ‘amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerife i‘timâd kılasız Tahriren fi evâsıt şehr-i Safer-ül Hayr sene tis‘a ‘aşere ve mi‘eteyn ve elf. Kayd Şod 2 R 1219/11 Temmuz 1804

El-Konstantiniyye

El-Mahrûse

BELGE NO: 88

Bu def‘a şer‘le görülüp mu‘ârizeden men‘ olunmak emridir

Kıdvet-ün nüvvâb-ül müteşri‘ın Kütahya nâ‘ibi Mevlâna zîde ‘ilmühü tevkî‘-i refî‘-i hümâyun vâsıl olacak ma‘lûm ola ki kaza-i mezbur sakinelerinden Şerife ‘Afife ve Şerife nam hatunlar südde-i se‘adetime ‘arzuhal idüb valideleri Şerife Zeliha hatun bundan akdem müteveffiye oldukda verâseti bunlar ile li-ebeveyn er karındaşı oğulları seyyid Mustafa ve seyyid Yusuf ve seyyid Mehmed’e münhasıra olduğundan mutasarrıfe olduğu bir bâb mülk etmekçi dükkânı ve dört ‘aded dekâkin ve beş yüz kuruş kıymetli bir bab mülk menzil ve ma‘lûm ‘aded koyun ve ber-mûcib-i defter-i kassâm sâ‘ir bi‘l-cümle eşyâ ve menkûlât ve ‘akârâtı irs-i şer‘le mezbûreler ile merkûmlar intikâl ve merkûmun seyyid Mustafa ve seyyid Yusuf ve seyyid Mehmed’in hisselerine isâbet eden hakk-ı irsiyelerine tamamen ve kâmilin merkûmeden teslim ve husûs-ı mezbûra müte‘allık bunlar ile ‘âmme-i da‘vâdan zimmetlerine irâd-ı iskât eylediklerin merbûretânın taraflarından vekil-i sâbit ol-vekâleleri yine kazâ-yı mezbûr sâkinelerinden Molla Ali demekle ma‘rûf müvâcehesinde meclis-i şer‘de ikrâr ve mûcibince cânib-i şer‘den mezbûretânın yeddlerine bir kıt‘a hüccet-i şer‘iye verilip ve bu mukâvele bir def‘a şer‘le görüle fasıl-ı husûmet ibrâ birle cânib-i şer‘iden hüccet-i şer‘iye verilen da‘vânın tekrar istimâ‘ı memnû‘ iken mezkûreler mücâbet ve mündefi‘ olmayıp bey-vech-i ve mugâyir hüccet-i şer‘iye müdâhaleden hâli olmadıkların mukaddema inhâ-i şer‘ ile görülüp mezbûrelerin bey-vech-i ve mugâyir-i hüccet vâki‘ olan müdâhale ve tasaddileri men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-i hümâyunum ricâ ve muktezâsı su‘âl olundukda husûs-ı mezbûre inhâ olduğu halde bu makûle fasıl-ı husûmet ve ibrâ-yı zimmet birle kâbil-i şer‘den verilen da‘vânın tekrar istimâ‘ı memnû‘ olmağla bu sûrette nezâ‘-yı mezkûr zımnında bey-vech-i ve mugâyir-i hüccet-i şer‘iye müdâhale ve tasaddi ettirilmemek için mahallinde şer‘ ile görülmek bâbında iki yüz on

dokuz senesi evâ'ili Rebi'ül evvelinde emr-i şerifim sâdır olmuşken mezbûre seyyid Mustafa yine ol-vechile müdâhale ve tasaddiden hâli olmadığı bildirip bey-vech-i müdâhale ve tasaddi ettirilmemek bâbında hükm-i hümâyunum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'-i 'âli görülmek bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerifimle (boşluk) vusûl buldukda bu bâbda mukaddeman ve hâlâ sâdır olan ve emr-i şerifem mûciblerince 'amel dahî mezbûretâna ol-vechile müdâhale olundukda mukaddeman bir def'a şer'le görüle fasl olunmayan husûsların temâhuk ve 'adillîğe mukayyed olup ve hüccet-i şer'iyeye nazar edip göresin inhâ olduğu üzere olduğu halde bu makûle bir def'a şer'le görülüp fasl-ı husûmet ve ibrâ-yı zimmet birle kabl-üş şer'den hüccet-i şer'iyeye verilen da'vânın tekrar istima'ı memnû' olmağla bey-vech-i şer'i mugâyir-i hüccet-i şer'iyeye fi maba'd müdâhale ve tasaddi ettirmeyesin min ba'd şer'i şerife ve hüccet-i ve emr-i 'âlişânıma mugâyir kimesneye iş ettirmeyip husûs-ı mezbûr için bir dahî emrim varmanı eylemeyesin şöyle bilesin 'alâmet-i şerife i'timâd kılasın Tahriren fi evâsıt şehr-i Rebi'-ül evvel sene tis'a 'aşere ve mi'eteyn ve elf.

El-Konstantiniyye El-Mahrûse

Kayd Şod 5 R 1219/14 Temmuz 1804

BELGE NO: 89

Nasuh Zâde Nasuh Ağaya Mütesellimlik Emridir

Mefâhir-ül kuzât ve'l-hükkâm ma'âdin-ül fezâ'il ve'l-keîâm Kütahya nâ'ibiyle Anadolu eyâletinde vâki' sair kazâların kuzât ve nüvvâbı zîde fazlihüm tevkî'-i refî'-i hümâyun vâsıl olacak ma'lûm ola ki Anadolu eyâleti işbu sene-i mübârekede Rebi'ül-evvelin yirmi ikinci gününde 'avâtuf-ı 'aliyye-i şâhâne ve 'avârif-i behiyye-i tâcidârânemden sabıka Kocaeli sancağı mutasarrıfı düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfehhem nizâm-ül 'âlem vezirim seyyid el-hâc Abdurrahman Paşa edâme Allahu te'âla iclâlehu tevcih ve ihsân-ı hümâyunum olub müşâr-ün ileyh vusulüne kadr eyâlet-i mezkûre re'âyirum ve zabt ve rabt-ı memleket ve himâyet ve sıyânet ahâli ve fukarâyâ sıyânet-i bedihe-yi vâzıhlar bir mütesellim nasb lâbud muktezi olmaktan nâşi hâlâ eyâlet-i mezkûrede bâ fermân mütesellim olan kıdvet-ül emâcid ve'l-a'yân Nasuh zâde

Nasuh zâde zîde mecdihu efvsâf-ı mezkûre ile mevsuf olduğı beyâniyle tarafından dahi kemâkân mütesellim nasb ve ta'yin olunması bâbında emr-i şerifim sudûrunı müşâr-ün ileyhın kapu kethüdâsı bâ takrir istid'â etmekle vech-i meşrûh üzere mütesellim nasb olunmak fermânım olmağın imdi sen ki muma ileyhimsiz muma ileyhe Nasuh zâde vech-i meşrûhin tarafından dahi kemâkân eyâlet-i mezkûre mütesellim nasb ve ta'yin olunduğı ma'lumunuz oldukda ber-vech-i meşrûh mütesellimlik mezkûri târih-i merkumeden i'tibâr ile muma ileyhe zabt ve müşâr-ün ileyh tarafına râci' âyidat ve tayyâratı kadimeden ola geldiğı vecihle ahz ve kabz etdirilüb mütesellimlik ümûruna âhirden bir ferdi dahl ve ta'arruz etdirilmemek bâbında ferman-ı alışanım sadır olmuştur buyurdumki (boşluk) şerîfim vusûl buldukda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan fermân-ı vâcib-ül ittibâ' ve lâzım-ül imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at makrûnuyla 'amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebed eylesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız Tahriren fi'l-evâhir Rebî'-ül evveli sene tıs'ı 'aşereh ve mi'eteyn ve elf.

Kayd Şod 5 Râ 1219/14 **Haziran 1804**

BELGE NO: 90

Medine-i Kütahya'da mesnet nişin şer'î mübin faziletli efendi zîde fazlühü ve mefâhir-ül emâsil ve'l-akrân vücûhu memleket ve kâbil-i hatâb iş erleri zîde kadrühüm inhâ olunur ki Anadolu eyâleti iş bu sene-i mübâreke mâh Rebî'-ül evvelinin yirmi ikinci gününden 'avâtıf-ı 'aliyye-i mülûkâne ve 'avârif-i behiyye-i hüsrevâniden sabıka Kocaeli sancağı mutasarrıfı vezir felâtun-ı tedbir devletli veli-ün niy'em es-seyyid Abdurrahman Paşa efendimiz hazretlerine tevciye ve ihsân-ı hümâyun buyurulub olbâbda müşâr-ün ileyh efendimiz hazretlerinin taraf-ı vezirânelerinden târih-i mezkûreden zabt ve rabt-ı memleket ve himâyet fukarâ zınında eyâlet-i mezkûr kâim-makâmılgı bâ fermân celil-ül 'ünvan 'uhdemize ve ihâle ve kemâkân ibkâ ve takrir buyurulmakdan nâşi hin-i vusûlümüze kadar zabt ve rabt-ı memleket ve ümûr-u 'ibâd-yi ru'ıyyete muktedir birinin Medine-i Kütahya'ya vekil nasb labut ve muktezi ve el-hâlet-ü hezihi tarafımızdan bâ buyuruldı vekilimiz olan Kütahya hândanından olan el-hâc Hüseyin Ağa zâde Mehmed Reşid Ağa zîde mecdihu sâhib-ü diyânet ve ümûr-u fukarâ-yı ru'ıyyete muktedir olundığından muma ileyh kemâkân vekil nasb ve ta'yin olunduğı

ma'lumunuz oldukda bi'l-ittifâk ümur-u mütesellimliği tarafımızdan bi'l-vekâle muma ileyhe zabt etdirüb fukarâya mezid-i ihtimâm ve dikkat ve sen ki vekil muma ileysin sen dahi kâfe-i umurı şer'-i şerifi tatbik ederek ru'iyete ziyade ihtimâm ve ğayret-i tâm eylemen bâbında divân-ı Anadolu'dan iş bu buyurıldı tahrir vr ısdâr (boşluk) ile irsâl olunmuşdur inşallah-u ta'âla vusûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzere ber-mûcib buyurıldı 'amel ve hareket ve hılâfından beğâyet tehâşi ve mübâ'adet eylesiz deyu. Fi 3 R 1219/12 Temmuz 1804

Kayd Şod 5 R 1219/14 Temmuz 1804

Nasuh kâim-i makam

BELGE NO: 91

Delil Tâifesi Hakkında Emr-i şerif

Düstûrun mükerremün müşirun müfehhemun nizâm-ül 'âlem müdebbiru umûr-il cumhûr bi'l-fik-üs sâkıb mütemmimu mahammi'l-en'âm bi'r-re'yis-i sâ'ib mümehhidu bünyâd-ül devlet-i ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkân'is- sa'âdet ve'l-iclâl-ül mahfûfun bi-sunûf-ı avâtıf-ül melik-i 'âlâ Anadolu' nun ortakolu ve yemen ve mesârıyla nihâyetine varınca vâki' vüzeray-ı 'azâm edâme Allahu ta'âla iclâlihu ve e'âzim-ül ümerâ-il kirâm merâci-'ul küberâ-il fihâm ulu-ül kadr ve'l-ihtirâm ashâb-ül 'izz ve'l-ihtişâm-ül muhtassun bimezid-i zinâyet-ül mülük-ül mu'in fihâm zidet fezâ'ilühüm ve mefâhir-ül kuzât ve'l-hükkâm ma'âdin-ül fazâ'il ve'l-keâm sâ'ir kuzât ve nüvvâb zîde fazlihüm ve mefâhir-ül emâsil ve'l-akrân voyvodalar ve mütesellimler ve 'ayânlar ve zâbitan ve vücuhû memleket ve iş erleri zîde kadrihum tevkî-i refî-i hümâyun vâsıl olacak ma'lûm ola ki delil ocağı neferâtına mukaddemân nizâm verilüb her bir eyâlet ve sancağa hal ve tahmillerine göre tertib ve hâricden kalan gerek baş ve gerek neferât çekilüb vilâyetlerinde kâr-ı vekilleriyle iştiğâl eylemeri ve evâmir-i şerifeme 'adem-i itâzat birle vilâyetlerine gitmeyüb kapusuz serseri geşt ve güzâr edenleri ocaklusu kabul etmeyüb tard ve def' ve harekât-ı bağıânelerinde isrâr edenleri sa'ir me'murlarıyla üzerlerine varub cezâlarını tertib eylemeleri hususu eyâlet vâlilerine ve elviye mutasarriflarına tenbiye ve te'kid-i hâvi mukaddem ve mu'ahhar evâmir-i

şerifem ıstâr ve tesyâr olunmuşidi el-hâlet-ül hezihi Anadolu'nun ortakolunda vâki' kazâlarda kapusuz serseri geşt ve güzâr eden delil zümerâsı vardıkları ve uğradıkları kazâ ve karyeler ahâlilerinin emvâl-i eşyâ ve hayvânât ve mâ'kulâtlarını cebren ve kahren ahza ictisâr ve fukâra-yı ra'yyet ve sekene-i memleket ber-vecihle zulm ve te'addilerine tahammül edemeyüm ekseri terk-i dâr ve diyâr eyledikleri ve bunlardan başka eşkiya-yı merkume ebnâ-i sebile dahi ihâle dest-i hasârete ictisâ etmekte olub bunların izâle şürur ve hazretleriyle nâib-i bilad ve irâde-i 'ibâd-ı zimmet-i himmet şâhâneme vâcib ve müttehim olmadıktan nâşi siz ki vüzerâ ve mirmir ve Mevlâna ve sa'ir muma ileyhimsiz tâife-i merkumeden sâib müteğaffir olub zer' ve harasa rağbete emri-i şerifime itâ'at edenlerinin kâlpâkları ahz ve cür'üm sâbıkaları zafv ve ahâlinin krfâletleriyle memleketlerine ivâ ve iskâna mübâderet ve içlerinden sâib müteğaffir olubharekât-ı şakkâ ve tekârâne sâbıkâlarında ısrâr edenlerin damları heder ve emvâl ve eşyâ ve hayvanât ve eslihaları ğâniminin olmağla derhâl buldukları mahallerde icrâ-yı mecâratlarıyla zât-ı fehimaneye ve remikâ-i cenâbet-i kübraya olan sükkân-ı memalik ve inhâ ve gerde fukâra ve zü'afanın mazarratlarından tahlisleri ve sâye-i ineyet vaye-i nâ hayâranemden asûde hal ve mürfete-ül bal olmalarını mucib olur esbâb ve vesâlimin istihsâli hususuna bi'l-ittifâk kemâl-i ihtimam ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın tenbihen ve ihtimâmen mahsusan emri-i şerifim ısdâr ve sadrazâm tatarlarından kıdvet-ül emâsil ve'l-akrân Ali) zîde kadrihu ile irsâl olunmuşdur imdi fimâ-ba'd o makule serseri geşt ve güzâr eden delil zümresinden sâ'ib ve müteğaffir olub zer' ve rağbete ve emri-i şerifime ita'at edenleri ahâlilerinin kefâletleriyle ivâ ve iskânlarına ve sâ'ib ve müteğaffir (silik)hareket-i sâyıklarında ısrâr ve ızrar-ı 'abâda ictisâr edenlerin buldukları mahallerde 'edâ-yı hâl mücâzat-ı lâyıklarını tertib ve icrâ ve şürur ve mazarratlarından bilâd-ı 'abâd-ı tahlise sa'i (silik) kat'i padişâhânem olduğu ve o makule eşkiyânın damları heder ve emvâl-i eşyâ ve hayvanâtı ve eslihaları i'dâm edenleri alub vatken min-el vâkt su'al ulunmayacağı ve bundan böyle dahi her kimin ziri hükümet ve kazâsında bu makule kapusus delil eşkiyâsı geşt ve güzâr edenler ise bol ruhsat verenlerin haklarında eşhed-i ufumuyla mu'amele olunacağı muhakkak ve muğarraz idüğü ma'lumunuz oldukda ber-vech-i meşruh bu makule zer' ve harse 'adam i'tibâr ve serseri geşt ve güzâran ve izâr-ı 'abâd itidâr eden şakkâ ve tekârların buldukları mahallerde üzerlerine varub i'dâm ve izâle meşhur mazarratlarından bilâd-ı 'abâd-ı tahlise kemâl-i sa'i ve ikdâm ve bundan böyle dahi hılâf-ı fermân ve muğâyir rızâ ve bu

bevvâ-yı merâhimde tekâsül ve rehâvet ve ağmâz ve besânet ve nevâ'ini tecviz ile
 olmakdan ğâyet-ül ğâye tehâşi ve mübâ'at eylemeniz fermân-ı 'âlişânım sâdır olmuşdur
 buyurdum ki (boşluk) vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr
 olan fermân-ı vâcib-ül ittibâ' ve lâzım-ül imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla 'amel
 ve hareket ve hilâfından beğâyet hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i
 şerife i'timâd kılâsız Tahriren fi'l-evâil şehr-i Rebî'-ül ahir sene tıs'i 'aşere ve mi'eteyn
 ve elf. El-Konstantiniyye El-Mahrûse

BELGE NO: 92

Bâ mühr-ü kebir Anadolu Vâlisi Seyyid El-hâc Abdurrahman Paşa Hazretlerinin Ta'mir ve Tefriş-i Saraya Dâir Buyuruldu Emr-i üslublarıdır

Medine-i Kütahya'da mesnet nişin şeri'at garrâ faziletli ve me'zun bi'l-iftâh
 fekâhetli efendi ve kâim-i makâm nakib-ül eşrâf siyâdetli efendi zîde 'ilmühüm ve
 mütesellimimiz kıdvat-ül emâcid ve'l- emâsil Nasuh zâde 'izzetli Nasuh Ağa zide
 kadrûhu ve vücûhu ahâleden Germiyan zâde 'izzetli Mehmed Ağa ve silahşor hâssadan
 'izzetli Hasan Ağa ve kethüda eri 'izzetli Hacı Hüseyin Ağa zidet kadrûhüm ve sa'ir
 ashâb-ı sahn ve iş erleri inhâ olur ki iş bu mâh Rebî'-ül ahirin beşinci mübârek yevm-i
 Cuma (?) 'âcizânem olan medine-i mezbureye (?) Olmakdan nâşi (?) hazerâtının
 ikâmetine mahsûs sarayın ta'mir ve termimine muhtâc olan mevâzi'alarının şimdiden
 ta'mir ve termimi (?) üzere ferş ve tanzim ve tesfiyesi ve derun ve birun dâ'iremiz
 halkına ve tâife-i 'askeriye-i sâiremize iktizâ iden konakların ber-mûcib defteri tahliye
 ve tanzimi lâzımeden olduğu imdi siz ki muhâtabun muma ileyhimsiz ma'lumlarınız
 oldukda bâ ma'rifet-i şer'-i şerife (?) ve ma'rifetleriniz ve ta'yin olunan Enderun mehter
 başımız ma'rifetiyle ber-vech-i meşrûh tanzim ve tesviye olunması bâbında divân-ı
 Anadolu (?) İş bu buyuruldu tahrir ve ısdâr ve mehter başımız Hasan Ağa ile irsâl
 olunmuşdur (?) vusûlünde minvâl-i meşrûh üzere mucib buyruldu 'amel ve hareket ve
 hilâfından tehâşi ve mücânebet olunmak deyu. Fi 8 R 1219/17 Temmuz 1804

Vassâle İleynâ

Fi 19 R 1219/17 Temmuz 1804

BELGE NO: 93**Mevlevi Şeyhi Efendinin Kahve husûsuna Fermânıdır**

Kıdvet-ül nüvvâb-ül teşri‘ın Kütahya kazâsı nâ‘ibi Mevlâna (boşluk) zîde ‘ilmühü tevkî‘-i refî‘-i hümâyun vâsıl olacak ma‘lûm ola ki Medine-i Konya’ da medfun kutb-ül ‘ârifin ğavs-ül vâsılın hazreti Mevlâna kuddise sırrah-ul ‘azizin sülâlesinden asitânesinden seccâde-i nişyin olan kıdvet-üs Sâlihâ-i esâlikin şeyh el-hâc Mehmed zîde selahiddin südde-i sa‘adetime takdim eylediği ‘arzuhâlinde Medine-i Kütahya’da vâki‘ medfun Argun Efendi Mevlevi hanifahıyla nakşibendiye mahsus Ahi Mustafa zâviyesinin mâbeninde tarik-i cadde ve meyl-i nehr-i hâvi üzerinde Mevlevi hâne-i mezkûre duvarına muttasıl olarak Mesud Efendi nâm kimesnenin ihdâs eylediği kahvehane fek mahalli salık-i ahret olan bin iki yüz on dokuz senesine mahsuben Kütahya sancağı kazâlarından nısf-ı tenzil ile bâ fermân-ı ‘âli matlub buuyurulan yüz elli nefer kalyoncu bedeliyeleri olan on beş bin gurûşun Denizli ve tevâbi‘i kazâların sehm-i sâ‘ir kazâlara tarh ve tahmil olunması için bu def‘a müceddeden emr-i ‘âli vürûd etmekle Kula ve Denizli mukâta‘ası kazâlarının sehm-i sâbıkı üzere ... olunduğu defteridir ki beruce âti zikir olunur hurrire fi tiszâ sâmin ‘aşere min şehr-i Cemâzi-el evvel sene ‘işrin ve mi‘eteyn ve elf.

Kazâ-i Kütahya bedeliye-i kalyoncu bâ emr-i ‘âli sehm-i sâbıkı üzere zam 437 gurûş

Kazâ-i Küre bedeliye-i kalyoncu bâ emr-i ‘âli sehm-i sâbıkı üzere zam 52 gurûş

Kazâ-i Anay bedeliye-i kalyoncu bâ emr-i ‘âli sehm-i sâbıkı üzere zam 70 gurûş

Kazâ-i Eşme bedeliye-i kalyoncu bâ emr-i ‘âli sehm-i sâbıkı üzere zam 70 gurûş

Kazâ-i Serke bedeliye-i kalyoncu bâ emr-i ‘âli sehm-i sâbıkı üzere zam 52 gurûş

Kazâ-i Selendi bedeliye-i kalyoncu bâ emr-i ‘âli sehm-i sâbıkı üzere zam 70 gurûş

Kazâ-i Geyikler bedeliye-i kalyoncu bâ emr-i ‘âli sehm-i sâbıkı üzere zam 52 gurûş

Kazâ-i Homa bedeliye-i kalyoncu bâ emr-i ‘âli sehm-i sâbıkı üzere zam 87 buçuk gurûş

Kazâ-i Dazkırı bedeliye-i kalyoncu bâ emr-i ‘âli sehm-i sâbıkı üzere zam 175 gurûş

Kazâ-i Gördes bedeliye-i kalyoncu bâ emr-i ‘âli sehm-i sâbıkı üzere zam 332 gurûş

Kazâ-i Eğrigöz bedeliye-i kalyoncu bâ emr-i ‘âli sehm-i sâbıkı üzere zam 175 gurûş

Kazâ-i Baklan bedeliye-i kalyoncu bâ emr-i ‘âli sehm-i sâbıkı üzere zam 210 gurûş

Kazâ-i Dağardı bedeliye-i kalyoncu bâ emr-i ‘âli sehm-i sâbıkı üzere zam 87 buçuk gurûş

Kazâ-i Simav bedeliye-i kalyoncu bâ emr-i ‘âli sehm-i sâbıkı üzere zam 350 gurûş

Kazâ-i Banaz bedeliye-i kalyoncu bâ emr-i ‘âli sehm-i sâbıkı üzere zam 140 gurûş

Kazâ-i Uşak bedeliye-i kalyoncu bâ emr-i ‘âli sehm-i sâbıkı üzere zam 560 gurûş

Kazâ-i Çal bedeliye-i kalyoncu bâ emr-i ‘âli sehm-i sâbıkı üzere zam 595 gurûş

Kazâ-i Şeyhlü bedeliye-i kalyoncu bâ emr-i ‘âli sehm-i sâbıkı üzere zam 375 gurûş

Yekûn bedeliye-i kalyoncu bâ emr-i ‘âli sehm-i sâbıkı üzere zam 3900 gurûş yalnız üç bin dokuz yüz gurûşdur

Hurrire Fi 18 Ca 1220/14 Ağustos 1805

BELGE NO: 94

Düstûr-ı mükerrem mûşir-i müfehhem nizâm-ül ‘âlem müdebbiru umûr-il cumhûr bi’l-fik-üs sâkin mütemmimu mahammi’l-en‘âm bi’r-re’yis-i sâ’ib mümehhidu bünyâd-ül devlet-i ve’l-ikbâl müşeyyid-i erkân’is- sa‘âdet ve’l-iclâl-ül mahfifin bi-sunûf-ı avâtıf-ül melik-i ‘âlâ Anadolu vâlisi vezirim Yusuf Paşa edamallahu te‘âla iclâlihu ve mefâhir-ül kuzât ve’l-hükkâm ma‘âdin-ül fezâ’il ve’l-kelâm Kütahya sancağında vâki‘ ğayrâz havâs-ı Denizli vaki‘ olan kazâların kadıları ve nâ’ibleri zîde fazlihüm ve mefâhir-ül emâsil ve’l-akrân bu daf‘a mübâşir ta’yin olunan (boşluk) zîde kadruhû tevkî-i refî-i hümâyun vâsıl olacak ma‘lûm ola ki Tersâne-i ‘Amirem hazinesine merteb emvâlden ğayrâz menzil-i Kütahya sancağından merteb olan beş bin gurûş kâlyoncu bedeliyesinin tahsili bâbında emr-i ‘âlişânım mübâşiri Ömer Tatar zîde kadrihu ile Kütahya’ya vusûlünde meblağ-ı mezbur Kütahya nâi’binin bir kıt‘a memhur ve memzi defter-i mucibince livâda mezburenin hâvi olduğu kazâlara tevzi‘ birle Tatar

merkum yeddine i'tâ ve kazâlara irsâl eylemiş olduklarından Tatar merkum kazâlara 'azimet ve meblağ-ı mezburun on bir bin yüz elli gurûşunu tahsil eyleyüb (?) üç bin sekiz yüz elli gurûşunu Kula ve Honaz ve Denizli ve Çahaşanba ve Gököyük ve Evine kazalar Denizli ve Kula kazâlarından merteb bedeliye ile edâ eylemiş olduklarını beyân-ı birle edâdan imtinâ' eyledikleri vürüd eden evrakdan müstebân olub ancak tersâne-i 'âmirem hazinesi vâridatının vikâyesi matlub-u şahanem olduğuna ve husus-u mezbur sa'ir kazâlara sirâyet ile hazine-i mekürüm vâridatının Olacağına zikr olunan altı 'aded kazâların hasları olan meblağ mezbur diğer kazâlara tarh ve tevzi' ile tahsil ve hazine-i mezküreye (?) Muktezâ-yı irâde-i seniyyemden olmağla ol-bâbda emr-i şerifim sudûrunı ricâl-i devlet-i 'aliyyemden şıkk-ı sâlis ve tersâne-i 'âmirem defterdârı (?) nâzırı iftihâr-ül emâcid ve'l-ekârim seyyid Ali dâm-e mecdihu bâ takrir lede'l-inhâ beruce meşruh tahsil olunmak fermânım olmağın iş bu emr-i 'âlişânım ısdâr ve müşâr-u ileyh şıkkı sâlisim (?) nâzırı efendinin ibrikdâr-ı Hacı İbrahim ile irsâl olunmuşdur imdi vusûlünde sen ki vezir müşâr-u ileyhesin ğayrâz (?) Mezburdan merteb bedeliye-i mezbureden tahsil olunan meblağ-ı mebur olan on bir bin yüz elli gurûşdan mâ'âda (?) İktizâ iden sâlif-üz zikr Kula ve Honaz ve Denizli ve Çahaşanba ve Ezine ve Gököyük kazâlarına has olarak ifrâz olunan üç bin sekiz yüz elli gurûş diğer kazâlara tarh ve tevzi' ile matlub-u mülükânem idüğü ma'lumun oldukda mezmude-i hümayunum üzere inzimâm-ı r'ey ma'rifetin ve mazrifet-i şer'le ve mübâşir merkum ma'rifetiyle iki ay hâli seri'ân ve 'âcelen tevziz ve tahsil ve mübâşir merkuma teslimen Der-sâzadetime irsâl ve hazine-i mezküreye teslimi husûsuna (?) ve hazine-i mezküre vâridâtına (?) Ve sen ki mübâşir merkumsun me'mur tahsil (?) Meblağ-ı mezburu vezir müşâr-u ileyh inzimâm-ı r'ey ma'rifetin ve mazrifet-i şer'le ve mübâşir (?) götürüb hazine-i mezküreye teslimi (?) Mucânebet eylesin ve siz ki kuzât ve nüvvâb muma ileyhimsiz mucib emr-i şerifimle 'amel ve hareket ve meblağ mezburun seri'ân tevzi'i ve tahsili husûsuna bi'l-ittifâk ğeyret ve hilâfından mucânebet eylemeniz bâbda fermân-ı 'âlişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerifiml vardırkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan iş bu emr-i şerif-i 'âlişânımın mazmûn-ı munifi birle 'âmil olup hilâfından begâyet tahâşi ve mucânebet eylesin şöyle bilesin 'alâmet-i şerife i'timâd kılasın Hurrîre fi'l-yevm-üs sâlis 'aşere min şehr-i Rebî'-ül evvel sene 'işrin ve mi'eteyn ve elf.

El-Konstantiniyye

Vesselâm

El-Mahrûse

BELGE NO: 95

Düstûr-ı mükerrem mûşir-i müfehhem nizâm-ül ‘âlem müdebbiru umûr-il cumhûr bi’l-fik-üs sâkin mütemmimu mahammi’l-en‘âm bi’r-re’yis-i sâ’ib mümehhidu bünyâd-ül devlet-i ve’l-ikbâl müşeyyid-i erkân’is- sa‘âdet ve’l-iclâl-ül mahfûf bi-sunûf-ı avâtıf-ül melik-i ‘âlâ hâlâ Anadolu vâlisi vezirim (silik) Paşa edamallahu te‘âla iclâlihu ve mefâhir-ül kuzât ve’l-hükkâm ma‘âdin-ül fazâ’il ve’l-ikelâm Kütahya ve tevâbi‘inde olan kazâların kadıları ve nâ’ibleri zîde fazlihu ve kıdvet-ül emsâl ve’l-a‘krân bu hususa mübâşir ta‘yin olunan teberdâr hassadan seyid Mehmed zîde kâdrihü tevkî‘-i refî‘-i hümâyun vâsıl olacak ma‘lûm ola ki iftihâr-ül-havvas ve’l-mukarrebîn mu‘temedül muluk ve’s-selatin muhtaru’l-izzî ve’t-temkin bi’l fi’l Darussaadeti ağası olub Haremeyn-i şerifeyn evkafî nâzırı olan Bilal Ağa dâme huluvvuhu divân-ı hümâyunuma ‘arz gönderub taht-ı nezâretinde olan evkâfdan İstanbul’da vaki‘ merhum ve mağfurle Sultan Mustafa Hân Tâbeireh evkâfî mukâta‘âtından Üsküdar’da kâin saçmahane kârhanesi mukâta‘âsında saçma ve fişenk ve çubuk ve külçe kurşunu i‘mal ve esabene olunub ? edvan lazımesiyle ahz ve iştirası karhane-i mezkûr münhasır ve müste‘min sefinesiyle kalan saçma ve kurşun dahi (?)üzere karhane mezkûr mutasarrıfı tarafına verilüb ahire verilmemek ve İzmir’den mâ‘ada Rumeli ve Anadolu ve memalik-i mahrusemde saçmahane ihdas olunmayub ahz ve iştirası yed ve ahde inhisâr ile (?) Üzere idare olunmak bâ hatt-ı hümayun şurutundan olub mukata-i mezkûre hâvacekân divan-ı hümayunumda Anadolu muhasebecisi iftihâr-ül emâcid ve’l-ekârim Mehmed Arif dâm-e mecdihunun ber-vechî (?) ‘uhdesinde olmağla iş bu bin iki yüz yirmi senesi Muharremi ibtidasında sene-i mezkûre Zilhiccesi ğayetine deĝin bir sene-i kâmile hassa hasekilerinden Mehmed zîde kadruhüya iltizam olunub mukâta‘â-i merkum merbutâsından Kütahya ve tevabi‘ kazalarının saçmacılıĝı hâseki mumi ileyh tarafından mezkûre mahsuben kıdvet-ül emâsil ve’l-akrân (boşluk var) zîde kadrihüye iltizam ve temessük verilüb mucibince zabtı için emr-i ‘âlîşanım sunurını istid‘a etmekle kuyudata müreca‘at olundukda evkaf-ı mezkûre mukâta‘âtından (?) Üsküdar’da kain karhanede saçma ve fişenk ve çubuk ve fındık kurşunu i‘mal ve esâ‘an olunub İstanbul ve İzmir’den (?) ile ve Anadolu ve memâlik-i mahrusede saçmahane ihdas olunmayub ve ideri olunur ise men‘ ve def‘ olunmak ve müstemi taifesinin İstanbul ve Edirne’ye götürdükleri saçmaları rayci üzere karhane-i mezkûre mutasarrıfı tarafına verilüb ahre verilmemek düsturül ‘amel tutulan şurutundan olmağla şurutu mucibince ‘amel olunub

iş bu bin iki yüz yirmi senesine mahsuben mültezim merkumun yeddine verilen temessük mucibince zikr olunan kaza ve tevabi‘atının (?) üzere saçmacılığı zabt ve rabt ve idare olunmak üzere ağa-yı müşaru ileyhin ‘arzıyla (?) sudur olan iş bu emr-i ‘âlişanımın mucibince icra ve hılafı hareketinden hazer ve inkâ olunmak bâbında emr-i şerifim verilmek ricâsına i‘lâm etmeğin imdi mucibince ‘amel olunmak bâbında ferman-ı ‘âlişanım sâdr olunmuşdur buyurdum ki (?) vardukda bu bâbda vechi meşruh üzere ağa-yı müşaru ileyhin ‘arz mucibince şerifyafte-i sudur olan iş bu emr-i şerif-i ‘âlişanımın (?) Birle ‘âmel olub hılafına rızâ ve cevâz göstermeyesin şöyle bilesin ‘alâmet-i şerife i‘timad kılasın tahriren fi’l-yevmü’l-hamis şehr-i Rebi‘ül-ahir sene ‘işrin ve mieteyn ve elf.

Hurrire 15 C 1220/10 Eylül 1805

BELGE NO: 96

Ba‘is-i tahrir hurûf oldur ki

Haremeyn-i şerifeyn ağası nezaretinde asûde evkafdan İstanbul’da vaki‘merhum ve mağfurle Sultan Mustafa Hân Tâbeireh evkâfı mukâta‘âtından Üsküdar’da kâin saçmahane kârhanesi mukâta‘âsında saçma ve fişenk ve çubuk ve külçe kurşunu i‘mal ve esabene olunub idaratı lazimesiyle ahz ve iştirası karhane-i mezkûrede münhasır olmağla mukâta‘â-i mezkûre havacekan divan-ı hümayundan Anadolu muhasebecisi Mehmed Arif Efendinin ber-vechi malikâne iş bu bin iki yüz yirmi senesi Muharremi ibtidasında sene-i mezkûre Zilhiccesi ğayetine deĝin bir sene-i kâmile hassa hasekilerinden Mehmed Haseki Ağaya iltizam olunmağla emr-i ‘âli mucibince yalnız nefsi Kütahya’nın saçma (?) yalnız iki yüz gurûş bedel mukabili iş bu (?) Kütahya sükkânından barutcu esnafından barutcu Hacı Ali Ağa Zâde seyyid Hacı Murad Ağaya sene-i mezburenin Muharremi ibtidasından Zilhiccesi ğayetine deĝin ilzam ve ol-dahi iltizam idüb bedeli olan meblaĝı mezburı ber-vechi (?) yedinden tamamen ve kâmilen ahz olunub iş bu temessük hattı içün yeddine i‘ta olundu (?) Sene-i mezbure deĝin tarikimiz dahi ve taraf-ı ahirden kimesne mâni‘ olmaya Hurrire fi’l-tarih-ül bezbur.

Serdâr-ı hassa Seyyid Mehmed

Kayd Şod 25 C 1220/20 Eylül 1805

BELGE NO: 97**Bâ muhr-i kebir Anadolu Valisi Seyyid Yusuf Paşa Hazretleri Buyrulduşudur**

Şera'î şî'ar cardakdan Kütahya' ya varınca yol üzerinde vâki'kazâların kadıları ve nâ'ibleri ve Kütahya kadısı faziletlü efendiler zîde fazlihüm kıdvet-ül emâcid ve'l-a'yân hassa silahşorlarından Kütahya' da mütesellimimiz 'izzetlü Hasan Ağa zîde mecid-hü ve sa'ir 'ayan ve zabitan ve voyvodalar ve cücu-u ahali ve iş erleri zîde kadrihüm inhâ olunurki bu hılâlde müdâfa'a-i eşkıya zamanında bâ ferman-ı celi'üş-şan Rumeliye me'muriyetimiz hasebiyle ber-tabık irâde-i seniyye-i Gelibolu'ya 'ubur için Çardak nâm mahalle vusul birle bir taraftan da'iremiz hâkanide me'mur ma'iyetimiz olan 'asakir-i Medine-i mezbure imrar etmekte iken ağdât-ı enderundan ve delilân ve tüfençiyân (?) birbiriyle müttetikân (?) ve ol-câniplere (?) nizâm da'iremize (?) eylediği ve firâr-ı merkuamların buldukları mahalde te'dib-i birle (?) muktezâ-yı me'muriyetimiz idüğü ve tâife-i merkumun (?) oldukları (?) olmağla imdi Mevlâna ve mütesellim ve sa'ir voyvada ve 'ayan ve zabitan muma-ileyhimsiz (?) hâli olmayub firar-ı merkuamlardan ol-tariklere geluür olur ise gerek ağa-yı Enderun ve gerek delilen ve tüfençiyân (?) Derhal ahz ve tertib-i cezâ-yı lâyıkalarıyla (?) ve bir ferdine müsâ'ade sureti gösterilmeyerek icrâ-yı tâdibatleriyle sa'ire 'ibret kılınması hususuna ve ğayret eylemeleri bâbında divân-ı Anadolu'dan iş bu buyuruldu tahrir ve ısdar (?) irsâl olunmuşdur inşecallah-ü te'ala vusulunda gerekdirki vech-i meşruh üzere tevaif-i mezkürenin icrâ-yı cezâ-yı lâyıkeleriyle sa'ire 'ibret ve ber-mucib buyuruldu 'amel ve hareket ve hılâfından beğâyet tehâşi ve mücânebet eylesiz deyu.

15 S 1220/10 Eylül 1805

BELGE NO: 98

Kıdvet-ül emâcid ve'l-a'yân Kütahya' da sâkin hassa silahşorlarından Hasan Ağa' nın (?) ba'de's-selâm inha olunur ki hâlâ Anadolu vâlisi vezir-i mükerrerem se'adetlü Yusuf Paşa hazretlerinin tekmil-i eşkıya maslahatıyla Rumeli cânibine mürur etmek üzere me'muriyetlerine binâen müşaru ileyh hazretleri seni bâ buyurldu Kütahya'ya mütesellim nasb ve ikâme eylemiş oldukları bu def'a vârid olan 'arzuhalin

mefhumundan (?) ve ma'lum (?) erbâb-ı sadâgetden olub istihdam olunduğun hizmetin hasen-i tadiyesinde ta'diyesinde sarf ve (?) ide geldiğin mesmu' ve meczûm olmağla göreyim seni mukteza-yı deranın derranın üzere Kütahya mütesellimliğine müteferri' devâir olan umuru hususatın hüs-nü ru'yet ve tadiyesine mübâderet ve her halde himâyet (?) asâyiş-i memleket ve inhâ hususlarına i'tina ve dikkat ederek (?) eylemek için mektub tahrir ile (boşluk var) irsâl olunmuşdur inşallah-ü te'ala vusulunda (?) 'amel ve hareket eyleyesiz vesselam. Kayd Şod gurre C/1220

Hafız Seyyid İsmail

BELGE NO: 99

Kıdvet-ül nüvvâb-ül teşri'in Kütahya kazâsı nâ'ibi Mevlâna zîde 'ilmühü tevkî'-i refî'-i hümâyun vâsıl olacak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbur ahalilerinin bu def'a südde'i sa'adetime takdim eyledikleri bir kıt'a arzuhallerinde Kütahya sükkânından Nakib zâde dimekle meşhur kimesnenin müğayir emr-u rıza hareket-i cesareti mukaddeman bâ tahrirat inha ve te'dibi iltimas olunduğuna binâen bâ ferman-ı 'âlimüzce adaya nefi ve icra olunub ba'de fimâ ba'dü kendü halinde 'arz ve edebiyle mukid olmak üzere 'afv ve itlak bâbında eğerce emr-i şerifim (?) sudur idüb ancak merkum Kütahya lede'l-vürud meşrut itlâkına ri'ayet eylemesi lazımeden iken yine kendü halinde olmayub umur vilayete müdahale ve (?) varub gelinceye kadar dört bin gurûş mesârifim oldu diyerek tevzi' defterine idhâl ve tahsil da'yasiyle te'addi ve rencideden hâli olmadığı inha ve ol bâbda emr-i şerifim sudurını istid'â etmeleriyle şurut-ul itlak üzere harekete dikkati tenbiye olunmak fermanım olmağı imdi sen ki Mevlânay-ı muma-ileyhsin ber vechi meşruh merkum ba'de izin şurt-ı itlâkı üzere harekete dikkat eylemesini tenbiye ve tâkibde dikkat ve ağmaz ve tesamih güne vaz'ı tecavüzden (?) tevkî ve mübâ'adet olunmak bâbında ferman-ı 'âlişanım sadr olmuşdur buyurdum ki hükmü şerifim vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan fermân-ı vâcib-ül ittibâ' ve lâzım-ül imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at makrûnuyla âmil olasın şöyle bilesin 'alâmet-i şerife i'timâd kılasın tahriren fi evâsıt şehri Cemaziel-evvel sene 'İşrin ve mi'eteyn ve elf. Vassâle İleynâ Kayd Şod 9 C 1220/4 Eylül 1805

BELGE NO: 100**Bâlâ-yı ferman-ı ‘âlişan mucibince ‘amel oluna deyû mübârek hattı hümayun şevket-makrun keside buyurulduğuna iş bu suret**

Kıdvet-ül kuzât ve'l-hükkâm ma'âdin-ül fezâ'il ve'l-keîâm Mevlâna Edincik kadısı zîde fazlıhu tevkî'-i refî'-i hümâyun vâsıl olacak ma'lûm ola ki kıdvetüs-saliha'i-sâlikin Hafız el-hâc Mehmed zîde salaha rikâb-ı hümayunuma 'arzuhal idüb Şeyhülislam nezâretinde olan evkafdan mütevellisi olduğu İstanbul'da vaki' merhum ve mağfurleh Sultan Bâyezid Hân Tâbe Serahu evkâfı mukâta'âtından Edincik ve tevâbi'i mukâta'âsının i'sâr-i şer'iyeye ve rusumet-i 'arifiyesi ber-vechi (?) taraf-ı vakıfdan zabt olunmak üzere verilen emr-i 'âlişan tecdid olmadığından (?) olduğını inha ve kaydı mucibince emri şerifim sudurımı istid'â etmekle kayduda mürâca'at olundukda Edincik ve tevâbi'i mukâta'âsı şeyhülislam nezâretinde olan evkafdan İstanbul'da vaki' merhum ve mağfurleh Sultan Bâyezid Hân Tâbe Serahu evkâfı mukâta'âtından olduğu ve selâtini 'azam evkafı mukâta'âtı re'âyaları (?) ve mirlivâ ve mütesellimleri ve subaşları ve voyvoda ve alaybeyi ve ze'âm ve erbâb-ı timar ve çeribaşı ve çeri sureçleri ve imnâ ve 'amel ve nazâr ve tahsilin emvâl (silik) ve iş erleri hiç ferd dahi acele eylemeyüb bermucib defter-i hâkâni hâsıl kayd olan mahsulâtı ve rusümâtına ahirden dahl ve ta'arruz etdirilmemek şürotundan olub mukaddemân bâfermân-ı 'âlişânım nizâm verilen Avniye ve Divriye ve Gırna karyelerinden mâ'âda marız-zikr edincik mukata'ası kurrası müşâr-ün ileyh evkâf-ı şerifesi tarafından sersebit üzere zabt ve rabt olunmak şürotundan olduğu Harameyn-i Şerifeyn muhâsesinden der-kenâr olmağla der-kenâr-ı mucibince emr-i şerifim sudûrunu i'lam-ül 'allame-il mütecerin ifzali'l-füzelâ-il meturi'in bi'l-fi'li şeyhülislâm Mevlâna Ömer Hulusi edâme Allahu te'ala fezâilühü işâret etmekle işâret-i mucibince 'amel olunmak bâbında fermân-ı 'âlişânım sadır olunmuşdur buyurdum ki hükm-ü şerifimle vardukda bu bâbda sadır olan emrim üzere 'ame idüb dahi mukata'a-i mezburun şürot-u sersebiti vech-i meşrûh üzere olduğu hazine-i 'amirem defterlerinde mukid olmağla zikr olunan karyelerden mâ'adâ mukata'a-i mezburun kurrası sersebit şürot-u mucibince zabt ve rabt etdirilüb hılâf-ı şürot ve emr-i 'âlişân kimesneye müdahale ve ta'arruz etdirmeyesin şöyle bilesin 'alâmet-i şerife i'timâd kılâsın Tahriren fi'l-yevm-üs sâmi' 'aşer Zilhicce sene 'aşere ve mi'eteyn ve elf. Kayd Şod 10 C 1220/5 Eylül 1805 İş bu sûret

BELGE NO: 101

Kıdvet-ül nüvvâb-ül teşri'in Edincik kazâsında nâ'ibü'l-şer'î olan Mevlâna Mehmed zîde 'ilmühü zîde 'ilmühü tevkî'-i refî'-i hümâyun vâsıl olacak ma'lûm ola ki istanbulda vaki'merhum ve mağfurleh Sultan Bâyezid Hân Tâbe Serahu cami'i şerifi ve 'imâreti 'âmiresi mütevellisi olan kıdvet-ül i'lâm-ül muhaffifin Mustafa zîde 'ilmühü südde-i se'adetime 'arzuhal vakf-ı mezbur mukâta'âtından Virancık ve tevâbi'i mukâta'âları mefruz-ul kalemi ve meftu'-ul mukaddem min külli ol-vücuhu sersebit olub te'addi ve tecavizden sıyanet olunmak üzere iken eyalet vâlileri ve sancak mutasarrıfları haziriyelerin tahsil için taksitleri vakti dühulundan mukaddem vaki' (?) tâifesin irsâl ve birkaç gün kaza-i mezbure inüb mukîd ve vakf-ı mezbur musayalarından üç kattan ziyade akçe alub ve sancak mutasarrıfları dahi seferiye tahsili bahanesiyle nefi kendüleri kapuları sonrasıyla varub vakf-ı mezbur re'ayalarını güne gün cürm ve eziyet ile tercim ve ahvalleri diğer gün ve perakende ve perişan olmalarına bâis ve bâdi olmalarıyla vakf-ı şerife (?) eylediklerin bildirüb vakf-ı mezbur re'ayâsının hanelerine merhamete ve sıyanete ? 'evkaf-ı eyâlet vâlileri ve müstecak mutasarrıflarına tevzi' defteri mucibince verile gelen hazariye ve seferiye ferman olduğu üzere asıtane-i sa'âdetimde vakıf mütevellisi yeddiyle eyâlet ve sancak mutasarrıflarının kapu kethüdâlarına 'an nakd teslim olunmak şartıyla eyâlet vâlileri ve gerek sancak mutasarrıfları taraflarından fimâ-ba'd kendüleri ve kethüdâları ve sa'ir adamlarından bir ferdi kazâ-i mezbure varub vakf-ı mezbur re'âyâların rencide ve reside ve tercim ve takrim etdirilmemek bâbında hükm-ü hümâyunum ricâ ve Edincik kazâsından Anadolu eyâletine mutasarrıf olanlar seferleri vuku'unda imdâd-ı seferiye beş yüz yirmi gurûş ve seferin olmadığı vakit imdâd-ı hazariyesinde iki taksid ile edâ olunmak üzere senede cem'an yüz doksan dört gurûş yetmiş iki akçe olub ve sancak mutasarrıflarına seferleri vuku'unda imdâd-ı seferiye yedi yüz ve kapu harcı ve mübâşiriye yetmiş cem'an yedi yüz yetmiş gurûş ve seferleri olmadığı vaktinde imdâd-ı hazariye senede üç taksit ile edâ olunmak üzere senede cem'an iki yüz otuz üç gurûş otuz dokuz akçe.

BELGE NO: 102

Düstûr-ı mükerrer mûşir-i müfehhem nizâm-ül ‘âlem müdebbiru umûr-il cumhûr bi’l-fik-üs sâkin mütemmimu mahammi’l-en‘âm bi’r-re’yis-i sâ’ib mümehhidu bünyâd-ül devlet-i ve’l-ikbâl müşeyyid-i erkân’is- sa‘âdet ve’l-iclâl-ül mahfufin bi-sunûf-ı avâtıf-ül melik-i ‘âlâ Anadolu vâlisi vezir Yusuf Paşa edamallahu te‘âla iclâlihu mefâhir-ül kuzât ve’l-hükkâm ma‘âdin-ül fazâ’il ve’l-kelâm Kütahya Sancağının havas olduğu kazaların kadıları ve nâibleri zîde fazlihüm ve kıdvet-ül emâsil ve’l-akrân bu hususa mübaşir ta’yin olunan sadrazam tatarlarından Ömer zîde kadrihum tevkî’-i refî’-i hümâyun vâsıl olacak ma’lûm ola ki bu def‘a infak-ı edâ ile tersane-i ‘amireme verilen rabıta ve nizâm muktezasınca donanma-yı hümâyunma merteb olan gedikli nefârâtın tekşiri ve hın ziyare mahareti olmayan mahallerden taleb olunmayub sin-i sabıkda olduğu vech üzere yüz gurûşdandan iktizâ eden yerleri tahsil hususuna irade-i seniyyem te‘alluk edüb zikr olunan kalyoncu yedleri müceddeden dersa‘adetimde tahrir olunmakta olan gedikli neferâtın mevâcib ve mesâriflerine tahsisen tersane-i ‘amirem hazinesine teslim olunmak hususu hırardan olan şerâit-i nizamiyede olduğuna mebni Kütahya sancağından merteb üç yüz nefer kalyoncunun yüz gurûşdan iktizâ eden yerleri eğerce tersane-i ‘amirem hazinesineitrâr ve tepd olunmuş olub ancak livai mezburdan Üsküdar ocağına merbut olarak tahrir olunan tüfenkçi neferatının tekâlifinden (?) tekâlif olan elviye-i sâireye (?) olmak için livai mezburdan bu def‘a tertib olunan otuz bin gurûşdan kalyoncu (?) olan on beş bin gurûş Üsküdar ocağına merbut olan neferata mukabil (?) olunub (?) olan on beş bin gurûşun evliye-i sâireden tahsili fermanım olunmağla mucibince baş muhasebeden ihrâc ve deruni emr-i şerifime (?) irsâl olunan memhur ve memzi suret-i defter mucibince yüz elli neferin bedeliyesi olan beş bin gurûş Üsküdar ocağına mezbut olmayan hanelerden sen ki vezir müşaru ileyhsin (?) ve ma‘rifetin ve ma‘rifeti şer‘ ve mübâşir merkum ma‘rifetiyle (?) kalilede tahsil ve mübâşir merkume teslimen tersane-i ‘amirem hazinesine irsâl ve teslim hususuna mübaderet eylemek bâbında iş bu emr-i ‘âlişânım ısdâr ve (silik) ile irsâl olunmuşdur imdi vusulunda meblağı mezbur on beş bin gurûş (?) üzere Üsküdar ocağına (?) olmayan hanelerden tahsil ve der sa‘âdetime irsâl ve tersane-i ‘amirem hazinesine teslim (?) eylesin ve sen ki mübâşir merkumsun me’mur tahsili olduğun meblağ mezburı vezir müşâr-ün ileyhin ve ma‘rifeti şer‘ ve mübâşirinle tahsil ve ahz (?) Hezine-i mezküre teslim mübâderet ve imrâr-ı vakitden tevki ve mübâ‘adet eylesin ve sen ki kuzât ve

nüvvâb muma-ileyhimsiz sizler dahi mucib emr-i şerifimle ‘amel ve hareket ve hılafından thâşi ve mücanebet eyleyesiz bâbda fermân-ı ‘âli şanınım sadır olunmuşdur buyurdum ki hükm-ü şerifimle vardukda bu bâbda vech-i meşruh üzere şerif yafte-i sudur olan iş bu emr-i şerif-i celilüş-şânım vacibü’l-ittibâ’ ve lâzım’ül-imtisâlimin mezmun-i münifi üzere ‘amel olasız şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerife i‘timat kılasız Tahriren fi’l-yemüs-sâni ve’l ‘işrin fi şehr-i Zilhicce sene tıs’i ‘aşeret ve mieteyn ve elf.

Kayıd şod Hurrire 14 M 1220/14 Nisan 1805

El-Konstantiniyye Vassâle İleynâ

El-Mahrûse

BELGE NO: 103

Bu def‘a sadrazam tatarlarından Ömer Ağa zîde kadruhü mübaşeretiyle Kütahya sancağı kazalarından merteb üç yüz kalyoncu yerlilerinden Üsküdar ocağına merbut neferat mukabili nısfı bâ ferman-ı ‘âli matlub buyurulan kalyoncu yerlilerinden olduğu vecihle zikr-i âti kazaların sehimleri defteridir ki ber-vechi âti zikr olunur Hurrire fi’l-yevmü’rab’i ‘aşere fi şehr-i Muharrem-ül haram sene ‘işrin ve mieteyn ve elf.

Kazâ-i Kütahya 12 buçuk rub 1250 gurûş

Kazâ-i Göre 1 buçuk rub 150 gurûş

Kazâ-i Anay 2 rub 200 gurûş

Kazâ-i Eşme 2 rub 200 gurûş

Kazâ-i Serge 1 buçuk rub 150 gurûş

Kazâ-i Selendi 2 rub 200 gurûş

Kazâ-i Gigar 1 buçuk rub 150 gurûş

Kazâ-i Huma 2 buçuk rub 250 gurûş

Kazâ-i Tankırı 5 rub 500 gurûş

- Kazâ-i Gördes 9 buçuk rub 950 gurûş
- Kazâ-i Kula 10 rub 1000 gurûş
- Kazâ-i Eğrigöz 5 rub 500 gurûş
- Kazâ-i Baklan 6 rub 600 gurûş
- Kazâ-i Honaz 4 rub 400 gurûş
- Kazâ-i Dağardı 2 buçuk rub 250 gurûş
- Kazâ-i Simav 10 rub 1000 ggurûş
- Kazâ-i Banaz 4 rub 400 gurûş
- Kazâ-i Uşak 16 rub 1600 gurûş
- Kazâ-i Çal 17 rub 1700 gurûş
- Kazâ-i Şihlu 11 rub 1100 gurûş
- Kazâ-i Denizli 10 rub 1000 gurûş
- Kazâ-i Çarşamba 4 buçuk rub 450 gurûş
- Kazâ-i Gököyük 2 buçuk rub 250 gurûş
- Kazâ-i Ezine 7 buçuk rub 750 gurûş
- Yekûn 150 rub
- Yekûn15000 gurûş
- Yalnız on beş bin gurûşdur

BELGE NO: 104**Mucibince ‘Amel oluna****Tavşanlı nahiyesinin zahiresi alınmamak emridir**

Kıdvet-ül nüvvâb-ül teşri‘ın Kütahya kazâsı nâ‘ibi Mevlâna zîde ‘ilmühü tevkî‘-i refî‘-i hümâyun vâsıl olacak ma‘lûm ola ki Eyalet-i Anadolu’ da vuku‘ bulan mevâd zimmetinde der ‘aliyemden tevarud eden mübaşirler Kütahya’da beyhude mekt ve me‘kulât ve meşrubatların taleb ve ahz eylediklerinden ğayri Anadolu eyaletine mahsus Kütahya mefruşât masarîfı valilerin zahire beherlerini ve daireleri için verilen şa‘ir ve saman ve hatab ve zikr olunan mübaşirlerin ikramiye ve mesarîf sâiresini Kütahya ru‘sası yalnız Kütahya kazâsından idâre eylediklerinden fukara‘a ru‘yet ve sakin memleket tâb âvare olub perakende ve perişan olacakları bedidâr eddiği mukaddemen bâ i‘lam ve mahzarları led-el inha ve‘l-istid‘âve kuyuda mürâca‘at olundukda eyalet ve elviye mutasarrıfları kendülere tahsis kılınan hazariye ve havas-ı mu‘inelerine ‘adam kanât birle mefruşat ve zahire beha ve kurumiye ve teşrifiye ve kaftan beha ve na‘il beha ve sa‘ir mutalebat taleb ile (?) olan kasaba ve kurra ahaliilerine ta‘didenn mücanebet eylemek ile def‘i mezâlim zummında tevarih-i muhtelifede divân-ı hümâyunumdan emr-işerif ısdar olunmuş olduğu tahrir ve inha olduğuna binâen vec-i meşruh üzere ‘amel olunmak için iki yüz sekiz senesi evasîd Şa‘ban’ında emr-i şerifim sadr olunmuşken kazâ-i mezbur muzafâtından Tavşanlı nahiyesi ahaliilerine muğâir emr-i ‘ali zahire beha mucibince ‘amel olunmak bâbında bin iki yüz dokuz senesi evâil Rebi‘ül-evvelinde emr-i şerifim sadr olunmuşîdi el-hâletinde Tavşanlı ahalisinin südde-i sa‘adetime takdim eyledikleri arzuhallerinde ber-minvâl muharrir mukaddeman sadr olan emr-i ‘âliye muğayir hareket olunmak icâb etmeziken bu esnada muğayir emr-i ‘âli sâbıkdan ziyade te‘addi ve rencide eylediklerinden nahiyeye mezbure altı yedi yüz kimseden mütecâviz divana giriftar olduğundan ‘adam tahmillerinden nâşî perakende ve perişan olacakları bâbıyla merkumların hılaf-ı emr-i ‘âli ol-vecihle berat-ı talebiye mutalebesiyle vaki‘ olan te‘addi ve rencideleri men‘ ve def‘ olunmak için mukaddeman sadr olan emr-i şerifim mucibince müceddeden emr-i şerifim sudurunu istid‘â Hümâyunumdan mahfuz kuyud-ı ahkama müraca‘at olundukda vech-i meşruh üzere târih-i muhtelifede emr-i şerifim verildiği mestur ve mukîde muktezâsı lede‘l-sual bunlar üzerlerine edâsı lâzım gelen imdad-ı hazariyeden sicilde mukid hisse-i

haziriyelerini ber-mucib şurut-ı dikkat ve zamaniyle edâ eylediklerinden sonra bil-vâd emr-i ‘ali mucibince olan mefruşât ve zahire beha ve ve kurumiye ve teşrifiye ve nıslı beha ve kaftan beha ve sa’ie mutâlebât mezâliminiz ile te‘addi ve rencide ettirilmemek içün emr-i şerifim i’tâsı raye münit eddiği tahrir olunmağla vech-i meşruh üzere ‘amel olunmak fermanım olmağın imdi sen ki Mevlâna-yı mumi ileyhsin (?) şahanemde ahali ve re‘aya ve beraya fukarasına bir ferde bir vecihle zülüm ve te‘addi olunduğına kat‘an rızâ-yı hümâyunum olmadığı ma‘lumun oldukda ber vech-i meşruh mukaddeman ve hâlân sadr olan emr-i şerifime muciblerince ‘amel ve harekete ihtimam ve dikkat ve hılaf-ı emr-i rızâ ol vecihle ahali fukarasından mefruşât ve zahire beha ve (?)ve teşrifiye ve (?) beha ve kaftan beha ve sa’ie mutâlebât (?) ile te‘addi ve rencide etdirilmemek ve hılafından ğayet-el muğayir tehâşi ve mücânebet olunmak bâbında fermân-ı ‘âlişânım sâdır olunmuşdur buyurdum ki vusul buldukda bu bâbda vechi meşruh üzere şerifyafta sudur olan ferman vacibü’l-tâbi‘ve lazım-ül imtisâlimin (?) ‘amel ve hareket ve hılafından biğâyet thâşi ve mücanebet eyleyesin şöyle bilesin ‘âlâmet-i şerife i’timat kılasın Tahriren fi’l-evâhir şehri Zilhicce-iş-şerif sene tıs’i ‘aşere ve mieteyn ve elf.

El-Konstantiniyye El-Mahrûse

BELGE NO: 105

Düstûr-ı mükerrerem mûşir-i müfehhem nizâm-ül ‘âlem müdebbiru umûr-il cumhûr bi’l-fik-üs sâkin mütemmimu mahammi’l-en‘âm bi’r-re’yis-i sâ’ib mümehhidu bünyâd-ül devlet-i ve’l-ikbâl müşeyyid-i erkân’is- sa‘âdet ve’l-iclâl-ül mahfifin bi-sunûf-ı avâtıf-ül melik-i ‘âlâ Anadolu vâlisi vezirim Paşa edamallahu te‘âla iclâlihu ve mefâhir-ül kuzât ve’l-hükkâm ma‘âdin-ül fezâ’il ve’l-ikelâm Kütahya sancağında vâki‘ kazâların kadıları ve nâ’ibleri zîde fazlihüm ve mefâhir-ül emâsil ve’l-akrân a’yân ve zâbitân ve iş erleri ve bu husûsa mübâşir ta’yîn olunan ‘atik memurum tebedarlarından el-hâc Ali Halife zide kadrihüm tevkî‘-i refî‘-i hümâyun vâsıl olacak ma‘lûm ola ki iftiharül-havvas ve’l-mukarrebîn mu‘temedül muluk ve’s-selatin muhtarü’l-izzî ve’t-temkin bi’l fi’l Darussaadeti ağası olub Haremeyn-i şerifeyn evkafı nâzırı olan Bilal Ağa dâme huluvvuhu divân-ı hümâyunuma ‘arz gönderub taht-ı nezâretinde olan evkâfdan İstanbul’da vaki‘ merhum ve mağfurle Sultan Murad Hân Tâbe Serahu evkâfi mukâta‘âtından Üsküdar’da kâin saçmahane kârhanesinin hattı hümâyun ile ma’nun şurut mucibince bin iki yüz on sekiz senesine mahsuben Muharrem ibtidasından nizâmı

rabt cem cem' memaliki mahruseme tesbid olunmuş olmağla Kütahya sancağının kazaha ve nevahi mezküre ahalisinin bâ i'lam ta'ahhüdleri mu'cibince bedel-i iltizamlarının dikkat-i güzerân etmekle on dokuz senesi Muharremi ğuresinden sene-i merkume Zilhiccesi ğayatına deĝin bie senelik bedel-i iltizamları icâb ve iktiza edenlerden 'ali-etihal tahsil olunmak bâbında emr-i şerifim sudurını mukata'a-i mezburenin idaresi senetin mezküretine mahsuben üçüncü halife Derviş Ahmed Halife zide mecidühüye ihale olunduğu binâen bâ takrir istid'a etmekle kayudata müraca'at olundukda evkaf-ı mezküre mukata'atından Üsküdar'da kâin saçmahane kârhanesinde saçma ve fişenk ve çubuk ve fındık kuşunu ia'l edavâtının füzuzatı ber mucib taht-ı hümayun ğayraz İzmir kârhane-i mezküre mahsus olub memaliki mahrusede saçmahane ihdas olunmayub ve ideri olunur ise men' ve def' olunmak şurutundan olmakla memalik-i mahrusemde vekî' eyalet ve evliye derununda kâin kaza ve nevâhi ahalileri behersine memleketlerinden bir kimesne muhtar nasb ve mukata'at-ı mezküre mutasarrıfı tarafından (silik) ahz ve mucibince emr-i 'alışan ısdar ve sarf'üz-zikr cümleinin muhtar nasb eylediği kimesne bir dükkan küşad ve i'mal ve ahz ve kabz olunmak üzere bin iki yüz on sekiz senesi Muharrem ğuresinden nizama rabt ve yed-i vahiden fûruhat ve müstâmin taifesini götürdükleri saçma gurşunu rayici üzere Karhane-i mezküre mutasarrıfı tarafına virilüb ahire verilmemek şurutundan olmağla şurut mucibince edame şerife verildiği haremeyn-i şerifeyn muhâsebesinden derkenâr olunmağın şurutu mucibince 'amel olunub liva ve kaza ahalilerinin bâ i'lam ta'ahhüdleri mucibince sene-i mezküre bedel-i iltizamları icâb ve iktizâ eylediğinden ma'rifet-i şer'ile tahsil ve mübaşiri merkume teslim olunmak üzere ağa-yı müşaru ileyhin 'arzıyle sâdir olan iş bu emr-i celil'üş-şânımın mucibi icra ve hılafından tehaşi ve ittika olunmak bâbında emr-i şerifim verilmek ricasına i'lam etmeğın emri mucibince 'amel olunmak bâbında emr-i şerifim sadır olunmuşdur hük-ü şerifle mübaşir vardukda bu bâbda vechi meşruh üzere ğayı müşaru ileyh 'arzı mucibince şerifyâfe sudur olan iş bu emr-i şeri-i celil'üş-şân vâcib-ül ittiba' ve lâzım-ül imtisâlimin mezmun ita'at-ı makrun üzere 'amel olub hılâfıyla bir dürlü vaz' ve hareket ettirmeyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerife i'timad kılasız tahriren fi'l-ıyevmü's-samin şehr-i Zilkade sene tıs' 'aşere ve mieteyn ve elf. 17 M 1220/17 Nisan 1805 Vassâle İleynâ

BELGE NO: 106**Ağnâm Mübâye‘ası Emridir**

Düstûr-ı mükerrerem mûşir-i müfehhem nizâm-ül ‘âlem müdebbiru umûr-il cumhûr bi’l-fik-üs sâkin mütemmimu mahammi’l-en‘âm bi’r-re’yis-i sâ’ib mümehhidu bünyâd-ül devlet-i ve’l-ikbâl müşeyyid-i erkân’is- sa‘âdet ve’l-iclâl-ül mahfifin bi-sunûf-ı avâtif-ül melik-i ‘âlâ hâlâ Anadolu vâlisi vezirim el-hâc Abdurrahman Paşa edamallahu te‘âla iclâlihu ve mefâhir-ül kuzât ve’l-hükkâm ma‘âdin-ül fezâ’il ve’l- kelâm Kütahya sancağında vaki‘ ğayraz havas-ı Denizli sair kazaların kadıları ve nâibleri zîde meciduhu ve mefâhir-ül emâsil ve’l-akrân bu hususa mübaşir ta‘yin olunan Hasekiyân sâssamdan Mehmed Haseki ve emin ve zâbit ve işerleri zîde kadrihum tevkî‘-i refî‘-i hümâyun vâsil olacak ma‘lûm ola ki Levend çiftliği ve Üsküdar ocaklarında mevcut olan ‘sker-i şahanemin küşat ta‘yinatları lazım-üs tecden geçen sene Anadolu’da vaki‘ ba‘zı elviyeden fiyat-ı miriyeleri ile bâ hattı hümâyun şevket makrunum mübâye‘ası tertib olunan izâmın iş bu iki yüz on dokuz senesine mahsuben her tertibi dikkat-i hulul eylediği beyanı birle icâb eden fiyât-ı miriyesi sayıcıları yerlerinden ehâne i‘ta olunarak şimdiden mübâye‘a olunmasıçün o emr-i şerifim sudurı dergah-ı mu‘allam kapucibaşlarından (?) kasab (?) dâme mecidühü bâ takrir inha etdikden (?) hazine-i ‘amiremde mahfuz koyun mukadata‘ası defterlerine mürâce‘at etdirildikde ? vilayet-i Anadolu’da vaki‘ bazı sancaklardan (?) ağnamlardan mâ‘ada sair ağnamlardan yirmi iki bin ra’s ağnam ve keçi mübâye‘ası bâ hattı hümâyun şevket makrun tertib olunmuş olduğu ve sabıkı üzere ağnamın beher ra’s erkek o hak üzere yetmiş paraya ve kısırı altmış paraya ve toklusu kırk paraya ve keçinin dahi erkeği altmış paraya ve çebeşi kırk paraya o hak üzere mu‘af ve gayri mu‘af ve hâvas ve evkâf bi’lcümlle dahil olarak icab eden behâsı (?) eshabına i‘ta olunarak ‘anâm mübâye‘ası tertib olunduğuna mebni Kütahya sancağında vaki‘ ğıraz havâsı Denizli saie kazalardan dahi dört bin ra’s ağnam ve keçi tertib olunmuş olduğu bedeli ihrâc sâbıkı mucibince liva-i mezburden sene-i mezbure mahsuben (?) Ağnam mübâye‘ası irade-i ‘aliyyem te‘alluk etmekle (?) ihrâc-ı duruni emri şerifim (?) irsal olunan memzi sureti defteri mucibince mezkûr ol-mikdar ağnamı sen ki vezirim müşaru ileyhsin (?) ve ma‘rifeti şer‘ ve ta‘yin olunan mübaşir ve sayıcılar ma‘rifetiyle fiyat-ı miriyemi ‘ana kadar eshâbına teslim olunarak ve ağnam matlube ‘asakir-i hâssa-i şahanem (?) tertib olunmak

mutalebesiyle bir ra'sının ikda-i tahrir olunmasına rıza-i 'aliyem (?) Şâmil i'lâm ve tahrirât (?) eden (?) eylemek fermanım olmağın (boşluk var) bâ takrir iş bu emr-i 'ali şânım ısdar (boşluk var) ile irsal olunmuşdur imdi vusulunda dört bin ra'sağnam ve keçiyi şurutu mezküresi üzere fiyet-ı miriyesi sayıcılar yedinden (?) teslim olunarak ve iş bu ağnam mübâya'ası bey ' ve (?) olduğundan mu'af ve gayri mu'af ve havâs ve evkaf bi'l-cümle dahil olarak icâb eden bahası ahn-ı sa'ir tahcibillerinden ashâbına i'tâ olunarak 'ağnâm mübâya'ası tertib olunduğuna mebni Kütahya sancağında vâki' ğayraz havâs Denizli sâ'ir kazalardan dahi dört bin re's a'nâm ve keçi tertib olunmuş olduğu led-el ihrâc sâbıkı mucibince livâ-i mezburdan sene-i mezbure mahsuben ol miktar a'nâm mübâya'ası irâde-i 'aliyem tazalluk etmekle kaleminden ihrâc ve derun-i emr-i şerifim mevzû'an irsâl olunan memzi sureti defter-i mucibince mezkûr ol-miktar a'nâmı sen ki vezir müşâr-ün ileyhsin inzimâm-u rey ve ma'rifetin şer' ve ta'yin olunan mübâşir ve sayıcılar ma'rifetiyle fiyât-ı miriyesi'ana nakd eshâbına teslim olunarak ve a'nâm matlube 'sâkir hâssa-i şâhânem ta'yinâtları için tertib olunmak mutâlebesiyle bir re'sinin 'ahire te'hir olunmasına rızâ-yı 'aliyem olmadığından ğayrısı 'afv ve tenzilini şâmil i'lâm ve tahrirât irsâline ictisâr eden hükkâm ve zâbitan mübtelâ-yı vehâmet olunacaklarını tefhim eyleyerek ve i'dâr-ı vahiyelerinden havale se'i i'tibâr etmeyerek bir an akdemce tamâmen ve kâmilen mübâye'a ve Der-sa'adetime irsâle bezl-i cel himmet ve ta'yinât mezkûre bit-ta'tilden vikâyete mübâderet eylemek fermânım olmağın (boşluk) bit-takrir iş bu emr-i 'âlîşânım ısdâr ile irsâl olunmuşdur imdi vusûlunda ber-vech-i muharrer Kütahya sancağında veki' ğayraz Sivas Denizli sâ'ir kazâlardan sene-i mezbure mahsuben mübâya'ası tertib olunan dört bin re's a'nâm ve keçiyi şurut-ı mezküresi üzere fiyât-ı miriyesi sayıcılar yeddinden 'ana nakd-ı eshabesi 'ağnâma teslim teslim olunarak ve iş bu 'ağnâm mübâya'ası bey' ve şerân ev'inden olduğundan mu'af ve gayr-ı mu'af ve havâs ve evkaf bi'l-cümle dahil ve idhâlleriyle ma'âza Allahu ta'ala mübâya'ası i'zâr ve vahiyeleriyle hükkâm ve sâ'ir tariklerinden 'afv ve tenzil istidzâsıyla i'lâm ve tahrirât irsâliyle edâ ve muhâlefet ve ikâte-i merkunı mucib-i hâlete cesâret ile ta'yiniyât-ı miriyenin ta'tiline ba'is oldukları olunur ise o makuleler te'dib-i güşmâl kilinacaklarını cümleye ifâde eyleyerek 'ağnâm-ı matlube-yi seri'an ve 'acelen mübaya'a birle Der-sa'adetime irsâl hususuna sarf-ı kül miknet eylesin ve sen ki mübâşir merkumesin me'mur mubayezası olduğun mezkûr ol-miktar 'ağnâmı müddet-i kalile ve zaman-ı sebirede mübâya'a birle Der-sa'adetime irsâl ve

emr-i edâda 'inâd ve mücânebet olur ise isim ve şöhetlerin Der-'aliyyeme inhâya mübaderet eylesin ve siz ki kuzât ve nüvvâb ve a'yân ve zâbitân muma-ileyh ve sa'irlerimsiz sizler dahi mucib emr-i şerifimle 'amel ve hareket ve infâz ve icrâsına ihtimâm ve dikkat ve hılaf-ı vaz' tecvizden beğâyet hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdır olunmuşdur buyurdum ki hüküm-ü şerifim vardukda bu bâbda vech-i meşruh üzere ile ahire fi'l-yevmü's-sâlis 'aşer şehr-i Şa'ban-ül mu'azzam sene 'aşeret ve mi'eteyn ve elf.

Mucibince sadr-ı 'âli mektubu dahi ru'yyet olunmuşdur.

Vassâle-ileyne

Kayıd şod Hurrirre 12 S 1220/12 Mayıs 1805

El-Konstantiniyye

El-Mahrûse

BELGE NO: 107

Kıdvat-ün nüvvâb-ül müteşerri'in Sındırgı kazâsında nâ'ib-i şer' olan Mevlâna zîde 'ilmühü tevkî'-i refî'-i hümâyun vâsıl olacak ma'lûm ola ki Karesi sancağında vâki' Sındırgı kazâsı ahali-i fukarasının bu def'a südde-i se'adetime takdim eylediği ârzuhallerinde Anadolu eyâletinde Karasi sancağında vâki' kazâların Anadolu valileri içün senede iki taksit ile tertib ve t'ayin kılınan imdad hazariyesi cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le Sındırgı kazâsına sicilden mahrac pusula mucibince tarh ve tahmin olunan (silik) şurutu üzere mahaline götürüb eda teslim idüb ziyade mutalebesi ve mübaşiriye ve 'avaid ve harac ve sa'ir gün beri' mezâlîm (?) olunmadı icâb etmez iken ba'zı kimesne taraflarından muğayir şurutu hazariye ziyade talep ve hizmet-i mübaşiriye ve harac ve 'avaid mutalebesi ve sair güne beri' ? mezalim ile te'addi ve cebren ve kahren tahsil ile (?) ve perişan olmalarına ba'is olduklarından kaza-i mezbure sicilinden mahrec yüzle mucibince tarh ve (?) olunan hassa-i haziriyelerini şurutu üzere mahalline götürüb tamamen eda ve teslim eylediklerinden sonra hılaf-ı şurutu hazariye ziyade talep ve mübaşiriye ve sairlerine mezâlîm ile te'addi ve rencide etdirilmemek bâbında emr-i şerifim sudurumı istid'a ve divan-ı hümayunuma mahsus hazariye tertibi defterlerine nazar ve muktezası se'var nolundukda Anadolu eyaletinde Karesi sancağında vâki' kazalardan senede iki taksit ile Anadolu valileri içün imdad-ı hazariye te'rtib ve ta'yin

kılınmış olmağla bu maz'arratında ahali merkume huzuriye mertebeden sicilden mukıd hazar-i ihzariyeleri her ne ise vakt ve zamaniyle mahalline götürüb edâ ve teslim eylediklerinden sonra zabta ve mükerrerhazariye ve mübâşiriye mütâlebesi bed' ve mezâlîm ile ta'dis ettirilmemek için emr-i şerifim i'dâsı muktezâsı ve şürut-u hazariyeden idüğün tahrir olunmağla vech-i meşruh üzere zamel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Mevlâna-yı muma-ileyhimsin zaman-ı ma'delet nişân-ı hüsrevânemde vedi'a-i cenâb-ı izzet olan ahâli ve zü'afenın bu makule zulm ve te'addi ile bübtelâ-yı hasar olmalarına rızâ-yı hümâyunum olmayub her halde fukara ve zü'afenın istirâhatı olmaları matlub ve mültezim-i 'erkânım idüğü ma'lumun oldukda buyuca muharrer üzere livâ-i mezburde ka'in kazalardan Anadolu vâlileri için senede iki taksit ile tertib ve ta'yin kazâ-i mezbur ahâlilerin sicilden muharrer pusula mucibince hisse-i hazireleri her ne ise vakt ve zamâniyle mahale götürüb tamamen edâ ve teslim eylediklerinden sonra ziyâde hazariye ve mübâşiriye mütalebesi ve sa'ir güne bedi'-i mezâlîm ile tecvil ve remide etdirilmeyüb her halde himâyet ve siyânet ve muğâyir-i şürut-ı hazarriya veki' olan ve defîne ihtimâm ve dikkat ve hilâf-ı emr ve rızâ-yı ve muğâyır şürut-ı hazariye vaz' ve hareket vukû'unu tecvirden ittikâ ve mübâ'adet olunmak bâbında vech-i meşruh üzere şerif yafte-i sadır olan fermân vâcib-ül ittibâ' ve lâzım-ül imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at makrunuyla âmil ve hareket ve hilâfından ğâyet-ül ğâye tehâşi ve mücânebet eyleyesiz böyle bilesiz 'alâmet-i şerifime i'timât kılâsın Tahriren fi'l-evâhir şehr-i Zilhicce sene 'aşeret ve m'ieteyn ve elf.

Vassâle İleynâ

Hurrire 29 S 1220/29 Mayıs 1805

El-Mahrûse

El-Konstantiniyye

BELGE NO: 108

Hafız Süleyman Efendinin yedinde olan Emr-i şerifin Suretidir

Kıdvet-ül nüvvâb-ül teşri'in Kütahya kazâsı nâ'ibi Mevlâna zîde 'ilmühü tevkî'-i refî'-i hümâyun vâsıl olacak ma'lûm ola ki Mevlâna mumi ileyh imam zâde zide 'ilmühüsün südde'i se'adetime mektûb gönderüb Kütahya mahâllatından Efendi Bula Mahallesi? sükkânından iken bin iki yüz yirmi senesi vefât eden Mısırcı Molla

Abdullah demekle m'ağruf müteveffânın sulb-i sağiri oğlu Abdullah ve sulbiye-i sağire kızı Aişe'nin ber-mucib defter-i kassâmı iki bin kırk üç buçuk gurûş otuz akçe hassa-i ra'yelerine bil-vesayen vaz'-ul yed olan Tayib Zâde Molla İsmail demekle meşhur kimesne meclis-i şer'ide sağiran mezburanın lâm 'emmileri Hafız Süleyman Efendi demekle ma'ruf kimesne mahzarında takrir-i kelâm idüb sağire-i mezbure-i merkum hafız Süleyman velâyeti hasebiyle kebir oğlu Mehmede altı bin akçe beher tesmiyesiyle etmeğin ben dahi kendi hüsni rızamla vesayeti merkum hafız Süleyman'a darh oldum deyu ba'de't-takrir yedinde olan huccet vesayeti ve defter-i gassamı meclis-i şer' ba'de't-teslim ve bu vecihle merkum hafız Süleyman sağiran mezburan vasi na'ib ve yeddine hüccet-i vesayet i'ta olunduktan sonra merkum Molla İsmail vesayetinden ferağ olduğuna nedam olub makbuz olan maliyetimi vesi mezbur yeddine tamamen teslimden iba ve imtinâ' birle hile canibine sülus idüb sağire mezbure üç gün mukaddem demi hayzını görüb 'ikda olunan nakadi fesh ve işrah eyledi deyu merkum Molla İsmail meclis-i şer'e inha ve sağire-i mezburenin mahallinde takriri zabt-ı vecsine nazar olunması iltimas etmeğe canib-i şer'iden me'zûnen katib Ahmed Edib'e irsal olunub ol-dahi hâlâ Kütahya müftüsü kıdvet-ül 'allemei'il-mahfifin Mevlâna Ömer zîde 'ilmühünün (?) Kütahya mahalledatından Paşam mahallesinde kâin imam es-seyyid hafız Mustafa'nın hanesine varub lede'l-ahali 'akd-i meclis-i şer'i bendi eyledikde mezbure Aişe bintAbdullah meclisi m'akudu mezkürde merkum Mehmed'in değil babam merkum hafız Süleyman mahzarında takrir-i kelâm idüb bensene on üç yaşında olub iş bu mâ Cemaziyyel-ahirin on yedinci günü ba'dez-zahirden hızmi ru'yet idüb ve bi'l-ittifak iş bu 'ahm Hafız Süleyman'ın oğlu Mehmed'e 'akd eylediğini tehdid idüb işhâd eyledim deyu ba'det-takrir merkum Hafız Süleyman cevâbında sağire mezburenin on bir yaşında olub bülüğa vâsıl bizarz müsliminden Deri Zâde Hafız Abdurrahman ve mısırcı seyyid Hüseyin ve Kethüdâ Zâde seyyid Hacı Hüseyin ve Hacı Osman Efendi ve Semerci Zâde Hacı Mehmed nâm kimesneler cesisenin bülüğa tahmilin sual eyledikde sağiri mezbure on bir yaşından olub cesasenin bülüğa tahmili olmayub takririne 'adem-ül tefât-i birle merkum Molla İsmail sağiran mezburanın mal-ı mürselleri dahi merkum Hafız Süleyman yeddine teslim etmemek sorasıyla mal-ı ittiyâmı bundan akdem itlâf ve bundan sonra dahi ezâ'aya edeceği zâhir ve nümâyan olmağla rahmalliyetim merkum İsmail'in yeddinde olan ber mu'cib defter-i gassam iki bin kırk üç buçuk gurûş otuz üç akçe hassalarını vasi merkum Hafız Süleyman yeddine teslim olunması bâbında bir kıt'a

emr-i ‘âli irzanı kılınmak ricasında olunduğunu ‘arz ve Divan-ihümâyün kaleminden muktezâsı sual olundukda husus-u mezbura i‘lâm olunduğu üzere idüğü halde bi’l-itbam be ber mucib defter-i gassam vasileri merkum Hafız Süleyman’a eline verilmek için emr-işerifim i‘ta ve iktizâ eylediği tahrir olunmağla vech-i meşruh üzere mahallinde şer‘ile görülmek bâbında fermân-ı‘âlişânım sâdır olunmuşdur buyurdum ki lede’l-vusul buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere zamel dahi ihzâr-ı hassı kılub mukaddeman bir def‘a şer‘ ile görölüb hâsıl olmayan hususların tamamen hak vı ‘adele üzere mukıd olub göresin i‘lâm olunduğu üzere siz ol-bâbda muktezâ-yı şer‘ kavim ile ‘amel idüb dahi vasi merkum Hafız Süleyman ve ‘vâyi mezküresini vech-i şer‘i üzere isbât ile hükm idüb ber mucib defter-i gassam mal ityamı tamamen vasi mezbure Hafız Süleyman eliye verilüb sadâkati ve istikâmeti ile hıfz etdirdüb min ba‘dü şer‘-i şer‘iye ve emr-i ‘âlişânıma muğâyir kimesneye iş etdirmeyüb husus-u mezbur için bir dahi emr-i şerifim vârid eylemeyesin şöyle bilesin ‘alâmet-i şerifime i‘timât kılasın Tahriren fi’l-yem-ül evâhir şehr-i Receb sene ‘işrin ve mi’eteyn ve elf.

El-Konstantiniyye

Vassâle İleynâ

El-Mahrûse

Kayd Şod Hurrirre 5 N 1220/27 Kasım 1805

BELGE NO: 109

Ma‘ruz-ı da‘ii Devlet-i ‘Aliyyeleridir ki

Vilâyet-i Anadolu’ da Kütahya mahâllatından Efendi Bola Mahallesi ahalisinden deruni ‘arzuhalde ismi mezkür müteveffâ Mısırcı Molla Abdullah ibn-i Abdullah’ın li-ümm karındaşı sahib-ü ‘arzuhal Hâfız Süleyman efendi ibni el-hâc Veliüddin ‘askeri mahkemesinde meclis-i şer‘imizde müteveffâ-yı mezburun kaymı olub kezâlik deruni ‘arzımı lede’l-isim mezkür Molla İsmail bin Tayyib muvacehesinde müteveffâ-yı mezburun sulbiyye-i merakıka kızı hazih-i bi’lhas Ayşe’nin li-ümm ‘emmi ve veli akrabı olmamla mürâhıka-i mezbure-yi tarih-i i‘lamdan üç ay mukaddem kebir oğlum ğaibe‘in el-meclis-i mahmure merakıka-i mezburenin mihr-i misline müsâvi ve mu‘adil olan altı bin akçe mihr-i mu‘accele müstemiyesiyle bi’l-vilâye ‘akd ve tezvic eylediğimde ol-dahi ber-vech-i muharrer tezvic ve kabul idüb lakin duhul bulunmayub

‘akd-ı mezburinlerinden kâim iken mezbur Molla İsmail merakıke-i mezbureyi iğfâl ve Medine-i mezbureden ihrâc ve hâlâ yeddinde olmağla merakıke-i mezbure le-acetüt-te’dib ve’l-hıfz-ül bâki mütesellime tenbiye olunmak murâdımdır deyu ba‘de’d-da‘vi ve’l ikrâr Molla İsmail divanide tasdil eylediği da‘vasında merakıke-i mezburenin sin ve hissesinin buluğa mahalli olmayub ve mezbur Molla İsmail husus-u mezburede hımsı müni‘ası olmağla muhdar eylediği da‘vası iltifâne şâyan olmayub ve merakıke-i mezburenin nisvânından hassası dahi olmayub ve mezbur Hafız Süleyman Efendinin velâyeti akva ve kendi emin ve ‘akdi mezbur dahi sahih olmağla merakıke-i mezbureyi kendüye teslim kableş-şer‘den tenbiye olunduğu huzur-u ‘alilerine i‘lâm olundu bâki-ül hazrett men lehü’l-emrindir.

Hurrire 11 N 1220/3 **Aralık 1805**

BELGE NO: 110

Harem-i hümayun ‘inayet makrun mürâyede-i ismet devletlü ‘inâyetlü kadın efendiler hazeratının uhde-i siniyyelerinde Kütahya’da vaki‘ çiflikat derununda mevcut hayvanat ve alet-i çift ve eşya-i saire bi-tamamihe mevcut ve ğayr-i mevcut tefhis olunmak üzere iftihâr-ül emâcid ve’l-ekâbir valide-i sultan ‘aliyür-rahman ve’l-füzeran kethüdası Yusuf Ağa dame huluvvühü tarafından vurud eden fahr’ül-emasil emir-i ahur el-hâc Mehmed Ağa kulları ve çiflikat-ı mezküratın sabıka mültezimi hassa silahşorlarından sa‘adettü Hasan Ağa mağrifetinde ber-mucib defter-i mumzi mevcut olub yegane yegane te‘addi edâ olunarak muma-ileyhe el-hâc Mehmed Ağaya teslim olunan hayvanat ve hububat ve alet-i çift ve eşye ve sâire defteridir ki zikr olunur.

Hurrire 11 N 1220/3 **Aralık 1805**

Parmak Viran der-kazâ-i Kütahya

Camus öküzü 1 re’s 7

Kara sığır öküzü 4 re’s

Saban demiri 12 gurûş

‘Araba demiri? 12 gurûş

Bir mikdar köhne avan nuhâs

Hınta 1

Tahtirevan 6 gurûş

Yukarı değirman göz 2 gurûş

Aşağı değirman göz 3 gurûş

Tarla ber-vech-i tahmin 1000 dönüm

Çiftlik-i mezkür mevarizde Ahmed kethüda konağı m‘ harem ve selamlık

Şehir derununda cami‘i kebir kurbunda ekmekçi dükkanı 1 bâb kurbunda yine dükkân 1 bâb

Tohumluk hınta 75 kile bakiyle Kütahya

Tohumluk şa‘ir bâkiyle Kütahya 137 kile

Gökçe kaşğa ta‘bir olunan Karagöz Çiftliği

Üçer yaşında câbus donbay 2 re’s

İki yaşında diğher câmus 2 re’s

Bir yaşın da câmus 1 re’s

Câmus boğası 1 re’s

Kara sığır ineği 19 re’s

Kara sığı dügesi 1 re’s

Üçer yaşlarında kara sığır tosunu 2 re’s

Kara sığır dügesi 1 re’s

İkişer yaşında kara sığır 2 re’s bir yaşında 2 re’s

Kara sığır boğası 9 re’s

Bargir 4 re's

Ester 2 re's

Kısrak 1 re's

Kara sığır ineği 3 re's

Buzağı 3 re's

Câmus 6 re's

Kara sığır 8 re's

Cedid 'araba 9 gurûş

Köhne 'araba 3 gurûş

Balta 8 gurûş

Saban demiri 12 gurûş

Yal 1 gurûş

Tarla mazru' hınta 87 dönüm

Şa'ir 171 dönüm

Avan nuhâs 30 gurûş

Müsta'mel çuval 3 gurûş

Beruce tahmin tarla 1300 dönüm

Tohumluk hınta 73 kile

Tohumluk şa'ir 112 kile

Burçak 4 kile

Çifteler karyesinde olan hayvanat

Sağmal koyun 260 aded

Kuzu 188 aded

Sağmal keçi 80 aded

Oğlak 28 aded

Tiftik keçi 31 aded

Tiftik çebeş 48 aded

Oğlak 4 aded

Çobanlarda kara sığır öküzü 1 aded

Merkeb 4 aded

Merkeb sıpası 1 aded

Köhne bakrac 3 aded

Saplı tas 1 aded

Kantar 1 aded

Kevgir 1 aded

Kısır koyun 863 aded

Kısır keçi 373 aded

Kazğan kebir 1 aded

Tiftik keçi 148 aded

Def'a merkeb 1 aded

Def'a Çifteler karyesinde olan hayvanat

Camus öküzü 27 aded

Camus düğesi 2 aded

Camus boğası 1 aded

Sağmal kara sığır ineği 64 aded

Kara sığır düğesi 7 aded

Üç yaşında kara sığır tosun 8 aded

İki yaşında kara sığır tosunu 10 aded

Bier yaşında kara sığır tosunu 7 aded

Bir yaşında kara sığır düğesi 8 aded

Kara sığır boğası 3 aded

Kara sığır öküzü 2 aded

Körpe buzağı 30 aded

'Araba 2 aded

Süt kazğanı 1 aded

Saban demiri 3 aded

Çiftelerde olan hayvanat

Kısrak 302 aded

Bir buçyk yaşında tay 30 aded

İkişer yaşında erkek tay 12 aded

Üçer yaşında erkek tay 3 aded

Bir buçuk yaşında erkek tay 10 aded

Altışar aylık kulun 85 aded

Aygır esb 4 aded

Parmak Viran çiftliğinden nakl olunan kebir ve sağır kısrak 20 aded

BELGE NO: 111

Düstûrun mükerremün mûşirin müfehhemîn nizâm-ül ‘âlem müdebbiru umûr-il cumhûr bi’l-fik-üs sâkib mütemmimu mahammi’l-en‘âm bi’r-re’yis-i sâ’ib mümehhidu bünyâd-ül devlet-i ve’l-ikbâl müşeyyid-i erkân’is- sa‘âdet ve’l-iclâl-ül mahfifin bi-sunûf-ı avâtıf-ül melik-i ‘âlâ Anadolu vâlisi vezir Yusuf Paşa ve Kârâhisâr-ı Sahib Sancağı mutasarrıfı vezirim Abdurrahman Paşa edam Allahu te‘âla iclâlihume ve emir-ül kirâm kebir-ül küberâ fihâm zü-l kadr ve’l-ihtirâm sahib-ül ‘izz vel-ihtişâm-ül mahtassımızyedd-i ‘inâyet-ül mülül ‘alâ Sultanönü sancağı mutasarrıfı Tahir Paşa dâme ikbâlühü mefâhir-ül kuzât ve’l-hükkâm ma‘âdin-ül fezâ’il ve’l-keâm Kütahya ve Kârâhisâr-ı Sahib sultanı o ki sancaklarının havas oldukları kazaların kadıları ve nâibleri zîde fazlihüm ve kıdvet-ül emâsil ve’l-akrân harir emini nasb ve ta’yin olunan el-hâc Mehmed ve yeniçeri zâbiti ve sâir zâbitan ve işerleri zîde kadrihum tevkî-i refî-i hümâyün vâsıl olacak ma‘lûm ola ki hâvacekân divân-ı hümâyunu hâlâ vehâir-i geçtüğü ve asıtane-i sazadetime harir emini iftihâr-ül emâcid ve’l-ekârim Mehmed Memiş dâme mecidühünün takdim eylediği tahrir-i mefhumunda bâ hatt-ı hümayun şeket makrunum beruce emânet ‘uhdesinde olan mizan-ı harir mukâta‘ası emanetinin şurutu mucibince zikr olunan sancakların hâvi olduğu kasabat ve kurasında hâsıl olan harir kalil ve kesir her ne miktar olur ise bir dirhemi zayı‘ ve telef olmaksızın cümlesinin yedd-i vahidinde zabt ve idâresine nasb ve ta’yin olunan emin merkum bâşkaleme ‘itibâr olunan nefsi Kütahya’da ikâmet ve beruce sersebit zabt-u rabt eyleyüb Kütahya kazâsında cizne-i vekil hâsıl olunan haririn cümlesi Kütahya’ya nakl ve emin merkum müvâcehesinde vazî‘ olunacak mizânda vezn ve sabit defter olunmak ve kalem-i mezbure merbut sâli’f-üz-zikr kazaların kasabat ve kurrasında hâsıl olan harirleri emin merkum tarafından ta’yin olunacak müvâcehelerinde kezâlik vezn-i kantar zikr olunarak rusûmet-i mu‘inesi cem‘ ve tahsil olunmak için zabtını hâvi emr-i şerifim sudurını inhâ etmekle mukâta‘a-i mezbure fi’l-asıl mir-i mukâta‘atından iken mir-i vakfına rabt ve tashih ve mukâta‘a-i merkumenin hini ihdâsında haririn beher tefesi yedi sekiz gurûş râyic ile alunub satılmakda olduğundan bir buçuk vukıyye i’tibâr olunan bir tefh harirden otuz akçe resm-i mizân ve on beş akçe delaliye alınmak üzere tanzim olunmuş ise dahi ve el-halet-ül hazihi haririn beher tefesi iktizâ-yı inkılâbat zamaniye ile râyici mezkûrün beş altı katına ve belki dahi ziyadeye resyede olduğundan fazla i’tibâr envâ’i ve ihtikâr eden ticaret tefesi tab’i hamillerinden nâşi der-‘aliyeme harir getirmeyüb ziyâde baha ile

İfrance diyarına ve mahal-i sa'ire bey' ve fûhat eylediklerinden bu keyfiyet hem haririn nedret vaktini ve hem râyiciyenin terakkisini mucib olarak ipeğe muhtac olan 'ibadullah giriftar mezâyık ve hazar olmağla harire ihtiyacı olan kâfe-i 'ibadın def' huzurat ve mezâyıkların müstelzim olacak mertebelerin külliyetli haririn iyadını erbâb-ı ihtikâr ve ağyâra ducâr olmaksızın isticlâbına ve iş bu mizân-ı harir rûsumunun fiya'tı vakte tatbik ile her layıka ile hane-i bet-ül male müstelzimin vâridât-ı mu'inesinden olan rûsumat-ı miriye harir ve telefinden rikaye hafında mukata'a-i mezburenin Hamidiye vakfına senevi beher-ül iltizâmı olan meblağ-ı ma'lume senede iki taksid ile vakf-ı şerif tarafına verilmek üzere mukata'a-i merkumun iki bin iki yüz on dokuz senesine i'tibâr ile Hamidiye vakfından tek ve tefrik vekâil-i evvel-i miri mukata'atına idhâl ve memâlik-i mahruseme medah olan mizân-ı harir mukata'atının bi'l-iltizâmı kezâ'lik senede iki teksit ile harir emini taraflarından eshâb-ı mukata'ata edâ ve teslim olunarak cümlesi dühân-ı gümrüğü misillü yedd-i vahidden zabt ve edasına irâde-i şahânem ta'alluk idüb ol-bâbda hatt-ı hümâyun-u şevket-i makrunum şerif yafte-i sudur olacağından nâş sayib-üz zikr haririn râyici kadimine kıyâsen bir tefesinden alına gelen resm-i mizân ve delaliyesi el-halet-ül hazihi mütedavil ve maktu' olan fiya'tına nazaran nher i'tidâline iblağ ve bir vech harir bir buçuk vukıyye olan bir tefeh harirden kadim olan mizân ve delaliyesi ipek çeken mahallerde bâyi'inden ahz ve kabz olunmak ve rûsumat-ı mu'iniyesi mahsusesi ahz ve kabz olunduktan sonra denk ve vukıyyesi ve ticaretin eshar tarihini tesriciyle yeddine edâ teskiresi verilüb diyâr-ı ahire nakl olundukda harir emini tekrar resm-i mizân mütalebe eylememek ve yeddinde olan tezkire mukâbil ve mu'teber tutulmak ve mücerred ta'yin olunan resm-i mirisyi vermemek için bırakılmadan iklm-i ahire ipek kaçırınlar ber takrib ahz ve girift olundukda o makule firar-ı harir cânib-i miri için zabt ve kiracısını düveleri ıstabl-ı 'âmireme ve mülahatın sefinesi tersane-i 'âmireme irsâl ve rabt olunmak ve harir emininin şek ve şekâyeti müstemir ve müesser olmak mukata'a-i mezburenin şürut-u nizâmından olduğu hazine-i 'âmiremde mahfuz başmuhâsebe defterlerinde mestur ve mukid olmağla şürutü ve inhası mucibince 'amel ve hareket olunmak fermânım olmağın emin muma-ileyhin me'muriyetini hâvi iş bu emr-i 'âlişânım ısdâr ve yeddine i'tâ olunmuştur imdi vusulunda siz ki vezir-i müşâr-ünn ileyh ve mirmirân ve kuzât ve nüvvâb ve zâbitan muma hileyhimsiz mucib emr-i şerifimle 'amel ve hareket olunub muğâyiri vaz' vehâlat-ı vuku'a gelmemesine sarf-ı küll-i miknet eyleyesiz ve sen ki harir emini muma-

ileyhimsin sen dahi ber muktezâ-yı me'muriyet icra-yı irâde-i 'liyyeme ihtimâm ve dikkat ve rüsumat-ı mezkürenin telef ve hederinden vikâyesi ve yerlü yerinden icâb ve iktizâ edenlerden cem' ve tahsil isbâtın istihsâline ve sadakat ibrâzına sezi ve gayret ve hılâf-ı şüryt ve müğâyir-i emre hareketden mübâ'adet eylemek bâbında fermân-ı 'âlişânım sadır oldukda buyurdum ki (boşluk) şerifimle vardıkda bu bâbda vech-i meşruh üzere şerif yafte-i sudur olan iş bu emr-i şerifim-i celil-üş şânım vâcib-ül ittibâ' ve lâzım-ül imtisâlimin mazmûn-ı münifi üzere 'âmil olasız 'alamet-i şerife i'timâd kılasız Tahriren fi'l-yem-ül hâmis şehri Muharrem sene 'işrin ve mi'eteyn ve elf. Vassâle ileynâ El-Konstantiniyye

Kayıd Şod 4 Ra 1220/2 **Haziran 1805**

El-Mahrûse

BELGE NO: 112

Narh buyurulduşdır bâ emr-i kebir Hâlâ Anadolu vâlisi devletlü seyyid Yusuf Paşa Efendimizden

Hâlâ Medine-i Kütahya'da şeri'at garra faziletlü efendi hâzretleri ve mefâhir-ül emâcid ve'l-a'yân hassa silahşorlarından mütesellimimiz Hasan Ağa ve bi'l cümle vücûh-ı ahâli ve 'umumen iş erleri zîde kadrihum inhâ olunurki ayyam-ı seyfin nısf-ı mertebesi olub Allah-ül hamd olmasına zehâir-i mütevenniyenin bâ husus hinta ve şa'ir kesret üzere olduğundan mâ'adâ mezru'ât ve mahrusâtın berekâtı dana ve ağnam ve keçinin tama tüvânanlığı vakt ve zamanı hüve beden iken erbâb-ı ihtikârın 'amm tam'ı hâmilerinden ve vücuhu i'salinin ağmâz ve tekasüllerinden nâş Kütahya keyli hinta on yedi gurûş râyici iken habbazan nân-ı 'azizi otuz gurûş üzerine işledikleri ve sehim ve ğanem ve keçi yirmi dörder paraya ve şem'i ruğan altmış paraya ve'l-hâsıl her bir havâyic zaruriye 'ibâdullah iz'af-ı muza'af fiy'atı ile bey' olduğundan ğayr-ı kemâl hilelerinden nâş mektu'ân fûruhat eyldiklerinden 'ibâdullahın mezâyık-ı gelili keşide eyledikleri tahkik olunmağla im di siz ki Mevlâna ve sa'ir ocak ehli muma-ileyhemsiz ma'rifet-i şer' ve ittifâk-ı edâ ve mübâşir ma'rifetiyle her bir zâhirin is'ârını i'tidâl-i vücuhla tertibe ve tanzime ve her bir esnâfa bu makule ihtikârdan kifayed ve hususiyle kasaban ve şemkârına lahmın ve şem'-i ruğanın ve kâfe-i zehâir metnu'anın kesret üzere bulunmalarını gereki gibi tenbiye akid eyleyüb verilen narhın memezi defterini

tarafımıza irsâle mezid ihrimam ve dikkat ve ma‘aza Allahu te‘ala bundan seke-yi ketm ve ihtifâ-yı zehâir ile zaruret ‘ibadullah cesâret ederi olur ise hakkında vehâmet ve nidâmını müntehec olacağı iktizâ edenlerin güç ve heveslerine ilkâ birle bu hususa nizâm kaviyeye rabt vâli-i müşâr-ün ileyh düstür-ul ‘amel tutulmasına mezid se‘i ve ğayret ve sarf-ı mâhasal liyâkat ve hılâf-ı rızâ hâlât-ı ruiyye vuku‘undan itkâ ve mübâ‘adet eylemeniz bâbında divân-ı Anadolu’dan iş bu buyuruldu tahrir ve ısdâr ve çavuşlar emini el-hâc Mustafa Ağa zîde kadruhû irsâl olunmuşdur inşallahu ta‘ala vusûlunda gerekdir ki ber-mucib buyuruldu ‘amel ve hareket ve hılâfından beğâyet tehâşi ve mücânebet eyleyesiz deydü.

Vassâle İleynâ

Kayd Şod /Ra 1220/3 **Haziran 1805**

BELGE NO: 113

Tayyib Zâde Mehmed Efendi ve Hacı İsmail Efendinin itlak emridir

Kıdvat-ül nüvvâb-ül teşri‘in Kütahya kazâsı nâ‘ibi Mevlâna zîde ‘ilmühü tevkî‘-i refî‘-i hümâyun vâsıl olacak ma‘lûm ola ki Kütahya’ya sâkinlerinden el-hâc İsmail ile Tayyib zâde Mehmed’in hılâf-ı rızâ harekerletrine mebni Bozca adaya ve iclâları bâbında bundan akdem egerçi emr-i şerifim şerefyaz sudur idüb ancak haklarında olan ifk iftirâ ve icrâ-yı ğarz ve nefsâniden ‘ibâret idüğü ve mağdurın ve perişânileri derkâr olduğu beyanıla ‘afv ve itlakları bâbında emr-i şerifim sudur bâ ‘arzu hâl istid‘a olmağla fimâ ba‘dü kendi hallerinde olmak şartıyla itlakları fermânım olmağın imdi şart-ı mezkûre ile merkumanın cürümleri ‘afv ve itlak olundığı sen ki Mevlâna muma-ileyhsin ma‘lumun oldukda mukaddem sudur iden emri mezkûre mebni merkumanenefi teklifiyle dahl ve ta‘arruz olunmamak bâbında fermân-ı ‘âlişânım sadr olunmuşdur buyurdum ki hükm-ü şerifim vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşruh üzere şerifyâfte-i sudur olan ferman vacibü’l-ittibâ‘ ve lâzım’ül-ımtisâlimin mezmun itâ‘at-ı makruniyle ‘amel ve hareket ve hılâfından thâşi ve mücanebet eyleyesin şöyle bilesin ‘alâmet-i şerife i‘timat kılâsın Tahriren fi evâsıt şehr-i Zilhicce-iş-şerif sene tıs‘i ‘aşere ve mieteyn ve elf.

Kayd Şod 11 Ra 1220 /9 **Haziran 1805**

BELGE NO: 114

Kütahya'da Sultan Bağı vâdisinde vâk'î Hızırlık zâviyesi vakfının vazife-i mu'ine ile zâviyedar ve Kütahya'da Hızırlık karyesinde Hızırlık vakfının yevmi bir âkçe ile tevliti Şerif Yusuf dâmâdı Mehmed Halifenin bilâ veled mahlülünden Kütahya'da mevlevihâne meydancısı Mehmed dedeye tevciye ve bin iki yüz yirmi senesi Sâfer'inin ikinci günü tarihiyle ru's-ı hümâyun verilmiş olup ancak zikr olunan zâviyedarlık ve tevliyet merkum Şerife Yusuf'un ref'inden tevciye olunacak iken sehven mahlulünden yazılmış olmağla ref'inden olarak muma-ileyh meydancı iş bu râfi' tevkî'-i ref'i's-şân hâkâni kıdvet-üs salihüs-sâkin Mehmed Dede zîde salihaya tevciye olunmak fermânım olmağın hakkında mezbur 'inâyet padişâhınım zuhura getirüb bin iki yüz yirmi senesi Safer'inin on ikinci günü târihiyle müverreh virilen ru'us-u hümâyun mucibince bu berât-ı hümâyunı verdim ve buyurdum ki muma-ileyhe mutasarrıf olup edâ-yı hizmet eyledikten sonra ma'a vazife mu'ine ta'yin olunan yevmi bir akçe vazifesi vakf-ı mezbur mahsulünden alub mutasarrıf emrle ol-bâbda ref' olunan merkumun tarafından taraf-ı ahirden lnehc-ı fûrv mani' ve mezâhim olmayub dahl ve ta'arruz kılmayalar şöyle bileler 'alâmet-i şerife i'timat kılalar hurrire fi'l-yevm-üs sâlis 'işrin min Muharrem sene 'aşere ve mieteyn ve elf.

El-Mahrûse

Vassâle İleynâ

El-Konstantiniy

Hurrire 14 Ra 1220/12 Haziran 1805

BELGE NO: 115**Enfiye-i Mirisi Emridir**

Düstûr-ı mükerrem mûşir-i müfehhem nizâm-ül 'âlem müdebbiru umûr-il cumhûr bi'l-fik-üs sâkin mütemmimu mahammi'l-en'âm bi'r-re'yis-i sâ'ib mümehhidu bünyâd-ül devlet-i ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkân'is- sa'âdet ve'l-iclâl-ül mahfifin bi-sunûf-ı avâtıf-ül melik-i 'âlâ hâlâ Anadolu vâlisi vezirim el-hâc Yufuf Paşa edamallahu te'âla iclâlihu ve mefâhir-ül kuzât ve'l-hükkâm ma'âdin-ül fezâ'il ve'l-ikelâm Kütahya (silik) kadıları ve nâ'ibleri zîde fazlihüm ve kıdvet-ül emâsil ve'l-akrân Kütahya ve tevâbi'ine bu def'a enfiye emini nasb olunan Hafız Ömer zîde kadrihum tevkî'-i ref'i'-i

hümâyun vâsıl olacak ma'lûm ola ki memâlik-i mahrûsamın mkâta'ası mülhakâtından miri enfiye kârhanelerinde i'mâl olunan miri enfiyeden mâ'ada bir mahalde enfiye i'mâl ve fûruhat olunmamak şûrut olunduğuna binâen Anadolu cânibinde kesret-i isti'mâliyle me'lûf olanlar için râyiciyle fûruhat ve behası ahz olunmak üzere bundan mukaddem iki yüz on senesine mahsuben irsâl olunan miri enfiyelerden ma'lum ol-mikdar enfiye Kütahya kazâsında tevkîd ve enfiyenin bey'i kazâ-i mezbur ve serailiyesinde bir mahale mahsus olmak üzere Kütahya sâkinlerinden şâb-ı miri mukâta'ası emini bazarbaşı zâde el-hâc Ali nâm kimesne bi'l-ittifâk enfiye bey'ine ta'yin ile salif-üz zikr irsâl ve (silik) miri enfiyesi ve etraf ve nahiyesinde râyici üzere emin merkum ma'rifetiyle bey' ve (?) ve hâsıl olan behasın (?) kendüye masraf ve ma'âş olarak ba'de'l-ihrac mâ'adâsı cânib miri için der-sa'âdetime irsâl olunmak üzere emâneten idaresi için ısdâr ve (?) kılınan emr-i 'âlişânım mucibince emin merkum bir minvâl (?) ve miri enfiyesini bey' ve (?) etmek üzere iken bu def'a fevt olub oğulları dahi enfiyecilik mezburun idâresinden imtinâ' eylediklerine mebni Kütahya sâkinlerinden Yardım zâde seyyid Hafız Ömer nâm kimesne Medine-i Kütahya'da (?) enfiyesinin (?) yirmi beşer gurûş (?) enfiyesinin on beşer gurûş (?) enfiyesinin onar gurûş (?) olub ol-vecihle miri enfiyesi (?) Ve hâsıl olan behasının (?) kendüye masârıf ve ma'âş olarak ba'de'l-ihrac mâ'adâsını tamâmen ve kâmilen dersa'âdetime irsâl eylemek şartıyla idâresini te'ahüd-i birle me'muriyetini hâvi emr-i şerifim i'tâsını ricâsında olduğu bu def'a Kütahya kazâsı bir kıt'a i'lamında tahrir ve inha eylediği ecilden kayuda mürâce'at olundukda zamanı Ağustos ibtidâsından olan memelik-i mahrusemin enfiye mukâta'ası mülhekâtından der-'aliyemde (?) vâki' miri enfiye kârhanelerin idareye me'mur emin olanların kârhane-i mezkûrelerden enfiye i'mâl eyledikleri mahallerde sersebit üzere bey' vefûruhatı kendülere ve tarafından ta'yin olunan adamlarına mahsus olub ahir enfiye i'mâl ve fûruhatı eylemek ve enfiye hususuna vezir-i 'azam ve mirmirân-ı kiram ve evkaf mütevellileri ve kura zâbitleri ve havâs-ı hümâyun voyvodaları ve mütesellimleri ve subaşıları ve zezâm ve erbâb-ı timar ve mutasarrıf ve sıpah ve yeniçeri ve cebeci veve topcu ve 'arabacı mehteranve sa'ir 'askeri ve ehl-i örf taifesin taraflarından vechen min-el vücuh dahl ve ta'arruz olunmamak ve miri karhânelerden mâ'adâ mu'ahhar ihdas olunan karhâneler her ne mahalde bulunur ise sūdubunda ve bulunan enfiyelerin emin ve adamları ma'rifetiyle canib-i miri için zabt ve girift olunub müğâyir şûrut hareket edenlerin olur ise o makuleler le-acletüt-te'dib ehl-i islamdan ise zabiti

ma'rifetiyle ahz ve ka'abend ve ehli zımmi re'ayadan ise Der-'aliyeye ihzâr ve vaz' gevrek olunmak için Der-sa'âdetime 'arz ve i'lâm olunmak ve seta'imın taifesi yerlerinde bulunan enfiyeleri miri kastiyle cânib-i miri için zabt ve mübâye'a olunub kendüleri elçiler ma'rifetiyle te'dib ve tehzir olunmak ve enfiye i'mâl ve fûruhat edenlerin karhâneleri sed ve bend olunmak iktiza eyledikde hükkâm ve zâbitan taraflarından hılâf-ı nizâm mahkeme harcı ve 'anda mutalebesi ve sa'ir bahane ile tevdil maslahat mahareye bâ'is olacak haletden mücânebet olunmak ve a'yân ve zâbitan taraflarından enfiye (silik) ve adamlarına iş bu mahal vakıftır ve yahud mukata'adır deyu muhâlefet etdirilmemek ve hılâf-ı nizâm enfiye i'mâl ve fûruhat edenlerin enfiyeleri zabtında da'vaya tasaddi ideri olur ise mahallinde istim'a olunmayub Der-'aliyeme havale olunmak ve sren kendüleri esna-yı zahide derbend bekçileri ahz eylediklerinde mevcut olan enfiyeleri canib-i miri için zabt olunmak mukata'a-i mezburun düstür-ül 'amel tutulan şürot-ı mir'iye nizamından olduğu ve bir minval muharrer verilen emr-i şerifim kayd-ı 'aliyüt- tevzil başmuhâsebeden ba'd-el ihrâc hususu mezburun iktizâ-i havacekân divân-ı hümâyunumdan hâlâ enfiye emini kıdvet-ül emâcid ve'l-a'yân es-seyyid Mehmed Emin Vahid zîde mecdihû istimlam olundukda varid olan i'lâm mucibince tanzim-i mübâşir olduğundan iktiza eden enfiyeler Der-'aliyemde karhânesinden ihrâc deyu def'a merkum tarafından irsal olunmağla mah be mah rûruhatın hesabın tahriri bildirmek ve mukatazanın şürot-ı nizâmîyesine daima halden vikâye eylemek şartıyla selefi müteveffâ-yı merkumun fevt tarihinden i'tibâr ile zabt ve idare eylemesi için me'muriyetini hâvi şürotum mucibince bir kıt'a emr-i şerifim ısdarı iktizâ eylediğini menhuren i'lâm etmekle mucibince 'amel ve hareket olunmak fermânım olmağın me'muriyetini hâvi hasetsen iş bu emr-i 'âlîşânım ısdar ve (boşluk) ile irsâl olunmuşdur vusulünde sizki vezir-i müşâr-ünn ileyh ve kuzât muma-ileyhimsiz mukata'a-i mezbur mülhekatından Kütahya tevâbi' kazalarının enfiyecilik mer-minvâl-i muharrer te'ahhüd ve i'lâm olunduğu vechile merkum Hacı Ömer zîde kadruhuya ber-vech-i emanet ihâle ve iktizâ eden enfiyeleri 'aliyyemde kâin mir-i enfiye karhânesinden ihrâc ve bu defe merkum tarafına irsâl olunmuş olduğu mağlumunuz oldukda ber-minvâl-i taahhüd ve i'lam olunduğu vech ile selefi müteveffâ-i merkumun fevt tarihinden i'tibar ile emâneten merkum ma'rifetiyle zabt ve idâre irsâl olunan miri enfiyeleri râyici üzere bey' ve rûruhat etdirilmek ve miri enfiyesinden ma'ada hilâf-ı şürot-u kemineye enfiye i'mal ve fûruhat etdirilmemek ve o

makula emr-i memnu‘ cesaret edenler olur ise yedlerinde bulunan enfiyeleri canib-i miri için zabt ve kendüleri le-zaceletüt-te‘dib isim ve şöhretleriyle Der-sa‘adetime ‘arz ve i‘lam olunmak hususlarına ihtimam ve dikkat ve muktezâ-yı şürut ve mantuk-ı emr-i ‘âlişânım üzere ‘amel ve hareket ile hulâf-ı tecavizden beğâyet tehâşi ve mücânebet eyleyesiz ve sizler enfiye emini muma-ileyhimsin sen dahi mukata‘a-i mezburenin şürut-u mer‘iyyesini hallinden vekâye eyleyerek ve müfâdiminden gönderilen enfiyeleri müte‘ahid olduğun râyici üzere bey‘ fûruhat ve hâsıl olan sümününden deabiği masarîf ve ma‘aşın olarak ba‘d-el ahz mâ‘inasını hesâbiyle mah be mah irsâl ve ve hamiline teslimine ihtimâm ve dikkat eylemek bâbında fermân-ı ‘âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-ü şerifim (boşluk) vardukda bu bâbda vechi meşruh üzere şerifyafte‘i sudur olan iş bu emr-i şerif-i ‘âlişânımın mezmun münifi birle ‘amel olub hılâfından beğâyet tehâşi ve nücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerife i‘timad kılasız tahriren fi’s-sâlis ‘aşere şehr-i Safer-ül hayr sene ‘işrin ve mi’eteyn ve elf.

El-Konstantiniyye

El-Mahrûse

BELGE NO: 116

Medine-i Kütahya’da Balıklı Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Artin veledi Samayl nam hâlikin verâseti Avzi Eyva binti Serkez nâm nasraniye ile sâğire kızları Aksabet ve Sunlanene ve diğer li-ebeveyn kız karındaşı Bohiye münhâsıra olduğu led-el şer‘i ‘alel envâr Zâhir ve nümâyan olduktan sonra hâlik-i mesfurun tahrir olunan terekesi defteridir ki ber vechi âti zikr ve beyan olunur. Hurrire fi’l-yevm-ül ‘işrin min şehr-i Rebi‘ül-evvel sene ‘işrin ve mi’eteyn ve elf.

Mülk-i menzil der mahalle-i mezburyân 400 gurûş

Sığır mandası 5 ‘aded 10 gurûş

Müst‘amel yorgan 3 ‘aded 18 gurûş

Yasdık 3‘aded 5 gurûş

Beledi Döşek 2 ‘aded 15 gurûş

Köhne elbise 10 gurûş

Hırdavat 10 gurûş

Hurda kürk 2 ‘aded 6 gurûş

Avan nuhâs 25 gurûş

Köhne seccade 4 ‘aded 3 gurûş

Köhne kilim 5 ‘aded 17 gurûş

Yekûn 515 gurûş

El-ıhrâcât

İlkâ-ül eşya 6 gurûş

Resm-i kıymet 13 gurûş

Eminiye kalemiye 3 gurûş rub‘

Çukadâriye harc-ı huddâm 3 gurûş 1 rub‘

İhzâriye kaydiye 1 buçuk gurûş

Yekûn-ül ihrâcât 27 gurûş

Sahî-ül bâki-üt taksim min-el verese 488 gurûş

Hisse-i İva nasraniyye 66 gurûş

Hisse-i bint 162 buçuk gurûş meblağ 20

Hisse-i bint 162 buçuk gurûş meblağ 20

Hisse-i bint 162 buçuk gurûş meblağ 20

Hisse-i ahs li-ebeveyn 101 buçuk gurûş meblağ 20

Kayd Şod 20 Ra 1220/18 **haziran 1805**

BELGE NO: 117

Hâlâ Medine-i Kütahya'da secade-i nişin şer'-i mübin faziletli efendi zîde fazlihu ve şeri'at ş'iar eyâlet-i Anadolu'nun hâvi olduğu kazâların kâdıları faziletli efendiler zîde fazlihum ve kıdvet-ül emâcid ve'l-a'yân hassa silahşorlarından olup bu def'a hasb-el me'muriyet eyalet-i mezbure mütesellimi nasb ve t'ayin olunan 'izzetli Hasan Ağa zîde meciduhu ve mefâhir-ül emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân ve bi'l cümle vücûh-ı ahâli ve iş erleri zîde kadrihum inhâ olunur ki (?) Rumeli cânibine bâ ferman-ı celilü's-şân müdafa'a-i eşkıyâ zimmetinde me'muriyetimize hareketimiz bâbında emr-i 'âli şerif-yafte-yi sudûr ve vurûd etmekden nâşi (?) Rebi'-ül ahir'in yirmi ikinci yevm-i pençi-şeni bu tarikden hareket-i vusube me'mure 'azimetimiz muhakkak olub idâre-i umur-u fukara ve harâset-i re'âya ve berâya için bir mütesellim nasbı labd ve lâzım olmağla ağa-yı muma-ileyhe eyâlet-i mezkûre mütesellim nasb ve ta'yin olunmuşdur imdi siz ki Mevlâna-yı ve sâir muhatabun muma-ileyhimsiz ağa-yı muma-ileyhi mütesellim bilüb her halde emr ve rey'ine mutâbakat ve inkıyât ve ita'ât ve mütesellimin müteferr'i hususâtında muhâlefet guna hareketden itkâ ve mübâ'adet eylesiz ve sen ki mütesellim muma-ileyhesin her bir hususâtda nehc-i şer'-i nebevi hareket ve vedi'ullah olan rukarâ-yı re'iyeti keyd ve muzâdd-ı eşkıya vücuh-u mezâlim ve te'addiyâtdan hıfz ve haraset vechile hüsn-ü mu'âşeret merasimine kemâ hususuna ri'âyet ve vâridat-ı sa'ine ve tayyârat muzannımızın vakt ve zamânıyla tahsiline mübâderet ve siyanet ve memlekete sarf ve hâsül-ül bâkit eylemeniz bâbında divân-ı Anadolu'da iş bu buyuruldu tahrir ve ısdâr ve le-acel-üs senet yevmi muma ileyhe i'tâ ve tesyâr olunmuşdur inşallahu ta'ala vusûlünde gerekdir ki ber-mucebi buyurdu 'amal ve hareket ve hılâfında tahâşi ve mücânebat eylesiz deyu. Hurrure Fi 19/1220

BELGE NO: 118**Ba-mühr-i kebîr seyyid Yusuf Paşa'nın mahdûd-ı ittibâ'larının üzerine vârlmak buyrulduşudur**

Hâlâ Medine-i Kütahya'da secâde-i nişin şer'i mübin faziletli efendi zîde fazlihu ve kıdvet-ül emâcid ve'l-a'yân hassa silahşorlarından mütesellimimiz Hasan Ağa zîde mecidhü ve mefâhir-ül emâsil ve'l-akrân vücûh-ı memleket ve zâbitân ve bil-

cümle iş erleri zîde kadrihum inhâ olunur ki bu esnâda bazı esâfil-i nâs makuleler serzde-i zuhur ve başlarına birer miktâr erâzil eşhâs cemi'yle kuralarda serseri keşt ve güzar ve vedâyi'-i cenâbet halet-i berâya olan fukâra-yı ra'iyete isâle güzent ve ictisâr ve ba'de mâ tedavukat-ı mülâzime zımmında ve derun-u şehre dahi havka-i ibtidâr eyledüklerinde ma'ada bu def'a delil başılık zımmında olan Mehmet ve nâm-ı hâin-i nân demek izmet müzevven-ün nefekâk ile vedi'atullah olan re'aya ve beraaya ihâle-i dest-i te'addi daiyesiyle kura-i nâhiye etrafına devr-i râh 'azimet eylediği bi'l-ihbâr tahkike reside olmağla bu makule muzırırî 'âbad ve sa'ir b'l-inât olan şekâvet karâm haklarında muzi'-i kati'a vekil-i şer-ül müverreh güll-i mazarratlarıyla mesağ üzere tertib-i cezâ-yi layıkları meşru'atından olmaktan nâşi imdi sen ki mütesellim muma ileyhsin nevâhiye gönderilmek üzere tarafına verilen buyurdumuzu neşr ve merkum Mehmet ve herhangi nâhiyeye varır ise kendisini ve yanında olan neferâtını derhal üzerlerine varub tertib-i cezâ-yi layıklarıyla ser maktu'larını tarafımıza irsâl eylmeleri bâbında tarafımdan dahi buuyuruldular neşr ve cevâr Kütahya ve derun-i şehirde ol makule mefsedet pişe zuhûr eder ise derhal hatiiyen ve müşeyyen ahz ve girift ve muharebeye tasaddi ederler ise demleri heder dir bilâ-tavakkuf mukâbele bi'l-mesal ile tertib-i cezâ-yı layıklarıyla te'min kılınub 'âbât ve tadhîr bâlâda mezid-i sâ'i ve dikkat ve tefâhus ve tesamühden mubâ'adet eylemeniz bâbında iş bu buyruldu tahrir ve ısdâr ve la-acel-üs senet yeddinize i'tâ ile irsâl olunmuşdur inşallah-u ta'ala vusulünde gerektirki ber-mu'cib-i buyruldu 'amel ve hareket ve hilâfından beğâyet tehâşi ve mücânebet eylesin deyi. Kayd Şod 24 R 1220/22 Temmuz 1805

Vassâle İleynâ

BELGE NO: 119

Düstûr-ı mükerrem mûşir-i müfehhem nizâm-ül 'âlem müdebbiru umûr-il cumhûr bi'l-fik-üs sâkin mütemmimu mahammi'l-en'âm bi'r-re'yis-i sâ'ib mümehhidu bünyâd-ül devlet-i ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkân-is- sa'âdet ve'l-iclâl-ül mahfifin bi-sunûf-ı avâtuf-ül melik-i 'âlâ hâlâ Anadolu vâlisi vezirim Yusuf Paşa edamallahu te'âla iclâlihu ve kıdvet-ül kuzât ve'l-hükkâm ma'âdin-ül fazâ'il ve'l-ikelâm Mevlâna Kütahya kâdısı zîde fazlihum ve kıdvet-ül emâcid ve'l-a'yân hâvacekân divân-ı hümâyunumdan sadrazam kethüdâsı kâlemi hülefâlarından olub zikr-i âti muhalefetin zâtına me'muriyet

ile ol cânibde olan İbrahim zîde mecidühü tevkî'-i refî'-i hümâyun vâsıl olacak ma'lûm ola ki sen ki mübâşir-i mumâ-ileyhesin sekud a'yanı iken bundan âkdem fevt olub kâfe-i muhalefatının cânib-i miriden ma'rifetinle zabt-ı fermân olan Gürcü Ahmed'in mahalinden vârid olan muhalefet-i defteri mantukunca bundan akdemce baş muhasebeden ihrâc etdirilüb irsâl olunan bir kıt'a memhur-ı memzi sureti defterde muharrer olduğu üzere müteveffâ-yı mekumın Kütahya'da hanesinde mevcut olub behâ takdir olunan bin yedi yüz doksan buçuk gurûşluk eşya ile behâları tahrir olunmayub 'ayni tahrir olunan eşya ve hayvanatı ve Germiyân zâde ile menâzi'fiye olan yedi bin beş yüz gurûş câriye behâsı ve Kütahya mütesellimi Yarım Ağanın ahz eylediği emvâl-i ashab duyunun-u 'arz eylemek şartıyla cânib-i miriyeye bir mikdâr hizmet etmek üzere ol-tarikde tanzimine rağbet olunur ise tanzim olunmak ve rağbet olunmaz ise oğlunun eşyasından mâ'adâ bi'l-cümle eşyesı değeriyle fûruhat ve hâsıl olan esmânı ile câriye behası tahsil ve der-sa'âdetime irsâl olunmak için bundan akdemce emr-i şerifim ısdâr ve suret-i defteri mezkûr ile ma'â irsâl olunmuşdur el-halet-ül hezihi müteveffâ-yı mekumın oğlu Mehmed seyyid ile zevcesinin takdim eyledikleri bir kıt'a 'arzuhalleri mefhumunda merkurum medyunâ vefât idüb kâfe-i muhalefeti cânib-i miriden zabt olunduğundan eshâb-ı duyune ve kendülere ğadr-i külli olunduğundan bahisle hallerine merhamet müteveffâ-yı mekumın muhâlefati kendülere in'am ve ihsan-ı hümâyunum olmasını tahrir ve istirhâm etmeleriyle haklarında merhamet ve şefkat-i mülükânem erzâmı kılınub maktûl merkurumun fakat Kütahya'da olan sâli'füz-zikr muhâlefati bil-ibdal eshâb-ı duyunımı irzâ ve iskât-ı şartıyla verase-i merkumiye in'am ve ihsân-ı hümâyun olmağla fakat Kütahya'da yed zabtında olan bil-cümle emvâl ve eşyalarını verese-i merkumeye terk eylemek fermânım olmağın bâ takrir iş bu emr-i 'alışanımın ısdar ve sadrâzam davatvar yamaklarından kıdvet-ül emâsil ve'l-a'krân Mehmed zîde kadrihu ile irsâl olunmuşdur imdi vusulünde bâlada tahrir ve beyân olunduğı üzere müteveffâ-yı mekumın Kütahya'da olan muhâlefati divanını edâ şartıyla bil-ibdal veresesine terk ve ihsân-ı hümâyunum olduğu ma'lumın oldukda yed zabtında olan bil-cümle emvâl ve eşya ve hayvanatı vârislerine terki birle müteveffâ-yı mekumın Bölücek ve Yenişehir taraflarında olan zimmetinin mukaddemâ sadr olan emr-i şerifim mucibince tesviye ve tanzimine ikdam ve ihtimam eylesesin ve sen ki vezir müşâr-ü ileyhsin müteveffâ-yı mekumın fakat Kütahya'da olan muhâlefati verâselerine terk olunduğı ma'lumun oldukda ol-vecihle 'amel ve hareket eylesesini mübâşir muma-

ileyhe tenbih bezl-i cel himmet eylesin ve sen ki kadı muma-ileyhsin sen dahi mucib emr-i şerifimle ‘amel ve hareket eylemek bâbında ferman-ı ‘âli şânım sadr olunmuşdur buyurdum ki hükmü şerifim vardukda bu bâbda vechi meşruh üzere şerefyafıta sudur olan iş bu emr-i şerif-i ‘âlişânımın mezmun münifi birle ‘amel olub hılâfına rıza ve cevâz göstermeyesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerife i‘timad kılâsız tahriren fi’l-yevm-ül sâdis ‘aşere şehr-i Rebi’-ül ahir sene ‘işrin ve mi’eteyn ve elf.

Vesselam

El-kostantiniyye

Kayd Şod 28 R 1220/26 Temmuz 1805

El-mahrûse

BELGE NO: 120

Hızırlık zâviyesi berât-ı suretidir

Kütahya’da Sultan Bağı vâdisinde vâk’i Hızırlık zâviyesi ve kadının vazife-‘i mu‘ine ile zâviyedârlık ve Hızırlık karyesinde Hızırlık ve kadının yevmi bir akçe vazife ile tevliyetine bundan akdem mutasarrıf olan iş bu (?) Yusuf Halife (?) Rumeli kazaskeri (?) es-seyyid Mehmed Ataulah edâme Allah Te‘ala fezai’lenin hanelerinde ma‘kud meclis-i şer‘de Kütahya’da Mevlevihâne meydancısı Mehmed Dede müvacihesinde cihetin mezburetini iki yüz on üç senesinde kayınpederi Mehmed Halife ve karındaşı Ali ve kerimesi Ümmügülsüm mahlullerinden kendüye tevciye ve iş bu tarihe gelince yedi sene (?) tasrifinde iken mezbur Mehmed Dede bu esnâda zâviyedarlık ve tevliyet mezküresi (?) Oldu deyu hılaf inha bâ ‘arzuhal kendüye tevciye ve berât etdirdikten sonra on gün mürurundan merkum Şerif Yusuf’un ref‘inden tevciye olunacak iken sehran mahlülünden yazılmış deyu diğer ‘arzuhal ile tekrar ref‘inden bir takrib üzerine berât etdirdüb bu vecihle (?) mahrum olub ve zâviyedarlık ve tevliyet mezkürenin hizmet-i lâzimesinde asle’l-kusur ve tekâsülüm olmayub bu vecihle ref‘ mucib halet olmadığını Kütahya na’ibi İmam zâde Mevlâna Mehmed zîde ‘ilmühünün verdiği ‘arzından müsteban olmağla zikr olunan zâviyedarlık ve tevliyet merkum Mehmed Dedenin ref‘inden sâhib-ül hâl olduğuma binâ’en bâki tevciye olunmak matlubumdur deyu takririne mutâbık nâ’ib-i mezburun ‘arzını ibrâziyle istirhâm ve

mezbur Mehmed Dede dahi istindâk olundukda zâviyedarlık ve tevliyet mezkûr Mevlevi dervişlerine şurut olmağla mezbur Şerif Yusuf Mevlevi zümresinden olmayub ben Kütahya mevlevihânesinde meydancı ve tarikat-ı mevleviyeden olduğuma binâ'ın mezburun vech-i meşruh üzere ref'inden kendi üzerime tevciye etdirmişler deyub lakin zâviyedarlık ve tevliyet merkumenin bin yüz kırk tarihinden beru tevârih-i muhtelif ile vaki' olan on 'aded tevciyetinde meşrutiyet kaydı olmayarak üç def'a Mevlevi dervişine ve yedi def'a ba'zı kimesne ve bir def'a dahi tevliyet merkumesinden (?) verildiği kuyudât-ı 'atikesinden müsteban ve mezbur ve mezbur Mehmed Dedenin takrir-i meşruh üzere da'vası (?) Da'vası olub ve şurut-u vakıfda tesâmi'le şehâded câ'iz olmayub tescilin sübutuna muhtac ve vakf-ı merkum evkâf-ı kadimeden olmağla tescilin sübutu mertebe-i mahallerinde olduğundan mâ'ada seksen senesine (?) olunan mu'amele dahi muğâyir olduğu derkenârdan müstefad olmağın cihetin mezburetin mezbur Şerif Yusuf akrabâsı mahlulünden iki yüz on üç tarihinde tevciye ve yirmi senesine gelince yedi sene (?) Üzerinde iken mezbur Mevlevi Mehmed Dede ibtidayla mahlulinden (?) olarak üzerine tevciye ve ba'de ref'inden olacak iken sehven mahlulinden tevciye olunmuş deyu berât etdirmesi hilesini müş'ir olub mu'teda olan tevciyete muğâyir olmağla merkum Mehmed Dedenin berât-ı kaydı ref' ve terkin ve ref'inden sâhib-i evveli olub mağduriyeti zâhir ve mütehakkı olan merkum Şerif Yusuf (?) tevciye ve ibka ve yeddine berât-ı 'âlişanım verilmek ricâsına istid'a-yı 'inâyet eylediği kazasker müşar-ü ileyhe i'lam etmekle i'lamı mucibince ref'inden mezbur Yusuf'a tevciye olunmak fermânım olmağın hakkında mezid-i 'inâyet pâdişâha name zuhura getürüb bin iki yüz yirmi senesi Rebi'-ül ahir'inin on yedinci günü tarihiyle (?) Verilen rusum-u hümayunum mucibince bu berât-ı hümayunu verdim ve buyrdum ki muma-ileyhe Şerif Yusuf Halife zîde varub ref' olunan merkum yeddine kemâkân vakf-ı mezburun zâviyedar ve mütevellisi olub edâ-yı hizmet eyledikten sonra ma'a vazife mu'ine ta'yin olunan yevmi bir akçe vazifesi vakf-ı mezbur mahsülünden alub mutasarrıf ola ol bâbda ref' olunan merkume ve teraf-ı ahirden hiç ferd mâni' olmayub hertürlü dahl ve ta'arruz kılmayalar şöyle bilüb 'alâmet-i şerife 'itimâd kıla Tahriren fi'l-yevm-ül hamis min şehri Rebi'-ül ahir /1220

BELGE NO: 121**Kâlyoncu Bedeliyesi Emridir**

Kıdvet-ül kuzât ve'l-hükkâm ma'âdin-ül fazâ'il ve'l-keâm Mevlâna Kütahya kadısı zîde fazlihüm ve kıdvet-ül emâcid ve'l-a'yân Kütahya mütesellimi (boşluk) zîde mecidihü ve mefâhir-ül emâsil ve'l-akrân bu husûsa mübâşir ta'yîn olunan (boşluk) ve a'yân ve zâbitân ve iş erleri zîde kadrihum tevkî'-i refî'-i hümâyün vâsıl olacak ma'lûm ola ki (boşluk) cânibine ihrâc olunacak donanma-yı kalyonlarının tekmi-i takımları için ikişer (?) mevâcibleri irsal olunarak taşra kazalardan tertib ve ihrâcî iktizâ iden neferâtın cümlesi celb olunmak lâzım gele taraf-ı mülukanemden gönderilen ikişer mevâciblerinden başka tahrir ve irsalleri için (?) Kazâsı darafından dahi yüz ellişer gurûş ziyede akçe i'tasıyla mesârif-ı kesireye girifdar olacaktı zâhir (?) olunmayan neferât dahi (?) Olduğundan civar olan mahallerin neferâtı 'ayni celb ve ta'yin olunan kazalardan gelecek (?) neferât tahrir olunmak ve ahali-i memleketi ziyâde masarîf giriftâr olmamak iradesiyle ba'zı mesâfe olan mahallerin neferâtı terk birle beher neferine yüz gurûşdan iktizâ iden bedelleri tahsil olunmak hususuna irade-i seniye ta'alluk idüb ol bâbda hattı hümâyün şevket makrunum şerif-yafte-i sadr olunmağla miri baş muhasebeden ihrâc-ı derune emri şerifim (?) olunduğı üzere Kütahya kazâsında merteb üç yüz nefer kalyoncunun beherine yüzer gurûş bedelleri kimesnenin irâd edecekleri 'azr ve 'altınlarına sem' ve ihtibâr olunmayarak ve edâsında tereddüd muhalefet eyledikleri istimâz olunmak üzere gelur ise te'dib ve küşmâl kılınacakları iktizâ edenlerin küşan hususlarına ilkâ olunarak siz ki kâdı ve mütesellim ve a'yân ve zâbitân ve vücuh-i ahali ve iş erlerisiz mazrifetiniz ve ma'rifet-i şer' ve mübâşir merkur ma'rifetiyle tevzi' ve çentruz zarfında tamâmen ve kâmilen tahsil ve mübâşirine teslimen Der-sa'adetime irsâl ve hazine-i 'amireme teslim masâra'at ve ve imrâr-ı vekitden tehâşi ve mücânebet eylemeniz fermânım olmağın haseten iş bu emri 'âlişânım ısdâr ve mübâşir merkur ile irsâl olunmuşdur imdi vusûlunda neferât-ı mertebenin bedeli tahsil mücerred ahali memleketi masarîf-ı zâideden himâyet iradesine Münir idüğü ma'lumun oldukda bâlâda tahsil ve 'ibât kılındığı vecihle 'amel ve hareket ve meblâğ-ı mezburun ser'an tevzi' ve tahsil ve irsâln bi'l-ittifâk ihtimâm ve dikkat eylesiz ve sen ki mübâşir merkursum muktezâ-yı me'muriyetin üzere meblâğı mezburu ser'an tahsil ve bi'l-istishâb Der-'aliyeme gönderib darbhâne-i 'amireme

teslim ‘acele ve şitâb eylesin şöyleki meblâğ-ı mezburun ‘afv ve tenzili istid‘âsıyla i‘lâm ve tahrirat-ı irsâline ictisâb olunur ise ber vech ile karin-i sem‘ ve i‘tibâr olunmayacağı ol-emirde iktizâ edenlerin gühş ve heveslerine telkîn ederek icrâ-yı mübâşirenin ihtimâm ve dikkat eylemen bâbında fermân-ı ‘âlişânım sâdır olunmuşdur buyurdum ki hükm-ü şerifimle (boşluk) vardukda bu bâbda vechi meşruh üzere şerefyafıta sudur olan iş bu emr-i şerif-i celi‘l-üş şân vacibü‘l-ittibâ‘ ve lâzım‘ül-ımtisâlimin mezmunıyla ‘amil olasız öyle bilesiz ‘alamet-i şerife i‘timat kılasız tahriren fi‘l-yem-ütâsi şehir-i Zilkade sene ‘aşere ve mi‘eteyn ve elf.

Vassâle İleynâ 4 Z 1218/16 Mart 1804

El-Konstantiniyye El-Mahrûse

BELGE NO: 122

Mefâhir-ül kuzât ve‘l-hükkâm ma‘âdin-ül fazâ‘il ve‘l-keîâm Kütahya nâ‘ibiyle Kütahya sancağında vâki‘ kazâların kuzât ve nevâ‘ibi zîde fazlihüm ve kıdvet-ül emâcid ve‘l-a‘yân hassa silahşorlarından hâlâ Kütahya Alay beyisi ve Kütahya mütesellimi olan Abdurrahman zîde mecdihu ve mefâhir-ül emâsil ve‘l-akrân a‘yân ve sâir zâbitân zîde kadrihüm tevkî‘-i refî‘-i hümâyün vâsıl olacak ma‘lûm ola ki işbu sene-i mübâreke Akdeniz’e ihrac olunacak donanmây-ı hümâyünümün techiz-i zimmetinde Kütahya sancağının havas olduğu kazâlardan üç yüz nefer kalyoncu neferâtı tertib ve tahrir ve olbaharda tamamen tersane-i ‘amireme irsâl ve tesyiri bâbında (?) emr-i şerifim şerif ikzay-ı sudur olub ancak Üsküdar ocağına merbut olarak bundan akdem liva-i mezbur kazâlarından bâ fermân-ı ‘âli tertib olunan beş yüz nefer piyade ‘askeri tekmlen tahrir ve (?) baharda Üsküdar ocağına sevk ve tesyire tehir olunduğundan (?) ahâlileri haklarında merahim ve işfak şahanem erzânı kılınub Üsküdar ocağı için t‘ahsis olunan (?) beş yüz nefer ‘askeri muktezâ-yı te‘ahüdleri üzere (?) tamamen ve kâmilen ocağı mezbur tarafına sevk ve irsâle mesâra‘at eylemeleri şartıyla (?) hümâyün için bu def‘a livâ-i mezburden merteb olunan üç yüz neferin (?) olunmaması hususuna irade-i seniye ta‘alluk etmekle (?) İş bu emr-i şerifim ısdâr ile irsâl olunmuşdur imdi donanma-yı hümâyünüm için merteb olan neferat-ı merkumenin (?) hususuna müsâ‘ade (?) Üsküdar ocağı için matlub olan neferat-ı merkumenin te‘ahüd olunduğı üzere

baharda kâmilten ocağ-ı meküre sevk ve irsâl bi'l-ittifak mesa'î ve gayret olunub bu mükabilde ahâl-i sâirenin salyane ve masarıfların (?) olduğu ve neferât-ı merkumeyi (?) erbabından olark ol-baharda tamamen ocağ-ı mezbur tarafına irsâl eylemeniz matlub-ı kat'î (?) idüğü (?) şahanem bu husus(?) ve rehavet-i vuku' ile 'asâkiri merkume vakt ve zamaniyle yetişmemek ve noksan (?) 'acze makulesinden götürülmek lazım gelür ise ber vecihle (?) Siz ki Mevlâna ve mütesellim ve sa'ir muma-ileyhimsiz ma'lumunuz oldukda ber vechi meşruh 'amel ve hareket (?) Bi'l-ittifak (?) ve ihtimâm ve dikkat (?) ğâyet-il ğâye tehâşi ve mücanebet eylemeniz bâbında ferman-ı 'alışanım sadır olunmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan fermân-ı vâcib-ül ittibâ' ve lâzım-ül imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at makrûnuyla âmil ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kulasız tahriren fi'l evâil şehr-i Zilkade-işşerif sene semâne 'aşere ve Mieteyn ve Elf.

Vassâle İleynâ Kayd Şod 5Z1218/17 Mart 1804

El-Konstantiniyye

El-Mahrûse

BELGE NO: 123

Kuyucak Karyesi Fermânıdır

Kıdvet-ül nüvvâb-ül teşri'in Kütahya kazâsı nâ'ibi Mevlâna zîde 'ilmühü tevkî'-i refî'-i hümâyun vâsıl olacak ma'lûm ola ki mir Mehmed Kütahya kazâsı muzafatından Altuntaş nahiyesinde Zemye karyesine ber-vechi mâlikâne berât-ı 'âli şanım mutasarrıf olub karye-i mezburun tahtında resmi hayr hassı ve mukata'a hayrıdır ayâd-ı Bayram Hacı hayır Mustafa ve hayır hacı Fakif resmi deyu defter-i hâkânide mukid beş 'aded çayır tarafından mer-mucib defter-i hâkâniye zabt ve hâsıl olan otlaklarından 'aöşre mu'âdil resmini tarafından voyvodası ahz etmek murâd edildikde Kütahya sancağından Kula nâhiyesinde ve Diyecek nâm karye ğayrıdan dokuz bin beş yüz akçe tımara mutasarrıf Murad veled Mehmed ve Şeyhlü nâhiyesinde Çulu nâm karye ve ğayrıdan bin dörtyüz akçe tımara mutasarrıf seyyid Mehmed veledi Musa nâm sıpahiler zuhur ve

tımarları mülhakâtından müşterekleriyle ğayrılarına dahl yine Altuntaş nahiyesine tâbi‘ Kuyucak karyesinin tahtis tımarlarına hâsıl yazılan resm çayır ve çayır Sinan bey veledi Veli dönüme on beş resim deyu mukıd iki ‘aded çayırların hâsıl olan otlaklarından ‘öşre mu‘âdil resmin ahza kanâzat mezkür Zemye karyesinin tahtında olan beş zaded çayırların hası mezbur tarafından zabtına fuzûli mudâhale ve mukaddemâları emr ifa‘ tarafının çayırları başka başka olduğu sâbit ve zâhir ve sıpahi mezburların beyuce (silik) men‘ birle cânib-i şer‘iden huccet-i şer‘iye verilmeğın Kuyucak karyesi ahâlileriyle yekdil olarak beyne müdâhale eylediklerin mukaddemân bâ ‘arzu hâl inha ve ‘inâyet-i istid‘â eylediğın defter-i hâne-i ‘âmiriyyede mahfuz rûznâmce-i hümâyun defteri icmâl ve mufâsıla müracâ‘at olundukda Altuntaş nahiyesine tabi‘ yetmiş beş nefer re‘âyâ ve dört zımmi ile karye-i Zemye hasr-ı mirmirân ve hâsıl-ı hınta ve şa‘ir ve çayır hisse-i mukata‘a-i çayırdır re‘aya ve çayır Bayram Hacı resm ve çayır Mustafa ve Hacı Fakıh resm yekûn ma‘a ğayra altı bin beş yüz yetmiş dört akçe yazı ile defter-i mufâselede muharrer kalemiyle tahrir ve defter-i icmâlde yazıyı mezküresiyle mirmirân Anadolu hâssı mülhakâtından olmak üzere tahrir ve yine Altuntaş nahiyesinde otuz yedi nefer re‘âyâ ve yirmi bir zımmi ile karye-i Kuyucak ve hâsıl ma‘ çiftin tahtında hınta ve şa‘ir ve rem-i çayır ve çayır Sinan bey veledi Veli dönüm on beşer rem ve mer‘idir da‘ire-i çayır ber-mucib hüccet yekûn ma‘ ğayra dokuz bin akçe yazı ile defter-i mufâselede muharrer kalmayla tahrir defter-i icmâsın yazı-yı mezküresinden üç bin akçesi ifzâr ma‘ ğarı hâber gidirilüb dört bin dokuz yüz doksan akçe bir icmal ve icmâl-i mezkürün bin akçesi mezkür Murad veledi Mehmed’in bâkiyesi müşterekleri kayıdlarında ve karye-i Kuyucak emir mezburenin yezu-yı mezküresinden üç bin akçe dahi ifrâz ve bir icmâl icmâli mezburun bin akçesi mezkür seyyid Mehmed veledi Musa’nın bâkiyesi müşterekleri kayıdlarında olmakla bu takrirce ber-muktezâ-yı defter-i hâkâni karye-i Zemye emir mezburenin mahsulâtı ve res-i çayır hâssı ve mukata‘a-i çayır ve resm-i çayır verir re‘âyâ ve resm-i çayır Bayram ve resm-i çayır Mustafa ve rusûmat-ı sâ’iresi hassı mirmirân Anadolu beruce mâlikâne mutasarrıfı tarafından ve karye-i Kuyucak emir mezburenin mahsulâtı ve res-i çayır Sinan bey veledi Veli müdde‘idir dâ’ire-i çayır ve müteveccihâtı ve rüsumâtı ve sâ’iresi merkuman Murad veledi Mehmed ve seyyid Mehmed veledi Musa ile sâ’ir müşterekleri taraflarından zabt olunmak iktizâ eylediğın defter-i emin sabıka ‘arz etmeğın ‘arızı mucibince ‘mel olunmak için iki yüz on altı senesi evâil-i Rebi‘-ül ahirde sâdır olan emr-i şerifim kazâ-i mezbur mahkemesine led-

el vürud mâlikâne-i mutasarrıfı tarafından voyvodası baltacı el-hâc Mustafa ve baş fedârı ve sipahileri ve tarafeyn ahâlileri ve etraf kurrâdan ma'lum-ül ism kimesneler ve taraf-ı şer'iden mahkeme baş kâtibi seyyid Bahri Tevfik zîde 'ilmühü bi'l-mu'ayyen mahal-i nezâ' üzerine varulub 'akd meclis-i şer' olundukda Kuyucak karyesinin tahtında muharrer çayır ve çayır Sinan bey veledi Veli karye-i mezburenin hudud-ı dâhilinde Zemye karyesinin tahtında resm-i çayır hassı va mukata'a-i çayır ve resm-i çayırdır yed-i re'âyâ ve resm-i çayır Bayram Hacı ve resm-i çayır Mustafa ve Hacı Fakih deyu karye-i mezburun hudud-ı dâhilinde başka başka olub birbirlerinin çayırlarında 'alâkalrı olmadığın hazır-ı bi'l-meclis otuz neferden mütecâviz kesân 'ali-üt tarik-üş şahâde kat'i nezâğ olunmayub hâla minval-i muharrer üzere olduğu emne-i şer' mahkeme-i mezkûreye i'âde birle inhâ etmeleriyle ol-bâbda vaki' hâlâ Kütahya nâ'ibi Sıdkı zâde Mevlâna Ahmed Reşid zîde 'ilmühü 'arz ve mucibince 'amel oluna deyu emr-i şerif mezkûr 'unvânına keşide kılınan hutt-ı hümâyun şevket-makrunumu bâ-fermân-ı 'âli mah-ı mezkûrün evâsıtında şerh verildiği mukid ve muktezâsı led-el sual husus-u mezkûr mâlikâne mutasarrıfı tımar sıpâhileriyle çayır vari' ve rüsumât-ı sa'ire nezâ'i olub vürud eden ilzâm-ı mezbur kat'-i nezâ' olunamadığını mübin olmağla bu zararında mâlikâne mutasarrıfı ve tımar sıpâhileri defter-i hâkânide ta'yin ve tahsis kılınan rüsumâtı ahz ve kabz eylemek ve ve ahz hümâyun ahire tahrir ve tahsis kılınan rüsumâta hılâf ve defter-i hâkâni ve müğâyir emr-i 'âli dahl ve ta'arruz etdirilmemek için defter-i hâkâni mucibince kânun üzere emr-i şerif i'tâsı iktizâ ba'd-el tahrir vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında yine sene-i mezbur evâhir-i Cemâzi-el ahirede sâdır olan emr-i şerifime muğâyir hareket olunmak.

BELGE NO: 124

Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i müfehhem nizâm-ül 'âlem müdebbiru umûr-il cumhûr bi'l-fikri's-sâkib mütemmimu'l en'âm bi'r-re'y-i mümehhid-i Bünyân-üd devlet-i ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkân-is sa'âdet-i ve'l-iclâl el-mahfûf bi-sünûf-ı 'avâtuf melik-ül 'âlâ hâlâ Anadolu vâlisi vezirim Yusuf Paşa edamallahu te'âla iclâlihu ve kıdvet-ül nüvvâb-ül teşri'in Kütahya nâ'ibi Mevlâna zîde 'ilmühü ve kıdvet-ül emâcid ve'l-a'yân zikri âti kışlakın (?) idaresine me'mur Kütahya (?) Mehmed'in zîde mecdihu ve mefâhir-ül emâsil ve'l-akrân kışlak-ı mezburun inşasına (?) bu def'a me'mur ve irsal

olunan Mehmed ibn Halife ve ‘ayan ve zabitan ve vücuhu-memleket ve iş erleri zîde kadrihüm tevkî’-i refî’-i hümayun vâsıl olacak ma’lûm ola ki devlet-i ‘aliyyemden hâlâ şakkı sani (?) cedid-i hümayunumdan ve mu‘allim’asakir nazırı iftihâr-ül emâcid ve’l-ekârim es-seyyid Feyzullah dâme mecdihunun takdim eylediği (?) Kütahya’da vaki’ (?) ta‘bir olunan mahal geçen sene bir miktar ta‘mir ile Üsküdar ocağı neferatına kışla tahsis olunmuş olub ancak mahalle-i mezkûr eski bina olmak hasebiyle kelli ta‘ir ve termime muhtac olduğu ihbâr ve tahkik olunduğundan ta‘mir ve inşası keşf olunub mecmu’-ı masârifini mubayun defter ile resm-i dersa‘adetime irsal olunması bâbında bundan akdem sadr olan emr-i ‘âlişanım ol-tarike lede’l-vusul sen ki vezir müşar-ü ileyhsin sen ve hâkimü’ş-şer’i ve vücuhu vilâyet ve me’mur kılınan mi’mâr halifesinden mühendis (?) mahal-i mezkûre varub keşf ve mu‘ine eylediğinizde mahal-i mezkûrün fi’asıl inşası za‘if ve enkazı (?) olduğundan her ne kadar istihkâmına ihtimâm olursa metanet kabul etmeyeceğinden ğayri masarîf-ı kesiresi mucib olacağı zâhir olduğuna binâen Kütahya suvarilerine tahsis olunan Hisarçayırı (?) kâin Kadı Çayırı demekle ma‘ruf mahal İstanbul tariki üzerinde bir tarafı şehir ve bir tarafı (?) Sahra olarak tamamı kışla inşasına (?) Kadı Çayırı mahaline müceddeden bir kışla binâ olunmak üzere rem etdirilüb resmi ve keşf-i (?) ve i‘lamı der-sa‘adetime takdim olunduğı ve mel-i mezkûre müceddeden kışla inşası muvafık irade-i seniye olduğı suretde (?) Kışlasının ta‘mir ve termimine sarf olunan akçenin taraf-ı vilayetden edâsına bi’l-cümle ahali (?) olundukları beyânıyla kışla-yı mezburun inşâ ve itmamına lazım gelen ihtimam ve ikdamda dahi tecviz kusur olunmayacağına bu def‘a vârid olan bir kıt‘a (?) Olunarak yedi yüz doksan nefer ikâmesine kâfi bir kışla keşf ve resm olunmuş olub ancak neferât-ı (?) İle ikâmet edeceklerine mebni nihayet üç dört yüz nefer ikâmesine kâfi bir kışla inşası oluverecek halde olmağla (?) kabul idecek suret ile mahallinden gelen resme tatbik ile bu tarikde üç dört yüz nefer ikâmesine (?) bir kışla resm etdirilüb resme göre masârîf hesab etdirildikde suvarilere iktiza iden bir mikdar ahurlar ile ma‘a üç yüz doksan altı nefer iskanına dahi bir kışla inşasına (?) Otuz bir bin altı yüz yirmi yedi buçuk gurûş vücuda geleceğini beyan bir kıt‘a keşif defteriyle resmini ibrâz ederek inşasına (?) Emr-i şerifim ısdar ve der-sa‘adetimden mahsus mu‘ammer halifesi ta‘yin ve tesyâr olunması lazımeden idüğünü inhaya (?) etmekle vechi mahrur üzere tanzimine irade-i ‘aliyem ta‘alluk idüb keşf defterine baş muhasebeden mahreci memhur ve memzi bir kıt‘a sureti ihrâc veresim ile ma‘â irsal ve merkum Mehmed (?) Halife dahi

(?) birle zikr olunan Kadı Çayırı mahaline masarîf-ı irâd-ı cedid-i hümâyûnum hazinesinden verilerek bu tarikde resm ve keşif etdirildiği üzere halife merkum ma'rifetiyle müceddeden bir kışla binâsına mübaşeret (?) Beruce metanet ve ve resanet 'hri karibde inşâ ve ittimamına bi'l-ittifak ihtimam ve dikkat olunması fermânım olmağın iş bu emr-i 'âlişanım ısdar ve (boşluk var) ile irsâl olunmuşdur imdi vusulunda iktizâ iden girasete ve 'amele ve levâzım-ı sa'iresini (?) ve ücret-i mu'inesiyle tedarik ve ihzar olunarak halife-i merkum ma'rifetiyle kışlak-ı mezkûrün hemen binâ ve inşâsına şüru' mübaşeret ve(?) vecihle inşâ ve ikmali hususuna muktezâyı (?) idüb bu vesile ile re'âya fukarasına (?) gelmesine dahi ikdam ve dikkat eyleyesin ve sen ki halife merkumsun (?) bu hususa seni ta'yin etmekden maksud kışlak-ı mezkûri (?) tatbik ederek (?) kusur ve rehavet (?) Masarîf ile vücuda gelmesine ihtimam ve dikkat eylemek (?) ona göre 'amel ve hareket (?)i şahanem üzere (?) akdemce inşâ ile (?) ihtimam ve dikkat eyleyesin (?) ve kışlak-ı mezkûrün umurını edâya me'mur (silik) ve a'yân ve zâbitan ve vücuhu memleket muma-ileyhim ve sai'lerin kışlak-ı mezkûrün bervechi muharrer inşâsına iktizâ eden (?) ve 'amele ve levâzım-ı sai'renin tedarik ve ihzarında lazım gelen mu'avenet ve muzaherenin icrasına ve teshil ve maslahat-ı mucib (?) eylemeniz bâbında ferman-ı 'âli şânım sadır olunmuşdur buyurdum ki hükmü şerifim vardukda bu bâbda vechi meşruh üzere şerefyafıta sudur olan emr-i şerif-i celi'liş-şan vacibü'l-ittibâ' ve lâzım'ül-imtisâlimin mezmun münifi üzere 'amel olub ihtar üzere ictinab eyleyesiz şöyle bilesiz 'alamet-i şerife i'timat kılasız tahriren fi'l-yem-üs sâlis 'aşere Rebi'-ül ahir sene 'işrin ve Mieteyn ve Elf. Hurrîre 10 Ca 1220/6

Ağustos 1805 Vassâle İleynâ

El-Mahrûse El-kostantiniyye

BELGE NO: 125

Bu def'a bâ-fermân-ı 'âli Kütahya'da vâki' kadı çayırı nâm mahalde nizâm-ı cedid askeri neferâtları için müceddeden kışla inşâ ve binâ olunan irade-i 'aliye te'alluk etmekten nâşî t'ayin olunan Muammer hâlifesi m'arifet-i şer'î ve cümle m'arifetiyle kışlây-ı mezkûre iktizâ iden altmış bin 'arba ihcardan Kütahya kazâsı nevâhilerine t'adil ve tesviye vechi üzere merteb ve zirâi'azâma verilen şa'ir zahiresine kıyasen nevahi

mezkürenin ati' zikr vecihle isabet etmekle beher-i 'arpa taşı yalnız onar para fiyat-ı miriye verilmek üzere nevahi mezkürenin resimleri defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur fi'l-yevm-üs sâni min şehr-i Cemaziel-evvel sene 'işrin ve mi' eteyn ve elf.

Nâhiye-i Tavşanlı tâş-ı 'arpa 14600

Nâhiye-i Virancık tâş-ı 'arpa 10000

Nâhiye-i Gümüş tâş-ı 'arpa 7800

Nâhiye-i Gireği tâş-ı 'arpa 8900

Nâhiye-i Etrafşehir tâş-ı 'arpa 7100

Nâhiye-i Altuntaş tâş-ı 'arpa 9000

Nâhiye-i Emrudeli tâş-ı 'arpa 1700

Yekûn ish3ar-ı 'arpa 60000

İş bu Emrudeloi nâhiyesine isabet eden bin yedi yüz tâş-ı 'arpa nâhiye-i mezbureden ahşap kereste matlub olunmak mulahatasıyla bedel-i beher 'arpa tâş-ı için merai'l-beyan olunur para fiyatı miriye verilmek üzere nefsi şehirde 'arpaeshablarından tanzim ve cümle ma'rifetiyle tertib olunduğu iş bu mahale şerh verildi Hurreire fi'l-tarihu'l-mezbur. Kayd Şod 7 C 1220/2 Eylül 1805

BELGE NO: 126

Şeri'at-şi'âr Kütahya kadısı efendi zîde fazluhu ve kıdvet-ül emâcid ve'l-a'yân Kütahya mütesellimi zîde mecidühü ba'd-es selâm inhâ olunur ki Kütahya kâzası nevâhisinden Virancık nâhiyesinde çavdar Hisar nâm karyede zuhur-u inha olunan definenin tahkıkı bâbında sadr olan emr-i'âli mübaşiri havâcekân divân-ı hümâyundan ve kethüdamız 'izzetlü ağa kâtibi hülefasından Haşim Ali Efendi mübaşeretiyile ol-tarike lede'l-vürud define-i mezküreyi bulan Bayram oğlu mecusan Kütahya'ya ihzâr ve lede'l-istindak nahiye-i mezkürede hanesine muttasıl çayın kenarında göcek çömlek derununda bulduğunu ikrar ile teslim eylediği sağır ve kebir beş yüz elli dokuz 'aded

Ceneviz sikkesiyle meskük akçeden mâ'ada bir şey bulmadığını ve görmediğini ifade etmiş olduğundan merkum habse vazı' olunub yedinde bulunan salf-üz-zikr akçe memhuran dersâ'adete irsâl olduğu beyanıyla bu bâbda tevcihle irâde-i seniye te'alluk eder ise iş'âr olunmasını nâtık bu def 'a vârid olan tahrirât-ı menzur ve mefhumu ma'lumumuz olub define-i mezküre cüz'iyet-i makulesinden olub canib-i miriden zabta şayan olmadığına (?) 'âmirede vezn ve hesâb olduğu üzere icâb eden iki yüz dokuz gurûş sahibine verilmek için mübaşir muma-ileyhe tamamen irsâl olunmağla merkum Bayram oğlu eğer Mecusi ise (?) itlak ve meblağ mezburi huzur-ı şer'ide tamamen kendisine teslim ile mübaşir muma-ileyhi bir an akdem (?) dersâ'adete i'ade ve irsâle dikkat eylemeniz için mensub tahriruyle irsâl olunmuşdur inşa-Allah Te'ala vusulünde ber-vechi muharrer 'amel ve hareket eyleyesin vesselam.

Hafız Seyyid İsmail

BELGE NO: 127

Evliyâ-yı dervîşânın zikr-i fikirlerine hâle-i muzarrık eylediğinden ğayri bağızı kesanın makarr-ı nuvvan olan hanelerine nâtr olduğunu sefâh-ı sahih-ül kelimât huzur-u şer'e ihbâr ve hedmi lâzım geldiğine binâen verilen fetvâ-i şerife mucibince Medine-i Kütahya tararafından i'ta olunan i'lam-ı şer' ve Anadolu vâlisi tarafından ta'yin olunan mübâşir ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le kahve hâne merkumenin fal' hazemine ikdam ve dikkât ve fi-mâb'ad hilâf-ı şer' ve muğâyir rızâ kahr-ı hâne ihdâs ve inşasına ruhsat verilmemek üzere i'ta olunan buyuruldu mu'cibince kal' ve heder olunmuşiken bu esnâda bağızı kesann câniblerinden ihdâs ederiz deyu harekât nâ-hevâüh cesâret olduğu beyâniyle fi-mâba'd mahalle-i mezküre kahve hâne ihdâs olunmamak üzere emr-i şerifim sudurı derc ve istid'â olunmuş olmağla sen ki Mevlâna muma-ileyhimsin hadm olunan kahve dükkânının mahalline fi-mâba'd kahve dükkânı olunmamak fermânım olmağın imdi sen ki Mevlâna muma-ileyhimsin fi-mâba'd hadm olunan dükkân-ı mezkürenin yerine kahve dükkânı ihdâs olunmamak bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdır olunmuşdur buyurdum ki hükm-ü şerifimle (boşluk) vusul buldukda bu bâbda vech-i meşruh üzere şerif yafte-i sudûr olan fermân vâcib-ül ittibâ' ve lâzım-ül imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at makrunuyla âmil ve hareket ve hilâfından tehâşi ve

mücânebed eylesin şöyle bilesin ‘alâmet-i şerîfe i’timâd kılâsın tahrîren fi’l-evâil şehr-i Rebi’-ül ahir sene tıs’i ‘aşeret ve m’ieteyn ve elf.

Hurrire 29 R 1219/7 **Ağustos 1804**

Vassâle-ileyne

El-Mahrûse

El-Konstantiniyye

BELGE NO: 128

Kütahya kalesinin tımarlı müstahfızânı eşkinci küşâd ve Üsküdar ocağına merbut Kütahya sancağı sıpâhileriyle ma’ân hazer-i ma’aş-ı lazımadan istihdam olunmak üzere bâht-ı humâyun şevket-makrûnum ocâğ-ı mezkûre rabt olunmağla kal’a-i mezkûreyi muhâfazâ eylemek üzere iki yüz beş akçe yevmiye ile on üç nefer mustahfız tertib ve senevi ‘ulüfeleri Kütahya cizyesi malından ber-vech-i ocaklık ta’yin olunmasını hâlâ irâd-ı cedid-i hümâyunumun defteri vâri iftihâr-ul emâcid ve-l ekârim el-hâc İbrahim Reşid dâme mecidûhu bâ tahrir i’lâm etmekle mucibince tevciye ve i’lâm-ül esâmi berâtlarıyla ocaklık berâtı ve cizye muhâsebesine ve zimmet-i defterlerine ‘ilm ve haberleri verilmek bâbında iftihâr-ul emâcid ve-l ekârim bi-l fi’l baş defterdârım es-seyyid Feyzullah dâme ‘uluvvühü tahsis etmekle tahsisi mucibince tevciye ve berâtları ve ‘ilm ve haberleri verilmek fermânım olmağın neferât-ı merkumeden iş bu râfi-üş şan-ı hâkâni Mehmed zîde kadruhûya yevmi yirmi beş akçe ile kethüdâlık berâtı verilmeğın hakkında mezid-i ‘inâyet padişâhânım mansura götürüb bin iki yüz on dokuz senesi Rebi’-ül evvelinin dördüncü günü târihiyle müverreh verilen ru’s-u hümâyunum mucibince bu berât-ı hümâyunu verdim ve buyurdum ki mezbur Mehmed zide kadruhû varub vech-i meşruh üzere neferât-ı mezkûrenin kethüdâsı olub edâ-yı hizmet eyledikten sonra müstehâkk olduğı yevmiye yirmi beş akçe ulufesi sa’iriyle bu işleri havâle olundukda şöyle bilib ‘alâmet-i şerife i’timâd kılâsın tahrîren fi’l-yevm-üs-sâlis min şehr-i Rebi’-ül evvel sene ‘aşere ve m’ieteyn ve elf.

Hurrire 17 Ca 1219/24 **Ağustos 1804**

El-Mahrûse

El-Konstantiniyye

BELGE NO: 129**Nefi-i mülke dâ'ir emirdir**

Ekâzi-i kuzât-ül müslimin evvelâ-yı vülâti-l husûs ma'âdin-ül fezâ'il ve'l-yâkîn râfi'-i i'lâm-üş şerîfe ve'd-din vârisu 'ulûmi'l enbiyâ ve'l-mürselin el-muhtassun bi-mezîd-i 'inâyet-ül melik-ül mu'în Anadolu'nun sağ kolu yemen ve mesâriyla nihâyetine varınca vaki' olan mevâli fihâm zîde fazlihum ve mefâhir-ül kuzât ve'l-hükkâm ma'âdin-ül fazâ'il ve'l-keâm sâ'ir kuzât ve nüvvâb zîde fazlihum tevkî'-i refî'-i hümâyun vâsıl olacak ma'lûm ola ki (?) Rumeli kazaskeri olan (?) Mevlânamız es-seyyid İbrahim İsmet edem Allahu Te'ala fezâilü tarafından (?) takdim olan bir kıt'a takrirden (?) veresini mirasdan mahrum etmek için nefi mülkin geldiklerinden bundan akdem hatt-ı hümâyun şevket makrun nefi mülk maddesi istimâ' memnu' olmuşken ba'zı kesân iş bu nefi mülk maddesini kalib ve yine ifrâ ve hile-i şer'îye suretiyle altun ve gümüşden mensu' hallerini hibe ve eşua-i sâirelerin sümün misliyle tesmiyesiyle mübâye'a suretiyle hüccet etdirdikleri ve ba'-el fefât mezmun hücceti isbât ile ve veresinin hukukunu iptâl ile kemâ-fi's-sâbık nefi mülki mutazammın mâlâtı için eyledikleri ru'yi olub hattı bu esnâda Kayserili Mehmed Emin nâm kimesnenin hânesinde müteveffi olan Ayşe nâm hatunun sekiz yaşında Mehmed Salih nâm bir nefer oğlu mevcut iken merhum Mehmed Emin ve zevcesi Ayşe 'arz odasında sadrazâmım huzurunda Üsküdar kadısı saâbıkın imzâ ve hatmiyle bir kıt'a hüccet ibrâz ve müteveffâ-i mezbure mâlik olduğu kâfe halli eşyâ ve emvâlini bizlere hibe ve bey' eyledi diyerek sağır merkumı kalben mirâsen mahrum ve bu vecihle ğadra tasaddi eyledikleri meşhur olub zikr olan hüccetler her ne kadar hibe ve mübâyeza suretiyle muharrer ise dahi veresinin her metni mucib olmadıktan ihtirâzen men' olunmuş olan nrfimülk mütefemin oldunuğu ve binân 'aleyh müteveffâ-i merkumun hali ve eşyâ-i sa'iresi oğlu csağır merkum için tahsil olunmak iktisâ eylediğin inha ve beruce muharrer ba'zı kimesneler kemâl-i hilelerinden nâş nefi mülk mâvedâsını hibe ve mübâye'a (silik) ifrâz ile dâin ve veresini hukûkunu iptalin geldikleri mesmu' olduğundan beşka bu defa' müteveffâ-i merkumenin eşyâsı mâddesinden şuhudu olarak zâhir çıktık ve bu vecihle nefi mülkün mâddesinden memnu'unu bir nesnesi mukid olmadığı zâhir olmak hasebiyle bu hususun dahi nefi mülkün mâddesi misillü istimâ' memnu' olursa dâhi ve veresinin iptâl-i kukûkları 'arızası bertaraf olacağı dahi şifâhen

ifâde idüb fi-nef-il emmare iş bu hibe ve mübâye‘a mâddesi nefi mülk suretine girüb vâris ve veresinin iptâl hukûkunu mucib olduğu betihâtdan olmağla fi-mâba‘d o makule cemi‘ eşyâsını bilâ mucib hibe ve bey‘ merâv edenlere ruhsât verilmemek bâbında ve birinin hın ve vefâtında müteveffi cemi‘ ve eşyâsını beher hibe ve bey‘ eyledi deyu da‘vaya tasaddi eder olur ise ber-vechile istimâ‘ olunmâmak hususu bi-cümle muhâkeme sicilâtında ve kayd etdirilmek bâbında tenbihi hâvi Rumeli kazaskeri Mevlâna müşâr-ün ileyh ile bi‘l-fi‘il Anadolu kazaskeri ‘alim-ül ‘ülemâ-ül mübtemirin Mevlâna Mehmed Sadık edame Allahu ta‘ala fezâilihüye ve ekazi kuzât-ül mislimin İstanbul kadısı Mevlâna İbrahim Selim zidet fezâlihuya başka ve Rumeli ve Anadolu‘da vâki‘ kuzât ve nüvvâbına hitâben başka başka evâmir şerifem sydüri lazımeden olduğun bi‘l-fi‘il sadrâzam sünur-u Rüstem ve vekil-i mutlak kavi-ül mehamullah-ül kirem müşir-i eham gâzi el-hâc Yusuf Ziya Paşa edem Allahu Te‘ala iclâlühü ‘itba-i ‘uliyye-i mülükâneme bit-takrirleri ‘arz-ı takdim mucibince tanzim olunduğu müluk-u hatt-ı şerif şevket makrunum şerifyâfte-i sudûr olmağla vech-i meşruh üzere ‘amel ve hareket olunmak fermânım olmağın i‘lâmen ve ifhâmen mahûsen iş bu emr-i ‘âlişânım ısdârı ile sadrâzam tatarlarından (silik) ile irsâl olunmuşdur emdi şeref efzâ-yı sudûr olan hatt-ı hümâyun şevket makrunum mucibince fi-mâba‘d o makule cemi‘ eşyâsını ber-mucib hibe ve bey‘ murâd edenler ruhrat verilmeyüb ve birinin ‘ayn vefâtından müteveffi cemi‘ eşyâsını neyh hibe ve bey‘ eyledi deyu (silik) tesaddi eder olur ise ber-vechile istimâ‘ olunmamak ve iş bu nizâm-ı ‘alî maşallahu mer-‘idüstur-ul ‘amel tutulmak mine‘l-evkât hılaf-ı hareket vuku‘a gelmemegiñ hususuna da‘i müstemiran ikta ve nazarat olunmak ahsa mutâlib cihetden irâtım olunduğu ve husus-u mezbur beruce müşâr-ün ileyhe ve sâ‘ir iktizâ edenlere hitâben başka başka evâmir-i şerifem ısdâr ve tesyâr ile tenbiye ve te‘kid kılındığı siz ki Mevlâna muma ileyhimsiz ma‘lumunuz oldukda iş bu emr-i şerifimi feth ve kiraât ve mezmun münüf-i birle ‘amel lolasız şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerife i‘timâd kılasız Tahriren fî evâsıt şehr-i Zilkade-üş şerife sene semâne ‘aşeret ve mi‘eteyn ve elf.

Vassâle İleynâ

Hurrire 21 Ca 1219/30 **Haziran 1804**

El-Mahrûse

El-Konstantiniyye

BELGE NO: 130**Delil zümresi hakkında emirdir**

Mefâhir-ül kuzât ve'l-hükkâm ma'âdin-ül fazâ'il ve'l-keîâm Kütahya Sancağı dahilinde vâki' kazâların kuzât ve nevâ'ibi zîde fazlihüm ve mefâhir-ül emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân ve vücühu memleke ve iş erleri zîde kadrihum tevkî'-i refî'-i hümâyun vâsıl olacak ma'lûm ola ki delil ocağı neferatına mukaddeman nizam verilüb her bir eyalet ve sancağa hâl ve tahmillere göre tertib ve hâricde kalan gerek baş ve gerek neferat çekilüb vilayetlerinde kar ve kesbleriyle iştigâl eylemeleri ve edâ-i emr-i şerife ma'adem ita'at-ı birle vilayetlerine gitmeyüb kapusus serseri küşat ve güzar idenleri ocaklusu kabul etmeyüb tard ve def' ve harekât-i bâ ğayânahlarındaısrâr idenlerin sâi'r me'murlarıyla üzerlerine varub cezalarını tertib eylemeleri hususu eyalet vilayetlerine ve elviye mutasarrıflarına ve sa'ir iktizâ edenlere bi'l-def'ât (?) olunmuşiken tâ'ife-i mezkûre verilen nizama ve evâmîr-i 'aliyeme 'adem-i ita'at ve bâğayane harekete cesâret-i birle serseri geşt ve güzaru için ve sa'ir iğvarlarında olan kaza ve kuzât ve nevâhi ve kurâ ve ahâli ve fukarasına hılâf-ı şeri'ât ğarrâ ve muğâyir rızâ ve habâseret birun envâ'i mezâlîm ve te'addiyâne ibtidâr ve ve emvâl ve eşyâ ve bi'l-cümle hayvânatlarını ğasb ve ğârrat ve râst geldikleri ebnâ-yı sebil mâride ve 'âbirenin memâliklerininehb ve ahz etmeğın olduklarını bundan akdem bi'l-ihbâr tahkikinizde şâhanem olub bunların 'abâd ve belada üzerlerinden def' ve mazarrat ve şekâvetleri lazımeden olduğuna binâen dergah-ı mu'allâm kapucu başlarından hâlâ Bozok sancağı mutasarrıfı Cabbar zâde iftihâr-ül emâcid ve'l-ekârimim dâm-e mecdihu ve Karahisar-ı Sahib ve Ankara ve Kayseri i'dâm ve Aksaray sancakları mutasarrıfları bi'l-nefs hareket ve o makule serseri keşt ve gezer iden tâife-i merkumenin buldukları mahalde üzerlerine varub i'dâm ve izâlelerine ve tadhîr bilâd ve te'min 'ibâde tark ve sa'i ve kudret eylemeri için muma ileyhe Cabbar zâdeye ve zikr olan sancakların mütesellimlerine hıtâben me'muriyetlerini hâvi bundan akdem evâmîr-i şerifem ısdâr ve tısyây olunmuş ise dahi eyâlet-i merkume dâhilinde o misüllü serseri geşt ve güzar ve ihrâr-ı ibâda içtisâ edenlerin külliyyen def gâileleriyle vedi'ullah olan sükkân-ı memâlik ve ittihâd-ı gerde fukara ve züzeîfânın şürur ve mazarratlarından tahlisleri lâzime-i mülkdârından olduğuna binâen eyâlet-i Konya'da vâki' bi'l-cümle sancak mütesellimleri ve kazâlar 'ayânlarının kazâlarından olan harb ve darb erbâbıyla bi'l-nefs

me'muriyetleri hususuna irâde-i 'aliyyem te'alluk idüb Cabbar zâde merkum-i ileyh ile muhâbere ve re'y-i rızâsına muvâfakat ederek o makule serseri geşt ve güzâr ve ihrâr-ı ibâda içtisâ edenlerin buldukları mahalde üzerlerine varub tedbir ve te'kiblerine akdem ve dikkat eylemeri bâbında me'muriyetlerini şâmil Konya ve Beyşehir ve Akşehir ve Kırşehir sancaklarının mütesellimlerine ve eyâlet-i Konya'da vâki' kazâların 'ayânlarına ve sakban ve voyvodası ve derbendan zâbitlerine hitâben me'muriyetlerini muhtevi bu def'a başka başka evâmir-i şerifem ısdârı ilr tenbiye ve iş'âr kılınmağla siz ki Mevlâna ve a'yân ve zâbitan ve sâ'ir muma ileyhimsiz siz dahi o makule serseri geşt ve güzâr idenleri kazâlarınız dâhilinde zuhur eder ise yahud gelür ise bi'l-ittifâk mülâka'a ve termir ve te'kiblerine ikdâm eylemeniz fermânım olmağın me'muriyetinizi şâmil iş bu emr-i şerifim ısdâr ile sadrazamım (silik) ibrehim zîde kadrihu ile irsâl olunmuşdur imdi o makuleler serseri geşt ve güzâr ve ihrâr-ı ibâda içtisâ edenlerin damarlı heder ve emvâl ve ıslaha ve hayvanları katl ve i'dâm edenleri olmağla ma'lumunuz oldukda vech-i meşruh zamel ve harekete ve icrâ-yı irâde-i hümâyunuma damn ğayrın ve hilâfından heder ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki (boşluk) buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere 'amel ve hareket ve hilâfından begâyet-i hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerife i'timâd kılasız Tahriren fi evâsıt şehr-i Cemazi-el-evvel sene tıs'î 'aşeret ve mi'eteyn ve elf. Hurrîre 22 Ca 1219/1 **Temmuz 1804** Vassâle İleynâ

El-Mahrûse

El-Konstantiniyye

BELGE NO: 131

Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i müfehhem nizâm-ül 'âlem müdebbiru-ul umûr-il cumhûr bi'l-fikri's-sâkib mütemmimu'l en'âm bi'r-re'y-i mümehhid-i Bünyân-üd devlet-i ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkân-is sa'âdet-i ve'l-iclâl el-mahfûf bi-sünûf-ı 'avâtıf melik-ül 'âlâ hâlâ Anadolu vâlisi vezirim Yusuf Paşa edamallahu te'âla iclâlihu ve kıdvet-ül nüvvâb-ül teşri'ın Kütahya kazâsı nâ'ibi Mevlâna (boşluk) zîde 'ilmühü ve kıdvet-ül emâcid ve'l-a'yân havâcekân divân-ı hümâyunumdan ve sadrazam kethüdâsı kâtibi kalemi kâlfâsından olub bundan âkdemce zikr-i âti muhalefetin cânib-i miriden zabtına mübâşir t'ayin olunan seyyid İbrahim zîde mecidühü tevkî'-i refî'-i hümâyun vâsıl olacak ma'lûm ola ki sen ki mübâşir muma-ileyhsin sâbıka Kütahya mütesellimi yarım ağa ma'rifetiyle katilen fevt olub fermân-ı 'âlişânımla kâfet-i muhalefatın cânib

yerlerin zabtına me'mur olduğun sekud-ı a'yanı Gürci Ahmed'in oğlanın der-sa'adetime takdim idüb baş muhasebeye kayd ile 'ayni ihrâc olunub durunu emri şerifime mevzu'an irsal olunan mumzi sureti defterde mütesellim muma-ileyhin 'inde beş bin gurûşluk kıymetlü üç 'aded taş ve üç bin gurûşluk altunnu ve eşya-i sairesi olduğundan gayri Kütahya'da müteveffanın hânesinde sa'ir eşyası dahi olduğu muharrer ve mezkür olmağla mütesellim muma-ileyhin 'inde tevkif eylediği eşya ketm ve ihfa suretinde olmayub taraf-ı devlet-i 'aliyemden su'al olunur mutâla'asına ve irâhat-ı kimesne ve zâyi' olmamak mülehazasına mebni ederki zâhir olmakdan nâib-ber mucib sureti defter mütesellim muma-ileyhin hıfzında olan üç 'aded taş ve altun ve eşyây-ı sâiri ahz ve Kütahya'da harz mikdar malı varaye ber hılali olmayarak tamamce zâhir ahir ecile izhar-ı levazım sadakkariye mübâveret ve bu bâbda kusur ve rehavetden mücânebet eylemek fermanım olmağın te'kiden ve ifhâmen iş bu emr-i 'alışanım ısdar ve (boşluk) ile tesyar olunmuşdur imdi vusulunda muktezây-ı me'murinin üzere müteveffay-ı merkumun mütesellim muma-ileyhin yeddinde olan altun ve taş ve eşya-i sâireyi ahz ve Kütahya'da hanesinde olan emvalet-i tahrir ve tecis ederek zahire ihrâc ve cânib miri için zabt ve tahrir ve defter-i himmet eseriyle Der-se'âdetime tesyire masâra'at ve bu bâbda zelul gazfından mücânebet ve emr-i me'murını icrâya mezid-i i'tinâ ve dikkat eylesin ve sen ki vezir müşâr-u ileysin müteveffâ-yı merkum emvâlinde bir helâl ve bir cebesi yekâne ve mektüm olmayarak zâhire ihrâc-ı lazımeden olduğundan mütesellim muma-ileyhin yeddinde olan üç 'aded taş ve altun ve eşyâ-i sa'irenin tamâmen ve kâmilen ahzı ve müteveffânın Kütahya'da hânesinde olan bi'l-cümle amâlinden zâhir-i ihrâc-ı ve cânib-i miri için zabtı hususuna mübâşir-i mum-ileyh mu'avenet ve nüzâherete bezl-i cal-i himmet eylesin ve sen ki na'ib-i muma-ileyhsin sen dahi emr-i şerifimle 'amel ve hareket ve hilâfından beğâyet tehâşi mücânebet eylemek bâbından fermân-ı 'alışanım sâdir olmuşdur buyurdum ki hikm-ü şerifimle (boşluk) vardukda bu bâbda vech-i meşruh üzere şerif yafte-i sudûr olan iş bu emr-i celili'ş-şan vâcib el-ittiba' ve lâzım-ül imtisâlimin mezmunı münif-i birle 'amel olasız şöyle bilesiz 'alâmet-i şerife i'timât kılasız Tahriren fi'l-yevm-ül 'aşere min şehri Zilhicce-iş şerife sene tıs'i 'aşeret ve m'ieteyn ve elf. Hurrice 9 M 1220/9 Nisan 1805

Vassâle-ileyne

El-Mahrûse El-Konstantiniyye

BELGE NO: 132**İpek Hususuna Dair Fermenımdır**

Düstûrun mükerremun müşîrûn müfehhemün nizâm-ül 'âlem müdebbir-u umûr-il cumhûr bi'l-fikri's-sâkib mütemmimu'l en'âm bi'r-re'y-i ssâ'ib mümehhid-i Bünyân-üd devlet-i ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkân-is sa'âdet-i ve'l-iclâl el-mahfûf bi-sünûf-ı 'avâtif-ül melik-ül 'âlâ asitâne-i se'adetimde İzmir'e varınca sağ kolda esnâ-yı rahda ve yemen ve yesârda bulunan vezir edamallahu te'âla iclâlihu ve a'zam-ül ümerâi'l kiram merâci'-ul küberâ-il fihâm ul'ul kadr ve'l ihtirâm âshab-ül izz ve'l ihtişâm-ül muhtassun bi-mezid-i 'inâyet-i mek-ül 'âla mirmirân-ı kirâm dâme ikbâlihüm ve ekâzi-i kuzat ve'l-müslimin evvelâ-yı hulât-ül mevhidin me'adin-ül fezâil ve'l-yakin vaki'at-ül i'lam-üş şerife ve dîn vârisi-ül ma'lûm-ül enbiya ve'l-mürselin el-muhtassun bi-mezid-i inâyet-ül mülk-ül mu'in mevâili i'zâmın zîdet fezâilühüm ve fefâhir-ül kuzât ve'l-hükkam kadılar ve nâibler zîde fazlihüm ve mefâhir-ül emâsil ve'l akran 'ayân ve voyvodalar ve mütesellimler ve yeniçeri zâbitanı ve iş erleri zîde kadrihum tevki'i ref'i hümâyun vasıl olacak ma'lum ola ki mizân-ı harir mukata'ası fi'l-asıl miri mukata'adan iken Hamidiye vakfına irâd tahsis için mukata'a-i merkumenin mali raf ve vezânifi gerekki nakl ile vakf-ı mezbure rabt ve tahsis ve fi'l-asıl mizân mukata'ası ihdâs olunduğı vektide haririn tefehsi yedi sekiz gurûş râyici ile alunub satılmakda olduğundan bir buçuk vukıyye i'tibâr olunan bir tefeh harirden otuz akçe resm-i mizân ve on beş akçe delaliye alınmak üzere ol-zaman tanzim te tahrir olunmuş ise dahi el-halet-ül hazihi haririn beher tefehsi iktiza-yı inkılabat-ı zamaniye ile râyici mezkûrün beş altı katına ve belki dahi ziyadeye reside olduğundan fazla i'tiyâd envâ'i fesâd ve ihkâr iden tüccar tâifesi tamz hamlarından Der-'aliyeme harir göndermeyüb ziyade beha ile ihrac ve yerine ve mahal-i sa'ireye bey' ve fûruhât ide geldiklerinden bu kifayet haririn hem nedret vaktini ve hem râyicinin terkisini mucib olarak bu hususda ipege muhtac olarak 'ibadullah mazhar mezâyıkı ve hasar oldukları aşikar ve sıyânen lil-'ibâd bu maddeye taraf-ı devlet-i 'aliyemde her ne kadar mesa'i ihtimam olunmuş mevzi-i kat'i etdirilmiş ise dahi erbâb-ı hile ve fesadın gelbe-i men'ine haririn der-sa'âdetime kesret üzere celbi mümkün olamadığı bedidar olduğundan esnâne-i şevket âşiyânemde harire ihtiyacı olan kâfe-i 'ibâdın def'i zaruret ve mezâyıklarını müstelzim olacak mertebelerde gelitlü haririn iyade-i erbâb ihtikâr ve icâbet ve ağıyaza duçar olmaksızın isticlabına ve iş bu

nizâm harir rûsumunun fiyat-ı vakte tatbikan her lâykına iblâğına beytül-mal-i müsliminin hak sarihi mesayesinde olan rûsumat-ı miriyenin heder olmasına irade-i şahânem müte'allık olduğuna binâen iş bu menyâne harir mukata'ası rûsumundan hamidiye vakfına verilecek meblağ ba'd-el edâ kusur hasılatıyla ved-i vahiden zabt olunacak mukata'anın fazlası tersane-i 'âmirem hazinesine tahsis kılınmak şartıyla iki yüz on dokuz senesinden i'tibâren kâlâval miri mukata'atına idhâl ile haririn râyici kadimine kıyâsen bir tefesinden alınma gelen resm-i mizân ve delâleye ithâlatında olan (?) iblâğ ile beruce harir bir buçuk vukiyye olan bir bir tefe den üçgurûş ve bir vukiyyeden iki gurûş ve meşduddan bu hesabıyla resm-i mizân ve delâleyesi memâlik-i mahrusemde (?) Mahallerde bey'inden ahz ve kabz olunmak ve taraf-ı devlet-i 'aliyemden mu'teber birisi harir emini nasb olunub memâlik-i mahrusemde çıkan haririn cümlesi emin-i muma-ileyh ma'rifetiyle der-'aliyeme celb ile İstanbul harcı olan harir fi'at maktu'asıyla esnafa fûruhat olunub İstanbul hacri olmayan haririne emin-i ma'rifetiyle müste'minen Haleb ve Şami ve sa'ir taşra mahallere fûruhat olunmak ve harir emininin mağrifeti olmaksızın hiçbir mahale harir fûruhat olunmamak ve bu sene-i mübarekede baş ince ta'bir olan haririn beher tefesi kırk iki gurûşa tanzim olunmuş olmağla eshab-ı harire mucib olmamak için alınacak üç gurûş resm-i mizân fi'at maktu'a üzerine zam birle beher tefesi kırk gurûş hesabıyla bey' etdirilmek ve ve ba'de mesâfede olan mahallerin der-sa'âdetime gelmek mümkün olmayan harirlerin yine emini tarafından ol-mahale nasb olunacak eminin izni ve tezkiresi olmadıkca ahir mahale nakl ve fûruhat olunmamak ve mukata'a-i mezburun (?) zabt olunub Estane ve Bursa tevâbi'inden başka Rumeli ve Anadolu'da olan mizân-ı harir mukata'alarının dahi cümlesi (?) mülhekatı gine yed vahid den zabt ve sabıkları üzerede bedel-i iltizamları harir emini ma'rifetiyle eshabına bi'l edâ deslim olunmak ve şurutu sabıkası mu'cibince gerek Estane ve gerek Bursa'da harir bey'i ve şerâsi birer mahal-i mu'ine tahsis kılınmak ve mahal-i mu'ine-i mezküreden ğayri hafi ve celi ahir mahale harir rûruhatı lazım gelürise 'ali-i hâl şurut-u sâyıkanın icrası bunda mer'î tutulmak ve müstâ'im taifesi hılâf-ı nizâm mizân olarak meruse ve sa'ir memâlik-i mahruseme gidüb her karyede küşat ve güzar ve eshab harire (?) akçe i'ta eylemeleri hususı fimâ ba'dü men' geli ile men' olunub şartıyla emanet-i mezkürede iş bu on dokuz senesi Ramazan-ı şerifi 'uhdesinden i'tibâren İstanbul (?) emini havâcekân divan-ı hümâyunumdan Memiş dâme mecidühunun 'uhdesine ihâle olunmuşdur şimdî emin muma-ileyhin takdim

eylediği bir kıt'a tahrir mefhumunda mukata'a-i mezburenin şîrânedeki nizâmiyesini (silik) taraf-ı halliden ve icrâ-yı irâde-i seniyyeme i'timât ve dikkat-i lâzimesine olunub ipek ticârî ve muhtekir taifesinin öteden beru ipek kaçırmak mu'tadları olduğundan bundan böyle dahi bile tezkire kararı ipek yükü her hangi kazada bulunur ise kimin olur ise olsun ven-i kantar olunub zikr vakiyesi ma'lum olunduktan sonra kaza 'ayani tarafından kiracısı yanına adamlar terfik ve ta'yin birle o mikdarla firâr-ı ipekleri 'alihâl Bursa'ya i'âde ve getürüb mizân-ı harir emini yedine teslim ve mütesellimin miş'ardan vakiyesi tasrihiyle 'amel ve hayr mektubı ahz eylemeleri için emr-i şerifim sudurı inha etmekle bu husus hususat-ı sa'ireye tesis olunub edni mertebe tekmil ? ve rehâvet eder olur ise tâdibat-ı lâıykası icrâsında dakike fevt olunmayacağını siz ki vüzerâ-yı 'azâm ve mir mirân-ı kirâm ve mevâli fihâm kuzât ve nevâbi ve mütesellim ve a'yân ve voyvodalar ve yeniçeri zâbitânı muma-ileyhimsiz ve sa'ir iş erlerisiz cümleye i'lân ve işâ'at birle icrâ-yı irâde-i seniyyeme i'timâm ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın iş bu emr-i 'âli şânım ısdâr ve kethüdâ-yı sadrâ'zam çukadarlarından Mehmed zîde kadruhü ile irsal olunmuşdur imdi vusulunda bâlâda beyan olunduğı üzere 'amel ve hareket ve iş bu emrimi siccil mahfuz ve kayd olunduğünü der-sa'âdetime 'arz ve i'lâm ile ba'd izin edmekule firâr-ı ipek yükü her kağrı kazada bulunur ise her kim olur ise olsun vezn-i kantar olunub dengi vakiyesi tasrihiyle 'ilim ve haber mektubı ahzına idrâk eylemeleri hususuna bi'l-ithâd ihtimam ve dikkat ve hılafından mübâ'adet eylemeniz yerinde fermân-ı 'âli şânım sadr olunmuşdur buyurdum ki (boşluk) vardukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan iş bu şerif-i 'âlişânım vâcib-ül ittibâ' ve lâzım-ül imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at makrûnuyla 'amel olasız şöyle bilesiz 'alâmet-i şerife i'timâd kılasız Tahriren fi'l-yev-üs sâlis 'aşere şehr-i Şevval sene tis'i 'aşere ve mi'eteyn ve elf. Kayd Şod Hurrîre 8 M 1220/8 Nisan 1805

Vesselam

Vassâle-ileyne

El-Konstantiniyye

El-Mahrûse

BELGE NO: 133

Oldığı kaza-i mezbure mahkmesi sicili mahfuzundan mukayyed idüğü sen ki nâib-i muma-ileyhsin ‘arz etmekle fimâ ba’dü seferler ve kuzad imdâd-ı seferiye ve seferler olmadığı vaktinde imdâd-ı haziriyeleri gerek eyâlet ve gerek sancak mutasarrıflarının bu tarıkde kapu kethüdaları vakf tarafından minval-i muharrer üzere verilmek şartıyla eyâlet ve sancak mutasarrıfları tarafından kaza-i mezbur mübaşir ve emrim varmayub vakf-ı mezbur re‘ayası seferiye ve haziriye mütâlebesiyle rencide vechen-minel-vücuğ bir güna bahane eylemeyübde dolanmayub himâyet ve siyanetlerine ihtimâm ve tekayyüd olunmak fermânım olunmağın imdi sen ki Mevlânay-ı muma-ileyhsin iş bu emri şerifim mahkemede olan sicili mahfuz sebt ve kayd ve madem ki kaza-i mezburun hazeriye ve seferiyesi ber-mucib-i emri ‘âli bu tarafda vakf tarafından gerek eyâlet ve gerek sancak mutasarrıflarına tamamen eda ve teslim olunmak şartıyla bi’l-eda tahrir ve bayân olundığı vecihle eyâlet ve sancak mutasarrıfları taraflarından kaza-i mezbure mübâşir ve adam varmayub vakf-ı mezbur re‘ayası seferiye ve hazeriye mutalebesiyle rencide ve vech-i mine’l vucuh bir dürlü bahâne ile remide ettirilmemek üzere düstur-ul ‘amel tutulub mazmun itâ‘at-ı makrunum infâz ve icrâya sa‘i ve dikkat ve hılâfından beğâyet tehâşi ve mücânebet olunmak bâbında fermân-ı ‘âli şânım sâdır olmuştur buyudum ki hükm-i şerîfim vusûl buldukda bu bâbada vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan fermân-ı vâcib-ül ittibâ‘ ve lâzım-ül imtisâlimin mazmûn-ı itâ‘at makrûnuyla ‘amel olub ve hılâfında cevâz ve ruhsat göstermekten ziyâde mücânebed ittikâ eylesesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılâsız Tahriren evâil şehri Muharrem-ül Haram sene ‘işrin ve mi’eteyn ve elf.

BELGE NO: 134

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfehhem nizâm-ül ‘âlem müdebbiru umûr-il cumhûr bi’l-fikri’s-sâkib mütemmimu’l en‘âm bi’r-re’y-is sâ’ib mümehhid-i Bünyân-üd devlet-i ve’l-ikbâl müşeyyid-i erkân-is sa‘âdet-i ve’l-iclâl el-mahfûf bi-sünûf-ı ‘avâtıf melik-ül ‘âlâ Karahisar sâhib sancâğ-ı mutasarrıfı vezirim Abdurrahman Paşa edamallahu te‘âla iclâlihu ve emir-ül ümera-il kirâm kebir-ül küberâ-il fihâm zi ve’l

kadr ve'l ihtiram sahib-ül 'az ve'l ihtişam-ül muhtas bimezid-i 'iâyet-ül mülk-ül 'ali Sultanönü sancağı mutasarrıfı ve Rumeli begler begi pâyesi olan Tâhir Paşa damet-i me'âliye ve mefâhir-ül kuzât ve'l- hükkâm ma'âdin-ül fezâ'il ve'l- kelâm Kütahya ve Karahisar sâhibi ve Sultanönü sancaklarının hâvi olduğu kazaların kadıları ve naibleri zîde fazluhum ve kıdvet-ül emâcid ve'l-a'yân silahşoran hassamızdan Kütahya mütesellimi olub hârir emini olan Hasan zîde mecdihu ve mefâhir-ül emâsil ve'l- akrân Denizli voyvadasıve 'ayân ve zâbitan ve işerleri zîde kadrihum tevkî'-i refî'-i hümâyün vâsıl olacak ma'lûm ola ki hâlâ asîtâne-i sa'âdetim hârir emini hvâcekân divân-ı hümâyünümünden iftihâr-ül emâcid ve'l- ekârim Mehmed Memiş dâme mecdihunun takdim eylediği bir kıt'a takriri mefhumunda bâ hatt-ı hümâyün muhâtab makrunum beruce emânet 'uhdesinde olan mizan-ı hârir mukâta'ası mülhakatından Kütahya ve Karahisar ve Sultanönü sancaklarında vaki' kazalarda hâsıl olan hârirlerin Resmi miri mizayanelerine cem' ve tahsil ve ru'yet ve idare eylemek üzere sen ki mütesellim muma-ileyhsin bâ emr-i 'alışânım 'uhdeki ihâle ve tekviz olunmuş ise dahi Kütahya ve Karahisar sancaklarında kâin kazâlar ahâlisi bizim kazâlarımızda hârir hâsıl olmaz ve i'mal eder kimesne yokdur deyu nefsi Kütahya ve Karahisar Sahip ve Kula ve Şihlu ve Selendi ve Huma ve Güyekler ve Dağardı ve Eğrigöz ve Simav ve Taz ve Denizli ve Uşak kazalarının kuzât ve nüvvâbı tariklerinden vürud eden i'lâmâtı takdim olunub iş bu kazalar Kütahya sancağı olub ve ekserinde hârir hâsıl olduğu tahkik olunmağla bunlardan mukaddemâ Sultanönü sancağının hâvi olduğu kazalar ile salif-ü zikr Karahisar Sahib sancağının hâvima olduğu kazalarda ve Denizli kazalarında kayl ve kesir her ne mikdar ipek hasıl olur ise tekrar mağrifetinle dikkat ve ihtimam olunarak tahrir olunub zikr olunan kazalarda cizvi ? vekili hâsıl olan hârirlerin bir dirhemi ketm ve ihfâ olunmayarak zahire ihrâc ve ber mücib-i şurut beher ve kıyasından ikişer gurûş resm-i miri mizaniyeleri 'ali ihâle tahsil olunması için emr-i 'alışânım ısdarını inhâ etmekle kayudları el-müraci' evliye-i mezkûre kazalarında hâsıl olan hârir kalil ve kesir her ne mikdar olur ise bir dirhem zâyi' ve telef olmaksızın cümlesinin yed ve ahdinde zabt ve idaresine hârir emini ta'yin olunan merkum bâş kalemi i'tibâr olunan nısfı Kütahya'da ikâmet ve beruce sersebit zabt ve ru'yet eyleyub bir buçuk vukıyye i'tibâr olunan bir tefeh hârirten üç gurûş ve bir vakıyyeden iki gurûş ve meşrudan ol hesab ile resm-i mizân ve delâliyesi hârir çıkan mahallerde bâ yağından ahz ve kabz olunmak şurutı ve şurut-ı sa'iresi mufâsılası derciyle emr-i şerifim ısdâr olundığı hazine-i

‘âmiremde mahfuz baş muhasebe defterlerinden der kenar olmağla mucibince ‘amel ve hareket etmek fermanım olmağın iş bu emr-i ‘âli şânım ısdar (boşluk) ve ile irsâl olunmuşdur mdi vusulunda bâlâda sebat ve beyan olunduğı üzere sâlif-üz zıkr elviye-i mezkure kazaların kalil ve kesir her ne mikdar hârir hasıl olur ise bir dirhemi zâyî‘ ve telef ve ketm ve ihfâ olunmayarak irade-i ahirce ve şurıtı mu‘cibince ikişer gurûş res-i miri mizaniyesini‘ali isal tahsis olunması hususuna bezl ve sa‘i ve gayret eyleyesin ve siz ki vezir müşar ve yeryeran ve kuzad ve nüvvab ve müra‘ayan ve cenabtan muma-ileyh ve sâir iş erlerisiz sizler dahi mucib emr-i şerif-i ‘ali hareket ve ber mucib-i şurut hasıl olan hâririn resmimizin sen tahsile mübâderet ve kazalarda hârir hâsıl olmaz deyu dahi idare olunacak ahzara havale semi‘ i‘tibar olunmayub rumumât-ı mezkürenin telef ve heder olunmayayun tekrar tahriri ve tekhis olunarak zâhire ihrac ile resmi mezkürün tahsiline mezid i‘tina ve dikkat ve hılâfı şurut-u hayr emr-i ‘ali şânım hareketden mübâ‘adat eylemeniz bâbında ferman-ı ‘âli şânım sadır olunmuşdur buyurdum ki hükmü şerifim vardukda bu bâbda vechi meşruh üzere şerefyafıta sudur olan emr-i şerif-i ‘âlişân vâcib-ül ittisâl ve lazım-ül ittibâ‘ mezmun ite‘at makruniyle ‘amel olub hılafına rıza ve cevaz göstermeyesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerife i‘timad kılasız tahriren fi‘l-yevm-üs sâni min şehr-i Cemaziel-âhir sene ‘ışrin ve mi‘eteyn ve elf.

Hurrire kayd Şod 12 C 1220/7 Eylül 1805

BELGE NO: 135

Mefâhir-ül kuzât ve‘l-hükkâm ma‘âdin-ül fazâ‘il ve‘l-keîâm ğayrâz liva-i Ankara Anadolu eyâletinde vâki‘ kazâların kuzât ve nüvvâbı zîde fazlihüm ve mefâhir-ül emâsil ve‘l-akrân a‘yân ve zâbitân zîde kadrihum tevkî‘-i refî‘-i hümâyün vâsıl olacak ma‘lûm ola ki ğayrâz liva-i Ankara eyalet-i Anadolu‘da vaki‘ kazalardan vali için tertib olunan elli yedi bin yedi yüz elli yedi gurûş imdad-ı haziriye iki yüz yirmi senesine mahsuben re’s sene gurre-i Muharrem i‘tibar olunarak senede iki taksit ve bir taksiti vakt ve zamaniyle eyalet-i merkumeden vaki‘ kazalara ma‘rifet-i şer‘ tevzi‘ ve taksim ve yerlü yerinden cem‘ ve tahsil ve hâlâ Anadolu valisi vezirim düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfehhem nizâm-ül ‘âlem vezirim Yusuf Paşa edamallahu te‘âla iclâlihu tarafından kabzına me‘mure eda ve teslim olunmak fermanım olmağın iş bu

emr-i şerîfim sâdır ve ile irsal olunmuşdur imdi siz ki mevlâna ve sâ'ir mûma ileyhsiz ğayrâz liva-i Ankara eyalet-i merkumeden vâli için tertib ve ta'yin kılınan mâr-üz zikr elli yedi bin yedi yüz elli yedi gurûş imdad-ı haziriyeyi iki yüz yirmi senesine mahsuben re's sene gurre Muharrem i'tibar olunarak senede iki taksit ve bir taksiti vakt ve zamaniyle ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetiyle eyalet-i mezkûre dahilinde kâin kazalar ihâtilerine tevzi' ve taksim ve yerlü yerinden cem' ve tahsil ve vezir-i müşâr-ün ileyh tarıkında kabzına me'mure eda ve teslim ettirmeğe ihtimam ve dikkat ve 'avk ve tahrirden ihtimâl ve mesamihaden dahi ve kazalara küsrat ile mübaşirle irsaliyle ehâli ve fukaraya isâl ve zulüm ve te'addiden ve mikdar-ı mu'ineden ziyade bir akçe ve mikdar tevzi' ve ta'yinden ve ücret-i mübâşiriye talebesinden ğâyet-ül ğâye hazır ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı 'alışânım sadır olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan fermân-ı vâcib-ül ittibâ' ve lâzım-ül imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at makrûnuyla âmil ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eylesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılınız tahriren fi evâsıt şehr-i Zilhicce sene tısı' 'aşere ve mi'eteyn ve elf.

BELGE NO: 136

Şeri'at şâir Medine-i Kütahya ve eyalet-i Anadolu'nun hâvi olduğu kazâların kadıları efendiler zîde fazlihum ve kıdvet-ül emâcid ve'l-a'yân mütesellimimiz hassa silahşorlarından 'izzetlü Hasan Ağa zîde mecdihum ve mefâhir-ül emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân ve bilcümle vücûh-ı ahâli ve iş erleri zîde kadrihum inhâ olunur ki eyalet-i Anadolu'dan vilat-i 'azam hazerâtına senede iki taksit ile bâ fermân-ı celi'liş-şan ta'yin ve tahsis kılınan imdâd-ı hâziriyenin bin re's sene gurre Muharrem i'tibâr ile gurre gurre-i Receb-ül mürecceb duhulunda taksit-i sâninin vakt ve zamaniyle tahsili hulul etmekle emr-i 'âlinin bir kıt'a mümzi sûreti ihrâc ve irsâl olunmakla senki mütesellimim muma-ileyhsin tarike vusulunda buyurdığımızı sicilat-ı muhakeme ba'de'l-kayd Kütahya'dan mahruc-ı 'arzı ve mahtudım pusulalar natık olduğu vecihle taksit-i sâni mâl-ı haziriyemizi ma'rifet-i şerh ve cümle ittifakıyla yerlü yerinden tam alunan hâlis-ül 'ayar akçe olarak bir an akdem ve bir sa'at mukaddem cemi' ve tahsil birle iğây-ı lazım me'muriyete mezid-i ihtimam ve dikkat ve metânet meşâmihaden ittikâ ve câzadet eylemeğim bâbında me'murun divân-ı Anadolu'dan ve me'muriyet-i

Edirne'den iş bu buyuruldu tahrir ve ısdar ve tâtâran otabaşımız Fahir-ül akran Boşnak Hüseyin ile irsâl olunmuşdur İnşa'llau te'âla vusulunda gerekdir ki mal-ı taksit imdad-ı hazrın ve vâridat-ı mu'ine-i sâiremizi yerlü yerinden ve icâb ve iktizâ edenlerden kadimden ola geldiği vecihle cem' ve tahsile müsara'at ve ber mu'cib buyurldı zamel ve hareket ve hılafından begâyet-i hazer ve mücânebet eyleyesiz deyû. **Hurrire 19/C/1220**

Kayd Şod 14 B 1220/8 Ekim 1805

14 Eylül 1805

BELGE NO: 137

Şeriz'at-şi'âr Kütahya kadısı faziletlü efendiler zîde fazlihüm ve kıdvet-ül emâsil ve'l-a'krân a'yân ve zâbitân ve vücûh-ı ahâli bi-l'umim söz sahibleri zîde kadrihum inhâ olunur ki bu hılalde muktezâ-yı irade-i kât'i endaye (?) ile mukaddem (?) bâ ferman-ı celil'iş-şan Kütahya mütesellimliği vali Anadolu (?) devletlü Yusuf Paşa efendimiz hazretlerinin Medine-i mezbure kudmi behcet efsanelerine kadr-i 'uhde-i liyâkatimize ihâle ve tefviz olunmakdan nâimi gerekdirki bi'inayet Allahu te'âla bizler dahi midine-i merkumeye vusul-ül havkımıza kadar de'dibe mesalih 'ibâd ve te'min-i asâyış ahvâl-i baladamıdır bir kimesne elzem ve mütehattim olmağla Kütahya sakinlerinden kıdvet-ül emâcid ve'l-a'yân 'izzetlü Torun İbrahim Ağa zîde kadrihüye tevkil-i hâvi bin iki yüz yirmi senesi evâsil Receb-ül ferd târihi ihtibâriyle zikr olunan emri mütesellimliği zabt etdirmek ve târihi merkum ihtibâriyle ihale olunduğı ma'lumunuz oldukda bi'l-cümle (?) hareket ve umur-u lâzim-ül ihtimamdan bi'l-ittifâk mübâderet muğâyir emu rıza hâlât vuku'undan mübâ'adet ve her halde ve re'a-i vücuhu mezâlimden hıfz ve himâyet eylemeniz bâbında bir mentuk emr-i 'âli divân-ı Anadolu'dan iş bu buyuruldu tahrir ve ısdar ve ile (boşluk var) irsâl olunmuşdur (?) Vusûlünde ber- vech-i meşrûh 'amel ve hareket ve hılafından beğâyet hazer ve mücânebet olunmak deyu.

Hurrire 13 B 1220/9 Ekim 1805

Anadolu hassamdan Silahdar seyyid Abdurrahman

Kayd Şod 17 B 1220/11 Ekim 1805

BELGE NO: 138**Silahşor-ı hassa Kütahya Alaybeyisi es-seyyid Abdurrahman Ağa'nın mütesellimlik emridir**

Mefâhir-ül kuzât ve'l-hükkâm ma'âdin-ül fezâ'il ve'l-keîâm Kütahya nâ'ibiyle eyâlet-i Anadolu'da vâki' sâ'ir kazâların kuzât ve nüvvâbı zîde fazlihim tevkî'-i refî'-i hümâyün vâsıl olacak ma'lûm ola ki hâlâ Anadolu vâlisi düstûr-ı mükerrrem müşîr-i müfahhem nizâm-ül 'âlem vezirim Yusuf Paşa edamallahu te'âla iclâlihunun Rumeli cânibine vâki' olan me'muriyetine binâen bundan akdem Kütahya'dan hın-i hareketinde eğerce tarafından bâ buyuruldu kıdvet-ül emasil ve'l-akran (boşluk var) zide kadruhüyü eyalet-i merkumeye mütesellim nasb ve ta'yin olunmuş olup ancak bu avanede Kütahya sunuf-ı 'askeriyeden 'ibaret olduğundan müteselliman umuru cümle ile mümtezic ve kârgüzâr ve kavî-ül iktidar birinin uhdesine ihâle ve tefviz olunmakla beru muktezi olduğu ve hâssa silahşorlarından olup hâlâ Kütahya Alaybeğisi olan kıdvet-ül emâcid ve'l-a'yân Abdurrahman zîde mecdihu evsâf-ı mezkûre ile muttasıf idüğü ve bundan akdem dahi eyâlet-i merkumenin ümur mütesellimi 'uhdesine lede'l-ahâli etvarından bi'l-cümle ehâli hoşnud ve râzı oldukları ve vücuhle emsâline mercih ve her halde ağıyare şayan ve sizi idâre ve umur-ı mühime ve bit-tahsis bâ irâde seniyyesine ve inşâsına mübaşeret olunan tentimi ve tetmimi ve zabt ve rabt memalikine muktedir idiği beyarıyla rahme'lil-fukara silahşor muma-ileyh eyalet-i mezbureye mütesellim nasb ve ta'yin hususuna müsâde 'aliyem erzanı kılınmasını Kütahya vücuh tarafından bu defa' derbârşevketgirar mülükâneme varid olan mahfergüne 'arzuallerinde rica ve istid'a olunmağla vece meşruh üzere mütesellim nasb olunmak fermanım olmağın imdi silahşor muma-ileyh eyalet-i mezbureye mütesellim nasb ve ta'yin kılındığısın ki mevlânay-ı muma-ileyhimsinma'lumunuz oldukda ber vechi meşruh mütesellimliği mezkûri silahşor muma-ileyhe zabt ve vezir müşâr-ün ileyh tarafına raci' olan 'âidat ve tebârat kadimden ola geldiği vecihle ahz ve kabz etdirilüb mütesellimliği umurına ahirden vahidi dahl ve ta'aruz etdirilmemek bâbında fermân-ı 'âlişanım sâdr olunmuşdur buyurdum ki vusul buldukda bu bâbda vechi meşruh üzere şerifyafta sudur olan ferman vacibü'l-tâbi' ve lazım-ül imtisâlimin mezmun 'itâ'at makruniyle 'amel ve hareket ve hılafından thâşi ve mücanebet eyleyesin şöyle bilesin 'alâmet-i şerife i'timat kılâsın tahriren fi evâ'il şehri Receb-ül guresinde 'işrin ve mieteyn ve elf.

Mucibince veziriazam devletlü Hafız es-seyyid İsmail Paşa Hazretlerinin mektubu ru'yet olunmuşdur

El-Konstantiniyye

Vassâle leynâ

Gurre S/1220

El-Mahrûse

BELGE NO: 139

Mefâhir-ül kuzât ve'l-hükkâm ma'âdin-ül fezâ'il ve'l-keîâm ğayrâz livâ-i Ankara Anadolu eyâletinde vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbı zîde fazlihum ve mefâhir-ül emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân zîde kadrihum tevkî'-i refî'-i hümâyun vâsil olacak ma'lûm ola ki ğayrâz livâ-i Ankara eyâ let-i Anadolu'da vâki' kazâlardan vali için tertib olunanelli yedi bin yedi yüz elli yedi gurûş imdâd-ı hazîreye iki yüz yirmi senesine mahsuben râs sene gurre-i Muhharem'e i'tibar olunarak senede iki taksit ve bir taksit-i vakt ve zamaniyle eyalet-i merkumede vaki' kazalara ma'rifet-i şer' ile ve cümle ma'rifetle tevzi' ve taksim ve yerlü yerinden cemi' ve tahsil ve hâlâ Anadolu vâlisi Düstûr-ı mükerrrem mûşir-i müfehhem nizâm-ül 'âlem vezirim Yusuf Paşa edamallahu te'âla iclâlihu tarafından kapısına me'mura eda ve teslim olunmak fermânım olmağın iş bu emr-i şerifim ısdâr (boşluk) ve ile ısdar olunmuşdur imdi siz ki mevlâna ve sair muma-ileyhimsiz ğayrâz livâ-i Ankara eyâ let-imerkumede vâli için tertib ve ta'yin kılınan mâre'z-zikr elli yedi bin yedi yüz elli yedi gurûş imdad-ı hâzîreyi iki yüz yirmi senesine mahsuben bâ râs sene gurre-i Muharrem i'tibariyle senede iki taksit ve behr taksiti vakit ve zamaniyle ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetiyle eyâlet-i mezkûre dahilinde kâin kazalara halilerine tevzi' ve taksim ve yerlü yerinden cem' ve tahsil ve vezir-i müşâr-ün ileyh tarafından kabzına me'mure eda ve teslim etdirmeğe ihtimâm ve dikkat ve 'avka ve tehirden ihmâl ve sâmiden kazalara kesret ile mübâşirler irsaliyle ahâli-i fukaraya isâl-i zulm ve ta'diden ve mikdâr-ı mui'neden ziyâde bir akçe ve mükerrer tevzi' ve tahsilden ve icrat-ı mübâşiriye talebesinden ğâyet-il ğâye hazır ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdır olunmuşdur buyurdum ki vusul buldukda bu bâbda vech meşruh üzere şeriyâftan sudur olan fermân merâcib-ül ittibâ' ve mezmun imtisâlimin mezmun itâ'at makruniyle 'amel ve hareket ve hılâfından hazer ve mücânebet eylesin şöyle bilesin 'alemet-i şerife i'timat kılâsın tahriren fi evâil şehri Zilhicce-iş-şerif sene tıs'i 'aşere ve mieteyn ve elf.

El-Mahrûse

Hurrîre kayd şod Gurre/S/220

El-Konstantiniyye

BELGE NO: 140

Medine-i Kütahya'da vâki' seyyid Nureddin Zâviyesi evkâfının yevmi iki akçe vazife ile kâtib olan erbâb-ı istihkâkdan iş bu ref'i tevk'i ref'i-üş-şân hâkân Mehmed zide fihime üzerine tevcî olunmak bâbında bundan akdem der 'aliyyeme i'lâm olundukda asitâne-i 'aliye sükkânından Hafız 'isi cihet-i mezküreye ber mucib-i i'lâm merkum Mehmed zide fihime üzerine tevcih ve berât ettürdükden sonra berât-ı mezkûri 'inde ketm birle merkum Mehmed zide fihime fevt oldu deyu hılafına bâ arzuhal kitabet-i mezküreye Kütahya sükkanından karındaşı es-seyyid Hasan üzerine tevcih ve berât etdirüb bu vecihle sahib ola merkum Mehmed zide kadrihüye ğadru nân parasından dürunuti gayri vaki' olmağla kitabet-i mezküre mezbur es-seyyid Hasan'ın ref'inden sahib-i evvel merkum Mehmed zide fihimeye kemâkân tevcîye ve ibkâ ve mağruz kılınub yeddine berât-ı şerif-i 'âlişanım verilmek babında naib-i mevlâna müfti zâde es-seyyid Abdurrahman el-müderriş zide 'ilmühü 'arz etmeğın mucibince mezburun refi'nden tevcîye ve ibkâ ve sadaka idüb bu berât-ı hümâyun se'âdet makrumı verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm sahib-i evvel merkum Mehmed zide fihime varub zikr olunan evkâfın ref' olunan mezburın yeddine kemâkân tâtibî olub hizmet-i lâzimesini mer'i me'mureti kıldıkdan sonra yevmi iki akçe vazifesiyle tasrif olub vakfın ruhi ve dava me'mur ve devletim için de'âya müdâvemet götüre ol bâbda ref' olan mezbur tarafından ve taraf-ı ahirden ber vecihle dahl ve ta'arruz kılmayalar şöyle bilüb 'alemet-i şerifeye i'timat kılalar tahriran fi'l-yevm-üs sâmin 'aşere min şehr-i Receb-ül mürecceb sene tıs'î 'aşere ve mieteyn ve elf. Hurrire kayd Şod 3 S 1220/3 **Mayıs 1805**

El-Konstantiniyye

BELGE NO: 141**Câmi' kebîr kâi'makâmı es-seyyid Hafız İsa efendiye hitâben**

Kıdvat-ül emâsil ve'l-akrân es-seyyid Hâfız İsa efendi ba'de't-tahiyyat-ül vâfiye inhâ olunur ki nezâretimizde olan evkâfdan bâ berât 'âli küttab-ı 'ahdinde olan Kütahya'da vâki' merhum mağfur-u leh Sultan Yıldırım Bâyezid Hân Câmi'i Şerifi ta'mire muhtac olub ancak iktizâ iden masârîf vakf-ı mezburun Karasi hasılatına

mevkuf olmağın gerek tta'mir keyfiyeti ve gerek hâsilât-ı vakıf tashih ve tahkiki hususu bundan akçe uhde-i ihâle ve mahallatına (?) ma'rifet-i şer' ve bi'l-cümle vüh-ı ma'rifetleriyle hâsilât-ı vakfı zahire ihrâc ve cami'i şerifin ta'mir ve termimi tarafından matlub olunduğu bu def'a tarafımıza vârid olan tahrirâtdan ma'lum olmağın ber vech-i istikamet hâsilât-ı vakfı tahsil ve ta'sir ve cami'i şerifin ta'mir ve termimi için kâim-makâm müteveli (?) olmağın vakf-ı mezburun kitâbeti 'ahidgen ? olub hakim-i belde efendi ve sâir vüh-ı ma'rifetleriyle hususû mezburasını intihâb ve münâsib gördüklerine binâ-i cami'i şerif mezkûre ta'mir oluncaya kadar vakf-ı şerifesini kâimakâm müteveli nasb ve ta'yin eylediğimizi beyan iş bu mektub tahrir ve yeddine i'tâ olunmuşdur (?) vusulunda ber vech-i tahrir umur-ı vakf-ı sadâkat ve istifâmet vecihle idare ru'yet ve hasâlat-ı vakfı ta'sir ve tahsil ve ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetleriyle cami'i şerifin iktiza eden ta'mir ve termimine mübâşeret ve ehl-i mürtezikanın müstehak oldukları vazifelerini eda ve teslim olunub hasâlat-ı vakfı ve ta'mir-i cemi' masârıfı ne mikdâra bâliğ olur ise ol tarikde ma'rifet-i şer' ile hesâbını ru'yet ve ve mumzi mahtum müfredât-ı defterini tarafımıza takdim olunub mucib mektub ile 'amel olasız vesselâm.

Hurrire Kayd Şod 5 C 1220/31 Ağustos 1805

Vassâle-ileyne

Kayd Şod Fi Gurre/B/1220

BELGE NO: 142

Kıdvet-ül nüvvab'-ül müteşeri'in sekud nâibi Mevlâna (boşluk) zide 'ilmühu tevkî'-i refî'-i hümâyun vâsıl olacak ma'lûm ola ki sekud a'yanı iken bundan akdemce vefât idüb kâfe-i muhalefatının cânib yeriden zabtına irade-i seniye te'alluk idüb sekud 'ayarı sabık Gürci Ahmed'in Kütahya'da mevcut olub memzi defteri Dersa'âdetime takdim olunan muhalefât ve hayvanatı Germiyan zâde ile menazi' fih olan yedi bin beş yüz gurûş câriye behâsı cânib-i miriden b'ade'-zabt müteveffâ-yı merhum medyûna vefat eyledikten bahisle eshab-ı divana ve kendülere merhamet-i kuzat Kütahya'da olan muhalefâtın kendülere terk olunmasını oğlu Mehmed seyyid ve zevcesi bâ 'arzuhal lede'l-istirhâm müteveffâ-yı merkumun fakat Kütahya'da olan muhalefâtı ashâb-ı divani arz ve iskat eylemek şartıyla bi'l-ibtal verasesine terk ve

ihsan-ı hümâyünüm olub ol bâbda iş bu sene-i mübareke evâsıt Rebi'-ül ahirde emr-i şerifim verilmişdi vürûd olan il'amın mefhumunda zıkr olunan emr-i şerifim mahaline led'el-vusul müteveffâ-yı merkumun vezinelerinden kebir oğlu Mehmed Sa'id ve zevcesi (?) Firdevs nâm hatunun tefgirinden ahz ve zabt ve led'el-iktizâsı nakil eylediği seyyid Yusuf nâm kimesne müteveffâ-yı merkumun Kütahya'da sâkin veledi ma'nusi Germiyan zâde seyyid Mehmed'in müteveffâ-yı merkumun terekesinden olmak üzere yedi bin beş yüz gurûş kıymetli ber'ad ve câriyesini lede'l-da'vi mezbur Mehmed iki bin gurûş kıymeti olan câriye-i mezbure zimmetinde olduğunu ikrâr idüb ancak iki buçuk sene mukaddem babası müteveffâ-yı merkum câriye-i mezbureyi kendüye hibe ve teslim ve ol vecihle ahz ve temlik ve ferâsetden Mustafa nâm bir veled-i zekeri zuhurundan başka olan hâmile ve veledi olduğu beyan-ı birle (?) mukabele olundukda vekil-i merkum hibe olunduğunu inkâr ve (?) havâle olundukda seyyid Ali bin Feyzullah ve el-hâc Abdurrahman ibn el-hâc Halil nâm kimesneler şehâdetleriyle med'an-ı ısbât ve ol vecihle vekil merkum beyuce ? şer' câriye mâvasile ma'a ahirden men' olunduğunu ve merkum seyyid Mehmed'in vâlidesi ve müteveffâ-yı merkumun diğer zevcesi olan Emetullah hatun tarafından vekâlet-i meclis-i mezkürde müteveffâ-yı merkumun zimmetinde olan altmış bin akçe mihr-i mu'accel ile müteveffâ-i merkum mezbure-i ba'de't-tezvic bilâ nafaka bırakub diyâr-ı âhire gitdikde bâ hacet şer'iyeye takdir olunan nafaka-i vukuh behâ ve mahal-i sekenesinden tec' iden altı bin yedi yüz gurûş ki cem'an yedi bin iki yüz gurûş ile tereke-i müteveffâdan on altı sehimden bir sehim hassasını mezbur Mehmed bi'l-vekâle talep ve id'a eyledikde lede'l-ikrâr bir sen'i şer'i meblağ-ı mezbur ile hakkı şay'ası ede olunmak esnâsında beynlerine muslihun (?) mezbur seyyid Mehmed meblağ-ı mezburdan fâriğ ve tarikin hın-i tezvicden beynihelerinde cereyân iden hukuk (silik) vesâ'ireye müte'allike da'vadan zimmetlerin ibra ve iskât eylediklerin mahrum ve inhâ etmişsen mezmune i'lâm virilen emr-i şerifin kaydı bâlâsına şerh-i dirlikle ifade-i hâli mutazammın iş bu emr-i celil-i kadrim ısdâr (boşluk) ile ırsâl olunmuşdur imdi vusulünde bir minvâl mihrî Dersa'âdetime takdim eylediğin i'lâm-ı mezkür mezmunı verilen emr-i şerifin kaydı bâlâsına şerh verildiği ma'lumın oldukda mucib emr-i şerifimle ve hareket ve hılaf-ı hareketve vuku'un tecvizden mübâ'adet eylemen bâbında fermân-ı 'âl-i şânım sâdr olunmuşdur buyurdum ki hükm-ü şerifle vardıkda bu bâbda vece şuruh üzre şerif-yafte-i sudur olan iş bu emr-i celili's-şân vâcib el-ittiba' ve lâzım-ül imtisâlimin mezmunı

münif-i birle ‘amel olub hılâfından hazer eyleyesin şöyle bilesin ‘alâmet-i şerife i‘timâd kılasın Tahriren fi’l-yevm-üs sâ’m‘i ‘aşere şehr-i Cemaziel-âhir sene ‘İşrin ve Mi’eteyn ve Elf.

Vassâle leynâ

Hurrire Gurre/B/1220

El-kostantiniyye

El-mahruse

BELGE NO: 143

İşbu sene-i ‘umim-il müminede (?) Anadolu valisi vezir-i mükerrem devletlü seyyid Yusuf Paşa efendimizin bi’l-ımdad-ı hazıriye taksid-i sânisı beş yüz doksan gurûş harcaciyesi bin gurûş mübaşiriye bin gurûş (?)ve mesârif-i sâire yedi bin gurûş tahsildâriye bin gurûş Receb ibtidâsından kâmil altı mâh işleyecek menzil on altı bin gurûş Tavşanlı mübaşirine elli yedi günlük verilen nân yirmi sekiz buçuk gurûş Yusuf Paşa efendimiz Seyyid Ömer karyesine nüzulünde verilen yâğ atmış üç buçuk gurûş Burdur kazâsı nizam-ı cedid askerine verilen yâğ otuz gurûş Teke sancağı nizam-ı cedid askerine verilen yâğ sekiz gurûş Tavşanlı mübaşirine elli üç günlük verilen yâğ yetmiş gurûş Burdur askerine verilen şa‘ir on sekiz gurûş Teke sancağı askerine verilen şa‘ir kırk altı buçuk gurûş estane tarafından vürud iden sa‘ir ağaya verilen şa‘ir üç gurûş vakıf karyesinin semen kesiri elli sekiz gurûş ve yine Teke sancağı askerine verilen yâğ kırk dört gurûş Teke sancağı askerine verilen pirinç seksen dört gurûş Burdur askerine verilen pirinç kırk iki gurûş yine nizam-ı cedid askerine bir günlük verilen pirinç otuz sekiz buçuk gurûş Koca Mustafa Ağa oğlu mübaşirine verilen pirinç yetmiş üç buçuk gurûş Yusuf Paşa efendimiz Seyyid Ömer karyesine nüzulünde verilen pirinç yirmi bir gurûş havâcekandan İbrahim efendiye Yemen kahvesi otuz iki buçuk gurûş İn karyesine verilen Yemen kahvesi altı buçuk gurûş tefriş-i saray için verilen yün üç yüz otuz beş buçuk gurûş bezci esnafından saraya alınan bez iki yüz yirmi gurûş cem‘an toplarına verilen barut yetmiş iki gurûş Yusuf Paşa için atulan toplara barut yirmi bir gurûş Teke sancağı askerine iki defa‘ verilen nân kırk gurûş Seyyid Ömer karyesinde Yusuf Paşaya verilen nân elli gurûş Burdur askerine verilen nân on beş gurûş yine nizam-ı cedid

askerine nân on iki buçuk gurûş Tarici karyesine semen kesiri Hafız Hacı Bekir yediyle elli üç gurûş (?) Yusuf Paşa Tatarlarının telef ettiği (?) İki yüz on gurûş yılbaşı Mehmed (?) verilen şa'ir iki yüz sekiz gurûş Yoncalı çiftlik imdadı yüz gurûş timurcilerin (?) ve keçeci ve vakıf hâssı için Dübek karyesinden alınmayan yüz otuz gurûş Hamamcı Hacı Bekir zade kudret virüb Yağmurlar karyesinden alınmayan üç yüz on dokuz gurûş Tavşanlı mübaşirine verilen lahm otuz beş gurûş nizam-ı cedid askerine verilen lahm on yedi gurûş ve yine nizam-ı cedid askerine lahm yirmi gurûş on iki buçuk kalyoncu birli havecekân efendi hizmeti iki bin beş yüz otuz gurûş (?) harcırah dört yüz gurûş tüfenkçi başı Eyüb Ağa terekesine gelen mübâşire hizmet iki yüz elli gurûş Yusuf Paşa (?) saraya ta'mir seksen beş gurûş (?) bina olunan mahal muhafaza ve musârefe sâire iki yüz doksan altı gurûş Hacı Emin Ağa ma'rifetiyle üç konağa verilen te'âmiye yüz elli gurûş Haseki Ahmed Ağaya (?) elli gurûş Yusuf Paşaya 'arı kirası iki yüz gurûş Menzilci Hüseyin'e bir def'a verilen imdâd bin gurûş ve yine Menzilci Hüseyin'e bir def'a dahi imdâdiye bin yüz gurûş telhis tatarları için verilen kira üç yüz gurûş Silahşör Ağaya bir kere kiraları yüz on gurûş Kuyucu başı Ağa için bargir kira iki yüz elli gurûş gazi asker çukadarına ve sâir bargir kira elli gurûş Yusuf Paşaya Seyyid Ömer karyesinde verilen saman behâ yüz gurûş Seyyid Ömer karyesinde verilen ğanem ve kuzu behâları yüz yirmi gurûş balnat oğlu (?) verilen hân kira altmış gurûş Konya vâlisine verilen saman hitab behâ otuz gurûş müşar-u ileyhe bargir kira Hacı Hasan Ağa yediyle kırk altı gurûş Yusuf Paşaya için Türkmen Mustafa'dan alınan on bir r'es bargir kiraları behâları bin yüz elli beş gurûş Yusuf Paşaya tatarlarına te'amiye iki yüz gurûş Tavşanlı mübaşirine te'amiye elli gurûş Germiyan Zâde el-hâc Mehmed Ağanın velayeti üzerinde bâ mürasele hesâb sekiz bin yüz elli üç gurûş Hacı İbrahim mahallesinin semen kesiri almış beş gurûş Seyyid Ömer karyesinde Yusuf Paşaya verilen otuz beş kile şa'ir ma'a karı dört yüz elli beş gurûş merhum Hacı Ömer'in Konya valisi Abdurrahman Paşa itbâl'arına verdiği yüz otuz beş gurûş yine Hacı merkumın Isparta tüfenkçi başısına verdiği şa'ir on sekiz gurûş Ömer Paşa hâncısı Ali Ağanın müşar-u ileyhe itbâ'na verdiği şa'ir on dokuz buçuk gurûş Yusuf Paşaya Seyyid Ömer karyesine nuzulunda verilen 'avaidet ve müsâfir sâire üç yüz elli dört buçuk gurûş Durgutlı karyesinin bir rubi' Kesiri yüz on altı buçuk gurûş bâ mürasele mehtere (?) verilen hizmet yüz elli gurûş iç mehter başı ağanın aldığı bez minder ve yasdık on üç gurûş tamürkiye verileni Mehmed sipahinin verdiği zi-kudret yüz gurûş

Tavah karyesinin semen kesiri elli üç gurûş ve ser Germiyan zâde Ahmed Ağanın verdiği zi-kudret akçesinden bâki yüz yirmi yedi gurûş Kütahya kazâsının sehmi olan üç yüz yirmi mübâya'a koyunu bin altı yüz gurûş ve Dibek karyesinin tahsil olunmayan İmam Ahmed Efendinin ta'mir mesarifi kırk bir gurûş Terziler karyesinin rubi' kesiri yüz altı buçuk gurûş Germiyan zâde seyyid Mehmed Ağanın verdiği zi-kudret iki yüz elli gurûş Nakkaş Hacı Süleyman'ın verdiği zi-kudret elli gurûş Aybolu karyesinin iki rubi' kesiri iki yüz on üç gurûş Gulam karyesinin semen kesiri elli üç gurûş bir rubi' Sultan bağı ve ve ma'ruf ve Dulkadir karyesinin kesirleri altı yüz yetmiş gurûş Tavşanlı ve (?) Hacı Seyyid ve Şihlar karyeleri kesirleri sekiz yüz elli gurûş Kalem zâde Hacı Hüseyin Ağanın mukaddem verdiği zi-kudret yüz altı gurûş Dübek karyesinin bâki kesiri kırk bir buçuk gurûş Supu karyesinin (?) hâne kesiri iki yüz on sekiz gurûş (?) karyesinin mısf-ı tekalifi yüz elli dokuz gurûş ve hâni ? Hacı Ahmed'in mukaddem verdiği zi-kudret elli gurûş Pirlar mahallesinin kesiri iki yüz beş gurûş Cedid mahallesinin kesiri yüz yirmi üç gurûş Atlı oğlu zimmi ve sâir terzilerin icratı ? on gurûş mütesellim Hasan Ağanın mübâşirine mesarifi iki bin dokuz yüz otuz gurûş ipek emriyle gelen çukadar hizmet yüz gurûş Hacı Eyüb Ağanın vilâyetde bâ mürasele bağı iki yüz doksan bir gurûş çavuşlar emini Hacı Mustafa Ağaya eger ? emine yüüz gurûş sene-i ayına Receb-i şerif ibtidâsına deĝin kışlaya verilecek kömür behâ yedi yüz elli gurûş Sinan Beĝe verilecek saman behâ bâ mürâsele kırk bir gurûş harac defter başı bin gurûş harac-ı 'alâmet beş bin yüz gurûş kalemiye yüz elli gurûş eminiye yüz elli gurûş harac-ı (?) yüz elli gurûş muhzırına yirmi beş gurûş cem'an altmış sekiz bin sekiz yüz doksan yedi gurûş bâliĝ olub Kütahya kazâsının mevcut olan hanelerine tarh tahmil olundukda her haneye üç yüz on gurûş ve zikr-i âti bi-hâne kurrâlara dahi beş yüz kırk iki gurûş isâbet eylediĝi cümle müvâcehesinde nümâyan olmaĝla zikr-i âti nevâhi kurraları hâneleri defteridir ki ber vech-i âti zikr ve beyân olunur Hurrire fi'l-yevm-üs-salis aşere min şehr-i Receb-ül Mürecceb sene 'İşrin ve Mi'eteyn ve Elf.

Mahalle-i Çukur hesap rub' 1

Mahalle-i Ahi İzzeddin hesap rub' 1

Mahalle-i Ahi Erbasan hesap rub' 3

Mahalle-i Servi hesap 1 sümün 1

Mahalle-i Paşam hesab buçuk
Mahalle-i Dükkancık hesab rub' 1
Mahalle-i Sultanbağı hesab buçuk rub' 1
Mahalle-i Boladik hesab rub' 1
Mahalle-i Hacı Ahmed hesab 1 rub' 1 sümün 1
Mahalle-i Hacı İbrahim hesab rub' 1 sümün 1
Mahalle-i Çerçi Müslüman hesab 3 buçuk
Mahalle-i İshak Fakih hesab rub' 1
Mahalle-i Dibek hesab sümün 1
Mahalle-i Efendi Bola hesab rub' 1
Mahalle-i Şhreküstü hesab 2 buçuk
Mahalle-i Bezirciler hesab rub' 1 sümün 1
Mahalle-i Lala Hüseyin Paşa hesab 3
Mahalle-i Bölücek hesab 3 rub' 1
Mahalle-i Gönen hesab buçuk
Mahalle-i Maruf hesab buçuk
Mahalle-i Kadı Şeyh hesab sümün 1
Mahalle-i Pirlar hesab rub' 3
Mahalle-i Cedid hesab 1 sümün 1
Mahalle-i Ahi Evran hesab 2
Mahalle-i Cemaleddin hesab 1 rub' 1
Mahalle-i Büyükorta hesab 1 buçuk rub' 1 sümün 1

Mahalle-i Çerçi Kefere hesab 2 buçuk rub' 1

Mahalle-i Lala hesab 1 rub' 1 sümün 1

Mahalle-i Küçükorta hesab 1 buçuk

Mahalle-i Küçükorta hesab 1 buçuk

Mahalle-i Börekçiler hesab 1 buçuk

Mahalle-i Meydan hesab 1 buçuk

Mahalle-i Balıklı hesab 1 rub' 1

Mahalle-i Saray hesab 2 sümün 1

Mahalle-i Ahi Mustafa hesab rub' 3 sümün 1

Yekûn hesab 40 buçuk rub' 1

Nâhiye-i Etrafşehir

Karye-i Bölücek hesab 1 buçuk

Karye-i Çalca hesab rub' 1

Karye-i İkizöyük hesab sümün 1

Karye-i Susuz nâm diğer Yağcılar hesab rub' 1

Karye-i Alayund hesab rub' 1

Karye-i Cavlı hesab buçuk

Karye-i Demirciviran hesab 1 rub' 1

Karye-i Dumlupınar hesab sümün 1

Karye-i Akkilise hesab buçuk rub' 2

Karye-i Sofular hesab buçuk rub' 1

Karye-i Almalu hesab rub' 1
Karye-i Etyemezler hesab rub' 1
Karye-i Kulaksız hesab buçuk
Karye-i Eynegazi hesab rub' 1
Karye-i Komarı hesab rub' 1
Karye-i Pirli hesab buçuk
Karye-i Ağaç hesab sümün 1
Karye-i Kınık Tantani hesab rub' 1
Karye-i Mustafalar hesab rub' 1
Karye-i Tokarlan hesab rub' 1
Karye-i Gökem hesab rub' 1
Karye-i Kızılcaviran hesab sümün 1
Karye-i Okçu hesab 1 buçuk
Karye-i Güci hesab 1 buçuk rub' 1
Karye-i İn hesab 1
Karye-i Ahiler hesab rub' 1
Karye-i Akçamescid hesab rub' 1
Karye-i Andız hesab buçuk
Karye-i Barmakviran hesab 1
Karye-i Koçak hesab rub' 1
Karye-i Gököz hesab rub' 1
Karye-i Karaöz hesab rub' 1

Karye-i Durgudlar hesab 1

Karye-i Zağra hesab rub' 3

Karye-i Yaylababa hesab rub' 1

Karye-i Örüklü hesab hesab sümün m

Karye-i Elekli ma' Şerak hesab rub' 3

Karye-i Geriz hesab rub' 1

Karye-i Kapısiner hesab sümün 1

Karye-i Osman Pınar hesab rub' 1

Karye-i Eymencik hesab rub' 1

Karye-i Safa hesab sümün 1

Karye-i Eceler hesab sümün 1

Karye-i Sâdık hesab buçuk

Karye-i Göynükviran hesab rub' 1

Yekün 20 buçuk sümün 1

Nâhiye-i Emrudeli hesab 7 buçuk

Nâhiye-i Gümüş

Karye-i Sekiviran hesab rub' 3

Karye-i Ortaca hesab rub' 1

Karye-i Germiyan Karaağaç hesab rub' 3

Karye-i Bozcaöyük hesab rub' 1

Karye-i Ablum ma' Becam hesab 1 buçuk

Karye-i Kepez hesab rub' 1

Karye-i Abılu hesab 2

Karye-i Şamlı hesab rub' 1

Karye-i Tokarlan hesab sümün 1

Karye-i Enne hesab 1

Karye-i Bağçe hesab rub' 1

Karye-i Dulkadir hesab rub' 1 sümün 1

Karye-i Arslanlı hesab rub' 1 sümün 1

Karye-i Nefs-i Gümüş hesab 1 rub' 1

Karye-i Kızık hesab 1 buçuk

Karye-i Dedik hesab buçuk

Karye-i Çukurca hesab sümün 1

Karye-i Seyidömer hesab 1 rub' 1

Karye-i Kükürt hesab rub' 3

Karye-i Çoban hesab 1 buçuk

Karye-i Ayvalu hesab rub' 1

Karye-i Şehmâlik hesab rub' 1

Karye-i Sulu hesab 1

Karye-i Çalvıran hesab rub' 1

Karye-i Darıcı hesab rub' 1

Karye-i Ağızvıran hesab buçuk

Karye-i İsa hesab 1 buçuk

Karye-i Köprüviran hesab 2 buçuk

Karye-i Kıranşeyh ma' Seydi hesab rub' 2 sümün 1

Karye-i Kızıl Yakub hesab 1 sümün 1

Karye-i Karsık hesab rub' 1

Karye-i Gölcük hesab buçuk

Karye-i Eğriöz hesab buçuk

Karye-i Ören hesab buçuk

Karye-i Elyanık hesab rub' 1

Karye-i SünnetYenice hesab rub' 1

Karye-i Kınık Fevkâni hesab buçuk

Karye-i Gulam hesab sümün 1

Karye-i Kızılçakaya hesab rub' 1

Karye-i Güven hesab 1

Karye-i İshakçılar hesab rub' 1

Karye-i Kayırcak hesab rub' 1

Karye-i Kürekseydi hesab 1

Karye-i Vakıf hesab sümün 1

Yekûn 31 buçuk rub' 1 sümün 1

Nâhiye-i Gireği

Karye-i Ada hesab buçuk

Karye-i Haydarlar hesab buçuk
Karye-i Eğreciler hesab rub' 1
Karye-i Nuhviran hesab 1
Karye-i Kasura hesab rub' 1
Karye-i Çal hesab 1 rub' 1
Karye-i Şeyhmalar şeyhler hesab 1
Karye-i Gökçeler hesab 2 buçuk
Karye-i Yalnızsaray hesab buçuk
Karye-i Varad hesab rub' 1
Karye-i Porsuk hesab rub' 1
Karye-i Saraycık hesab buçuk
Karye-i Sağırklar hesab rub' 1
Karye-i Çömlekçi hesab rub' 1 sümün 1
Karye-i Kuruşlar hesab rub' 1
Karye-i Tava hesab Sümün 1
Karye-i Tevkiler hesab 1 buçuk
Karye-i Dürziler hesab rub' 3
Karye-i Bezirganlar hesab 1
Karye-i Viran hesab 2 buçuk
Karye-i Pınarbaşı hesab 1
Karye-i Bayad hesab buçuk
Karye-i Günce hesab rub' 1

Karye-i Pazarcık hesab rub' 1
 Karye-i Bulkari hesab rub' 1
 Karye-i Saray hesab rub' 1
 Karye-i Alıncık hesab rub' 3
 Karye-i Kozluca hesab rub' 1
 Karye-i Emrez hesab buçuk
 Karye-i Arslanapa hesab 2 buçuk
 Karye-i Ortaca hesab buçuk
 Karye-i Sinekçiler hesab rub' 1
 Karye-i Karadeğın hesab rub' 1
 Karye-i Ballıbaba hesab rub' 1
 Karye-i Çukurca hesab rub' 1
 Karye-i Bullar hesab buçuk
 Karye-i Göynükviran hesab hâli
 Karye-i Yağcılar hesab rub' 1
 Karye-i Aslıhanlar hesab rub' 1 sümün 1
 Karye-i Çamırdık hesab buçuk
 Yekûn hesab 27 rub' 1 sümün 1

Nâhiye-i Altıntaş

Karye-i Zemye hesab buçuk
 Karye-i Koçak hesab buçuk

Karye-i Eymür hesab 1 sümün 1
 Karye-i Üçöyük hesab buçuk
 Karye-i Gölcük hesab rub' 3
 Karye-i Çetme hesab buçuk
 Karye-i Kürt hesab 1 buçuk
 Karye-i Genişler hesab
 Karye-i Ebya hesab 1
 Karye- Karaağaç hesab rub' 1
 Karye-i Geceller hesab 1 rub' 1
 Kaye-i Ağuzlar hesab rub' 1
 Karye-i Ürkmez ma' Akçe hesab buçuk
 Karye-i Yaka Kımık hesab 1 rub' 1
 Karye-i Sevdiğin hesab rub' 1 sümün 1
 Karye-i Öyük hesab 1 buçuk
 Karye-i Tatarmahat hesab 1
 Karye-i Nefs-i Altuntaş hesab 1
 Karye-i Çakırsaz hesab rub' 1
 Karye-i Akça ma' Çomaklar hesab rub' 3
 Karye-i Yaylıcan hesab sümün 1
 Karye-i Fakrah hesab rub' 1
 Karye-i Ali Bey hesab 1
 Karye-i Kabağaç hesab hâli

Karye-i Basan hesab sümün 1

Karye-i Büklük hesab rub' 1

Karye-i Beytemirler hesab hâli rub' 1

Karye-i Murahanlar hesab buçuk

Karye-i Selkisaray Göcek ma' hesab rub' 1

Karye-i Ağaç hesab hâli rub' 1

Karye-i Aslıhanlar hesab rub' 1

Karye-i Yalnızsaray hesab rub' 3

Karye-i Kariça hesab rub' 1

Karye-i Başkilise hesab rub' 1

Karye-i Ayvalu hesab hâli

Yekûn hesab 20 buçuk rub' 1

Nâhiye-i Virancık

Karye-i Çerte hesab 2 m

Karye-i Yunuslar hesab 1 rub' 1

Karye-i Güni hesab rub' 1

Karye-i Cibril hesab rub' 3 sümün 1

Karye-i Yağmurlar hesab 1

Karye-i Yenicevirancık hesab rub' 1

Karye-i Yeğenler der Ömerler hesab rub' 1

Karye-i Barağı hesab buçuk

- Karye-i Çavdarhisar hesab 2
- Karye-i Hacımahmud hesab 2 rub' 1
- Karye-i Gökağaç hesab 1
- Karye-i Çam hesab buçuk
- Karye-i Afşar hesab 1 buçuk
- Karye-i Sobu hesab buçuk
- Karye-i Tepecik hesab 1 rub' 1
- Karye-i Nefs-i Virancık hesab 3 buçuk
- Karye-i Ağarı hesab 1 buçuk
- Karye-i Yağdığan hesab 1
- Karye-i Halifeler hesab buçuk
- Karye-i Esadlar hesab 1 rub' 1
- Karye-i Efeler hesab buçuk
- Karye-i Gökler hesab buçuk sümün 1
- Karye-i Hacı Kebir hesab 2
- Karye-i Hamarlar hesab sümün 1
- Karye-i Değişcek hesab 1 rub' 1
- Karye-i Kayı hesab 1
- Karye-i Susuz hesab rub' 1
- Karye-i Kızık hesab 1
- Karye-i Doğancılar hesab rub' 3
- Karye-i Yenice Emrudcuk hesab 1 buçuk

Karye-i Ayaş hesab rub' 1

Karye-i Kiliseâbâd hesab buçuk

Karye-i Meşteralar hesab buçuk

Karye-i Bolad hesab rub' 1

Karye-i Fakrah hesab rub' 1

Karye-i İlcek Viran hesab 1

Karye-i Şabanlar hesab 1 buçuk

Karye-i Ömer Fakih hesab sümün 1

Yekûn hesab 33 rub' 1

Nâhiye-i Tavşanlı

Karye-i Göbel hesab 3

Karye-i Tepecik hesab 3 buçuk

Karye-i Çardaklı hesab 1 buçuk

Karye-i Büyükiyet hesab buçuk

Karye-i Çukur hesab 1 buçuk

Karye-i Ayvalı hesab 3

Karye-i Karaağaç hesab sümün 1

Karye-i Bey hesab 1

Karye-i Moymul hesab 3

Karye-i Şeyhler hesab buçuk hâli

Karye-i Küçükiyet hesab rub' 1

Karye-i Kayı hesap rub' 3 sümün 1

Karye-i Kiliseli hesap 1 buçuk

Karye-i Akçaşar hesap buçuk

Karye-i Tekeler hesap hâli

Karye-i Sorkun hesap buçuk

Karye-i Davudlar hesap rub' 1 hâli

Karye-i Benar hesap 9

Karye-i Gurağaç hesap 1

Karye-i Kul hesap hâli

Karye-i Azganlar hesap hâli

Karye-i Karlı hesap buçuk

Karye-i Alpagut hesap buçuk

Karye-i Karaköy hesap buçuk

Karye-i Tutuş hesap 1

Karye-i Yağmurlar hesap rub' 1

Karye-i Derecik hesap 1 buçuk

Karye-i Kozluca hesap sümün 1

Karye-i Karapelid hesap buçuk

Karye-i Kuruçay hesap buçuk

Yekûn 37 buçuk sümün 1

BELGE NO: 144

Düstûr-ı mükerrerem mûşir-i müfehhem nizâm-ül ‘âlem müdebbiru umûr-il cumhûr bi’l-fik-üs sâkin mütemmimu mahammi’l-en‘âm bi’r-re’yis-i sâ’ib mümehhidu bünyâd-ül devlet-i ve’l-ikbâl müşeyyid-i erkân’is- sa‘âdet ve’l-iclâl-ül mahfifin bi-sunûf-ı avâtıf-ül melik-i ‘âlâ Anadolu vâlisi vezirim (boşluk) Paşa edamallahu te‘âla iclâlihu ve kıdvat-ül kuzât ve’l-hükkâm ma‘âdin-ül fezâ’il ve’l-ikelâm Baklan ve Şihlu kadıları zîde fazlihüm tevkî‘-i refî‘-i hümâyün vâsıl olacak ma‘lûm ola ki iftiharül-havvas ve’l-mukarrebın mu‘temedül muluk ve’s-selatin muhtarı’l-ızzı ve’t-temkin bi’l fi’l Darussaadeti ağası olub Haremeyn-i şerifeyn evkafı nâzırı olan Bilal Ağa dâme huluvvuhu divân-ı hümâyunuma ‘arz gönderub taht-ı nezâretinde olan evkâfdan İstanbul’da vaki‘ Fâtih bağded merhum ve mağfurle Sultan Murad Hân Tâbe Serahu evkâfı mukâta‘âtından Kütahya sancağında vaki‘ Sungur Bey ve tevabi‘ mukâta‘ası mulhakâtından Baklan ve Şihlu kazalarında kâin kara’i ahâlisi üzerlerine edâsı lazım gelen tekâlif ve imdâd-ı haziriyelerini kabzına me’mura edâ eylediklerinden sonra vechi âhir ile te‘addi ve rencide olunmalarını bâ hatt-ı hümâyün şevket-i makrûn şurut-ı mu‘âfiyetlerinden olub ber mucib şurut bundan akdem birlerine emr-i şerifim verilmişken el-hâletinde haziriye tahsili için Kütahya valileri taraflarından mübaşir ta’yin ve haziriye-i mezkûri kât indir kât tahsil eylediklerinizin (?) yem ve yiyecek mutalebesi ve sâir mezâlim ile hilaf-ı şurut sersebitde te‘addi eylediklerinden perâkende ve perişanlıkların bâ’is oldukları beyan-ı birle fimâ ba’dü ahâli-i merkume bâ ‘arzuhâl inhâ ve istida‘âların musaddak kazaiyin mezkûrin nâiblerinin i‘lamların ibrâz etmalarıyle hazine-i ‘âmirem defterlerine mürâca‘at olundukda mukaddema dahi husus-ı mezkûr zimmetinde ahâli-i merkum taraflarından lede’l-istirhâm kazâyın mezkûrin harameyni şerifyn re‘âyasından olmalarıyle kâfe-i hususatları voyvodaları m‘arifetleriyle ru’yet ve şurut sirayetlerine ri‘ayet olunmak lâzımeden olmağla ahâli-i merkume mukid olan ‘avârız ve nezl hanelerinin mâlın ve imdad-ı haziriye ve seferiyelerin ve idâre-i ‘aliyem ile ve irade olan tekâlifden isâbet iden hassaların kabzına me’mure temâmen edâ eylediklerinden sonra ziyade tekâlif-i şâkka tarh ve tahmil ve yem ve yiyecek ve bunun emsâli bedi‘ mezâlim ile te‘addi olunmayub şurut ma‘rifetlerin ri‘ayet olunmak üzere iki yüz beş senesinde bâ arzuhâl iskân şurutu mu‘cibince emr-i şerif virilmiş olduğu ve kazâin ve mezkûrin hassa haziriyeleri bu tarikde ma‘lum olmayub mahallinde sicilâtdan ma‘lum olacak meradan idüğü ve emsâl-i

kifayeti ba'de'l ihrâc livâ-i mezburdan senede iki taksid ile valileri tarafına tahsis kılınan sekiz bin dokuz buçuk gurûş hazıriyeden livâ-i mezburun mukîd olan 'avârız ve nezel hânelerine göre mükaseme vecihle kazâin mezkûrın hassa-i hazıriyeleri hesâb ettirdikde Şihlu kazâsının dört yüz yirmi buçuk gurûş ve Baklan kazâsının üç yüz yirmi sekiz gurûş hassaları olmak iktizâ idüb ancak haramey muhtarına tâbi' bi'l cümle evkâf mukâta'atı re'âyasının tekâlif ve şurut sirayet ve sâir da'valar ve hususatların hâvi ısdarı muktezi olan evamir kayut ve şurut-ı natık ile bâ 'arzuhal ısdâr olunmak kavâhid kadime-i merıyyeden oldığı divân mevkufât ve harameyni şerifeyn muhasebasinden derkenâr olundığını iftihâru'l-şer-i ve'l-ekâbir bâş defterdârım Mustafa Reşid dâme hulvuhu telhis etmekle mucibince hassa-i hazıriyelerini emsali misillü derse'âdetimde kapu kethüdalarına teslim ile mahallinde mezaya mutâlebesiyle vaki' olan te'addileri men' ve ref' olunmak bâbında emr-i şerifim ve mevkufât divân-ı hümayunum kalemlerine ve irâd-ı cedid-i hümayunum hazinesi defterlerine başka başka 'ilim ve haberleri verilmek ricasında i'lam etmeğin mucibince 'amel ve haberleri verilmekle imdi vech-i şurut üzere 'amel ve hareket ve mazmûn-ı mûnifi birle 'amel olası şöyle bilesiz 'alâmet-i şerife iğma ve kılasız Tahriran fi'l-yevm-üs-sabi' 'aşere şehri-i Rebi'ul-ahir sene 'ışrin ve mieteyn ve elf.

Hurrire Kayd Şod 25 B 1220/19 Ekim 1805

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
EDİSYON KRİTİĞİ VE SONUÇ

3.1. 7 NUMARALI KÜTAHYA ŞER'İYYE SİCİL DEFTERİNİN (1.BÖLÜM) TANITIMI

7 Numaralı Kütahya Şer'iyeye Sicil defteri 92 varak ve 280 belgeden oluşmaktadır. Transkribe ettiğimiz birinci bölüm defterin başından 145 numaralı belgeye kadar olan bölümdür. Yaklaşık olarak 19*54 boyutlarında olan 7 numaralı Kütahya şer'iyeye sicil defterindeki belgeler sonradan numaralandırılmış olup bazı belgeler kronolojik sırayı takip etmemektedir. Bazı belgeler ise hiç numaralandırılmamıştır. Belgelerin bazılarında kişi isimleri ve ferman ya da beratın gönderilme şekli boş bırakıldığından transkribinde de bu kısımlar “(boşluk)” şeklinde ifade edilmiştir. Kullanılan yazının çeşitlilik göstermesi ve sık sık değişmesi sicilin birden fazla kâtip tarafından yazıldığına işarettir.

7 Numaralı Kütahya Şer'iyeye sicili Hicri 1218 - 1221 Miladi 1803 - 1806 yıllarını kapsamaktadır. Sicilin içeriğini çoğunlukla terekeler ve i'lâmlar oluşturmaktadır. Defterde de yirmi yedi tereke,¹²⁹ yirmisi i'lâm,¹³⁰ elli biri ferman,¹³¹ on biri berat,¹³² onu buyruldu,¹³³ dördü temessük,¹³⁴ üçü mahalle kaydı,¹³⁵ dördü mektub¹³⁶ üçü mürâsele,¹³⁷ birisi sehm defteri,¹³⁸ bir sehm defteri, bir narh defteri, bir masraf kaydı, bir hüccet, bir saire defteri, bir resm defteri, bir müfredat defteri, ve bir tane de ilm-ü haber¹³⁹ vardır. Altı aded belgede numarasız olarak defterin başında bulunmaktadır.

Defterde ölen kişilerin ardından mal paylaşımları, ülkede asayişin sağlanmasına dair padişahın vermiş olduğu ferman ayrıca çalıştıkları yerlerden haklarını

¹²⁹ Kütahya Şer'iyeye Sicili (K.Ş.S), No:7 Belge: 1, 2, 5, 6, 8, 13, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 27, 30, 35, 41, 42, 44, 46, 47, 50, 51, 54, 56, 116.

¹³⁰ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 7, 9, 10, 11, 12, 17, 26, 28, 29, 31, 32, 33, 34, 36, 37, 48, 49, 53, 55, 109.

¹³¹ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 58, 59, 61, 62, 66, 67, 70, 71, 73, 74, 76, 77, 79, 80, 81, 82, 85, 87, 89, 91, 93, 94, 95, 99, 100, 101, 102, 104, 105, 106, 107, 108, 111, 113, 115, 119, 121, 122, 123, 124, 127, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 138, 139, 142.

¹³² Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 3, 22, 25, 38, 43, 60, 78, 114, 120, 128, 140.

¹³³ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 4, 86, 90, 92, 97, 112, 117, 118, 136, 137.

¹³⁴ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 64, 83, 84, 96.

¹³⁵ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 68, 72, 143.

¹³⁶ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 40, 65, 98, 126.

¹³⁷ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 14, 45, 69.

¹³⁸ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 63.

¹³⁹ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Narh Defteri Belge: 57, Masraf Kaydı Belge: 39, Hüccet Belge: 88, Sehm Defteri Belge: 103, Saire Defteri Belge: 110, Resm Defteri Belge: 125, Müfredat Defteri: 141, İlm-ü Haber Belge: 144.

alamayan kişilerin şikâyeti üzerine görülen davalar bulunmaktadır. Sicilde farklı belge çeşitlerinin olması sosyo-ekonomik yapıyla ilgili daha ayrıntılı bilgi sahibi olunmasını sağlamıştır.

Diğer taraftan sicilde kâtip değişikliği fazla olduğundan yazı tipi sık sık değişmiş ve bu değişiklikler neticesinde rik'a, ta'lik ve ta'lik kırmayı yazı çeşitleri kullanılmıştır. Bunun yanında bazı belgelerde yazıların yer yer silik olması, satır aralarında boşluklar bulunması okumaları zorlaştırmıştır. Bu bölümler transkrip esnasında "(silik)" şeklinde gösterilmiştir. Bunun gibi bazı belgelerde kullanılan mürekkebin yoğunluğu neticesinde kelimelerin okunmasında zorluklarla karşılaşmıştır. Yine okunamayan kelimeler "(?)" şeklinde gösterilmiştir.

3.2. 7 NUMARALI KÜTAHYA ŞER'İYYE SİCİL DEFTERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

3.2.1. Sosyal Yapı

Bu sicil ağırlıklı olarak çeşitli konuları ihtiva eden fermanlardan ve ölüm sonrası, ölen kişinin mallarının belirtildiği ve paylaşıldığı terekelerden oluşmaktadır. Defter belge çeşitliliği bakımından oldukça zengindir. Bu da bize defterin kaydının tutulduğu 1803-1806 yılları arasında Kütahya sancağı, kısmen de devletin genel durumu hakkında çıkarımlar yapmamızı sağlamaktadır.

Sicilde yer alan tereke kayıtlarından, Kütahya'da yaşayan halkın sosyal yapısı, aile kurumunun özellikleri, halkın yaşam tarzı, bırakılan tereke ile de kişinin mal varlığı, mesleği, terekesini bırakmış olduğu çocuk ve eş ya da eşlerinin sayıları buna bağlı olarak aile ve evlilik müessesesinin özellikleri, ayrıca terekenin aile bireyleri arasındaki dağılımına bakılarak eş, erkek ve kız çocuğa bırakılanlar arasındaki farkları da görebilmemize yardımcı olmaktadır.

O dönemde soyadı kullanılmadığı için insanların baba adlarıyla, unvan, el-kablarla, lakablarla vb. zikredildiğini görmekteyiz. Ayrıca yaptıkları işe; Rencber seyyid Mehmed, Berber Ağa, Kilimci oğlu Mehmed, Hamamcı Hacı Abdurrahman vb. oturdukları yere göre Kırşehirli Bekir Ağa, Bozoklu Mehmed, Kaya köylü Hacı Mustafa, Saruhanlı Halil, Banaz'lı Mehmed vb. mensub oldukları millete göre Arab

Süleyman, Rum Papas oğlu, Kürt oğlu İsmail vb. veya sahip oldukları fiziksel özelliklerine göre Çakır sarı Süleyman, Kara İbrahim, Uzun Abdullah, Sarı Hâcı Mehmed vb. anılmaktadırlar.¹⁴⁰

Toplumun bu dönemde sosyal hayatı durağandır. Ancak Ramazan aylarında durum farklıdır. Sicimizde bulunan bir belgede “Ramazan fişenleri için barut¹⁴¹” ifadesi, Ramazan ayında yerel idarenin de katkılarıyla sosyal hayat canlanmakta sosyal etkinlik ve faaliyetler olmaktadır.

Terekelerde duhan yani tütün kesesi ve çubuğu, nargile, tütün mamülü olan enfiye kutusu gibi eşyalar bulunmaktadır. Bu tür eşyaların bulunması o dönemde tütünün ve mamullerinin yaygın olarak kullanıldığını göstermektedir. Yine kayıtlarda “çalar saat¹⁴²” ve “oda ağacı¹⁴³” olarak geçen yakıldığında güzel koku veren şimdiki tütsü ve oda parfümlerine benzer şeylerin mevcut olmasında dikkati çekicidir.

Bu sicilde bulunan 20 adet i'lâm genel olarak, miras paylaşımında çıkan anlaşmazlık,¹⁴⁴ nafaka,¹⁴⁵ mihir ve arazi ile ilgili konuları kapsamaktadır. Osmanlı Devleti'nde aile kurumuna çok önem verilmiş, evlenme, boşanma, nafaka, vasi tayini gibi işlemler belli kurallara göre yapılmıştır. Bu konularda kadınların ve çocukların olası mağduriyetleri göz önünde bulundurularak evliliklerde erkek günün koşulları ve ekonomik durumu ölçüsünde kadına mihir vermiş, olası bir boşanma veya erkeğin ölümlü halinde kadının ve çocukların hakları korunmuş geçimlerini sağlamayı amaçlanmıştır. 7 Numaralı Kütahya Şer'îye Sicil Defterinde (1.Bölüm) bulunan mevcut belgede gayri müslim olanlarında aralarındaki anlaşmazlığı kadı huzurunda çözmek için müracat ettikleri ve şahidlerini müslüman kimselerden seçtikleri görülmektedir. Bu durum gayri müslimlerle müslüman halkın huzur içinde yaşamasından başka birbirlerine olan güvenini de göstermektedir.¹⁴⁶

Halkın yaşamına ilişkin bir başka göze çarpan konu ise giysi çeşitliliğinin az olması ve kıyafetlerin ölen kişiden varislere geçmesidir.

¹⁴⁰ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 42.

¹⁴¹ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 72.

¹⁴² Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 29.

¹⁴³ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 20.

¹⁴⁴ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 10, 11, 17, 26, 32, 31, 37, 48.

¹⁴⁵ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 9, 29, 33.

¹⁴⁶ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 31.

3.2.2. Ekonomik Yapı

7 Numaralı Kütahya Şer'îye Sicili Defterindeki (1.Bölüm) terekeler bize Kütahya'nın ekonomik durumu ile ilgilide bilgi vermektedir.

Tereke ile ilgili olarak miras taksimi ile uğraşan ve mirasın şer'î hükümlere göre taksimini yapan Kassar denilen memurlar vardır. Kasamlar devletten belirli bir maaş almazlar. Taksim ettikleri terekeden “resm-i kısmet”¹⁴⁷ denilen bir pay alırlardı. Bu pay kanunlarca tesbit edilirdi. Terekelerimize baktığımızda bu vergi terekeye göre değişirdi. Bu vergi miktarı terekenin toplam miktarının % 3 - 5 civarında ve ailenin zenginlik durumuna göre alındığı sonucuna varmaktayız. Terekelerde ölen kişilerin sahip olduğu her türlü taşınır-taşınmaz, değerli-değersiz neyi varsa kaydedilirdi. Terekenin sonuna kimlere taksim edildiği, tereke ile ilgili vergiler ve toplam tutar yazılırdı.

Eşin ölmesi durumunda geriye bıraktığı mirası eşi, çocukları bazende annesi, babası birinci dereceden yakınlarında paylaştırılırdı. Çocuklar küçük yaşta ise miraslarının idaresine vasi tayin edilirdi.¹⁴⁸ Böylece sahib olduğu malın doğru kullanılması sağlanırdı. İ'lamlardan miras paylaşımı konusunda çıkan anlaşmazlıklar ve bunların mahkemeye taşınarak çözüldüğüne şahid oluyoruz.

Sicilimizde bulunan 27 aded tereke içerisinde bıraktığı mal varlığı toplam yekûnu 28860 gurûşla en yüksek meblağdır, en düşük meblağ ise 120 gurûşdur.¹⁴⁹ 7 Numaralı Kütahya Şer'îye Sicil Defterinde (1.Bölüm) gayri müslimlere ait bir tereke kaydına raslanmaktadır. Artin veledi Samuyel nam diye ifade edilen zımminin bir evi, birkaç parça köhne eşyası ve beş sığır mandası malvarlığını oluşturmaktadır. Bunların toplam değeride sadece 515 guruşdur.¹⁵⁰ Elimizde bir örnek olduğundan genellemeye gidemesekte Kütahya'da yaşayan gayri müslim tebanında ekonomik durumu Müslüman toplumla paralellik göstermektedir diyebiliriz.

7 Numaralı Kütahya Şer'îye Sicil Defterinde (1.Bölüm) bulunan terekelerde bırakılan eşyalara bakılarak kişilerin meslekleri, tereke sahiplerinin ve buna bağlı olarak

¹⁴⁷ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 1.

¹⁴⁸ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 2.

¹⁴⁹ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 24, 35.

¹⁵⁰ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 116.

halkın ekonomik durumları hakkında bilgi edinebilmekteyiz. Ayrıca terekelerden o gün kullanılan eşyaların ve sahip olunan hayvanların adlarını ve değerini görebilmekteyiz. Sütünden faydalanılmasından dolayı ineklerin diğer hayvanlara nazaran değerinin yüksek olduğunu görmekteyiz. Merkep sadece yük taşıma da kullanıldığı için kıymeti düşüktür. Yine verim almak için belli dönem bakılması gereken dananın da değeri düşüktür.

7 Numaralı Kütahya Şer'ıye Sicil Defterinde (1.Bölüm) bulunan 7 fermenda devletin alacağı vergilerin tahsili ve bunların toplanmasına dikkat edilmesi hususundadır.¹⁵¹ Ayrıca bu fermanlarda alınacak vergiler tahsil edilirken halka gereğinden fazla ve zamanı gelmeden toplanmaması husuna da dikkat çekilmiş olub “akçeyi hazine-i ‘amireme alındığı vecih üzere aldırub bundan ziyade ve noksan alınmaya ve aldirtmayasız”¹⁵² şeklinde ifadeler kullanılmış bu konuda görevli memurlar ikaz edilmiştir.

Defterimizdeki fermanlara baktığımızda bazı ürünler de devlet tekel oluşturmuştur. Bu ürünlerin devletin belirlediği yerlerde kalması harice çıkarılmaması husunda devamlı olarak idare ve denetim mekanizmasını oluşturan kişiler uyarılmış dikkatli olmaları istenmiştir. Yine bunların üretimiyle ilgili de kısıtlamalar getirilmiş müsaade edilenlerin dışında başka kimsenin imalat hane açmaması istenmiştir. Bu konuda aksi yönde hareket edenlerin cezalandırılması ve ellerindeki malların devlet adına alıkonulması istenmiştir.

Bu ürünlerin fiyatları da devlet tarafından belirlenmiş ve bu fiyatlara sadık kalınması ne eksik ne de fazlasının uygulanmaması istenmiştir. Önemli bir noktada fiyatlarda devlet merkeziyle diğer bölgeler arasındaki fiyat farkıdır. Bu konu da defterde bulunan enfiye ile ilgili fermenda geçen “Malatu enfiyesinin beşer gurûş râyic-i miriyesi olub lakin fiat-ı mezkûre dâ'im ve müstekir olmadığından gayri taşra kazâlara gönderilen enfiyenin ücret-i nakliye ve masarîf-ı sâ'iresi olmak hasebiyle İstanbul içine bakılmayub her kazâda râyic ve i'tibârına göre fûruhat olunmak iktizâ etmekle”¹⁵³ denilerek açıklanmıştır.

¹⁵¹ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 62, 66, 67, 95, 100, 101, 105.

¹⁵² Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 66.

¹⁵³ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 82.

3.2.3. İdari Yapı

Fermanlara baktığımızda devletin merkezi dışındaki yerlerle ilgili olarak oldukça dikkatli ve merkeze intikal eden her türlü olaya kayıtsız kalmadığını görüyoruz. Ayrıca merkez ile taşra arasındaki bağlantı olanakların elverdiği nisbetince sağlanmaya çalışıldığı ve devletin varlığı hissettirilmeye çalışıldığı açıktır. Ancak meydana gelen her olaya müdahale edildiğini söyleyemeyiz çünkü olaylar kadıya intikal ettiğinde ve merkeze iletilindiğinde haberdar olunmuş ve gereği yapılmaya çalışılmıştır.

3.2.4. Hukuki Yapı

Sicilimize hukuki yönden baktığımızda elimizdeki belgelere göre toplum içinde yaşayan herkez için adalet mekanizması işlemektedir. Kadınından çocuğuna fakirinden zenginine müslümanından gayri müslimne herkesin kadı huzurunda hakkını aradığını görmekteyiz. Karara varılırken de sadece hüküm verenin kararı değil mahkemeye intikal eden olayla ilgili şahidlerin ifadeleride alınan karar için doğrudan etkiye sahiptir. Kadıların verecekleri kararda “şuhudû'l-hal” denilen kişilerin fikir beyan etmeside oldukça önemlidir. Bu kişiler o bölgenin eşrafından seçilen aralarında hukukçularında bulunduğu güvenilir insanlardır. Bu durum kadının görevini kolaylaştırmakla birlikte alınan kararın doğru ve sağlıklı olması açısından da önemlidir.¹⁵⁴

Bu sicilde bulunan 20 adet i'lâm genel olarak, miras paylaşımında çıkan anlaşmazlık,¹⁵⁵ nafaka,¹⁵⁶ mihir ve arazi ile ilgili konuları kapsamaktadır. Osmanlı Devleti'nde aile kurumuna çok önem verilmiş, evlenme, boşanma, nafaka, vasi tayini gibi işlemler belli kurallara göre yapılmıştır. Bu konularda kadınların ve çocukların olası mağduriyetleri göz önünde bulundurularak evliliklerde erkek günün koşulları ve ekonomik durumu ölçüsünde kadına mihir¹⁵⁷ vermiş, olası bir boşanma veya erkeğin ölümlü halinde kadının ve çocukların hakları korunmuş geçimlerini sağlamayı amaçlanmıştır. 7 Numaralı Kütahya Şer'iyeye Sicil Defterinde (1.Bölüm) bulunan mevcut

¹⁵⁴ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 28, 29, 33.

¹⁵⁵ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 10, 11, 17, 26, 32, 31, 37, 48.

¹⁵⁶ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 9, 29, 33.

¹⁵⁷ **Mihir**:evlenirken erkek tarafından kadına verilen nikah bedeli; Devellioğlu, **a.g.e.**, s.603.

belgede gayri müslim olanlarında aralarındaki anlaşmazlığı kadı huzurunda çözmek için müracat ettikleri ve şahidlerini müslüman kimselerden seçtikleri görülmektedir. Bu durum gayri müslimlerle müslüman halkın huzur içinde yaşamasından başka birbirlerine olan güvenini de göstermektedir.¹⁵⁸ Diğer i'amların bir tanesi bıçak ile darb ve öldürme ilgili,¹⁵⁹ bir tanesi vakıf için sarfedilecek para ve mülk hakkındadır,¹⁶⁰ alacaverecek ile ilgili, bir tanesi Bâlıklı hamamı suyu ve tamiri ile ilgili¹⁶¹ ve iki tanesi de arazi ve mahsülü ile ilgilidir.¹⁶²

Sicillerde ki Hücetlerin konuları: Evlenme, küçük çocuğun anne ve babası veya kadı tarafından velayeten evlendirilmesi, kadının vekil tarafından evlenme akdinin icrası, evlenme akdinin sübutu, talak, boşanmanın tefvizi, şiddetli geçimsizlik sonucu anlaşarak boşanma (muhalaa), evlenmenin feshi (fesh-i nikah), mihr ve nafaka; terbiye velayeti (hidane), kadının vasi tayinini, köle azadı (itak, tedbir, mukatebe), izin ve yetki verilmesine, satım akdi, ferağ, geri alım hakkı ile satım (bey'i vefa), süf'a ve bağışlama; vedia, rehin, istihkak (zabt), ikrar, havale, şahadet, kefalet, şirket, vekalet, kısas, diyet, sulh, ibra ve iflas gibi hücetler, kethüda, subaşı ve benzeri görevlerin tayini ile ilgilidir.¹⁶³ 7 Numaralı Kütahya Şer'iyeye Sicil Defterinde (1.Bölüm) yalnız bir hücet örneği bulunmaktadır.¹⁶⁴

Mahkemeye başvuranlar arasında kadınların da bulunması dikkate şayandır. Genellikle içine kapanık ve hiçbir hakka sahip olmadığı düşünülen Osmanlı kadını incelediğimiz belgelerde mahkemeye başvurmuş ve haklarını aramışlardır.

Başkentteki yönetim tebaanın haksızlığa uğramaması için uğraş vermiştir. Padişah fermanlarında, vergilerin toplanması sırasında, yerel yöneticilerden tebaasının rencide edilmemesini istemiştir. Böylece vergilerin adil bir şekilde toplanmasına çalışılmıştır. Vergilerin adil bir şekilde alınmasını kararlarla sağlamaya çalışmıştır.

¹⁵⁸ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 31.

¹⁵⁹ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 7, 28.

¹⁶⁰ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 12.

¹⁶¹ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 34.

¹⁶² Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 49, 53.

¹⁶³ Sarıavcı, **a.g.t.**, s 17-18.

¹⁶⁴ Bkz, K.Ş.S. No: 7 Belge: 88.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Osmanlı Devleti tarihi incelemelerinde hiç kuşkusuzdur ki en güvenilir kaynaklar birinci el kaynak olarak ifade edilen kaynaklardır. Osmanlı Devleti, devlet mekanizması içinde cereyan eden hemen hemen her şeyi kayıd altına almış ve muhafaza etmiştir. Bu sebepten dolayı Osmanlı Devleti tarihi incelenirken arşiv belgelerinden yararlanmadan yapılan çalışma büyük ölçüde eksik ve güvenilir olmayacaktır.

Osmanlı Devleti'ne ait belgeler içinde siciller de önemli yere sahiptir. Yerel mahkeme kayıtları olmalarından dolayı da oldukça önemlidir. Çünkü o dönemde nüfusun büyük çoğunluğu taşrada yaşamaktaydı. Bundan dolayı mahkeme kayıtları, o dönemdeki halkın aile yapısını, ekonomik durumunu ve sosyal yaşantısını tesbit etmemiz açısından önemli bir yer teşkil etmektedir.

7 Numaralı Kütahya Şer'iyeye Sicili Defterinde (1.Bölüm) bulunan 27 adet terekelerden edindiğimiz bilgiler çerçevesinde, aileler kalabalık değildi. Genel olarak çocuk sayısı beşi geçmemekteydi. Büyük oranda tek eşlilik yaygındı. Oran verecek olursak ancak % 2-5 dolaylarında birden fazla evliliğe rastlanmaktaydı. Hem aile müessesesi kurulurken hem de eşlerden birisi öldüğünde ailenin bireylerinin mağdur olmaması konusuna dikkat edilirdi. Evlilik yapılırken bir anlaşma yapılır evlenecek olan kadın, mehr-i muaccel ve mehr-i müeccel alırdı. Aslında bu şekilde öncelikle kadın güvence altına alınırdı. O dönemde kadının boşanması veya eşinin ölümü durumunda aldığı mehre baktığımızda bir ev satın alabilecek kadardı.

Mahkemeye başvuranlar arasında kadınların da bulunması dikkate şayandır. Genellikle içine kapanık ve hiçbir hakka sahip olmadığı düşünülen Osmanlı kadını incelediğimiz belgelerde mahkemeye başvurmuş ve haklarını aramışlardır.

7 Numaralı Kütahya Şer'iyeye Sicili Defterinde (1.Bölüm) mevcut terekelere baktığımızda toplumun geneli mütevazi bir hayat sürmekteydi. Giyim eşyaları günlük ihtiyaca cevap verecek kadardı. Ancak, kayıtlarda *cedid* diye belirtilen giysi çeşitleri fiyat olarak pahalı, kumaş olarak özeldi. Bu giysileri özel günlerde kullanmış olmalılar.

Tereke kayıtlarında bulunan kitaplara baktığımızda Kuran-ı Kerim dışında hadis ilmiyle ilgili kitapların, fıkıh ve mantık ilmiyle ilgili kitapların, Mesnevi'nin, Şifa-i Şerif yani sağlıkla ilgili kitapların ve Leyla ile Mecnun gibi kitapların bulunması

bunlara sahip olan kişilerin bilgi ve kültür seviyesinin iyi olduğunu göstermektedir. Ayrıca Ta'bir Nâme (rüya tabirleri) kitabı da bulunmaktadır. Ancak bu kitaplara çok az kişi sahiptir. Bu durum toplumda okuma yazma oranının düşük, toplumun bilgi ve kültür bakımından da zayıf olduğunu göstermektedir.

Terekelerdeki eşyalar arasında Haleb, Bursa, Kıbrıs, Fransız ve Rumeli gibi yerlerin kumaşı ve eşyaları bulunmaktadır. Bu durum ticaretin gelişmişliğini ve Kütahya'nın coğrafi konumunun buna uygun olduğunu göstermektedir.

Mevcut belgelerde dikkati çeken bir diğer husus da devletin bazı ürünlerde üretime kısıtlama getirmesi ve bazı ürünleri tekelinde bulundurmasıdır. Bunlar ipek, enfiye ve saçmadır. Bu ürünlerin devletin belirlediği yerlerde kalması harice çıkarılmaması hususunda devamlı olarak idare ve denetim mekanizmasını oluşturan kişiler uyarılmış dikkatli olmaları istenmiştir. Yine bunların üretimiyle ilgili de kısıtlamalar getirilmiş müsaade edilenlerin dışında başka kimsenin imalathane açmaması yasaklanmıştır. Bu konuda aksi yönde hareket edenlerin cezalandırılması ve ellerindeki malların devlet adına alıkonulması istenmiştir.

7 Numaralı Kütahya Şer'îye Sicili Defterinde (1.Bölüm) toplumda hırsızlık, zina gibi yüz kızartıcı hiçbir belgeye rastlanmaz. Bu da bize toplumun huzur içerisinde yaşadığını ve birbirini rahatsız etmeden sakin bir hayat sürdürdüklerini düşündürür. Buna rağmen, halka zulmeden malını gasp eden özellikle asker sınıfından eşkiya takımı vardır. Bu durum askeri alanda bozulmaların olduğunu göstermektedir. Askerin bozulmasının nedeni maaşlarının ödenmemesinden mi yoksa idari zafiyetinden mi olduğu hakkında bir tesbitte bulunamıyoruz.

Çalışmamızda, o dönemde soyadı kullanılmadığı için insanların baba adlarıyla, unvan, lakaplarla zikredildiğini görmekteyiz. Kullanılan isimlerde, unvan ve lakaplarda toplumda din unsuru ön plana çıkmaktadır. Kullanılan isimlerin tamamına yakını İslami kaynaklıdır. Yine kullanılan unvanlar ve lakaplar, Hâcı, Hoca, Şeyh ve Molla gibi dini terimleri içermektedir.

Çalışmamızdaki belgelere baktığımızda XIX. Yüzyıl Kütahya'sında halkın ekonomik durumu hakkında fikir sahibi olabilmekteyiz. Halkın geçim kaynakları arasında tarım ve hayvancılığın olduğunu terekelerinde bulunan rençber aletlerinden

anlıyoruz. Ayrıca alınan vergilerin cinsi, terekelerde bulunan birçok hayvanın mevcudiyeti bunu doğrulamaktadır. Tarımın yanında geçim kaynakları arasında ticaret de mevcuttur. Ancak çok fazla yer teşkil etmemektedir. Terekelerde rastladığımız çok sayıdaki arı kovanı bize arıcılığın da geçim kaynakları arasında olduğunu göstermektedir. Sanayi ise yok denecek kadar azdır. El dokumacılığı değirmen ve demircilik küçük çaptaki sanayi üretimini teşkil etmektedir.

Terekeler incelendiğinde halkın genel olarak ekonomik durumu iyi değildir. Sicilde bulunan tereke sahiplerinden sadece zengin denilebilecek üç kişi vardır, sekiz tereke sahibi orta halli diğerleri ise fakir denilebilecek durumdadır. Bu sonuca tereke sonunda verilen yekûn hesabı dışında bırakılan eşyaların sayısına, fiyatına ve cinsine bakarak varabilmekteyiz. Yine varyetli kişilerin terekelerinde borçlulardan alacaklarına baktığımızda listenin oldukça uzun olması bu çıkarımı desteklemektedir. Kütahya’da yaşayan gayri müslim tebaanın da ekonomik durumu Müslüman toplumla paralellik göstermektedir.

7 Numaralı Kütahya Şer’iye Sicili Defterinde (1.Bölüm) mevcut belgelere bakıldığında toplumun sosyal hayatı durağandır. Ancak Ramazan ayı gibi toplum için önemli olan zamanlarda durum farklıdır.

Hukuki yönden toplum içinde yaşayan herkes için adalet mekanizması işlemektedir. Kadından çocuğuna, fakirinden zenginine, müslümanından gayri müslimine herkes kadı huzurunda hakkını aramaktadır. Karara varılırken sadece kadı değil mahkemeye intikal eden olayla ilgili şahidlerin ifadeleri de etkilidir. Kadıların verecekleri kararda “şuhudû’l-hal” denilen kişilerin fikir beyan etmesi oldukça önemlidir. Bu kişiler o bölgenin eşrafından seçilen, aralarında hukukçuların da bulunduğu güvenilir insanlardır. Bu durum kadının görevini kolaylaştırmakla birlikte alınan kararın doğru ve sağlıklı olmasını sağlamaktadır.

Başkentteki yönetim tebaanın haksızlığa uğramaması için uğraş vermiştir. Padişah fermanlarında, vergilerin toplanması sırasında, yerel yöneticilerden tebaasının rencide edilmemesini istemiştir. Böylece vergilerin adil bir şekilde toplanmasına çalışılmıştır. Vergilerin adil bir şekilde alınmasını kararlarla sağlamaya çalışmıştır.

7 Numaralı Kütahya Şer'îye Sicili Defterinde (1.Bölüm) mevcut belgeler ışığında Hicri 1218 - 1221 Miladi 1803 – 1806 yılları arasında Kütahya sancağına bağlı olan kazalarda yaşayan toplumla ilgili olarak ve sınırlı da olsa devletin genel durumu hakkında değerlendirmeler yapmaya ve çalışmayı okuyanların aklında araştırma yapmaya yönelik sorular oluşmasını sağlamaya çalıştık.

EKLER

Ek 1: Sicilde Kayıtlı Olan Belgelerin Tasnifi

Belge 1: Tereke

Belge 2: Tereke

Belge 3: Berât

Belge 4: Buyruldu

Belge 5: Tereke

Belge 6: Tereke

Belge 7: İ'lâm

Belge 8: Tereke

Belge 9: İ'lâm

Belge 10: İ'lâm

Belge 11: İ'lâm

Belge 12: İ'lâm

Belge 13: Tereke

Belge 14: Mürâsele

Belge 15: Tereke

Belge 16: Tereke

Belge 17: İ'lâm

Belge 18: Tereke

Belge 19: Tereke

Belge 20: Tereke

Belge 21: Tereke

Belge 22: Berât

Belge 23: Tereke

Belge 24: Tereke

Belge 25: Berât

- Belge 26: İ'lâm
Belge 27: Tereke
Belge 28: İ'lâm
Belge 29: İ'lâm
Belge 30: Tereke
Belge 31: İ'lâm
Belge 32: İ'lâm
Belge 33: İ'lâm
Belge 34: İ'lâm
Belge 35: Tereke
Belge 36: İ'lâm
Belge 37: İ'lâm
Belge 38: Berât
Belge 39: Masraf Kaydı
Belge 40: Mektub
Belge 41: Tereke
Belge 42: Tereke
Belge 43: Berât
Belge 44: Tereke
Belge 45: Mürâsele
Belge 46: Tereke
Belge 47: Tereke
Belge 48: İ'lâm
Belge 49: İ'lâm
Belge 50: Tereke
Belge 51: Tereke

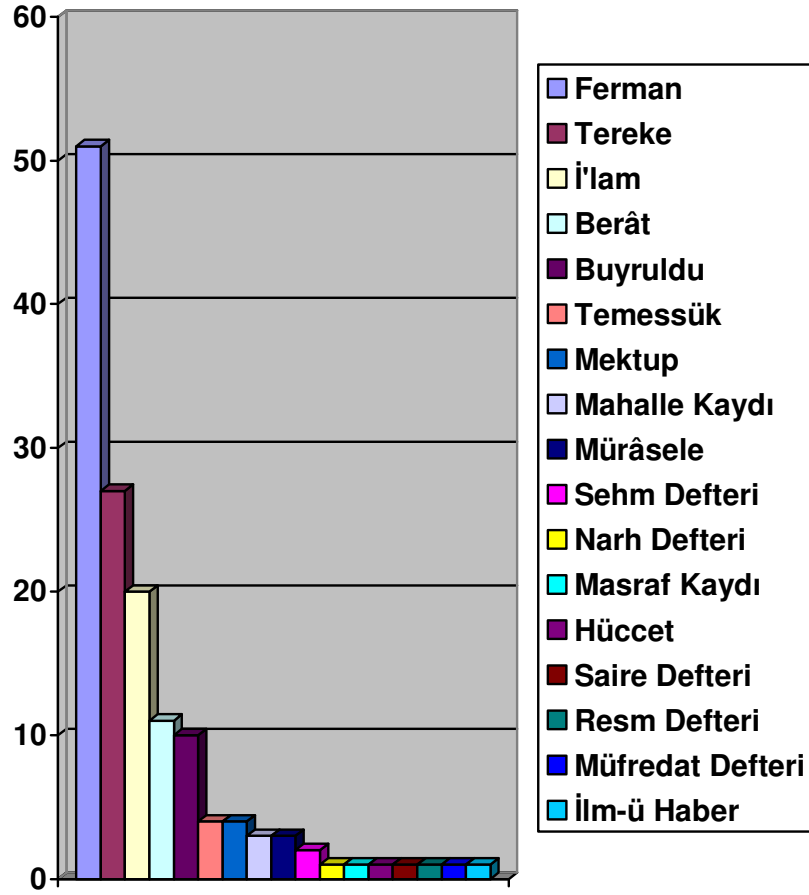
- Belge 52: Tahrirat
Belge 53: İ'lâm
Belge 54: Tereke
Belge 55: İ'lâm
Belge 56: Tereke
Belge 57: Narh Defteri
Belge 58: Fermân
Belge 59: Fermân
Belge 60: Berât
Belge 61: Fermân
Belge 62: Fermân
Belge 63: Sehm Defteri
Belge 64: Temessük
Belge 65: Mektub
Belge 66: Fermân
Belge 67: Fermân
Belge 68: Mahalle Kaydı
Belge 69: Mürâsele
Belge 70: Fermân
Belge 71: Fermân
Belge 72: Mahalle Kaydı
Belge 73: Fermân
Belge 74: Fermân
Belge 75: Ma'ruz
Belge 76: Fermân
Belge 77: Fermân

- Belge 78: Berât
Belge 79: Fermân
Belge 80: Fermân
Belge 81: Fermân
Belge 82: Fermân
Belge 83: Temessük
Belge 84: Temessük
Belge 85: Fermân
Belge 86: Buyruldu
Belge 87: Fermân
Belge 88: Hücçet
Belge 89: Fermân
Belge 90: Buyruldu
Belge 91: Fermân
Belge 92: Buyruldu
Belge 93: Fermân
Belge 94: Fermân
Belge 95: Fermân
Belge 96: Temessük
Belge 97: Buyruldu
Belge 98: Mektub
Belge 99: Fermân
Belge 100: Fermân
Belge 101: Fermân
Belge 102: Fermân
Belge 103: Sehm Defteri

- Belge 104: Fermân
Belge 105: Fermân
Belge 106: Fermân
Belge 107: Fermân
Belge 108: Fermân
Belge 109: İ'lâm
Belge 110: Saire Defteri
Belge 111: Fermân
Belge 112: Buyruldu
Belge 113: Fermân
Belge 114: Berât
Belge 115: Fermân
Belge 116: Tereke
Belge 117: Buyruldu
Belge 118: Buyruldu
Belge 119: Fermân
Belge 120: Berât
Belge 121: Fermân
Belge 122: Fermân
Belge 123: Fermân
Belge 124: Fermân
Belge 125: Resm Defteri
Belge 126: Mektub
Belge 127: Fermân
Belge 128: Berât
Belge 129: Fermân

- Belge 130: Fermân
Belge 131: Fermân
Belge 132: Fermân
Belge 133: Fermân
Belge 134: Fermân
Belge 135: Fermân
Belge 136: Buyruldu
Belge 137: Buyruldu
Belge 138: Fermân
Belge 139: Fermân
Belge 140: Berât
Belge 141: Müfredât Defteri
Belge 142: Fermân
Belge 143: Mahalle Kaydı
Belge 144: İlm-ü Haber

Ek 2: Belgelerin Çesitlerine Göre Dağılım Grafiği.

Ek 5 : Sicildeki Belgelerden Bazı Örnekler

يا فتاح يا رزان يا مفتاح الابواب افتح لنا قلوبنا

غتاب شريف قضاة عدلين كرامه نابتهم مولانا السيد عبد الرحمن افندي كاتب
 بعد التجهة الواثقة انها اولئك بلده من بوره اهل بيده حسن معاشرت وانما اجب
 ايشوبيك ايكسوز اون طقوز سنة من شعبان المعظم سنة ١٢٤٥ هـ في يوم
 احاله واقباله اولئك انما كرهه من قومه من ضبطه وبين الاله احوالهم ثم ختمهم
 وواقعه اولان مختلفات موثاقه عسكريه وبلديه من كرمه وبين الاله بالقرضه الشرعيه
 وتقيم امورهم وقت تامه بوله جازه شرع بنو يد من حواجز ايمهم والسلام
 اللهم احمد محارمهم
 بسم الله الرحمن الرحيم

صدر في سنة ١٢٤٥

Belge no : 25 Berât

20 S 1219/31 Mayıs 1804

Ek 6 : Sicilde Adı Geçen Başlıca Müslim Erkek İsimleri

Abbas

Abdülaziz

Abdülkadir

Abdullah

Abdurrahman

Abdülkerim

Ahmed

Ali

Arif

Bekir

Bilal

Ebu Bekir

Eyüb

Halil

Hasan

Hüseyin

İbrahim

İsmail

Mahmud

Mehme

Mustafa

Ek 7 : Sicilde Adı Geçen Başlıca Gayri Müslim Erkek İsimleri

Adriyok

Agob

Artin

Estefan

Kefrok

Ohan

Hacek

Tuvan

Samayl

Ek 8 : Sicilde Adı Geçen Başlıca Müslim Kadın İsimleri

Afife

Ayşe

Döndü

Emetullah

Emine

Fatma

Habibe

Hacer

Hafize

Zeliha

Ek 9 : Sicilde Adı Geçen Başlıca Gayri Müslim Kadın İsimleri

Aksabet

Avzi

Bohiye

Eyva

Sunlanene

Ek 10 : Sicilde Bahsi Geçen İdari Birimler

Nâhiye-i Gireği	Nâhiye-i Virancık	Nâhiye-i Altuntaş	Nâhiye-i Tavşanlı
Karye-i Ada	Karye-i Çerte	Karye-i Zemye	Karye-i Moymul
Karye-i Haydarlı	Karye-i Yunuslar	Karye-i Kuyucak	Karye-i Göbel
Karye-i Aslıhanlar	Karye-i Sulu	Karye-i Eymür	Karye-i Tepecik
Karye-i Nuhviran	Karye-i Cebrail	Karye-i Üçöyük	Karye-i Çardaklı
Karye-i Kusura	Karye-i Yağmurlar	Karye-i Göcek	Karye-i Büyükiilet
Karye-i Çamırdık	Karye-i Yekenli Derumde	Karye-i Çetme	Karye-i Çukur
Karye-i Şeyhmalılar	Karye-i Barağı	Karye-i Kürt	Karye-i Ayvalu
Karye-i Gökceler	Karye-i Çavdar Hisar	Karye-i Genişler	Karye-i Karaağaç
Karye-i Yalnızsaray	Karye-i Şeyhler	Karye-i Karaağaç	Karye-i Bey
Karye-i Dara	Karye-i Gökağaç	Karye-i Ebya	Karye-i Bazar
Karye-i Çömlekçi	Karye-i Çam	Karye-i Keçeciler	Karye-i Şeyhler
Karye-i Saraycık	Karye-i Afşar	Karye-i Orta maa Gece	Karye-i Küçükiilet
Karye-i Sağırlar	Karye-i Tepecik	Karye-i Fahih Kımık	Karye-i Gelibolu
Karye-i Kuruşlar	Karye-i Doğançılar	Karye-i Tatarmahat	Karye-i Karaköy
Karye-i Tava	Karye-i Nesf-i Virancık	Karye-i Çakırsaz	Karye-i Tutuş
Karye-i Tokul	Karye-i Ağarı	Karye-i Efted	Karye-i Yağmurlar
Karye-i Derzil	Karye-i Halifeler	Karye-i Akçe ma' Çomaklar	Karye-i Derecik
Karye-i Bezirganlar	Karye-i Esadlar	Karye-i Ali Bey	Karye-i Karaağaç
Karye-i Pınarbaşı	Karye-i Efeler	Karye-i Bölcek	Karye-i Karlı
Karye-i Bayad	Karye-i Gökler	Karye-i Beytemirler	Karye-i Akçaşar
Karye-i Pazarcık	Karye-i Yağdığan	Karye-i Muradhânlar	Karye-i Alapagut
Karye-i Alıncak	Karye-i Hâcıkbir	Karye-i Yalnızsaray	Karye-i Kozluca
Karye-i Kozluca	Karye-i Devişcek	Karye-i Göcek	Karye-i Kuruçay
Karye-i Emrez	Karye-i Kayı	Karye-i Ağaç	Karye-i Karapelit
Karye-i Arslanapa	Karye-i Susuz	Karye-i Aslıhanlar	Karye-i Haça
Karye-i Ortaca	Karye-i Kızık	Karye-i Selkisaray	
Karye-i Karadeğın	Karye-i Abaş	Karye-i Kızılca	
Karye-i Ballubaba	Karye-i Kiliseabâd	Karye-i Başkilise	
Karye-i Ayaş	Karye-i Bolad	Karye-i Ayvalu	
Karye-i Bağcılar	Karye-i Fakrah	Karye-i Yeni Aslıhanlar	
Karye-i Göynükören	Karye-i İlciköeren	Karye-i Oysu	
Karye-i Çukurca	Karye-i Ömer Fahik	Karye-i Sevdığın	
Karye-i Bullar	Karye-i Yenice Emrudcuk	Karye-i Nefs-i Altuntaş	
Karye-i Viran	Karye-i Hacı Mahmud	Karye-i Öyük	
Karye-i Sinekçiler	Karye-i Sobu		
Karye-i Çal			

Nâhiye-i Etrafşehir	Nâhiye-i gümüş	Karye-i Gevrekseydi
Karye-i Bölücek	Karye-i Sekiviran	Karye-i Ablum
Karye-i Almalu	Karye-i Ortaca	Karye-i Almaağacı
Karye-i Çalca	Karye-i Bozcaöyük	Karye-i Yüreğir
Karye-i İkizöyük	Karye-i Ablum	Karye-i İnegazi
Karye-i Alayund	Karye-i Kepez	Karye-i Sulu
Karye-i Cavlı	Karye-i Ayvalı	Karye-i Vakf
Karye-i Demirciviran	Karye-i Yoncalı	Karye-i Karaağaç
Karye-i Sofular	Karye-i Enne	
Karye-i Etyemezler	Karye-i Doğa	Nâhiye-i Emrudeli
Karye-i Kulaksız	Karye-i Dulkadir	Karye-i Alanören
Karye-i Akçamescid ma' Tellikavak	Karye-i Aslanlu	Karye-i Arpalı
Karye-i Andız	Karye-i Yakaca	Karye-i Hamur
Karye-i Barmakviran	Karye-i Nefs-i Gümüş	Karye-i Saray
Karye-i Dökerler	Karye-i Kızık	Karye-i Mustafa
Karye-i Koçak	Karye-i Dedik	
Karye-i Durgudlar	Karye-i Seyid Ömer	
Karye-i Zağra hesap	Karye-i Kükürt	
Karye-i Yaylababa	Karye-i Çoban	
Karye-i Elekli ma' Şerak	Karye-i Şahmelek	
Karye-i Karaöz	Karye-i Gölcük	
Karye-i Komarı	Karye-i Darıca	
Karye-i Pırlı	Karye-i Ağızvirân	
Karye-i Ağaç	Karye-i İsa	
Karye-i Tokarşlan	Karye-i Köprüvirân	
Karye-i Gökem	Karye-i Şamlımaa	
Karye-i Kızılçaviran	Karye-i Kara Yahşima	
Karye-i Okçu	Karye-i Gazelyakub	
Karye-i Güci	Karye-i Karmık	
Karye-i İn	Karye-i Eğriöz	
Karye-i Ahiler	Karye-i Viran	
Karye-i Sadık	Karye-i Kıranşeyh	
Karye-i Göynükvirân	Karye-i İshakçılar	
Karye-i Siner	Karye-i Kınık Fevkani	
Karye-i Dökerler	Karye-i SünnetYenice	
Karye-i Gürsu	Karye-i Gulam	
Karye-i Yenice	Karye-i Kızılçakaya	
Karye-i Geriz	Karye-i Güven	
Karye-i Osman Pınar	Karye-i Karsık	

SÖZLÜK

A

ahz	Çekme.
akdem	Önce.
asitane	Başkent.
Avasım	Hudut şehirleri
avatıf	Karşılık beklenmeden gösterilen sevgiler, iyilikseverlikler.
avdet	Geri dönme.
ayân	Belli, açık, meydanda.

B

bade	Sonra
baha	Değer.
bargir	At.
ber vec ati	Aşağıda yazıldığı üzere.
bergüzar	Andaç, hatıra.
bint	Kızı.

C

cânib	Taraf
Cemaziyelahir	Hicri Ayların altıncısı.
cemaziyelevvel	Hicri ayların beşincisi.
ceride	Dergi, gazete.

D

damet	Ünvan
derdest	Eli kolu bağlı.
Dersaadet	İstanbul

düçâr	Tutulmuş, uğramış, yakalanmış.
E	
ebna	Binalar.
emasil	Ünvan
enfiye	Keyif için buruna çekilen çürütülmüş ve içine bazı kokulu maddeler katılmış tütün tozu.
ersiye	Hırs
evamir	Emirler.
F	
feham	Pek çok anlayan, anlayışlı, pek zeki.
fevkani	Üst.
fevt	Ölme.
füruhat	Satışa çıkarmak.
G	
ganem	Koyun.
gıbb	Son
gurre	Orta.
H	
habbe	Buğday, arpa ve saire gibi ufak ve yuvarlak olan.
I-İ	
ısdar	Sudur ettirme, ettirilme, çıkarma, çıkarılma
ibra	Bildirmek.
ifraz	Bir bütünden bir parça ayırma.
ihtiram	saygı, hürmet
imtisal	Gerekeni yapma, verileni yerine getirme.
isbat-ı rüşt	Rüştünü ispat etmiş.

isdâr	Yazı yazma, yazılma.
isticlab	celbetme, çekme, çekilme
istikmal	İkmal eden, kemale erdirme, tamamlama.
iştira	Satma.
ita	Göndermek.
itmam	Tamamlama.
K	
kabz	Tutmak, yakalamak.
kâr-hane	iş yeri
Karye	Köy, mezra.
kebir	Büyük.
ketb	Yazma.
kıdvet	Bir sınıfın veya topluluğun başında olan kimse.
kutni	Bir çeşit kumaş.
L	
libas	Elbise, esvab.
M	
maada	Başka, fazla.
mahruse	Büyük şehir.
mahzar	Huzur yeri, büyük bir kimsenin önü
makule	Çeşit, tür.
mansur	Allah'ın yardımıyla galip, üstün gelmiş.
matlub	Teleb edilen.
mevsuf	Vasıflı.
mezbûr	Adı geçen.

mezkûr	Zikr olunan kişi.
minval	Tarz, yol,suret.
misüllü	Misli ile ilgili.
mucib	İcab eden
muharrer	Yazılmış olan.
mukarrer	Kararlaşmış, şüphesiz.
muma ileyh	Adı geçen kişi.
muvasile	Müderislikte ikinci yüksek derece.
muzafe	Bir bölgeye bağlı olan.
mübâya	Satın alma
müdirebe	Dövüşme, vuruşma.
mülükane	Hükümdar gibi, hükümdara yakışacak yolda.
münavebe	Nöbet.
münhasır	Sınırlanmış, yalnız bir kimseye veya birşeye mahsus olan
münif	Yükek, ulu, büyük.
Müstamel	Kullanılmış.
müteallik	Alakalı.
N	
nısf	Yarı.
nifas	Lohusalık hali.
R	
raci	Eğri dönmüş
ramazan	Hicri ayların dokuzuncusu.
rebiül ahir	Hicri ayların dördüncüsü.
rebiül evvel	Hicri ayların üçüncüsü.

receb	Hicri ayların yedincisi.
rub	1/4ölçü birimi.
rü'yyet	Görme, görüş.
S-Ş	
sâdır	Çıkan
sagir	Küçük.
sakine	Hareketsiz olan, oturan
seyyid	Efendi, bey, ileri gelen
sezavar	Münasip, uygun yakaşır.
sudur	Sadır olma, meydana çıkma, olma
sulb	Omurga kemiği, döl dös.
sükkan	Oturanlar
sükkan	Sâkinler.
sümün	Sekizde bir
şaban	Hicri ayların sekizincisi.
şerefyafte	Şeref bulmuş
şerh	1. açma, ayırma. 2. Bir eseri veya ibareyi açıklama.
şevval	Hicri ayların onuncusu.
T	
tahkik	Doğru olup olmadığını araştırma.
tahrir	Yazma.
tahtani	Alt.
tarîk	Yol.
tavassut	araya girme, aracılık
teessüs	utanç

tekalif	1.teklifler 2.vergiler
temessük	1.Tutunma, sarılma. 2.Borç senedi .
tereke	Bir ölünün bıraktığı malların tümü.
terkim	Rakam verme, numaralandırma.
tesaddi	Tecavüz, birinin malına göz koyma.
tesellüm	Teslim edilen, verilen bir şeyi alma.
tesyir	Yürütme, yürütülme, gönderme, gönderilme.
tevzi	Dağıtma, herkese payını üleştirme.
V	
vakur	Ağır başlı, temkinli.
varid	Gelen, yetişen, bir şey hakkında söylenen.
vusul	Varma, ulaşma.
vürûd	Varma, gelme yetişme.
Y	
yedd	Kendi eliyle.
yekün	Tutar.
yevm	Gün.
Z	
zade	1.evlat oğul. 2.insiyatifli doğru adam.
zeyl	Etek
zımmi	Gayr-i müslimlere verilen ad.
zilhicce	Hicri ayların on ikincisi.
zilkade	Hicri ayların on birincisi.

KAYNAKÇA

- AKDAĞ, Mustafa, (1995), **Türk Halkının Dirlik ve Düzenlik Kavgası Celali İsyamları**, İstanbul.
- AKGÜNDÜZ, Ahmet, (1988), **Şer'iyye Sicilleri**, İstanbul.
- AKGÜNDÜZ, Ahmet, (2002), "Şer'iyye Mahkemeleri ve Şer'iyye Sicilleri", **Türkler**, C. X, Ankara.
- ATAR, Fahreddin, (2002), "Kadı Maddesi", **DİA**, C.XXIV, Ankara.
- BAYINDIR, Abdülaziz, (1986), **İslam Muhakeme Usulü**, İstanbul.
- BÜLBÜL, Zekeriya, (2002), **Osmanlı Müesseseleri ve Medeniyet Tarihi**, Ankara.
- ÇADIRCI, Musa, (1991), **Tanzimat Döneminde Anadolu Kentlerinin Sosyal ve Ekonomik Yapıları**, Ankara.
- DEVELLİOĞLU, Ferit, (2003), **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat**, Ankara.
- GÖKBİLGİN, M.Tayyip, (1997), "Kütahya", **İA**, C.VI, Eskişehir.
- HAYRULLAH, Efendi, (1971), **Devleti Aliyye-i Osmaniye Tarihi**, (sadeleştiren: Zuhuri Danişmen) C. I, İstanbul.
- İPŞİRLİ, Mehmet, (1991), "Sosyal Tarih Kaynağı Olarak Şer'iyye Sicilleri", **İ.Ü. Edebiyat Fakültesi-Tarih Araştırma Merkezi-Sosyoloji Seminerleri**(28-29 Mayıs 1990), İstanbul.
- KARAMAN, Hayrettin, (1986), **Mukayeseli İslam Hukuku**, C.I., İstanbul.
- KESKİOĞLU, Osman, (1969), **Fıkıh Tarihi ve İslam Hukuku**, Ankara.
- KÜTÜKOĞLU, Mübahat S., (1998), **Osmanlı Belgelerinin Dili**, İstanbul.
- NAZIR, Bayram, (2007), **Osmanlı'ya Sığınanlar**, İstanbul.
- ORAN, Ahmet Remzi, (2004), "70 Numaralı Kütahya Şer'iyye Sicili Transkribi ve Değerlendirmesi", **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Kütahya.
- SAMİ, Şemseddin, (2004), **Kâmûs-i Türkî**, İstanbul.
- SARIAVCI, Leyla, (2007), "1 Numaralı Kütahya Şer'iyye Sicili Transkripsiyonu ve Kritiği", **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, DPU, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.

- PAKALIN, M.Zeki, (1993), **Osmanlı Tarihi Deyimleri Ve Terimler Sözlüğü**, C.III., İstanbul.
- TUĞLACI, Pars, (1985), **Osmanlı Şehirleri**, İstanbul
- UZUNÇARŞILI, İ.Hakkı, (1935), “Şer’i Mahkeme Sicilleri”,**Ülkü Mecmuası**, C.IV, S.29, Ankara.
- UZUNÇARŞILI, İ.Hakkı, (1982), **Kütahya Şehri**, İstanbul.
- VARLIK, M. Çetin, (2002), “Kütahya”, **DİY.İA.**,C.XXVI, Ankara, s.580-584.
- YAMAN, Mümtaz, (1938), “Şer ’i Mahkeme Sicilleri”,**Ülkü Mecmuası**, C.XII, S.68, Ankara.
- YAVUZ, Mustafa, (2009), “15 Numaralı Kütahya Şer’iyye Sicili Transkripsiyon ve Edisyon Kritiği”, **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, DPÜ, Kütahya.
- YILDIZ, H.Dursun, (1981), **Kütahya’nın Tarihçesi**, Atatürk’ün Doğumunun 100.Yılına Armağan, Kütahya.
- YILMAZ, Ejder, (1992), **Türk Hukuk Sözlüğü**, Ankara.

DİZİN

- A**
 Abdurrahman Paşa, 33, 80, 97, 205,
 231, 232, 234, 251, 262, 295, 306
 Alaaddin Paşa, 23, 25, 184, 185, 186,
 204, 224, 225
 Altıntaş, 6, 315
- D**
 Denizli, 161, 163, 235, 237, 247, 251,
 295
- E**
 Enfiye, 205, 220, 266
- F**
 Fermân, 338, 339, 340, 341
- G**
 Germiyan Zâde, 90, 100, 105, 130, 133,
 156, 184, 185, 306
- K**
 Kadı, v, vii, 10, 11, 46, 89, 100, 131,
 171, 191, 281, 308, 358
 Kassam, vii, 12, 19, 327
 Konya, 7, 235, 289, 306
 Kütahya, 1, 2, 3, 4, 5, v, vi, vii, 1, 3, 4,
 5, 6, 7, 8, 9, 15, 17, 18, 19, 20, 22,
 24, 25, 26, 27, 28, 30, 35, 37, 39, 43,
 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 58, 59, 61,
 62, 63, 66, 69, 78, 80, 85, 93, 94, 95,
 109, 110, 111, 112, 113, 115, 117,
 120, 133, 136, 137, 139, 141, 142,
 143, 146, 148, 156, 158, 159, 160,
 161, 163, 165, 166, 167, 168, 169,
 184, 185, 190, 204, 205, 208, 209,
 214, 215, 216, 217, 219, 220, 223,
 224, 225, 229, 231, 234, 235, 236,
 237, 238, 240, 241, 242, 245, 246,
 248, 249, 251, 254, 256, 257, 258,
 262, 264, 265, 266, 267, 269, 271,
 272, 273, 274, 276, 277, 278, 281,
 283, 284, 285, 288, 290, 295, 298,
 299, 301, 302, 303, 306, 321, 324,
 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331,
 332, 333, 334, 358, 359
- M**
 Mehmed, 4, 5, 7, 20, 23, 37, 39, 43, 45,
 46, 47, 49, 50, 51, 53, 54, 55, 59, 61,
 62, 63, 66, 69, 70, 78, 88, 89, 90, 91,
 96, 97, 99, 100, 101, 104, 105, 109,
 110, 112, 115, 116, 117, 118, 119,
 120, 122, 128, 129, 130, 131, 133,
 134, 136, 141, 143, 146, 150, 151,
 154, 155, 156, 158, 160, 166, 168,
 169, 184, 185, 186, 204, 205, 208,
 209, 215, 219, 220, 224, 226, 229,
 232, 234, 235, 238, 240, 242, 243,
 251, 255, 257, 262, 265, 266, 268,
 273, 274, 278, 281, 285, 286, 293,
 295, 301, 303, 305, 325
 Menzil, 168
- N**
 Narh, 264, 324, 338
- T**
 Tavşanlı, 5, 26, 68, 181, 202, 248, 283,
 319, 350
 Tereke, viii, 18, 19, 327, 331, 336, 337,
 338, 340, 343
- Ü**
 Üsküdar Ocağı, 217

Y

Yusuf Paşa, 102, 156, 237, 240, 241,
244, 262, 264, 272, 273, 281, 290,
297, 298, 299, 300, 304